

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

*Załącznik do Uchwały nr 39/XX/12
Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny
dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
z dnia 18 czerwca 2012 roku*

Sprawozdanie roczne za 2011 rok z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (Annual Implementation Report)

SPIS TREŚCI (LIST OF CONTENTS)

Wykaz użytych skrótów (<i>Glossary</i>)	5
1. Informacje wstępne (<i>Identification</i>)	7
2. Przegląd realizacji programu operacyjnego	7
2.1 Realizacja i analiza postępów (<i>Achievement and analysis of the progress</i>)	7
2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego (<i>Information on the physical progress of the Operational Programme</i>).....	7
2.1.2 Informacje finansowe (<i>Financial information</i>).....	7
2.1.3 Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji (<i>Information about the breakdown of use of the Funds</i>)	8
2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe (<i>Assistance by target groups</i>).....	9
2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana (<i>Assistance repaid or re-used</i>)	9
2.1.6 Analiza jakościowa (<i>Qualitative analysis</i>)	9
2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi (<i>Information about compliance with Community law</i>).....	43
2.2.1 Zasada równości szans (<i>principle of equal opportunities</i>).....	47
2.2.2 Zasada partnerstwa (<i>principle of partnership</i>).....	48
2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze (<i>Significant problems encountered and measures taken to overcome them</i>)	49
2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego(w stosownych wypadkach) <i>Changes in the context of the operational programme implementation (if relevant)</i>	49
2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 (w stosownych wypadkach) <i>Substantial modification under Article 57 of Regulation (EC) No 1083/2006 (if relevant)</i>	55
2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia (<i>Complementarity with other instruments</i>)	55
2.6.1 Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia.....	55
2.6.2 Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny.....	56
2.6.3 Cross-financing	62
2.6.4 Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych	64
2.6.5 Przykłady projektów komplementarnych.....	64
2.6.6 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej	64
2.6.7 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej	65
2.7 Monitorowanie i ocena (<i>Monitoring and evaluation</i>)	67
2.8 Krajowa Rezerwa Wykonania Pomocy (<i>National performance reserve</i>).....	73
3. Realizacja w podziale na Priorytety, postęp wdrażania Programu wg Priorytetów/Osi (<i>Implementantion by priority</i>)	82
3.1 Oś Priorytetowa 1 (OP1) – Rozwój i innowacje w MŚP (<i>Priority Axis 1- SME development and innovation</i>).....	82
3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (<i>Achievement of targets and analysis of the progress</i>)	82
3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (<i>Significant problems encountered and measures taken to overcome them</i>) 92	
3.2 Oś Priorytetowa 2 (OP2) – Społeczeństwo wiedzy (<i>Priority Axis 2 – Knowledge society</i>).....	92

3.2.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	92
3.2.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	101
3.3	Oś Priorytetowa 3 (OP3) – Funkcje miejskie i metropolitalne (Priority Axis 3 – Urban and metropolitan function)	101
3.3.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	101
3.3.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	108
3.4	Oś Priorytetowa 4 (OP4) – Regionalny system transportowy (Priority Axis 4 – Regional transport system)	108
3.4.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	109
3.4.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	119
3.5	Oś Priorytetowa 5 (OP5) – Środowisko i energetyka przyjazna środowisku (Priority Axis 5 – The environment and environment friendly energy)	119
3.5.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	119
3.5.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	128
3.6	Oś Priorytetowa 6 (OP6) – Turystyka i dziedzictwo kulturowe (Priority Axis 6 – Tourism and cultural heritage)	129
3.6.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	129
3.6.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	136
3.7	Oś Priorytetowa 7 (OP7) – Ochrona zdrowia i system ratownictwa (Priority Axis 7 – Health protection and emergency system)	136
3.7.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	136
3.7.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	143
3.8	Oś Priorytetowa 8 (OP8) – Lokalna infrastruktura podstawowa (Priority Axis 8 – Local Basic infrastructure)	143
3.8.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	143
3.8.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	151
3.9	Oś Priorytetowa 9 (OP9) – Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie (Priority Axis 9 – Local social infrastructure and civil initiatives)	152
3.9.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	152
3.9.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	159

3.10 Oś Priorytetowa 10 (OP10) – Pomoc techniczna (Priority Axis 10 – Technical assistance)	159
3.10.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)	160
3.10.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)	162
4. Programy EFS – spójność i koncentracja wsparcia (ESF programmes: Coherence and Concentration).....	162
5. Programy EFRR/FS – Duże projekty (ERDF/CF programmes: major projects if applicable).....	162
6. Pomoc techniczna (Technical assistance)	163
7. Promocja i informacja (Information and publicity).....	165
8. Załączniki (annexes):.....	165

Wykaz użytych skrótów (*Glossary*)

ARP SA	Agencja Rozwoju Pomorza SA
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
DEFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
DPR	Departament Programów Regionalnych
DPROW	Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
DRRiP	Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego
DT	Dostosowanie Techniczne
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
FPJ	Fundusz Powierniczy JESSICA
FROM	Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich
IC	Instytucja Certyfikująca
IOB	Instytucje Otoczenia Biznesu
IK NSRO	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
IP POKL	Instytucja Pośrednicząca dla komponentu regionalnego POKL w województwie pomorskim
IPII	Instytucja Pośrednicząca II stopnia do wdrażania OP1 (bez Działania 1.3) Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
ITI	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
IW IZ RPO WP	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
IZ RPO WP	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
JEREMIE	Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises (Wspólne europejskie zasoby dla MŚP)
JESSICA	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas (Wspólne Europejskie Wsparcie na Rzecz Trwałych Inwestycji w Obszarach Miejskich)
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KM RPO WP	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
KRW	Krajowa Rezerwa Wykonania
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
MFP	Menadżer Funduszu Powierniczego
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
OP	Oś Priorytetowa
OSZIK	Opis systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PPP	Partnerstwo Publiczno Prywatne
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PZP	Prawo Zamówień Publicznych
RIS-P	Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Pomorskiego
RPO WP	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
SWP	Samorząd Województwa Pomorskiego
UMWP	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
URPO WP	Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
ZWP	Zarząd Województwa Pomorskiego

1. Informacje wstępne (*Identification*)

PROGRAM OPERACYJNY	Cel: Konwergencja
	Kwalifikowany obszar: Pomorskie
	Okres programowania: 2007-2013
	Numer programu (CCI): CCI 2007PL161PO015
	Nazwa programu: Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Rok sprawozdawczy: 2011
	Data zaakceptowania sprawozdania przez komitet monitorujący: Uchwała Nr / /12 z dnia 2012 r.

2. Przegląd realizacji programu operacyjnego

2.1 Realizacja i analiza postępów (*Achievement and analysis of the progress*)

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego (*Information on the physical progress of the Operational Programme*)

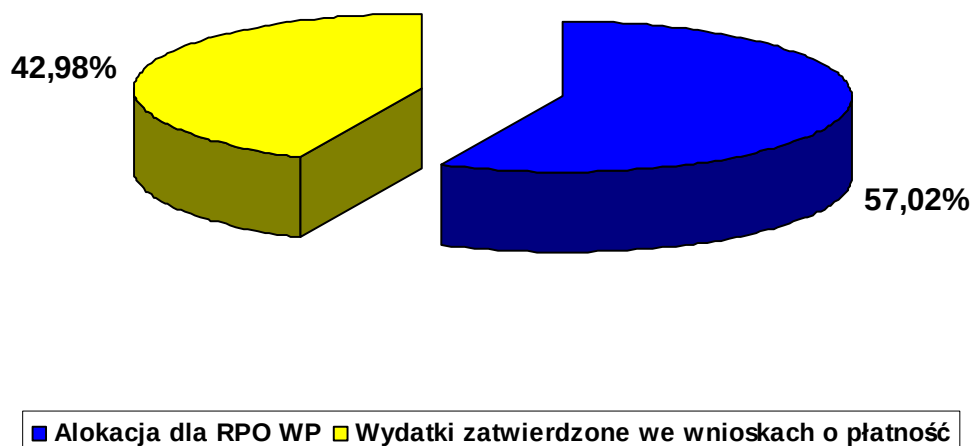
Zgodnie z instrukcją do sprawozdania rocznego informacja zawarta została w Tabeli 1 „Postęp fizyczny programu operacyjnego”, która stanowi załącznik I do niniejszego sprawozdania rocznego.

2.1.2 Informacje finansowe (*Financial information*)

Postęp finansowy został przedstawiony w Tabeli 2 „Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) – w danym roku oraz narastająco”, która stanowi załącznik II do niniejszego sprawozdania. Poniżej zawarto główne informacje wynikające z Tabeli nr 2 jak również dodatkowe dane obrazujące postęp finansowy Programu.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WP zatwierdziła **2 468** wniosków o płatność o łącznej wartości **234 116 261,17 EUR**, z czego zatwierdzona wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **129 467 399,36 EUR**, co stanowi **13,80%** w stosunku do wartości alokacji przeznaczonej na Program. Od początku realizacji zatwierdzono **5 011** wniosków o płatność o łącznej wartości **690 646 505,29 EUR**, z czego wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **403 358 977,42 EUR**, co stanowi **42,98%** w stosunku do wartości alokacji Programu.

Wykorzystanie środków UE w ramach RPO WP od uruchomienia programu

IZ RPO WP w 2011 r. przekazała **11** poświadczeń i deklaracji wydatków oraz wnioski o płatność do IPOC. Wszystkie przekazane poświadczenia i deklaracje zostały zatwierdzone przez IPOC. Kwota poświadczonych wydatków kwalifikowalnych wyniosła **198 878 438,39 EUR**, w tym dofinansowanie z EFRR w wysokości **120 654 347,35 EUR**. Wydatki kwalifikowane wykazane w poświadczeniach i deklaracjach skierowanych w 2011 roku przez IC do KE wyniosły **216 997 425,72 EUR**, natomiast od uruchomienia Programu wyniosły **604 849 459,91 EUR**.

W latach 2007-2009 KE przekazała na konto budżetu państwa tytułem płatności zaliczkowych **9%** wkładu funduszy strukturalnych w ramach RPO WP, tj. **79 655 919,00 EUR**. Od początku realizacji Programu otrzymano od Komisji Europejskiej **440 751 750,26 EUR** w formie płatności okresowych.

W ramach złożonych przez beneficjentów w okresie sprawozdawczym wniosków o płatność wystąpiły wydatki, związane z zakresem pomocy z EFS (tzw. cross- financing), o których mowa w art. 34 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006. Kwota wydatków związanych z cross- financiem, w ramach deklaracji przekazanych przez IC do KE wyniosła **223 227,25 EUR** i została poniesiona w ramach OP1, OP2, OP3, OP5, OP6, OP7, OP8 oraz OP9.

2.1.3 Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji (Information about the breakdown of use of the Funds)

Zgodnie z instrukcją do sprawozdania rocznego, podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii interwencji został przedstawiony w Tabeli 3 „*Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii*”, która stanowi załącznik III do niniejszego sprawozdania rocznego.

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe (Assistance by target groups)

Szczegółowe informacje na temat podziału środków ze względu na grupy docelowe, sektory lub obszary zostały zamieszczone w punkcie 2.1.6 „Analiza jakościowa” niniejszego sprawozdania.

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana (Assistance repaid or re-used)

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiło niezachowanie przez beneficjentów przepisów dotyczących trwałości operacji.

Kwoty zakwalifikowane jako kwoty wycofane po anulowaniu w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podlegającymi i niepodlegającymi raportowaniu do Komisji Europejskiej zostają zwracane na rachunek Ministerstwa Rozwoju Regionalnego do ogólnej puli Programu.

2.1.6 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

2.1.6.1 System realizacji Programu

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

W dniu 28 listopada 2011 r. Komisja Europejska zatwierdziła zaproponowane przez Zarząd Województwa Pomorskiego zmiany Programu. Zmiany w RPO WP wynikały z przesłanek określonych w przepisach art. 33 ust. 1 lit. b, c i d oraz art. 50 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm.), tj. z:

- potrzeby lepszego dostosowania Programu do zmian w priorytetach regionalnych, krajowych i wspólnotowych,
- wyeliminowania trudności związanych z realizacją Programu,
- uwzględnienia wniosków wynikających z okresowej oceny Programu,
- przyjęcia alokacji z krajowej rezerwy wykonania.

Zatwierdzone w RPO WP zmiany obejmowały: dostosowanie treści Programu do ukierunkowania dodatkowych środków pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego (KRW/DT) w łącznej wysokości 53 313 924 EUR, optymalizację systemu wskaźników, zwiększenia do 100% poziomu współfinansowania UE w Osi Priorytetowej 10 „Pomoc techniczna”, wprowadzenie zapisów dotyczących spójności Programu ze Strategią UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz aktualizację zapisów dotyczących Instytucji Certyfikującej.

Szczegółowy opis zmian Programu został zawarty w punkcie 2.8 *Krajowa Rezerwa Wykonania Pomocy* niniejszego sprawozdania.

Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

W okresie sprawozdawczym dokument aktualizowany był czterokrotnie w dniach: 20 stycznia, 10 lutego, 21 czerwca oraz 20 grudnia 2011 r. Główne zmiany dotyczyły:

- dostosowania zapisów do aktualnego stanu prawnego w związku z wydaniem przez Ministra Rozwoju Regionalnego rozporządzeń w ramach regionalnych Programów operacyjnych w sprawie: udzielenia pomocy na szkolenia, udzielenia pomocy de minimis, udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej, udzielenia regionalnej pomocy

inwestycyjnej przez fundusze rozwoju obszarów miejskich, udzielenia pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej;

- doprecyzowania typów projektów oraz zasad wdrażania Działania 3.3 „*Infrastruktura rozwoju miast – wsparcie pozadotacyjne*” poprzez opracowanie wytycznych do Zintegrowanego Planu Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Miejskich (ZIPROM), z którego wynikać muszą projekty ubiegające się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA;
- dostosowanie kategorii interwencji do typów projektów kwalifikowalnych w ramach Działania 3.1 „*Rozwój i integracja systemów transportu zbiorowego*”;
- aktualizacji zapisów w związku ze zmianą Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 zatwierdzonego przez KM RPO WP w dniu 13 maja 2011 r.;
- zwiększenia alokacji oraz realokacji w ramach OP1 o 5 331 392 EUR (w tym na Działanie 1.2 o 1 599 416 EUR oraz Działanie 1.5 o 3 731 976 EUR), OP2 (Działanie 2.1) o 3 731 975 EUR, OP3 (Działanie 3.1) o 22 924 988 EUR, OP4 o 18 659 873 EUR (Działanie 4.1), OP5 o 2 665 696 EUR (zmniejszenie alokacji dla Działania 5.2 o 1 475 000 EUR a zwiększenie dla Działania 5.4 o 1 332 848 EUR oraz Działania 5.5 o 2 807 848 EUR), OP8 (zmniejszenie alokacji dla Działania 8.2 o 4 000 000 EUR na rzecz Działania 8.1), OP9 (zmniejszenie alokacji dla Działania 9.3 o 1 000 000 EUR a zwiększenie dla Działania 9.1 o 250 000 EUR oraz Działania 9.2 o 750 000 EUR) oraz OP10 (zwiększenie alokacji dla Działania 10.2 o 2 538 937 w wyniku objęcia celu głównego Działania 10.3).
- aktualizacji załącznika „*Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla RPO WP*”.

W dniach 9 lutego oraz 5 kwietnia 2012 r. uchwałami Zarządu Województwa Pomorskiego dokonano kolejnych aktualizacji URPO WP. Zmiany dotyczyły przede wszystkim załącznika 5.3 „*Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działań*”, który zaktualizowano w związku ze zmianą RPO WP. W sprawozdaniu, w ramach analizy postępu rzeczowego, wykorzystano ww. dokument.

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

W okresie sprawozdawczym dokument został zaktualizowany w dniu 16 czerwca 2011 r. Zmiany ujęte w niniejszej wersji OSZiK wynikały przede wszystkim ze zmian przepisów prawa i wytycznych wydanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego, stanowiących podstawę do realizacji RPO WP, aktualizacji części dotyczącej opisu zadań Instytucji Certyfikującej, przekazanej przez IC pismem DIC-IV-8340-151-JM/11 z dnia 27 maja 2011 roku, uwzględnienia uwag Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji, sformułowanych do poprzedniej wersji dokumentu w piśmie IPOC.III.MB.7020-3/10 z dnia 12 sierpnia 2010 roku, a także zmiany struktury organizacyjnej, podziału zadań i kompetencji w IZ RPO WP oraz IPiI.

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

W okresie sprawozdawczym dokument był aktualizowany dwukrotnie w dniach: 23 marca oraz 31 maja 2011 r. Najważniejsze zmiany związane były z:

- podjęciem przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 27 stycznia 2011 r. uchwały nr 83/16/11 w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego i wynikającymi z niej modyfikacjami struktury UMWP oraz zadań przypisanych poszczególnym jego komórkom, w tym przejściem zadań Biura Kontroli Wewnętrznej w zakresie nieprawidłowości przez Departament Programów Regionalnych UMWP,

- zaleceniami pokontrolnymi Najwyższej Izby Kontroli oraz ustaleniami dokonanyymi przez audyt systemu Urzędu Kontroli Skarbowej,
- zmianami wytycznych krajowych w zakresie realizacji regionalnych Programów operacyjnych dotyczących kontroli oraz nieprawidłowości,
- uwagami Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji do poprzedniej wersji IW IZ RPO WP 2007-2013,
- koniecznością usprawnienia procedur w wyniku konsultacji dokumentu i praktyki wdrażania RPO WP,
- zaleceniami poaudytowymi Departamentu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w zakresie oceny wniosków o dofinansowanie projektów,
- wprowadzeniem przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zmian w procesie weryfikacji i akceptacji Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli.

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Osi Priorytetowej 1 „Rozwój i Innowacje w MŚP” Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (bez Działania 1.3)

W okresie sprawozdawczym dokument został zaktualizowany w dniu 16 września 2011 r. Główne zmiany dotyczyły m. in.:

- weryfikacji sprawozdań rocznych/końcowych z realizacji projektu w ramach Działania 1.4 „Systemowe wspieranie przedsiębiorczości” w projektach polegających na dokapitalizowaniu funduszy,
- odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych,
- weryfikacji wniosków o płatność składanych przez beneficjentów, w tym w ramach tzw. „szybkiej ścieżki”,
- sporządzania korekt sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej w ramach OP1 (bez Działania 1.3),
- analizowania wyników kontroli i audytów przeprowadzanych u beneficjentów realizujących projekty w ramach OP1 (bez Działania 1.3) przez uprawnione podmioty,
- zmian projektu wymagających aneksowania umowy o dofinansowanie projektu w ramach OP1 (bez Dz. 1.3) z inicjatywy IPiI,
- wdrażania zaleceń zawartych w informacjach pokontrolnych i sprawozdaniach audytowych w zakresie dotyczącym IPiI, kontroli projektów, w tym kontroli monitorującej szkolenia oraz uszczegółowienia poszczególnych procesów.

Przewodnik Beneficjenta RPO WP 2007-2013 dla OP2-9 i Działania 1.3

W okresie sprawozdawczym dokument dotyczący wdrażania OP2 - OP9 RPO WP zmieniany był czterokrotnie w dniach: 20 stycznia, 22 marca, 24 maja oraz 10 listopada 2011 r. Główne zmiany dotyczyły przede wszystkim:

- dostosowania zapisów do aktualnego stanu prawnego, w związku z wydaniem przez Ministra Rozwoju Regionalnego rozporządzeń w ramach regionalnych Programów operacyjnych w sprawie: udzielenia pomocy na szkolenia, udzielenia pomocy de minimis, udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej, udzielenia pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację, udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej przez fundusze rozwoju obszarów miejskich,
- wdrożenia uwag pokontrolnych sformułowanych przez NIK z kontroli realizacji przez ZWP wybranych zadań IZ RPO WP,
- doprecyzowania zapisów związanych z promocją unijnego źródła dofinansowania projektu,

- doprecyzowania zapisów w związku z decyzją ZWP, co do zmiany zasad ubiegania się o dofinansowanie projektów w ramach konkursu dla Poddziałania 2.2.1,
- racjonalizacji procedur związanych ze stosowaniem przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz przejrzystości wydatkowania środków w ramach projektu,
- doprecyzowania zasad kwalifikowalności przyłączy kanalizacyjnych,
- aktualizacji zapisów w związku ze zmianą projektu RPO WP 2007-2013 zatwierdzonego przez KM RPO WP w dniu 13 maja 2011 r. oraz ZWP w dniu 17 maja 2011 r.,
- wdrożenia zaleceń IPOC wynikających z przeprowadzonej weryfikacji procedur RPO WP,
- doprecyzowania i aktualizacji zapisów związanych z archiwizacją dokumentów,

W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmiany *Przewodnika Beneficjenta RPO WP 2007-2013 dla Działania 1.3.*

Przewodniki Beneficjenta dla Działań wdrażanych przez IPII

W okresie sprawozdawczym dokument dotyczący wdrażania Działań 1.1-1.2 aktualizowany był jednokrotnie w dniu 29 listopada 2011 r., natomiast dokument dotyczący wdrażania Działań 1.4-1.6 aktualizowany był dwukrotnie w dniach: 20 stycznia oraz 29 listopada 2011 r. Główne zmiany, zatwierdzone przez ZWP, dotyczyły:

- doprecyzowania zapisów określających katalog wydatków kwalifikowanych oraz zasad kwalifikowalności kar umownych,
- doprecyzowania zasad dotyczących rozliczania wydatków pomiędzy partnerami,
- zmiany wysokości wkładu własnego beneficjenta i maksymalnego poziomu dofinansowania,
- stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych, przejrzystości wydatkowania środków w ramach projektu oraz zaliczek udzielanych beneficjentom,
- modyfikacji zapisów dotyczących instrukcji przygotowania załączników wymaganych przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie projektu oraz zasad promocji projektów realizowanych w ramach RPO WP 2007-2013.
- zwiększenia częstotliwości udzielania beneficjentom zaliczek na realizację projektów,
- modyfikacji definicji zakończenia realizacji projektu,
- zamieszczenia wzoru sprawozdania dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych z realizacji projektów w ramach Działania 1.4.
- regulowania należności ze środków zaliczki,
- zasad wprowadzania zmian do wniosku o dofinansowanie projektu.

Kryteria wyboru projektów w ramach RPO WP na lata 2007-2013

W dniu 20 grudnia 2011 r. Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął projekt zmiany *Kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.* Wprowadzona zmiana polegała na wyłączeniu konieczności dokonania oceny wykonalności:

- typu projektów nr 3 w Działaniu 4.1 Rozwój regionalnej infrastruktury drogowej,
 - typu projektów nr 5 w Działaniu 4.2 Rozwój regionalnej infrastruktury kolejowej,
- wymienionych odpowiednio w pkt 14 URPO WP, z uwagi na specyfikę ww. typów projektów, polegających na przeprowadzeniu prac przygotowawczych i opracowaniu dokumentacji niezbędnej do realizacji projektów o podobnym charakterze w kolejnej perspektywie finansowej.

Jednocześnie w związku z decyzją odnośnie wdrażania Działania 3.3 „*Infrastruktura rozwoju miast – wsparcie pozadotacyjne*” przez Europejski Bank Inwestycyjny, dokonano zmian porządkujących zapisy, poprzez wyłączenie przedmiotowego Działania z konieczności stosowania kryteriów wyboru projektów.

Dokument został przekazany pod obrady Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Rozporządzenia dotyczące pomocy publicznej

IZ RPO WP nie była zaangażowana bezpośrednio w proces legislacyjny Programów pomocowych opracowywanych na potrzeby wdrażania Programów operacyjnych. Poniżej przedstawiono rozporządzenie, istotne z punktu widzenia wdrażania RPO WP, które weszło w życie w okresie sprawozdawczym:

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych Programów operacyjnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 245, poz. 1461), na mocy którego traci ważność rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach regionalnych Programów operacyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 105, poz. 874 ze zm.)

W roku 2011 trwały prace nad projektem Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie JESSICI w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację przez fundusze rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych Programów operacyjnych, jednakże MRR odstąpiło od jego wydania. W związku z powyższym podstawą prawną do udzielania pomocy publicznej w ramach Inicjatywy JESSICA pozostało jedynie Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej przez fundusze rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych Programów operacyjnych, które weszło w życie 30 grudnia 2010 r.

System instytucjonalny

Łączny stan zatrudnienia osób zaangażowanych w ramach RPO wynosił na koniec okresu sprawozdawczego **211** miejsc pracy i stanowi **91%** wartości docelowej.

Stan zatrudnienia w komórkach UMWP realizujących bezpośrednio zadania IZ RPO WP wynosił **140** miejsc pracy na **143** planowanych docelowo (**98%** planu), w tym:

- Departament Programów Regionalnych – 98/101 (97%),
- Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich – 20/20 (100%),
- Departament Finansów – 10/10 (100%),
- Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego – 12/12 (100%),

Obecny poziom zatrudnienia pozwala na pełną i właściwą realizację aktualnych obowiązków IZ RPO WP (Programowanie, obsługa systemu zarządzania i kontroli, obsługa beneficjentów i konkursów, kontraktowanie, monitoring, płatności, kontrole, ewaluacja). Obsadzone w tym zakresie są wszystkie najważniejsze stanowiska kluczowe, tj. dyrektorów i zastępców dyrektorów departamentów, kierowników referatów czy koordynatorów zespołów. Prawidłowa realizacja obowiązków wynika również z doświadczenia dużej części personelu w zakresie wdrażania funduszy strukturalnych.

UMWP posiada także odpowiednie zasoby lokalowe i sprzętowe (meble i sprzęt komputerowy) do pełnienia funkcji IZ RPO WP. W realizacji RPO WP uczestniczą pośrednio także inne departamenty UMWP (radcy prawni, administracja i zamówienia publiczne, informatycy, kadry, płace).

Stan zatrudnienia w komórkach Agencji Rozwoju Pomorza S.A., pełniącej funkcję IP II dla Osi Priorytetowej 1 RPO WP 2007-2013 (bez Działania 1.3) wynosił **71** miejsc pracy na **90** planowanych docelowo (**79%** planu), w tym:

- Dyrektor i komórki podległe – 12/15 (80%),
- Pion Kontraktowania – 15/21 (71%),
- Pion Wdrażania – 44/54 (81%).

Obecny poziom zatrudnienia pozwala na realizację aktualnych obowiązków IPiI (obsługa systemu zarządzania i kontroli, obsługa beneficjentów i konkursów, podpisywanie umów). Wolne stanowiska znajdujące się w pionie wdrażania (weryfikacja wniosków o płatność, kontrole) będą uzupełniane w miarę coraz większego obciążenia pracą tych komórek, w wyniku cyklu życia projektów. Obsadzone w IPiI są wszystkie najważniejsze stanowiska kluczowe, w tym dyrektora i zastępców dyrektorów oraz kierowników sekcji. ARP posiada także odpowiednie zasoby lokalowe i sprzętowe (meble i sprzęt komputerowy) do pełnienia funkcji IPiI RPO WP.

IZ RPO WP dokłada wszelkich starań, aby rozbudowywać i czynić skutecznym system motywacji pracowników. Elementami tego systemu są:

- zmiany stanowisk (awanse) oraz zmiany stawek wynagrodzenia (szczególnie przy przedłużaniu umów o pracę),
- okresowe dodatki służbowe z tytułu zwiększenia zakresu obowiązków,
- nagrody roczne – nawet powyżej 100% pensji miesięcznej,
- nagrody za realizację kompleksowego zadania (np. zakończenie konkursów),
- możliwość uczestnictwa w szkoleniach i kursach doskonalących dofinansowanych w 100%,
- możliwość dofinansowania w 90% studiów magisterskich, licencjackich oraz podyplomowych potrzebnych w ramach wykonywanych obowiązków, a także kursów nauki języka obcego,
- uczestnictwo w wizytach studyjnych, „Open days” w KE.

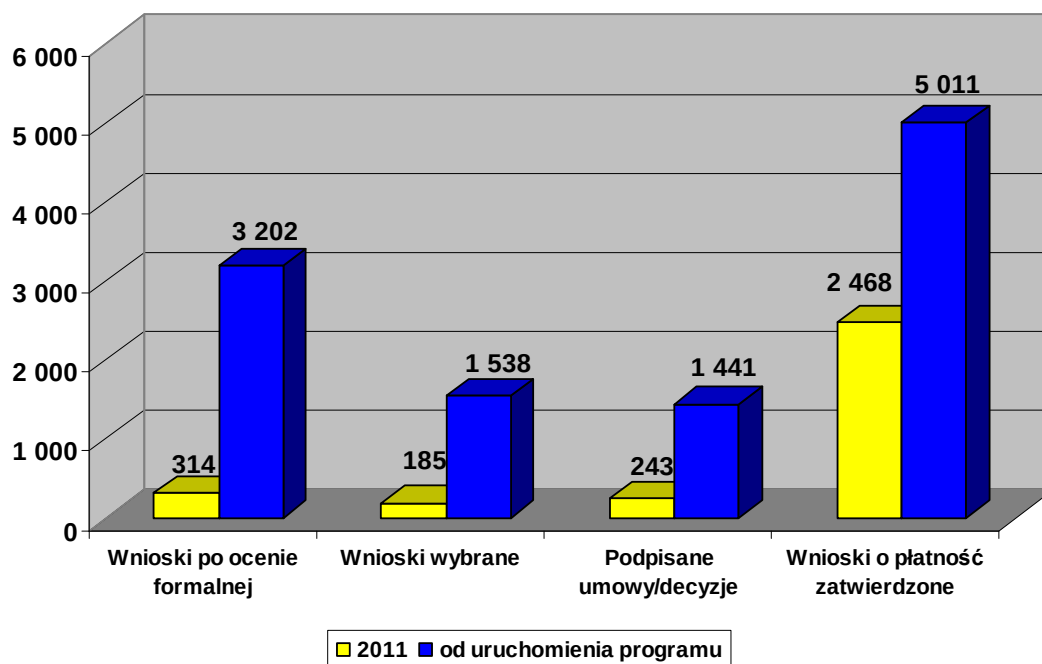
2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy

W sprawozdaniu, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, do przeliczania danych finansowych zastosowany został kurs Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29.11.2011 r. wynoszący 1 EUR = **4,5270 PLN**, co znacząco obniża poziom wykorzystania środków EFRR. Należy mieć na uwadze fakt, iż wg obowiązującego dla szacowania limitów kontraktacji w grudniu 2011 r. kursu wynoszącego 1 EUR = **4,1579 PLN** poziom kontraktacji Programu wynosił **87%**. Poziom wykorzystania środków EFRR został oszacowany na podstawie alokacji uwzględniającej dodatkowe środki z KRW/DT.

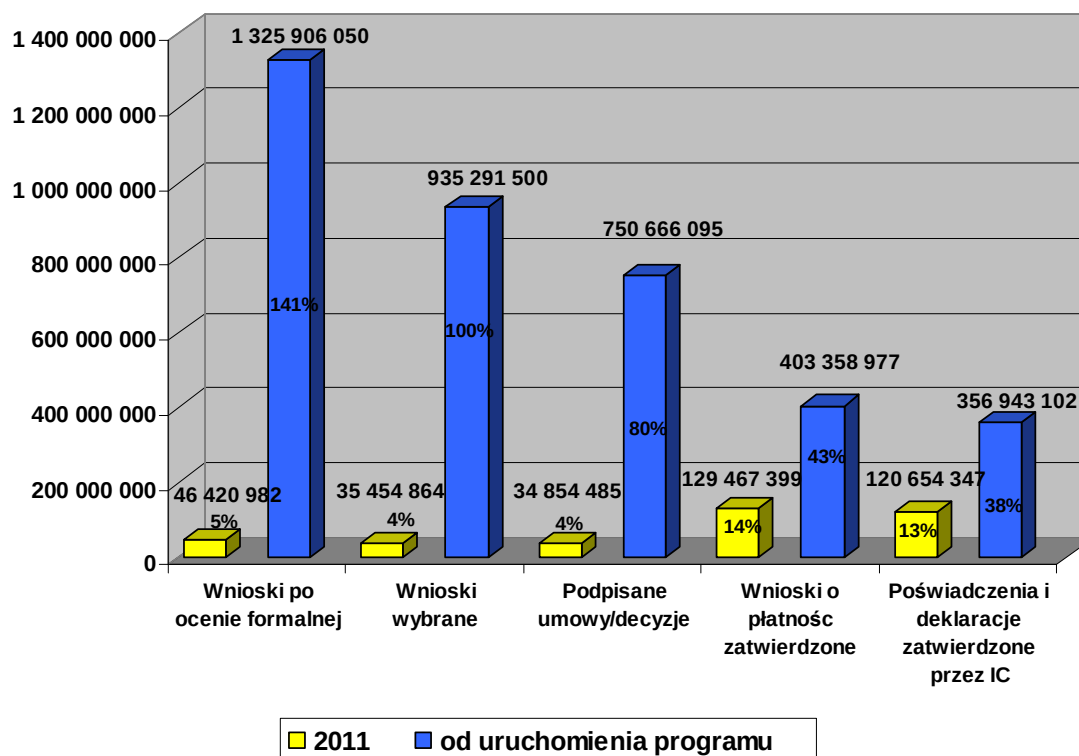
W okresie sprawozdawczym pozytywnie ocenę formalną przeszło **314** projektów na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **46 420 981,95 EUR**, co stanowi **4,95%** alokacji przeznaczonej na Program. ZWP wybrał do dofinansowania **185** projektów na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **35 454 863,90 EUR**, co stanowi **3,78%** alokacji przeznaczonej na Program oraz podpisał **243** umowy/decyzje na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **34 854 485,19 EUR**, co stanowi **3,71%** alokacji przeznaczonej na Program. W 2011 roku w ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **129 467 399,36 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła **11** poświadczeń i deklaracji wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **120 654 347,35 EUR**.

Od uruchomienia Programu pozytywnie ocenę formalną przeszły **3 202** projekty na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **1 325 906 049,86 EUR**, co stanowi **141,30%** alokacji przeznaczonej na Program. ZWP wybrał do dofinansowania **1 538** projektów na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **935 291 499,50 EUR**, co stanowi **99,67%** alokacji przeznaczonej na Program oraz podpisał **1 441** umów/decyzji na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **750 666 094,91 EUR**, co stanowi **80,00%** alokacji przeznaczonej na Program. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **403 358 977,42 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła **32** poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **356 943 101,61 EUR**.

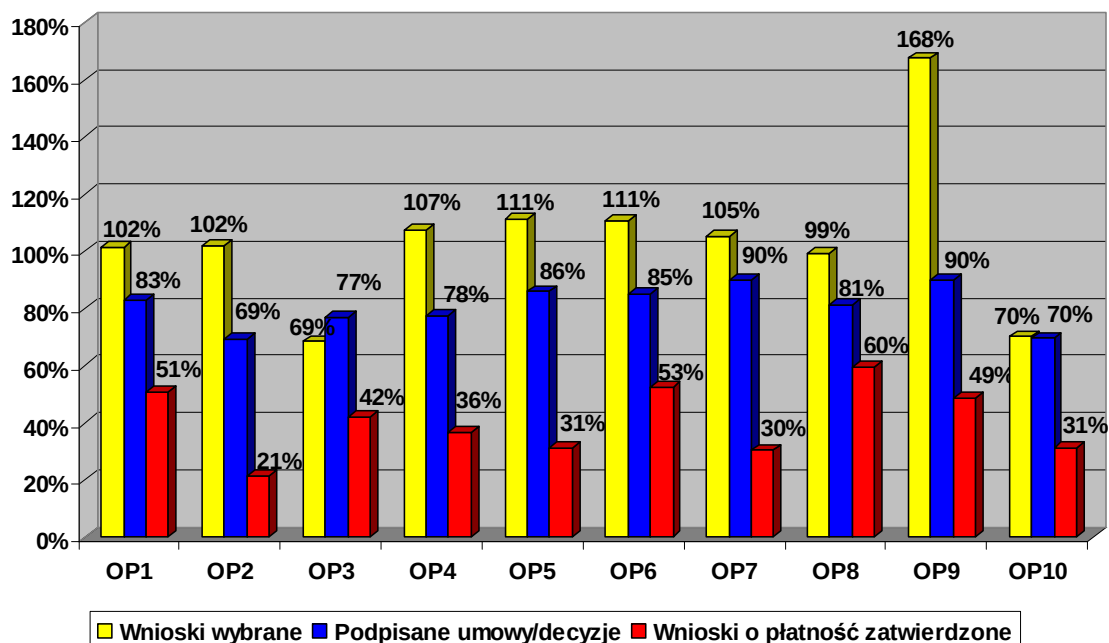
Stan wdrażania RPO WP

Wykorzystanie środków EFRR w ramach RPO WP w EUR

Wykorzystanie środków EFRR od uruchomienia programu jako % alokacji przeznaczanej na OP

W okresie sprawozdawczym ogłoszonych zostało **6** naborów wniosków na łączną wartość alokacji wynoszącą **25 300 000 EUR** w ramach: OP1 „Rozwój i innowacje w MŚP” – 2 konkursy, OP2 „Społeczeństwo wiedzy” – 2 konkursy, OP8 „Lokalna infrastruktura podstawowa” – 2 konkursy, z czego 3 nabory zakończone zostaną w 2012 r. Od uruchomienia Programu ogłoszone zostały **83** nabory wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **787 336 999 EUR**, co stanowi **83,90%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację Programu.

Średni poziom zakontraktowanych środków dla RPO WP wynosi **80%** (liczony według kursu przyjętego dla celów sprawozdawczych). Najwyższy stopień wykorzystania dostępnej alokacji występuje w OP7 oraz OP9 i wynosi ok. 90%. Ponadto, bardzo wysokimi wskaźnikami wykorzystania alokacji charakteryzują się OP1, OP5, OP6 oraz OP8. Najniższy stopień wykorzystania dostępnej alokacji wykazuje OP2, który wynosi 69% czyli poniżej średniej Programu. Wynik ten nie stanowi jednakże powodu do obaw, gdyż do podpisania pozostały jeszcze 2 umowy o dofinansowanie w ramach Podziałania 2.2.1 „Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego”, których projekty zostały wybrane przez ZWP w dniu 4 sierpnia 2011 r. Wartość dofinansowania z EFRR wybranych w ramach Poddziałania 2.2.1 projektów wynosi 8,31 mln EUR. IZ RPO WP planuje ponadto podpisanie dodatkowej umowy o dofinansowanie projektu znajdującego się obecnie na liście rezerwowej o wartości dofinansowania w wysokości 2,7 mln EUR. Sytuacja po podpisaniu umów ulegnie znacznej poprawie, gdyż podwyższy stopień kontraktacji do poziomu 90%. Nieznacznie poniżej średniej przedstawia się kontraktacja w OP3, która wynosi ok. 77%. W 2013 r. zaplanowano przeprowadzenie naboru wniosków w ramach Działania 3.1 „Rozwój i integracja systemów transportu zbiorowego”, co przyczyni się do blisko 100% wykorzystania dostępnej alokacji. Stopień wykorzystania alokacji w ramach OP4 wynosi ok. 78%. W I kwartale 2012 r. zaplanowane zostały 2 konkursy w ramach Działania 4.1 oraz 4.2 na łączną kwotę alokacji wynoszącą 3 mln EUR dla projektów polegających na przeprowadzeniu prac przygotowawczych i opracowaniu dokumentacji niezbędnej do realizacji projektów o podobnym charakterze w kolejnej perspektywie finansowej. Ponadto, na przełomie 2012 r. i 2013 r. planuje się ogłoszenie kolejnych naborów w ramach Działania 4.1 oraz 4.2, które

umożliwią 100% wykorzystanie dostępnej alokacji. IZ RPO WP mając na uwadze optymalne wykorzystanie dostępnych dla poszczególnych osi alokacji przewiduje dokonanie wyboru do dofinansowania projektów znajdujących się na listach rezerwowych.

Od uruchomienia Programu zawarto **1 441** umów/decyzji na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **750 666 094,91 EUR**. Poniżej przedstawiono rozkład projektów w podziale na liczbę oraz wartość według określonych kategorii.

Podział według sektora gospodarki:

Wśród 840 umów o dofinansowanie podpisanych w ramach OP1 „Rozwój i innowacje w MŚP” 820 realizowanych było przez przedsiębiorstwa, którym przypisano właściwy dla specyfiki projektu numer z klasyfikacji PKD 2007. Poniżej przedstawiono rozkład projektów w podziale na podstawowe sektory gospodarki.

Rodzaj działalności (wg klasyfikacji PKD)	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (PKD 01-03)	3	70 800,93	0,37	0,08
Górnictwo i wydobywanie (PKD 05-09)	2	220 667,11	0,24	0,26
Przetwórstwo przemysłowe (PKD 10-33)	294	26 969 444,70	35,86	32,07
Działalność związana z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz wodę oraz gospodarowanie ściekami i odpadami (PKD 35-39)	58	1 629 109,46	7,07	1,94
Budownictwo (PKD 41-43)	33	2 513 109,23	4,02	2,99
Usługi (PKD 45-99)	430	52 701 709,06	52,44	62,66
Razem	820	84 104 840,49	100,00	100,00

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie branżowe beneficjentów OP1 w oparciu o klasyfikację PKD, pod względem liczby oraz wartości dofinansowania realizowanych projektów dominują przedsiębiorstwa z sektora usług (52,44% liczby umów oraz 62,66% wartości dofinansowania z EFRR). Warto zaznaczyć, iż wśród przedsiębiorstw usługowych znaczną część stanowią podmioty prowadzące działalność w zakresie usług opartych na wiedzy (48,60% wszystkich projektów usługowych i 73,20% ich łącznej wartości dofinansowania), w szczególności w działalności profesjonalnej i technicznej. Udział przedsiębiorstw świadczących usługi wysokiej technologii stanowi zaledwie 4,88% wszystkich projektów usługowych oraz 3,96% ich łącznej wartości dofinansowania z EFRR. Niski udział sektora usług wysokiej technologii spowodowany jest faktem, iż beneficjentami działań obejmujących rozwiązania innowacyjne są jednostki samorządu terytorialnego oraz uczelnie, czyli podmioty niesklasyfikowane wg PKD. Powyższy podział sektorowy jest zgodny z założeniami Programu, którego jednym z celów szczegółowych jest rozwój branż opartych na wiedzy (innowacyjnych). W drugiej, co do wielkości, grupie przedsiębiorstw przemysłowych udział przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu wysokiej techniki jest znacznie mniejszy (8,50% wszystkich projektów przemysłowych, zaledwie 9,04% ich łącznej wartości). Przeważającą grupę beneficjentów z sektora przemysłowego stanowią podmioty prowadzące działalność w zakresie przemysłu średnio-

niskiej i niskiej techniki, ze szczególnym udziałem przemysłu metalurgicznego i metalowego oraz drzewno-papierniczego.

Poniższa tabela ukazuje podział wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie w ramach RPO WP, którym nie został przypisany numer odpowiadający klasyfikacji PKD 2007, ze względu na brak powyższej informacji we wniosku o dofinansowanie. Dla tych projektów dokonano podziału w oparciu o zadeklarowany przez beneficjentów Kod klasyfikacji wg kryterium rodzaju działalności gospodarczej.

Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Nie dotyczy</i>	5	46 680 391,81	0,81	7,00
<i>Nieokreślony przemysł wytwórczy</i>	1	156 107,80	0,16	0,02
<i>Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła</i>	9	3 395 401,99	1,45	0,51
<i>Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody</i>	1	815 989,75	0,16	0,12
<i>Transport</i>	4	67 465 464,68	0,64	10,12
<i>Pośrednictwo finansowe</i>	1	47 613 393,53	0,16	7,14
<i>Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej</i>	1	5 632 869,45	0,16	0,85
<i>Administracja publiczna</i>	383	380 838 532,03	61,67	57,13
<i>Edukacja</i>	26	28 633 840,98	4,19	4,30
<i>Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego</i>	38	36 821 386,76	6,12	5,52
<i>Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne</i>	4	428 635,12	0,64	0,06
<i>Działalność związana ze środowiskiem naturalnym</i>	9	12 173 111,26	1,45	1,83
<i>Inne niewyszczególnione usługi</i>	139	35 906 129,26	22,38	5,39
Razem	621	666 561 254,42	100,00	100,00

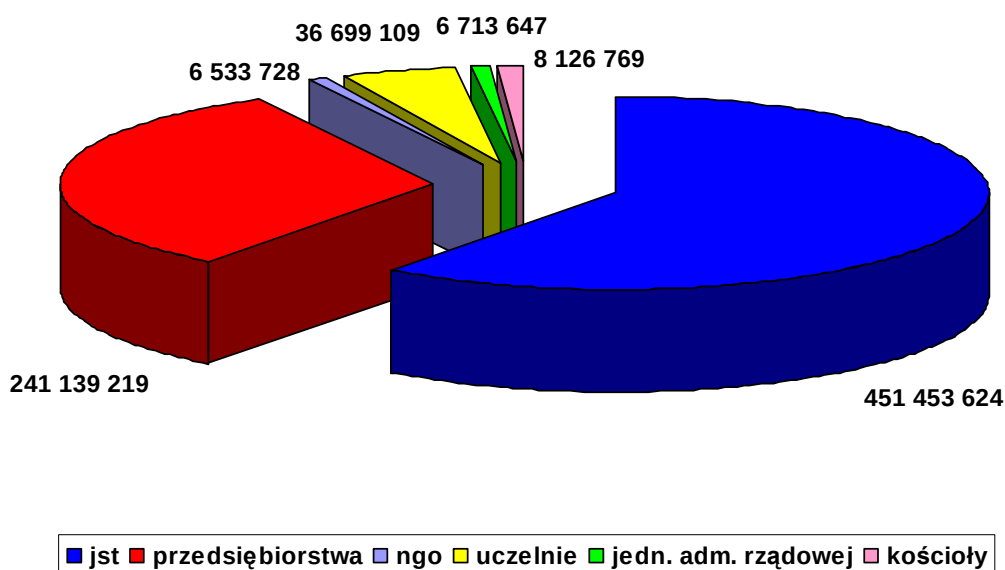
Analiza podpisanych w ramach Programu umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na Administrację publiczną (57,13%). Wynika to z faktu, iż 383 projekty realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym projekty drogowe o jednostkowej wartości dofinansowania z EFRR powyżej 5 mln EUR. Najniższym udziałem w wartości podpisanych umów charakteryzują się działy: nieokreślony przemysł wytwórczy oraz opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne.

Podział według rodzajów beneficjentów:

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców środków UE jednostki samorządu terytorialnego (60,14%) realizujące projekty infrastrukturalne ze wszystkich obszarów wsparcia w ramach Programu. Największy udział JST w wartości podpisanych umów o dofinansowanie widoczny jest w OP przeznaczonych na inicjatywy lokalne, a mianowicie OP8 oraz OP9, w których to JST stanowią 89,76% ogółu beneficjentów. Kolejną grupę

stanowią przedsiębiorstwa (32,12%), silnie zaznaczające swój udział w OP1, w której stanowią 97,50% ogółu beneficjentów. Następną grupą są uczelnie (4,89%), kościoły (1,08%) jednostki administracji rządowej (0,89%), oraz NGO (0,87%). Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie najliczniejszą grupę stanowią z kolei przedsiębiorstwa z 846 umowami oraz jst z 513 umowami/decyzjami. Pozostałe miejsca zajmują uczelnie z 31 umowami, NGO z 27 umowami, kościoły z 16 umowami oraz jednostki administracji rządowej z 8 umowami.

Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach RPO WP wg rodzaju beneficjenta w EUR

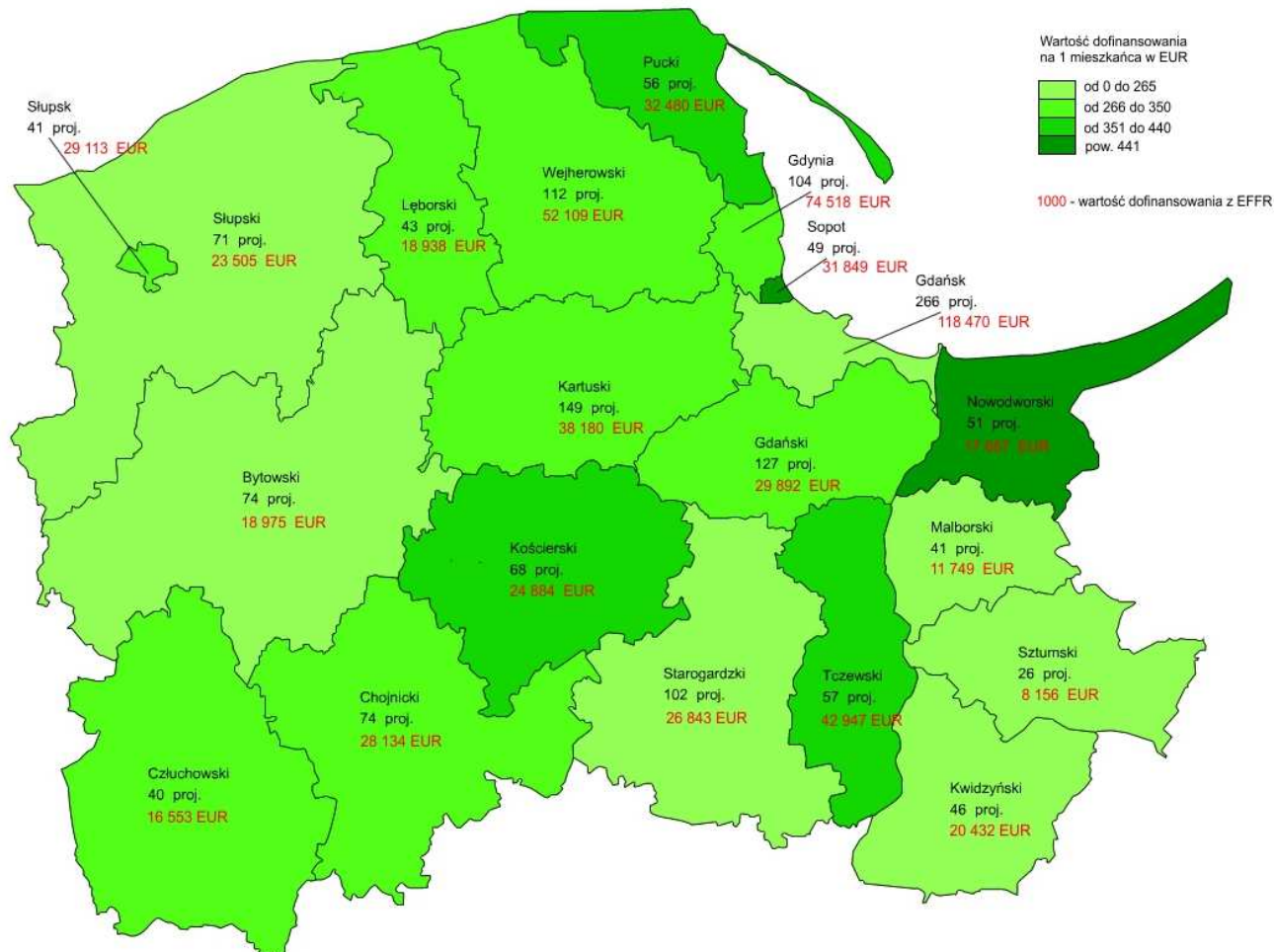
Podział przestrzenny:

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP wskazuje, iż największy strumień środków UE w wysokości 224,8 mln EUR trafił do Trójmiasta. Wśród 419 projektów realizowane są istotne dla trójmiejskiej gospodarki przedsięwzięcia z zakresu innowacyjności (*Gdański Inkubator Przedsiębiorczości*, *Sopockie Centrum Wiedzy i Innowacji*), usług społeczeństwa informacyjnego (*Pomorska Biblioteka Cyfrowa*) czy transportu (*Rozbudowa układu komunikacyjnego Trójmiasta wraz z układem komunikacyjnym Wielofunkcyjnej Hali Sportowo-Widowiskowej*). Najbardziej aktywnym beneficjentem jest miasto stołeczne województwa pomorskiego - Gdańsk realizujące 266 projektów (ok. 118,5 mln EUR). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest miasto Gdynia realizujące 104 projekty (ok. 74,5 mln EUR). Znaczna pula środków trafiła również do powiatu wejherowskiego (ok. 52,1 mln EUR), który realizuje 112 projektów w ramach RPO WP. Pod względem aktywności beneficjentów mierzonej liczbą projektów, które otrzymały dofinansowanie w ramach RPO WP, pozytywnie wyróżnia się powiat kartuski (149 projektów) i gdański (127 projektów). Najmniej projektów realizowanych jest w powiecie sztumskim (26 projektów) i człuchowskim (40 projektów). Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazuje miasto Sopot oraz powiaty: nowodworski, pucki, kościerski i tczewski.

Mapy obrazujące podział przestrzenny interwencji RPO WP przygotowane zostały w oparciu o „Bazę przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”. Metodologia przygotowywania przedmiotowych map opiera się na arytmetycznym podziale wartości projektów wg wszystkich powiatów, na których są one realizowane. W przypadku liczby

projektów podział polega na przypisaniu projektu każdemu powiatowi (nawet jeśli realizacja ma miejsce na terenie kilku powiatów), na którym odbywa się jego realizacja. Oznacza to, że w przypadku projektu, którego realizacja przebiega przez trzy powiaty, każdemu powiatowi przypisany zostaje jeden projekt.

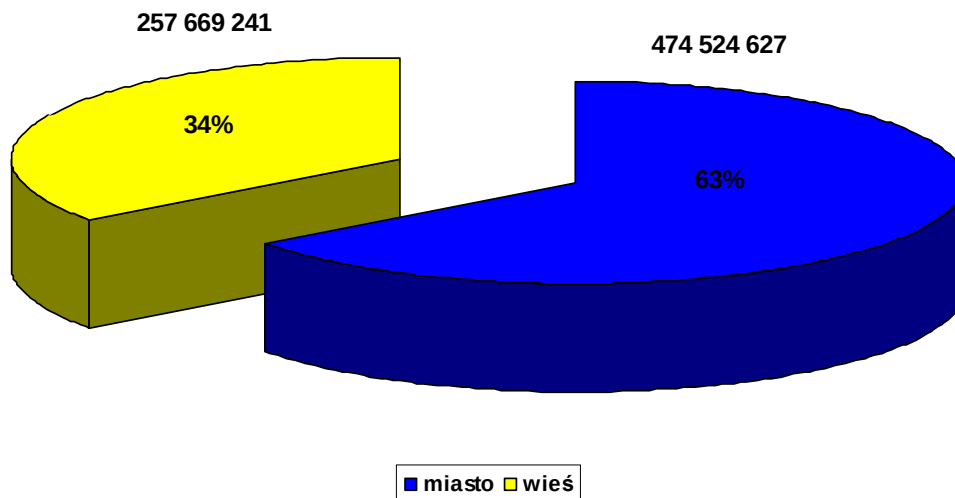
Rozłożenie liczby projektów w ramach RPO WP oraz wartości ich dofinansowania z EFR

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

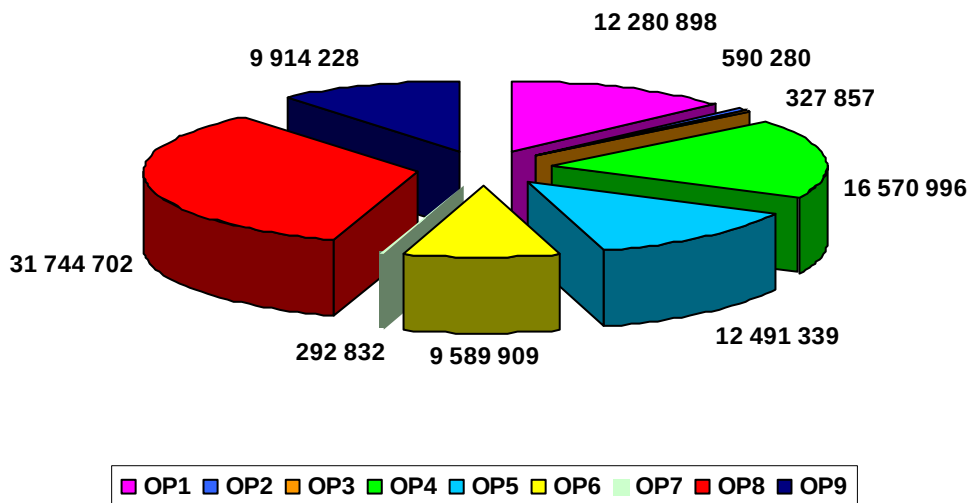
Proporcja środków przeznaczonych na projekty zlokalizowane w miastach i na obszarach wiejskich jest zgodna z zapisami Programu. W ramach podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **63,21%** środków EFR (474 524 626,64 EUR – 777 umów), natomiast na obszary wiejskie **34,33%** środków EFR (257 669 241,21 EUR – 648 umów). Pozostałe 2,46% środków EFR stanowi 16 decyzji o dofinansowanie z zakresu Pomocy technicznej.

Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach RPO WP w podziale na miasto/wieś w EUR

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **92 701 167,90 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **9,88%** całkowitej alokacji Programu. Najsilniejsze oddziaływanie preferencji na rzecz obszarów słabych strukturalnie obserwuje się w OP9 „Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie”, w której odsetek środków skierowanych na te obszary wyniósł 28,00% ogółu środków przeznaczonych na realizację priorytetu. Poza tym, znaczące oddziaływanie preferencji na rzecz obszarów słabych strukturalnie obserwuje się również w OP8 „Lokalna infrastruktura podstawowa”, w której 25,62% zakontraktowanych środków skierowano na te obszary. Należy zwrócić uwagę, iż na oddziaływanie preferencji na rzecz obszarów słabych strukturalnie w OP8 oraz OP9 mógł mieć wpływ dokonany podział alokacji w tych priorytetach na cztery subregiony (Metropolitalny, Nadwiślański, Południowy i Słupski). W związku z czym preferencja nie miała wpływu na dystrybucję tej części środków, które alokowano do subregionów, w których udział obszarów słabych strukturalnie jest niewielki lub nie występują one w ogóle.

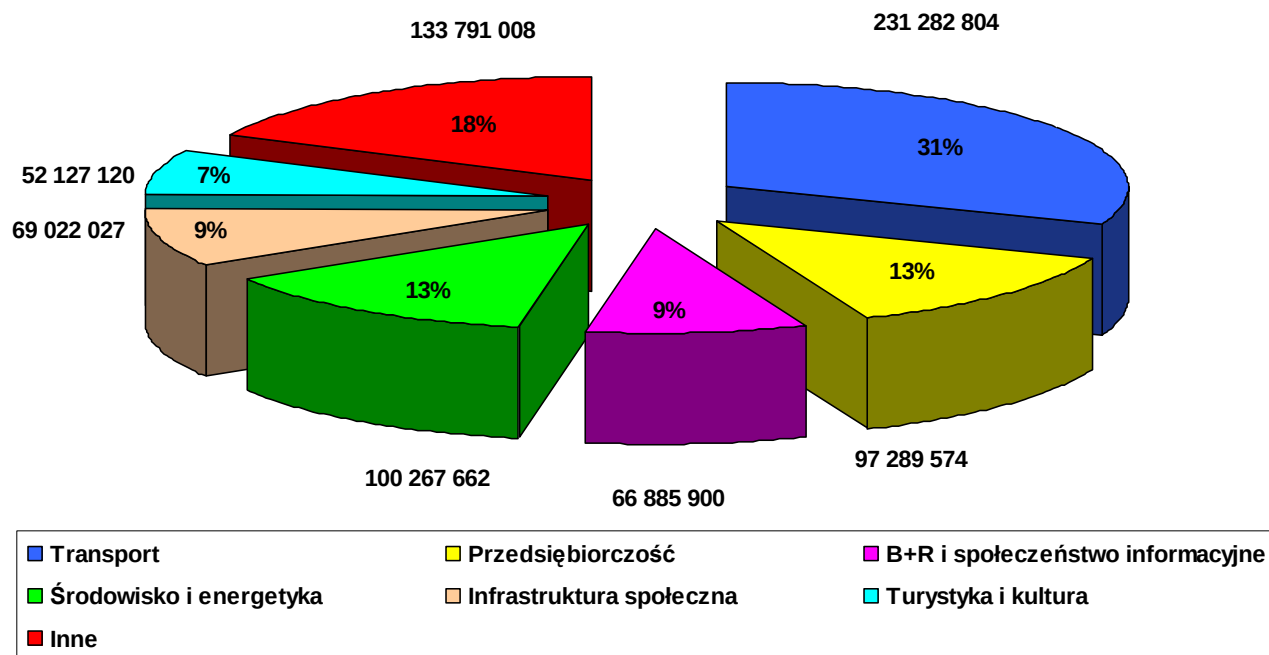
Wartość podpisanych umów/decyzji na obszarach słabych strukturalnie w EUR

Podział według obszarów:

- Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach RPO WP to:
- **Transport** - zawarto **76** umów/decyzji na kwotę dofinansowania z EFRR **231 282 804,29 EUR**. Główną grupę realizującą projekty z zakresu transportu stanowią JST (72 projekty, w tym 11 projektów realizowanych przez SWP, 20 projektów realizowanych przez powiaty oraz 41 projektów realizowanych przez gminy). Pozostałą grupę beneficjentów stanowią przedsiębiorstwa (4 projekty), realizujące projekty z zakresu transportu zbiorowego – kolej oraz transport miejski.
 - **Przedsiębiorczość** - zawarto **744** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **97 289 573,53 EUR**. Dominującą grupą są przedsiębiorcy (mikro/mali/średni), ale wsparcie pośrednio obejmuje również instytucje otoczenia biznesu (w tym instytucje finansowe), a także JST, które realizują projekty z zakresu infrastruktury przeznaczonej dla firm innowacyjnych, projekty targowe czy też promocyjne.
 - **Środowisko i energetyka** - zawarto **144** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **100 267 662,45 EUR**. Głównymi beneficjentami projektów są JST, które realizują aż 114 projektów (z czego 93 projekty realizowane są na terenach gmin wiejskich, 51 na terenie gmin miejskich). Dwa projekty realizowane przez organizację pozarządową i państwową jednostkę budżetową z zakresu monitoringu środowiska mają charakter kompleksowy i obejmują obszar kilku gmin, a nawet kilku powiatów. Przedmiotowy obszar zostanie wsparty dodatkowymi umowami, które zostaną podpisane w ramach zakończonego w III kwartale 2011 r. konkursu na Działanie 8.2 „Lokalna infrastruktura ochrony środowiska”.
 - **Turystyka i kultura** - zawarto **69** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **52 127 119,53 EUR**. Głównymi beneficjentami projektów są JST (SWP, gminy, powiaty), dodatkowo beneficjentami są regionalne instytucje kultury, instytucje kościoła, fundacje, organizacje pozarządowe. Projekty regionalne, kompleksowe realizowane są na terenach gmin miejskich, natomiast z mniejsze zakresu budowy lokalnej infrastruktury turystycznej głównie na terenach wiejskich. SWP realizuje dwa projekty promocyjno-informacyjne o zasięgu oddziaływania całego województwa pomorskiego.
 - **Infrastruktura społeczna** - zawarto **121** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **69 022 027,13 EUR**. Beneficjentami projektów są JST, uczelnie, kościoły katolickie, stowarzyszenia oraz przedsiębiorstwa realizujące inwestycje z zakresu budowy/przebudowy obiektów dydaktycznych, sportowych, społecznych, a także rekreacyjnych.
 - **B+R i społeczeństwo informacyjne** - zawarto **114** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **66 885 900,08 EUR**. Beneficjentami projektów są przedsiębiorstwa (mikro, małe, średnie) realizujące projekty związane z badaniami i rozwojem technologicznym oraz jst, uczelnie wyższe, organy administracji rządowej realizujące projekty z zakresu rozwoju usług społeczeństwa informacyjnego. IZ RPO WP, mając na uwadze znaczenie niniejszego obszaru dla gospodarki regionu, podjęła decyzję o zasileniu dodatkowymi środkami z KRW wynoszącymi 5 331 392 EUR Działań związanych z rozwiązaniami innowacyjnymi. W grudniu 2011 r. ogłoszone zostały 2 nabory wniosków na łączną kwotę alokacji wynoszącą 5,3 mln EUR.
 - **Inne** – zawarto **173** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **133 791 007,91 EUR**. W tej kategorii mieszczą się projekty dotyczące wsparcia obiektów użyteczności publicznej o charakterze metropolitalnym i lokalnym, jak również projekty dotyczące wsparcia procesu wdrażania Programu.

Wartość podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w ramach RPO WP wg podziału na obszary wsparcia w EUR

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne przedstawia poniższa tabela.

Obszar wsparcia	RPO WP		POIŚ		POIG		POKL	
	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Przedsiębiorczość	744	97 289 573,53	3	62 599 804,48	540	157 298 763,94	0	0,00
B+R i społeczeństwo informacyjne	114	66 885 900,08	0	0,00	273	28 059 763,45	0	0,00
Transport	76	231 282 804,29	24	574 056 039,91	0	0,00	0	0,00
Środowisko i energetyka	144	100 267 662,45	165	504 532 056,20	0	0,00	0	0,00
Turystyka i kultura	69	52 127 119,53	3	48 246 578,70	1	3 205 877,80	0	0,00
Infrastruktura społeczna	121	69 022 027,13	24	13 888 936,72	0	0,00	0	0,00
Kapitał ludzki	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3 259	267 208 246,91
Inne	173	133 791 007,91	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Razem	1 441	750 666 094,91	219	1 203 323 416,01	814	188 564 405,19	3 259	267 208 246,91

Opracowanie na podstawie raportów dostępnych na stronie:

http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx

Ponadto, w ramach PO RYBY 2007-2013 rozkład umów o dofinansowanie wg Osi Priorytetowych przedstawia się następująco:

Oś Priorytetowa	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
OP1. Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej	502	10 288 560,50
OP2. Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury.	36	15 358 858,73
OP 3. Środki służące wspólnemu interesowi.	39	25 600 621,44

OP 4. Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa.	14	1 310 193,68
Razem	591	52 558 234,36

Opracowanie na podstawie raportów dostępnych na stronie:

http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx

W ramach RPO WP 2007-13 rzeczywisty poziom kontraktacji został osiągnięty na poziomie **87,10%**¹. Od uruchomienia Programu podpisanych zostało **1 441** umów o dofinansowanie, natomiast zakończone (dla których zaakceptowano wnioski o płatność końcową) zostały **542** projekty, co stanowi **37,61%** podpisanych umów.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba utworzonych miejsc pracy ogółem” osiągnął wartość **1005,73** EPC, przy czym **369,72** EPC dla kobiet oraz **636,01** EPC dla mężczyzn, czyli **25,14%** (dla kobiet i mężczyzn odpowiednio **18,49%** i **31,80%**) wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na ogólnym poziomie **89,34%** (**3 573,5** EPC), w tym dla kobiet wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **68,97%** (**1 379,4** EPC), natomiast dla mężczyzn na poziomie **109,71%** (**2 194,1** EPC). Ponad 80% miejsc pracy ogółem utworzonych zostało przez MŚP w ramach realizacji projektów z OP1. Widoczna dysproporcja w tworzeniu miejsc pracy dla kobiet i mężczyzn jest odbiciem ogólnego trendu. Według GUS-BDL w 2010 roku w województwie pomorskim wskaźnik zatrudnienia dla kobiet wyniósł 43,1% (przy średniej 43,4% dla całego kraju), natomiast dla mężczyzn 59,1% (58,8% dla całego kraju). Ze względu na znaczny postęp finansowy Programu prawdopodobieństwo istotnej poprawy realizacji wskaźnika jest minimalne, jednak stopień jego osiągnięcia można uznać za zadowalający, zarówno w odniesieniu do kobiet, jak i mężczyzn.

Szacuje się, że stosunkowo niska liczba miejsc pracy brutto jako bezpośredni efekt realizacji RPO WP zostanie zrównoważona większym oddziaływaniem Programu w zakresie miejsc pracy netto, m.in. na skutek uruchomienia instrumentów inżynierii finansowej, w szczególności Inicjatywy JEREMIE skierowanej do mikro i małych przedsiębiorców, jak również wyższą niż zakładano dźwignią finansową Programu, czego skutkiem jest uruchomienie większego strumienia krajowych środków publicznych na wkład własny. Czynniki te powinny pozytywnie oddziaływać na tworzenie miejsc pracy w przyszłości.

Wskaźnik oddziaływania na poziomie Programu „Zakumulowana stopa wzrostu PKB” określa wpływ realizacji RPO WP na wzrost PKB w województwie pomorskim. Wpływ realizacji programu na wzrost PKB w województwie pomorskim będzie poddany ewaluacji ex-post po 2015 r.

Wskaźnik oddziaływania na poziomie Programu „Liczba utworzonych miejsc pracy netto” – wskaźnik ten ukazuje wpływ realizacji programu na liczbę utworzonych miejsc pracy biorąc pod uwagę wszelkie korekty podanych wartości jak dodatkowość, przemieszczanie i efekty pośrednie. Wskaźnik ten został oszacowany na podstawie Raportu z 22 września 2007 r. pn.: Wskaźniki realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013 – ocena makroekonomicznego wpływu 16 RPO na gospodarki regionalne przy użyciu modeli HERMIN opracowanego przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A., a wartości zostały zweryfikowane w stosunku do wartości określonych w dokumencie programowym. Wpływ RPO WP na wartość tego wskaźnika zostanie poddana ewaluacji ex-post po 2015 r.

Wskaźnik oddziaływania na poziomie Programu „Stopa bezrobocia” (zmiana) – określa wpływ programu na zmianę stopy bezrobocia w regionie. Stopa bezrobocia rejestrowanego według szacunków GUS – Bank Danych Regionalnych wyniosła **12,3%** według stanu na 31

¹ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (80,00%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

grudnia 2010 r. Dla porównania w skali kraju stopa bezrobocia rejestrowanego była nieznacznie wyższa i wyniosła **12,4%**. Nastąpił wzrost wskaźnika stopy bezrobocia w stosunku do 2009 r. (+0,1%). Ocena wpływu programu na stopień zmniejszania się bezrobocia zostanie dokonana ex-post na podstawie badania ewaluacyjnego w 2015 r.

W celu prezentacji pełniejszego obrazu sytuacji społeczno-ekonomicznej w województwie pomorskim, sprawozdanie roczne zostało uzupełnione o zaktualizowane wartości wskaźników kontekstowych, uzyskanych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Rocznika Statystycznego Województw oraz bazy danych Eurostatu. W większości przypadków rokiem bazowym jest 2010 r., w niektórych przypadkach z uwagi na brak danych możliwych do pozyskania ze statystyki publicznej przedstawiono dane za 2008 r. Tabela wskaźników kontekstowych stanowi załącznik nr V do niniejszego sprawozdania.

Mając na uwadze ostatnią zmianę Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego (decyzja Komisji Europejskiej nr K(2011)8615 z dnia 28 listopada 2011 r.), która była wynikiem rekomendacji zawartych w *Raporcie na temat realizacji celów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 – stan na 31.12.2010 r.* oraz obecny poziom realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego WP, który biorąc pod uwagę poziom kontraktacji, płatności oraz szacowany poziom osiągnięcia wskaźników można uznać za zadowalający, nie jest planowana kolejna zmiana Programu. Jednakże w celu efektywnego wykorzystania środków na dofinansowanie projektów z list rezerwowych, w związku z pojawiającymi się oszczędnościami poprzetargowymi w realizowanych projektach, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działów. Dokonywane realokacje pozwolą w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

2.1.6.3 Rekomendacje KE

Rekomendacje KE które zostały poruszone w trakcie spotkania rocznego w dniach 28-29 listopada 2011 r. oraz w piśmie z dnia 3 kwietnia 2012 r. w zakresie w jakim można je odnieść do poszczególnych OP zostały opisane w Rozdziale 3 „*Realizacja w podziale na Priorytety, postęp wdrażania Programu wg Priorytetów/Osi*” niniejszego sprawozdania. Do pozostałych rekomendacji, które dotyczą RPO WP odniesiono się poniżej:

Rozwój inteligentnych strategii specjalizacji na podstawie regionalnych strategii innowacji (smart specialisation/ inteligentna specjalizacja/ S³)

KE:

KE zwraca uwagę, iż w wyniku przyjęcia strategii Europa 2020 kraje członkowskie Unii Europejskiej wezwane zostały do reformy swoich krajowych i regionalnych systemów badań, rozwoju i innowacji w kierunku wsparcia doskonałości i inteligentnej specjalizacji. W związku z powyższym zachęca regiony do udziału w S³ Platform.

IZ RPO WP:

Województwo pomorskie aktywnie uczestniczy w procesie wdrażania inteligentnej specjalizacji. Dotychczas w ramach S³ w pomorskim przeprowadzono następujące działania:

- analizy: barometr Innowacji, Foresight,
- inwestycje w infrastrukturę: parki N-T, inkubatory, wydziały,
- kształtowanie powiązań na linii nauka – biznes – samorządy,
- zwiększenie dostępu do kapitału poprzez uruchomienie funduszy: pożyczkowy i poręczeniowy,

- rozwój polityki klastrowej – praca nad utworzeniem spójnego systemu wsparcia innowacyjności z wykorzystaniem struktur klastrowych jako narzędzia jej wdrażania.

Na podstawie wykonanych badań, z uwzględnieniem:

- analiz dotyczących atrakcyjności inwestycyjnej oraz Foresight,
- konieczności rozwoju w specyficznych obszarach ograniczających przyspieszenie rozwoju, zidentyfikowano kluczowe obszary przyszłego rozwoju regionu. Zidentyfikowanie tych obszarów jest krokiem w kierunku opracowania strategii Smart Specialisation dla Pomorskiego.

Wyróżniono cztery główne obszary:

- bezpieczeństwo energetyczne

innowacje w obszarach: efektywność, smart, nowe materiały, mikroenergetyka, alternatywne i odnawialne źródła Energii, pola magnetyczne

- zdrowe społeczeństwo

innowacje w obszarach: chemia lekka (użytkowanie materiałów przemysłowych, produkcja wodoru), life science, genetyka molekularna biotechnologia, nanotechnologia, neurotechnologia, żywność organiczna, przetwórstwo, srebrna ekonomia, turystyka

- społeczeństwo digitalne

innowacje w obszarach: systemy ICT jako DNA w ramach wszystkich sektorów, komunikacja i edukacja multimedialna, plazma

- przemysł samochodowy i morski

budownictwo morskie, mikro turbiny, mikro siłownie, logistyka, nowe składniki i substancje

Konieczne będzie zatem opracowywanie strategii inteligentnej specjalizacji. Samorząd Województwa Pomorskiego pozostaje w kontakcie i uczestniczy m.in. w seminariach, organizowanych przez Komisję Europejską (7-8 Maja 2012 r. Ryga, Łotwa – prezentacja pomorskich działań ukierunkowanych na S³). Istnieje także możliwość włączenia województwa do platformy smart specialisation (S³ Platform). Województwo Pomorskie jest w kontakcie z założycielem - European Commission's Joint Research Center.

Weryfikacja realizacji projektów

KE:

KE zwraca uwagę na konieczność sprawowania przez IZ nadzoru nad realizacją projektów szczególnie w obszarze zamówień publicznych. Szczególną rolę w zmniejszeniu liczby błędów popełnianych przez Beneficjentów w trakcie realizacji zamówień publicznych powinny pełnić częste szkolenia dla Beneficjentów, w trakcie których zwracana jest uwaga na najczęściej popełniane błędy.

IZ RPO WP:

Zadania jakie IZ RPO WP realizuje w obszarze zamówień publicznych zostały opisane szerzej w Rozdziale 2.2 „Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi”. IZ RPO WP zapewnia, iż dokłada wszelkich starań w celu zmniejszenia liczby błędów w obszarze zamówieni publicznych m.in. poprzez kontrolę dokumentacji przetargowej, jak również liczne szkolenia.

Instrumenty inżynierii finansowej (wymogi w zakresie sprawozdawczości)

KE:

KE zgłasza potrzebę ujednolicenia kwestii monitoringu, raportowania i ewaluacji IIF w Polsce. Należy ustalić minimalny zakres informacji agregowanych przez każdy IIF. KE powołuje się na notę COCOF_10_0014_04EN, zawierającą w Załączniku II wzór raportu monitoringowego. Wzór raportu ma za zadanie dostarczyć IZ narzędzie monitorowania wdrażania IIF.

IZ RPO WP:

Odpowiednie informacje zostały przekazane do Menadżera Funduszu Powierniczego JEREMIE oraz Menadżera Funduszu Powierniczego JESSICA. Menadżerowie w umowach z pośrednikami zamieścili odpowiednie zapisy obligujące do dostosowania sprawozdań kwartalnych i rocznych do wymagań Noty COCOF i tym samym umożliwienie IZ RPO WP raportowanie danych zgodnie z szablonem wskazanym w Załączniku II. Zarówno MRR jak i EBI pełniący rolę Menadżera FP JESSICA, zwrócili się do KE z prośbą o interpretację wskaźników monitoringowych zamieszczonych w nocie w pkt. G1-G4. Do chwili obecnej nie otrzymano odpowiedzi KE w tej sprawie. W międzyczasie KE na posiedzeniu COCOF 14 grudnia 2011 r. zaprezentowała kolejną wersję noty COCOF_10_0014_05EN, która powiela zapisy noty z dnia 9 lutego 2011 r. Należy zaznaczyć, iż brak jednoznacznej interpretacji wskaźników ze strony KE może powodować chaos informacyjny i zniekształcenie rzeczywistych danych wpływających na ocenę efektywności IIF.

2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych instytucji

Rekomendacje IZ RPO WP odnośnie dalszego przebiegu realizacji programu operacyjnego oraz przyszłego okresu programowania

Kontraktacja i Realokacje

W związku z przyznaniem dodatkowych środków z KRW celem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie dostępnych środków poprzez organizację dodatkowych konkursów (w 2011 roku ogłoszone zostały konkursy w ramach Działania 1.2 i Poddziałania 1.5.1, natomiast w 2012 roku ogłoszono konkursy w ramach Poddziałania 1.5.2, do ogłoszenia pozostały konkursy w ramach Działania 3.1, 4.1 i 4.2). W celu maksymalnego wykorzystania środków z KRW planowane jest również dokonywanie wyboru projektów z list rezerwowych (OP2 i OP5), ponadto w pozostałych OP planowane jest dokonywanie realokacji, które pozwolą w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki.

Płatności

Celem IZ RPO WP jest zapewnienie obecnego zadowalającego poziomu płatności, co pozwoli optymalnie wykorzystać środki i nie będzie wiązało się z ryzykiem ich utraty.

Osiągnięcie wskaźników

Biorąc pod uwagę obecny poziom kontraktacji i szacunki dotyczące osiągnięcia wskaźników ich poziom można uznać za zadowalający. Części zakładanych wartości nie uda się osiągnąć, jednak w większości przypadków wskaźniki zgodnie z szacunkami wskazują na możliwe osiągnięcie wartości referencyjnych lub są bardzo do nich zbliżone. Planowane i trwające konkursy pozwolą na poprawę sytuacji m.in. w ramach OP1, OP3 i OP4. Sytuację poprawi również wybór projektów z list rezerwowych, który o ile to będzie możliwe zostanie ukierunkowany na interwencje w tych obszarach, gdzie poziom wskaźników jest niezadowalający.

JEREMIE i JESSICA

W związku z przystąpieniem do Inicjatywy JEREMIE i JESSICA na obecnym etapie celem IZ RPO WP jest maksymalne promowanie dostępnych w ramach wymienionych Inicjatyw środków. W tym celu planowane jest organizowanie dalszych szkoleń (m.in. PPP, pomoc publiczna), spotkań dla potencjalnych Beneficjentów, konsultacji, konferencji, czego przykładem może być zaplanowana na maj 2012 r. konferencja pt. "Połączyliśmy siły dla

rozwoju Mikro i Małej Przedsiębiorczości" - Inicjatywa JEREMIE szansą rozwoju obszarów słabych strukturalnie w województwie Pomorskim, „Giełda produktów finansowych - JEREMIE jako atrakcyjna forma finansowania pomorskich mikro i małych przedsiębiorstw w ramach środków unijnych”

Kontrola trwałość

Biorąc pod uwagę jak ważna jest trwałość operacji zdefiniowana w art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 oraz Rozporządzenia Nr 539/2010 z 16 czerwca 2010 r. zmieniającego Rozporządzenie 1083/2006), IZ RPO WP na podstawie prezentacji Zasady kontroli trwałości oraz wytycznych Zagadnienia zachowania trwałości projektu współfinansowanego z funduszy europejskich – MRR, listopad, 2011 r. przygotowała Procedurę kontroli trwałości projektów współfinansowanych w ramach RPO WP 2007-2013, na podstawie powyższego dokumentu IZ RPO WP planuje rozpocząć kontrole trwałości w II półroczu 2012 r.

Ewaluacja

Mając na uwadze istotność prowadzenia badań ewaluacyjnych, za które odpowiada Jednostka Ewaluacyjna, którą tworzy Zespół Programowania i Ewaluacji w Referacie Planowania Strategicznego Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego w roku 2011 przeprowadzono badania ewaluacyjne mające istotny wpływ na proces realizacji RPO WP. Szczegółowe informacje na temat zakresu badań zostały ujęte w rozdziale 2.7 „*Monitorowanie i ocena*”, gdzie przedstawiono również badania zaplanowane na rok 2012. W dalszej perspektywie IZ RPO WP planuje przeprowadzenie badań ewaluacyjnych dotyczących stosowanych w RPO WP mechanizmów wsparcia przedsiębiorczości oraz zastosowanych w RPO WP mechanizmów wsparcia terytorialnego (system wdrażania projektów w ramach Poddziałania 3.2.1, komplementarność projektów z Działaniami w ramach POKL, efekty przeprowadzonych konkursów zarówno tych przeprowadzonych w ramach RPO WP, jak również komplementarnych konkursów w ramach POKL).

Okres programowania 2014- 2020

Obecnie IZ RPO WP aktywnie uczestniczy w procesie konsultacji pakietu rozporządzeń dotyczącego okresu programowania 2014-2020 (m.in. udział w przygotowaniu Stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP z 24 listopada 2011 r., konsultacjach Stanowiskach Rządu RP dot. wniosku Komisji ws. Pakietu Rozporządzenia na lata 2014-2020 przyjętych w dniu 19 stycznia 2012 r., przygotowaniach w opracowaniu stanowiska Województwa Pomorskiego w sprawie opinii Komitetu Regionów oraz poprawek Komisji COTER w sprawie projektów rozporządzeń 2014-2020), ponadto udział w warsztatach, grupach roboczych, szkoleniach, wizytach studyjnych dotyczących przyszłego okresu programowania. Jednym z elementów przygotowań do przyszłego okresu programowania jest zaplanowane na drugą połowę roku 2012 badanie ewaluacyjne *Analiza strategicznych kierunków rozwoju województwa pomorskiego w kontekście kolejnego okresu programowania i RPO WP na lata 2014 – 2020*, której celem będzie identyfikacja priorytetowych kierunków interwencji publicznej w ramach RPO WP 2014-2020, przy uwzględnieniu nowych, strategicznych dokumentów krajowych (w tym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego) oraz wspólnotowych (w tym Strategii Europa 2020 oraz Strategii Rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego). Badanie to posłuży przygotowaniu przyszłego Regionalnego Programu Operacyjnego na którym prace prawdopodobnie rozpoczną się we wrześniu 2012 r. Pod kątem nowego okresu programowania realizowane jest obecnie również badanie mające na celu oszacowanie potencjału inwestycyjnego pomorskich JST w latach 2014-2020.

Innym elementem przygotowania do nowego okresu programowania są ogłoszone w lutym 2012 roku konkursy w ramach Działania 4.1 i 4.2, których celem jest opracowanie dokumentacji projektowej niezbędnej do realizacji inwestycji drogowych i kolejowych w perspektywie finansowej 2014-2020, w tym m.in.: studium korytarzowe (dla nowoprojektowanych inwestycji liniowych), studium techniczno– ekonomiczno–środowiskowe, raport OOS, program funkcjonalno-użytkowy, dokumentacja techniczna, analiza finansowo– ekonomiczna.

Ponadto mając na uwadze rolę jaką w przyszłym okresie programowania będą miały inwestycje z zakresu efektywność energetycznej i odnawialnych źródeł energii IZ RPO WP analizuje zorganizowanie wsparcia technicznego dla przygotowania ww. projektów na przyszły okres programowania.

Dodatkowo biorąc pod uwagę doświadczenia obecnego okresu programowania w zakresie funkcjonowania Pomorskiej Bazy Projektów, IZ RPO WP planuje uruchomienie w 2013 roku Bazy potencjalnych projektów spójnych ze strategią „Europa 2020” za pomocą której prowadzone będą konsultacje projektów dla perspektywy finansowej 2014- 2020.

Realizacja rekomendacji przyjętych przez KM RPO WP

KM RPO WP pozytywnie zaopiniował:

- w dniu 24 marca 2011 roku zmianę Regulaminu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013.
- w dniu 13 maja 2011 roku zmianę Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Pozostałe Uchwały KM RPO WP opisane zostały w Rozdziale 2.7 Monitorowanie i ocena.

2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii Finansowej

Inicjatywa JEREMIE

Inicjatywa JEREMIE (*Wspólne Europejskie zasoby dla Mikro Małych i Średnich Przedsiębiorstw*) realizowana jest w ramach Działania 1.3 *Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MŚP*. Na finansowanie Działania przewidziano ogółem **68 795 797 EUR**, w tym środki EFRR stanowią 75%, tj. **51 596 848 EUR**. Na koniec 2011 r. stan środków na Rachunku Bankowym Funduszu Powierniczego JEREMIE wyniósł **64 519 231,09 EUR** (tj. 292 078 559,185 PLN; niższa wartość środków wyrażonych w EUR wynika z przyjętego do celów sprawozdawczych kursu. Przy zastosowaniu kursu obowiązującego przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie projektu aktualny stan środków na rachunku powierniczym JEREMIE wynosi 70 042 819,95 EUR).

W 2011 r. Menadżer Funduszu Powierniczego JEREMIE (MFP), którego rolę pełni Bank Gospodarstwa Krajowego, ogłosił konkursy na trzy Produkty Finansowe: Poręczenie Portfelowe (II kw.), Pożyczka Globalna (III kw.) oraz Reporęczenie (IV kw.).

Łączna kwota przeznaczona na uruchomienie ww. Produktów Finansowych wyniosła **68 478 020 EUR**, z czego **33 mln EUR** skierowano na Poręczenie Portfelowe, **24,3 mln EUR** na Pożyczkę Globalną oraz **11 mln EUR** na Reporęczenie.

W 2011 r. uruchomiono po raz pierwszy konkurs na produkt **Poręczenie Portfelowe** (II kw.). Produkt w swojej konstrukcji zakłada udzielenie ze środków Funduszu Powierniczego JEREMIE zabezpieczenia spłaty kredytów lub pożyczek udzielonych przez Pośrednika Finansowego na rzecz mikro i małych przedsiębiorców. Produkt dedykowany jest głównie do sektora bankowego, w tym banków sieciowych oraz spółdzielczych. Poręczeniem

obejmowane jest maksymalnie do 80% wartości kredytu. Maksymalna kwota poręczenia dla jednego przedsiębiorcy może wynieść **220 896 EUR**.

Do konkursu przystąpiło 2 Pośredników Finansowych, którzy pozytywnie przeszli weryfikację wniosków. Podpisanie umów z PF zaplanowano na początek 2012 r.

W ramach instrumentu **Reporęczenie** Pośrednik Finansowy (PF) udziela poręczeń kredytów i pożyczek zaciąganych przez mikro i małe przedsiębiorstwa w instytucjach finansowych świadczących usługi kredytowe/pożyczkowe (np. banki). Produkt ten ukierunkowany jest głównie na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych w MŚP, które znajdują się w luce kapitałowej.

PF od momentu przyznania limitu środków może udzielać poręczeń w terminie do 24 miesięcy, a maksymalny poziom poręczenia wynosi 80% wartości kredytu/pożyczki. Ponadto, w celu efektywniejszego wykorzystania puli – w zależności od wysokości jednostkowego poręczenia – PF partycypuje od 20% do 50% w kwocie przyznanego poręczenia (angażując własne środki). Maksymalna wartość jednostkowego poręczenia wynosi 110 448 EUR.

W konkursie na Reporęczenie ogłoszonym w IV kw. 2011 r. zmodyfikowano niektóre parametry biznesowe, czyniąc produkt bardziej atrakcyjnym dla Pośredników Finansowych. Do najważniejszych zmian należy zaliczyć:

- wprowadzenie otwartego trybu naboru wniosków
- rozszerzenie katalogu wnioskodawców
- podniesiono maksymalne wartości jednostkowych poręczeń
- zwiększono limity koncentracji dla poręczeń o najwyższych wartościach
- wprowadzenie mechanizmu rewolwingu

Konkurs na Reporęczenie zostanie zamknięty w I kw. 2012 r.

Produkt finansowy **Pożyczka Globalna** zakłada udzielanie przez Pośredników Finansowych pożyczek/ kredytów dla mikro i małych przedsiębiorstw. Pośrednicy Finansowi dysponują 24 miesięcznym okresem budowy portfela pożyczkowego. Celem pożyczki są działania rozwojowe przedsiębiorstwa. Instrument finansowy skierowany jest do mikro i małych przedsiębiorstw (w tym absolwentów i start-upów).

Udział własny PF we wsparciu MŚP wynosi od 10% do 50% wysokości kwoty pożyczki, a maksymalna wartość jednostkowej pożyczki dla ostatecznego beneficjenta to 88 358 EUR.

Warunki Konkursu na Pożyczkę Globalną ogłoszony w 2011 r. zostały zmodyfikowane o następujące aspekty:

- rozszerzono katalog wnioskodawców
- wprowadzono konkurs otwarty
- zwiększenie minimalnego udziału start-upów w portfelu
- wprowadzenie mechanizmu rewolwingu

Na dzień 31 grudnia 2011 r. złożone zostały 3 wnioski na łączną kwotę 44,5 mln zł. Dwa wnioski przeszły pozytywną ocenę i uzyskały akceptację IZ RPO WP. W grudniu 2011 r. Menadżer FP zawarł umowę z jednym z Pośrednikiem na kwotę 20 mln zł, druga umowa zostanie podpisana na początku 2012 r. Jeden ze złożonych wniosków został odrzucony, ze względu na niespełnienie kryteriów oceny formalnej. Konkurs zakończy się w I.2012 r.

Do końca 2011 r. w ramach realizacji Inicjatywy JEREMIE w województwie pomorskim, uruchomiono 4 produkty finansowe. Jeden PF uzyskał Reporęczenie o wartości **6 626 905 EUR** oraz dwóch PF pożyczkę globalną (3 produkty finansowe) o wartości **7 510 492 EUR**. Łącznie uruchomiono **14 137 397 EUR**, co stanowi 22,3% całkowitej alokacji środków przeznaczonych na realizację JEREMIE w RPO WP.

W 2011 r. PF wsparli łącznie **345 MŚP** (od początku realizacji Projektu- 437 MŚP), na łączną kwotę **6 761 630 EUR**, w tym udział środków Funduszu Powierniczego JEREMIE wyniósł **4 899 248 EUR**.

Rozdysponowanie środków w 2011 r. na Produkty Finansowe przedstawia się następująco:

1. Liczba wspartych MŚP w ramach Reporęczenia - 134 podmioty; kwota udzielonych poręczeń **4 064 658 EUR**, w tym udział JEREMIE **2 969 118 EUR**.
2. Liczba wspartych MŚP w ramach Pożyczki Globalnej – 211 podmioty; kwota udzielonych kredytów/pożyczek **2 672 189 EUR**, w tym udział JEREMIE **1 930 130 EUR**

Na koniec 2011 r. średnie wykorzystanie udostępnionych Pośrednikom Limitów wyniosło **43,92%**, w tym:

1. Produkty poręczeniowe **60%**
2. Produkty pożyczkowe **29 %**

Środki uruchomione w ramach Inicjatywy JEREMIE w największym stopniu trafiły do podmiotów z branż:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (**31,3%**)
- transport i gospodarka magazynowa (**9,3%**)
- pozostałe sektory (**33,6%**)

W ujęciu ilościowym przeważało wsparcie dla firm mikro, które uzyskały wsparcie w wysokości **4 822 045 EUR**, co stanowiło **71,3%** udostępnionego w okresie sprawozdawczym wsparcia (ilościowo **83,8%**). Firmy małe zostały wsparte w łącznej kwocie **1 939 584 EUR**, co stanowiło **28,7%** wartości przekazanego przez Pośredników wsparcia (ilościowo **16,2%**).

W okresie sprawozdawczym wsparcie uzyskały 133 firmy należące do grupy start-up (38,6% wszystkich wspartych MŚP). Pod względem udzielonego wsparcia grupa ta uzyskała dofinansowanie w łącznej kwocie **1 668 433 EUR** (24,7% ogólnej wartości przekazanego wsparcia); ponad 82% firm start-up, które uzyskały wsparcie w ramach Projektu, otrzymało pożyczkę z funduszy pożyczkowych.

Pod względem łącznej wielkości udzielonego wsparcia dominuje wsparcie udzielone w kwotach pomiędzy **22 089 a 44 179 EUR** (udział pod względem wartościowym – 41,1%). Ze względu na liczbę wspartych MŚP dominuje wsparcie udzielone w kwotach do 22 089 włącznie – 71,9% ogółu wspartych MŚP). Średnia wartość jednostkowego wsparcia udzielonego MŚP wyniosła w bieżącym okresie sprawozdawczym prawie **19 659 EUR**.

Średni okres zapadalności jednostkowego dofinansowania (zwrotnego) wyniósł 36 miesięcy. Największą grupę stanowiły poręczenia oraz kredyty/pożyczki udzielane na okres powyżej 48 miesięcy (40%).

Inicjatywa JESSICA

Inicjatywa JESSICA jest wdrażana zgodnie ze stosownymi przepisami wspólnotowymi m.in. Rozporządzeniem Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. oraz Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006 r. ze zm.

12 lipca 2010 r. Województwo Pomorskie podpisało Umowę o Finansowanie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (dalej: EBI), na mocy której utworzono Fundusz Powierniczy JESSICA dla Województwa Pomorskiego (FPJ). FPJ został utworzony jako oddzielny "blok finansowy" w ramach EBI. Zgodnie z Umową o Finansowanie, Region przekazał do FPJ kwotę 236 313 514,53 PLN stanowiącą równowartość 56 802 037 EUR (52.200.908,89 EUR wg kursu przyjętego na potrzeby sprawozdawcze za rok 2011) z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 w ramach Osi Priorytetowej 3 "Funkcje miejskie i metropolitalne".

Głównym celem wdrażania Inicjatywy JESSICA w województwie pomorskim jest poprawa konkurencyjności miast poprzez rozwój funkcji miejskich i metropolitalnych. W szczególności Inicjatywa ta powinna mieć na celu wzmocnienie aktywności społecznej i gospodarczej regionu i konkurencyjności miast poprzez rewitalizację ich zdegradowanych części (w tym m.in. zdekapitalizowanych historycznych budynków, terenów zdegradowanych, terenów powojennych i przemysłowych, dworców kolejowych nabrzeży portowych i ich otoczenia oraz infrastruktury transportowej). Ponadto, inwestycje w ramach Inicjatywy JESSICA powinny przyczyniać się do rozwoju infrastruktury energetycznej, rozwoju i integracji efektywnych i zrównoważonych systemów transportu zbiorowego, rozwoju instytucji otoczenia biznesu oraz wzmocnienia potencjału gospodarczego miast.

FPJ będzie finansował Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich (dalej FROM), które uruchomią instrumenty w postaci pożyczek dla projektów miejskich dotyczących rewitalizacji obszarów miejskich, rozwoju infrastruktury energetycznej, transportu zbiorowego i wzmocnienia instytucji otoczenia biznesu we wszystkich miastach województwa pomorskiego zgodnie z opisem Osi Priorytetowej 3, Działanie 3.3. Projekty Miejskie wspierane w ramach Inicjatywy JESSICA muszą stanowić element zintegrowanych planów zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

31 marca 2011 r. Europejski Bank Inwestycyjny ogłosił konkurs na Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich w ramach Inicjatywy JESSICA. W wyniku konkursu w dniu 13 października podpisano umowy operacyjne z wybranymi podmiotami, na mocy których zostały utworzone dwa Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM) w województwie pomorskim:

- FROM dla miast na prawach powiatu (Gdańsk, Sopot, Gdynia, Słupsk) zarządzany przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- FROM dla pozostałych miast województwa pomorskiego - zarządzany przez Bank Ochrony Środowiska.

25 listopada 2011 roku BOŚ otrzymał kwotę w wysokości 68.046.663,81 PLN* (15.031. 293,09 EUR wg kursu przyjętego na potrzeby sprawozdawcze za rok 2011).

12 grudnia 2011 roku BGK otrzymał kwotę w wysokości 159.100.342,72 PLN* (35.144.763,14 EUR wg kursu przyjętego na potrzeby sprawozdawcze za rok 2011).

BOŚ rozpoczął nabór wniosków na projekty miejskie w dniu 14 listopada 2011 roku natomiast BGK rozpoczął nabór wniosków w dniu 18 listopada 2011 roku.

27 marca 2012 roku podpisano pierwszą umowę inwestycyjną na realizację Projektu Miejskiego „*Rewitalizacja Starego Browaru i przystosowanie go do funkcji komercyjnych szansą rozwoju obszaru miejskiego Kościerzyny*”. Całkowita wartość projektu to 22.216.324,72 PLN (4.907.515,95 EUR wg kursu przyjętego na potrzeby sprawozdawcze za rok 2011), udział środków JESSICA 7.686.529,89 PLN (1.697.930,17 EUR wg kursu przyjętego na potrzeby sprawozdawcze za rok 2011).

	Wartość rzeczywista*	Wg kursu 1EUR= 4,527PLN
Kwota przekazana do menadżera Funduszu Powierniczego (EBI), w tym:	236 313 514,53 PLN	52 200 908,89 EUR
- fundusze strukturalne	204 529 900,05 PLN	45 180 008,85 EUR
- współfinansowanie krajowe	31 783 614,48 PLN	7 020 900,04 EUR
Kwota przekazana przez EBI do FROM, w tym do:	227 147 006,53 PLN	50 176 056,22 EUR
Banku Ochrony Środowiska, w tym:	68 046 663,81 PLN	15 031 293,09 EUR
- fundusze strukturalne*	58 894 546,83 PLN	13 009 619,36 EUR
- współfinansowanie krajowe*	9 152 116,98 PLN	2 021 673,73 EUR
Banku Gospodarstwa Krajowego, w tym:	159 100 342,72 PLN	35 144 763,14 EUR
- fundusze strukturalne*	137 701 719,09 PLN	30 417 874,77 EUR
- współfinansowanie krajowe*	21 398 623,63 PLN	4 726 888,37 EUR

* wartość obliczona metodą proporcji wkład UE 87%/wkład krajowy 13%

2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020

Kierunki realizacji RPO WP odzwierciedlone w decyzjach IZ RPO odnośnie wyboru projektów oraz kierunkach zmiany Programu przeprowadzonej w roku 2011 uwzględniają cele i priorytety *Strategii Europa 2020*. Osie Priorytetowe Programu przyczyniają się do osiągnięcia trzech powiązanych ze sobą priorytetów *Strategii Europa 2020*, tj:

- **rozwoju inteligentnego**: rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- **rozwoju zrównoważonego**: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- **rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach RPO WP łącznie **alokowano 815,3 mln EUR**, pochodzących z EFRR, na wsparcie priorytetów i inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*. Stanowi to **86,9% całkowitej alokacji EFRR** w RPO WP. Do końca 2011 r. **zakończono z tej kwoty łącznie 648,6 mln EUR (79,55%)**. Podział alokacji EFRR pomiędzy poszczególne priorytety i projekty flagowe przedstawiono w poniższej tabeli.

Priorytet Strategii Europa 2020	Projekt flagowy	Alokacja EFRR (indykatorynie) wEUR	Kontraktacja(wg stanu na 31 grudnia 2011 r.)w EUR
Rozwój inteligentny (smart growth)	Unia Innowacji	220 929 211	186 658 109
	Europejska Agenda Cyfrowa	26 108 196	15 865 547
	Młodzież w drodze	32 373 760	27 644 535
Razem		279 411 174	230 168 191

Rozwój zrównoważony (sustainable growth)	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	440 180 296	331 550 466
	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	7 428 287	6 831 825
Razem		447 608 583	338 382 291
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (inclusive growth)	Program na rzecz nowej umiejętności i zatrudnienia	-	-
	Europejski program walki z ubóstwem	88 280 305	80 037 312
Razem		88 280 305	80 037 312
Ogółem		815 300 062	648 587 794

Największy udział zarówno w alokacji EFRR, jak i kontraktacji ma priorytet *Rozwój zrównoważony* (ok. 52%) i projekt flagowy „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” (ok. 54% alokacji EFRR i 51,1% kontraktacji przeznaczonej na realizację Strategii Europa 2020). Przyczynił się do tego wybór do realizacji projektów ukierunkowanych na zwiększanie konkurencyjności gospodarki regionu przy jednoczesnym zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu dostępnych zasobów w oparciu o przyjazne środowisku technologie. Do realizacji projektu flagowego przyczyniają się projekty dotyczące zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz propagowania efektywności energetycznej dofinansowane OP5. *Środowisko i energetyka przyjazna środowisku*, projekty w zakresie modernizacji transportu realizowane w OP4. *Regionalny system transportowy*, OP8. *Lokalna infrastruktura podstawowa* oraz w zakresie rozwoju i integracji systemów transportu zbiorowego w OP3. *Funkcje miejskie i metropolitalne*. Należy podkreślić, że w 2011 r. OP3, 4 i 5 zostały wzmocnione finansowo dodatkowymi środkami pochodzącymi z KRW/DT. Na uwagę zasługuje fakt, że w OP3, poza wsparciem dotacyjnym możliwe jest również wsparcie pozadotacyjne realizowane w ramach Inicjatywy JESSICA.

Do projektów objętych dofinansowaniem, które w najlepszy sposób przyczyniają się do realizacji priorytetu *Rozwój zrównoważony* można zaliczyć, m.in.:

- dojazdy do autostrady A1: przebudowa drogi wojewódzkiej nr 226 – węzeł „Rusocin”, przebudowa drogi wojewódzkiej nr 218 – węzeł „Kopytkowo”, rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 224 – węzeł „Stanisławie”, przebudowa drogi wojewódzkiej nr 229 z budową obwodnicy Pelplina – stanowiących dojazd do węzła „Pelplin”,
- rewitalizacja i modernizacja tzw. „kościerskiego korytarza kolejowego” odcinka Kościerzyna-Gdynia linii kolejowej nr 201 (projekt komplementarny z Pomorską Koleją Metropolitalną – projektem realizowanym w ramach PO IŚ), rewitalizacja i modernizacja tzw. „helskiego korytarza kolejowego” linii kolejowej nr 213 Reda-Hel,
- rekultywacja składowisk odpadów gmin będących udziałowcami Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”, budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów oraz

rekultywacja 15 składowisk odpadów zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze w gminie Chojnice,

- budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” w Czarnówku, rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie,
- regionalny system zarządzania informacją o jakości powietrza w województwie pomorskim AIRPOMERANIA,
- projekty z zakresu kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wraz z przebudową źródeł ciepła w województwie pomorskim,
- energetyczne wykorzystanie biogazu na oczyszczalni ścieków Gdańsk-Wschód,
- rozbudowa istniejącego systemu pozyskiwania gazu składowiskowego i wykorzystanie go do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów w Bierkowie,
- rozwój proekologicznego transportu publicznego na Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta.

Drugim co do wielkości zaangażowanej alokacji EFRR oraz kontraktacji jest **priorytet *Rozwój inteligentny*** (34% alokacji EFRR i 35,48% kontraktacji przeznaczonej na realizację Strategii Europa 2020). Największy udział zaangażowanych środków ma w tym przypadku projekt flagowy „Unia Innowacji” (27% alokacji i 28,77% kontraktacji). Wpłynęła na to realizacja projektów przyczyniających się do zwiększenia roli wiedzy i innowacji, podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczo-rozwojowej, wspierania transferu innowacji. Do realizacji projektu flagowego „Unia Innowacji” przyczyniają się przede wszystkim projekty dofinansowane w ramach OP1 „*Rozwój i innowacje w MŚP*”. Należy podkreślić, że w ramach tej OP udzielane jest również wsparcie pozadotacyjne w ramach Inicjatywy JEREMIE. Pozostałe dwa projekty flagowe, tj. „Europejska Agenda Cyfrowa” i „Młodzież w drodze” również mają istotny udział w RPO WP. Projekt „Europejska Agenda Cyfrowa” realizowany jest dzięki wsparciu projektów w ramach OP2 „*Społeczeństwo wiedzy*”, „Młodzież w drodze” natomiast znajduje swoje odzwierciedlenie w projektach dofinansowanych zarówno w OP2, jak i OP9 „*Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie*”. OP1 i 2 zostały w 2011 r. wzmocnione dodatkowymi środkami finansowymi pochodzącymi z KRW/DT.

Do przykładowych projektów, które w najlepszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia celów priorytetu *Rozwój inteligentny* należy zaliczyć:

- wsparcie kapitałowe Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz dokapitalizowanie Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego ułatwiających dostęp do finansowania zewnętrznego dla pomorskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozbudowa Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego w Gdyni, wyposażenie Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego w nowoczesną infrastrukturę techniczną, budowa i wyposażenie Słupskiego Inkubatora Przedsiębiorczości,
- wsparcie pomorskich klastrów kluczowych – m.in. Nadwiślańskiego Klastra Energii Odnawialnej i Poszanowania Energii, Bałtyckiego Klastra Ekoenergetycznego, Klastra ICT, Klastra BioEcoChem itp.
- modernizacja i rozbudowa laboratoriów Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej,

- „Fizyka dla przyszłości” – wyposażenie laboratoriów dydaktycznych Wydziału Fizycznego Uniwersytetu Gdańskiego,
- Szerokopasmowe Pomorskie – budowa sieci szkieletowo-dystrybucyjnej na terenie województwa pomorskiego,
- Pomorska Biblioteka Cyfrowa, Gdańska Platforma Edukacyjna.

RPO WP z racji swojej specyfiki (współfinansowany z EFRR), nie jest ukierunkowany na realizację przedsięwzięć z zakresu rozwoju zasobów ludzkich i rozwoju społecznego. Mimo to część alokacji przyczynia się do osiągnięcia celów **priorytetu Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu**. Należy tu wskazać przede wszystkim na kompleksowe przedsięwzięcia ukierunkowane na rozwój społeczno-gospodarczy i podniesienie jakości życia społeczności lokalnych zdegradowanych obszarów miejskich w ramach OP3 „Funkcje miejskie i metropolitalne”. Wsparcie udzielane w ramach tej Osi może mieć również charakter pozadotacyjny w ramach Inicjatywy JESSICA.

Do najistotniejszych projektów, które przyczyniają się do realizacji celów Strategii Europa 2020 należy zaliczyć przede wszystkim rewitalizację:

- Traktu Książęcego w Słupsku w obrębie I obszaru problemowego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015,
- centrum Łęborka,
- Starego Miasta w Tczewie,
- przestrzeni publicznej Śródmieścia Wejherowa,
- Dolnego Miasta, Letnicy, Nowego Portu i Dolnego Wrzeszcza w Gdańsku.

Projekty te ukierunkowane są na aktywizację mieszkańców zdegradowanych dzielnic w największych miastach województwa pomorskiego. Realizowane są w formie zintegrowanych, kompleksowych i partnerskich przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Oprócz działań dotyczących odnowy przestrzeni miejskiej realizowane są w ich ramach również działania ukierunkowane na wsparcie mieszkańców zdegradowanych obszarów. Są to m.in. przedsięwzięcia szkoleniowe, edukacyjne, kulturalne, doradcze, promocyjne skierowane do różnych grup mieszkańców odpowiadające na ich specyficzne potrzeby. Celem tych działań jest przede wszystkim przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym zidentyfikowanych na danym obszarze, do których zaliczyć można m.in. bezrobocie, patologie społeczne, zjawisko tzw. dziedziczenia biedy, przestępczość. W efekcie realizacji ww. przykładowych projektów rozpocznie się proces przemian społecznych, ekonomicznych i przestrzennych, który wpłynie na wyprowadzenie mieszkańców zdegradowanego obszaru ze stanu kryzysowego.

Szczegółową informację nt. alokowanych i zakontraktowanych środków w ramach RPO WP na realizację priorytetów, celów i projektów flagowych Strategii Europa 2020 przedstawiono w załączniku I.

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020 (kwiecień 2011)

Projekty realizowane w ramach RPO WP 2007-2013 wpisują się w następujące priorytety i działania Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020:

1.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska

1. Działanie 1.2.1 Działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, Działanie 1.2.4 Reforma systemu gospodarki wodnej oraz Działanie 1.2.5 Reforma systemu gospodarki odpadami

- realizacji działania służą przede wszystkim projekty zatwierdzone w ramach OP5. *Środowisko i energetyka przyjazna środowisku*, które dotyczą:
- zwiększania retencji i minimalizowania skutków ekstremalnych zjawisko, takich jak powódź czy susza (np. projekt Samorządu Województwa dotyczący odbudowy urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz budowy obiektów małej retencji na obszarze Pobrzeża Kaszubskiego, projekt Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - utworzenie map terenów zalewowych zagrożonych powodzią od morza przez Wisłę Śmiałą, projekt Miasta Chojnice dotyczący poprawy bilansu wodnego w mieście),
- wdrożenia kompleksowych, ekologicznych systemów gospodarki odpadami oraz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów (np. rekultywacja składowisk odpadów gmin będących udziałowcami Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”, budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” w Czarnówku, cy też rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Sierźnie).

1.3. Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej

1. *Działanie 1.3.1 Polityka Transportowa Państwa 2006-2025, Działanie 1.3.2 Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015* – realizacji działania w sposób pośredni służą projekty zatwierdzone w ramach OP4. *Regionalny system transportowy*, które dotyczą przebudowy dróg wojewódzkich stanowiących dojazdy do autostrady A1 (tj. przebudowa drogi wojewódzkiej nr 226 – węzeł „Rusocin”, przebudowa drogi wojewódzkiej nr 218 – węzeł „Kopytkowo”, rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 224 – węzeł „Stanisławie”, przebudowa drogi wojewódzkiej nr 229 z budową obwodnicy Pelplina – stanowiących dojazd do węzła „Pelplin”),
2. *Działanie 1.3.3. Program wieloletni „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych 2008-2011* – w ramach OP8. *Lokalna infrastruktura podstawowa* realizowane są projekty służące poprawie jakości lokalnej sieci drogowej oraz usprawnieniu jej powiązań z regionalnym i krajowym systemem drogowym, które są komplementarne do projektów wspartych w ramach działania KPR,
3. *Działanie 1.3.5 Rozwój infrastruktury dla potrzeb modernizacji transportu kolejowego* – realizacji działania służą projekty wsparte w ramach OP4. *Regionalny system transportowy* w zakresie usprawnienia najważniejszych regionalnych połączeń kolejowych, istotnych z punktu widzenia przewozów pasażerskich, położonych poza podstawową siecią połączeń krajowych i transeuropejskich (m.in. rewitalizacja i modernizacja tzw. „kościerskiego korytarza kolejowego” oraz tzw. „helskiego korytarza kolejowego”),

1.4. Rozwój i modernizacja infrastruktury energetycznej

1. *Działanie 1.4.3 Zwiększanie efektywności energetycznej oraz Działanie 1.4.5 Inwestycje w odnawialne źródła energii* – do realizacji działania przyczyniają się przede wszystkim projekty w ramach OP5. *Środowisko i energetyka przyjazna środowisku*, które dotyczą m.in. kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej (np. termomodernizacja miejskich przedszkoli publicznych w Starogardzie Gdańskim, termomodernizacja budynków oświatowych w Gdyni), rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii (np. rozbudowa istniejącego systemu pozyskiwania gazu składowiskowego i wykorzystywanie go do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów w Bierkowie, wspólny program instalowania kolektorów słonecznych i oświetlania hybrydowego ulic na terenie Gminy Tuchomie).

1.5. Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej

1. *Działanie 1.5.2 Rozwój sieci teleinformatycznej*, w tym zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego, w szczególności na obszarach wiejskich – realizacji działania służą projekty w ramach OP2. *Społeczeństwo wiedzy* dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury regionalnych oraz miejskich sieci szkieletowych, dystrybucyjnych oraz dostępowych (tj. np. projekt realizowany przez Telekomunikację Polską SA – Szerokopasmowe Pomorskie – budowa sieci szkieletowo-dystrybucyjnej na terenie województwa pomorskiego),
2. *Działanie 1.5.4 Digitalizacja zasobów*, w tym m.in. dorobku narodowego czy w zakresie edukacji – realizacji działania służą projekty dofinansowane w OP2. *Społeczeństwo wiedzy* dotyczące wdrożenia zintegrowanych, interaktywnych publicznych usług elektronicznych dla mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów oraz turystów (m.in. projekt Komendy Wojewódzkiej Policji – e-Policja – elektroniczna platforma komunikacji pomorskiej policji ze społecznością regionu; projekty z zakresu e-Administracji – np. Wrota Tczewa, Kwidzyński System Informacji Przestrzennej; projekty z zakresu e-Zdrowia – np. wdrożenie nowoczesnej platformy informatycznej wspomagania zarządzania i obsługi pacjenta w ramach Pomorskiego Centrum Traumatologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Kopernika w Gdańsku, E - pacjent - wprowadzenie usługi rozwijającej społeczeństwo informacyjne na obszarze Dolnego Powiśla; projekty z zakresu e-Edukacji – np. Pomorska Biblioteka Cyfrowa, ASP w Gdańsku w przestrzeni wirtualnej, Gdańska Platforma Edukacyjna).

1.6. Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R

1. *Działanie 1.6.1. Wzrost inwestycji w modernizację i rozwój bazy laboratoryjnej nauki* – realizacji działania służą projekty wybrane do realizacji w ramach OP2. *Społeczeństwo wiedzy* dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych na poziomie wyższym (np. wyposażenie laboratoriów budynku Centrum Naukowo-Badawczego Medycyny Laboratoryjnej w Akademii Medycznej w Gdańsku, modernizacja i rozbudowa laboratoriów Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej, doposażenie laboratoriów kształcenia umiejętności zawodowych z zakresu pielęgniarstwa, położnictwa i badania fizykalnego w Akademii Medycznej w Gdańsku i Akademii Pomorskiej w Słupsku). Do realizacji działania przyczynią się również niektóre projekty wsparte w ramach OP1. *Rozwój i innowacje w MŚP* dotyczące wsparcia infrastruktury dla rozwoju firm innowacyjnych (np. budowa Laboratorium Ogniwego do badań odporności ogniowej wielkogabarytowych, pionowych i poziomych elementów konstrukcyjnych w Gdańsku, Centrum Zaawansowanych Technologii POMORZE)

1.7. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej

1. *Działanie 1.7.3. Rozwój infrastruktury społecznej*, w tym w szczególności infrastruktury edukacyjnej, ochrony zdrowia, kultury, turystyki i sportu – do realizacji tego działania przyczynia się szereg projektów wspartych w ramach różnych OP RPO WP, m.in.: w zakresie rozwoju regionalnej infrastruktury ochrony zdrowia w ramach OP7. *Ochrona zdrowia i system ratownictwa* (m.in. zakup sprzętu medycznego i wyposażenia dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku w zakresie diagnostyki i leczenia chorób onkologicznych, układu sercowo-naczyniowego i cukrzycy, rozbudowa części zabiegowej Gdyńskiego Centrum Onkologii przy Szpitalu Morskim im. PCK w Gdyni wraz z zakupem niezbędnego sprzętu i wyposażenia) oraz w zakresie lokalnej opieki zdrowotnej w ramach OP9. *Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie* (np. zakup specjalistycznej aparatury medycznej dla Powiatowego Centrum Zdrowia w

Kartuzach, rozbudowa ośrodka zdrowia w Gniewinie o pion rehabilitacji wraz z wyposażeniem), w zakresie kultury i turystyki – w ramach OP6. *Turystka i dziedzictwo kulturowe* projekty dotyczące regionalnej publicznej infrastruktury turystycznej oraz dziedzictwa kulturowego (m.in. budowa tras rowerowych i infrastruktury turystycznej w powiecie chojnickim w ramach programu Kaszubska Marszruta, rekonstrukcja factorii handlowej i międzynarodowego szlaku bursztynowego z okresu rzymskiego w Pruszczu Gdańskim, rewaloryzacja i adaptacja kościoła św. Jana w Gdańsku na Centrum św. Jana, aktywizacja turystyczna wschodnich terenów zespołu zamkowego w Malbork); w zakresie lokalnej infrastruktury sportowej projekty dofinansowane w ramach OP9. *Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie*,

2. *Działanie 1.7.4 Rozbudowa i rozwój zintegrowanego systemu informacji turystycznej* – realizacji działania służą projekty wsparte w ramach OP6 *Turystka i dziedzictwo kulturowe* dotyczące rozwoju regionalnego systemu informacji turystycznej (m.in. realizowany przez Samorząd Województwa projekt „Zintegrowany System Informacji Turystycznej Województwa Pomorskiego” oraz realizowany przez Powiat Kartuski partnerski projekt „Zintegrowany System Informacji Turystycznej: Budowa Centrum Informacji Turystycznej - Bramy Kaszubskiego Pierścienia wraz z kampanią promocyjną”),
3. *Działanie 1.7.5 Wdrożenie informatycznych systemów zarządzania i świadczenia usług w obszarze ochrony zdrowia* – realizacji działania służą projekty w zakresie e-Zdrowia wsparte w ramach OP2. *Społeczeństwo wiedzy*.

2.1. Otoczenie prawno-instytucjonalne

1. *Działanie 2.1.3 Informatyzacja administracji* – realizacji działania służą projekty w zakresie e-Administracji wsparte w ramach OP2. *Społeczeństwo wiedzy*.

2.2. Dostęp do finansowania

1. *Działanie 2.2.1 Program Rozwoju Przedsiębiorstw* – realizacji działania służą projekty dotyczące funduszy pożyczkowych o poręczeniowych w ramach OP1. *Rozwój i innowacje w MŚP* (m.in. wsparcie kapitałowe Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz dokapitalizowanie Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego ułatwiających dostęp do finansowania zewnętrznego dla pomorskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw) oraz projekt „Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy JEREMIE w województwie pomorskim” realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

2.3. Nowe kierunki rozwoju innowacyjności

1. *Działanie 2.3.2. Wspieranie lepszego wykorzystania wyników B+R* - w OP1. RPO WP dofinansowano instytucje sprzyjające innowacyjnej przedsiębiorczości i transferowi wiedzy (np. projekt „Sopockie Centrum Wiedzy i Innowacji” realizowany przez Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość - Oddział Terenowy w Gdańsku, projekt Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego „Wzmocnienie współpracy środowiska naukowego GUMed z podmiotami gospodarczymi o charakterze regionalnym i ponadregionalnym oraz rozwój przedsiębiorczości akademickiej w GUMed”).
2. *Działanie 2.3.3 Dalsze działania służące rozwojowi społeczeństwa informacyjnego* – działaniu służą projekty z zakresu rozwoju infrastruktury i usług społeczeństwa informacyjnego realizowane w ramach OP2. *Społeczeństwo wiedzy*,

3. *Działanie 2.3.6. Efektywne korzystanie z surowców, w tym ponowne wykorzystanie surowców wtórnych (recycling) oraz odzysk energii wraz z działaniami na rzecz ograniczenia materiało- i energochłonności procesów produkcyjnych* – niektóre z projektów zatwierdzonych w ramach Działania 1.2 *Rozwiązania innowacyjne w MŚP* mają charakter proekologiczny, jak na przykład projekt „Rozbudowa firmy Prowal poprzez wdrożenie do produkcji innowacyjnych technologii suszenia biomasy”, „Uruchomienie linii recyklingowej do produkcji regranulatu oraz folii z regranulatu, realizowane w Morzeszczynie przez firmę ASPOL”, „Budowa zakładu przetwarzania i recyklingu zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego (ZSEiE) w Starogardzie Gdańskim”.
4. *Działanie 2.3.7. Rozwój inicjatyw klastrowych oraz ich monitoring a także rozbudowa instrumentarium wspierania powstawania i umiędzynarodowienia działalności klastrów i powiązań sieciowych* – w OP1 RPO WP dofinansowano projekty z zakresu rozwoju inicjatyw klastrowych (np. projekt Politechniki Gdańskiej „ICT INNOVA - Wzrost konkurencyjności i innowacyjności Pomorza poprzez rozwój klastra kluczowego branży ICT”, projekt Instytutu Maszyn Przepływowych PAN „Rozwój Bałtyckiego Klastra Energetycznego poprzez opracowanie strategii i promocję na terenie województwa pomorskiego”).

2.4. Kapitał intelektualny dla innowacyjności

1. *Działanie 2.4.3 Modernizacja szkolnictwa wyższego poprzez podnoszenie roli i jakości prowadzonych badań oraz zwiększenie współdziałania z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz Działanie 2.4.5 Realizacja programów rozwoju szkół wyższych* – w OP2 RPO WP dofinansowane zostały projekty z zakresu rozwoju infrastruktury naukowo-dydaktycznej oraz badawczo-rozwojowej pomorskich szkół wyższych (np. „Wyposażenie laboratoriów budynku Centrum Naukowo-Badawczego Medycyny Laboratoryjnej w Akademii Medycznej w Gdańsku”, „Budowa budynku Neofilologii Wydziału Filologicznego w ramach Kampusu Bałtyckiego Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku”, „Adaptacja Centrum Hewelianum w Gdańsku na potrzeby naukowo - dydaktyczne pomorskich szkół wyższych”).

3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

1. *Działanie 3.2.1 Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, w tym wśród młodzieży w wieku 15-24 lata* – w ramach OP3. *Funkcje miejskie i metropolitalne* dofinansowane są projekty dotyczące kompleksowej rewitalizacji. W ramach tych projektów oprócz działań dotyczących odnowy przestrzeni miejskiej realizowane są również działania ukierunkowane na wsparcie mieszkańców zdegradowanych obszarów. Są to m.in. przedsięwzięcia szkoleniowe, edukacyjne, kulturalne, doradcze, promocyjne skierowane do różnych grup mieszkańców, w tym w szczególności do młodzieży odpowiadające na ich specyficzne potrzeby. Celem tych działań jest przede wszystkim przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym zidentyfikowanych na danym obszarze, do których zaliczyć można m.in. bezrobocie, patologie społeczne, zjawisko tzw. dziedziczenia biedy, przestępczość.

Zalecenia Rady z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2011 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2011-2014

Zalecenia Rady dotyczą przede wszystkim działań podejmowanych na poziomie krajowym w zakresie finansów publicznych, reform oraz rozwiązań systemowych. Jednak w ramach RPO WP częściowo realizowane jest *zalecenie nr 6. Podjęcie środków służących poprawie zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze w sektorze energii, mających na celu wspieranie*

niskoemisyjnych technologii, a także służących dalszemu rozwojowi transgranicznych międzysystemowych połączeń elektroenergetycznych sieci przesyłowych opracowanie wieloletniego planu inwestycji w infrastrukturę kolejową i wdrożenie centralnego planu dotyczącego transportu kolejowego. Dotyczy to projektów dotyczących rozwoju infrastruktury kolejowej dofinansowanych w ramach OP4. Regionalny system transportowy oraz projektów w zakresie infrastruktury energetycznej i poszanowania energii w ramach OP5. Środowisko i energetyka przyjazna środowisku.

2.1.6.7 Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego

Województwo pomorskie aktywnie uczestniczyło w pracach nad przygotowaniem Strategii – było zaangażowane w opracowanie trzech stanowisk Konwentu Marszałków Województw RP (czerwiec i grudzień 2008 r. oraz lipiec 2009 r.), a także zorganizowało tzw. *Okrągły stół* dotyczący aspektów ochrony środowiska w Strategii (listopad 2008 r.). Dodatkowo, Sejmik Województwa Pomorskiego ustanowił rok 2009 Rokiem Regionu Morza Bałtyckiego. Przedstawiciele województwa pomorskiego brali także czynny udział w międzynarodowych konferencjach poświęconych SUERMB – w Rydze (marzec 2010 r.), Tallinie (październik 2010 r.) oraz dwukrotnie w Gdańsku (luty i listopad 2011 r.). Ponadto, województwo pomorskie jest członkiem i aktywnym uczestnikiem posiedzeń *Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w Polsce*, powołanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych (działające jako Krajowy Punkt Kontaktowy). Jednocześnie, Samorząd Województwa Pomorskiego włączył się bezpośrednio w proces wdrażania Strategii, obejmując rolę lidera projektu flagowego w obszarze turystyki – *Promote the cultural heritage and the unique landscapes*.

Zagadnienia związane z SUERMB były jednym z tematów diskutowanych na posiedzeniu Komitetu Monitorującego RPO WP w marcu 2010 r. Członkom Komitetu została zaprezentowana ogólna informacja dotycząca Strategii, a także wkład RPO WP w proces jej wdrażania.

Jak dotąd, IZ RPO WP nie dokonywała zmian kryteriów wyboru i oceny projektów pod kątem SUERMB. W ramach RPO WP nie są także realizowane projekty flagowe wymienione w Planie działań Strategii. Nie zaangażowano również środków pomocy technicznej RPO WP na potrzeby związane z wdrażaniem SUERMB. Niemniej, przeprowadzona w 2011 r. zmiana RPO WP, wynikająca ze śródkresowego przeglądu programu, uwzględniła tematykę Strategii, przede wszystkim poprzez precyzyjne wskazanie związków poszczególnych obszarów tematycznych RPO WP z celami SUERMB.

IZ RPO WP przeprowadziła analizę stopnia zaangażowania RPO WP 2007-2013 w proces realizacji SUERMB w oparciu o kody klasyfikacji według kryterium priorytetowych obszarów tematycznych (na podstawie Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/06). Stosowna tabela stanowi Załącznik VII do niniejszego Sprawozdania.

W oparciu o dane liczbowe zawarte w ww. Załączniku, należy stwierdzić, iż **1 162** projekty realizowane w ramach RPO WP wpisuje się bezpośrednio w cele szczegółowe SUERMB. Realizują one bezpośrednio filary I-III Strategii, a pośrednio także filar IV. Ich łączna wartość dofinansowania UE to ponad **626 mln EUR**. W okresie sprawozdawczym podpisano 189 umów na łączną wartość dofinansowania UE ponad 22 mln EUR. Pod względem liczby projektów jest to **80% wszystkich projektów** realizowanych w programie, a pod względem wartości dofinansowania jest to **83% całości zaangażowanych dotychczas w programie środków UE**.

Pod względem ilości dominują projekty wpisujące się w drugi filar SUERMB - *Region Morza Bałtyckiego jako obszar dobrobytu* (**791** projektów, blisko **192 mln EUR** dofinansowania UE). Są to przede wszystkim przedsięwzięcia związane z rozwojem sektora MŚP, zarówno w zakresie wsparcia dotacyjnego firm, jak i pozadotacyjnego/ zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw (Inicjatywa JEREMIE), ale także przedsięwzięcia stymulujące innowacyjność, transfer technologii oraz tworzenie i rozwój klastrów (np. projekt *Wsparcie*

tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych w Kłastrze Kluczowym Województwa Pomorskiego - Bałtyckim Kłastrze Ekoenergetycznym).

Pod względem wartości dofinansowania UE dominują projekty wpisujące się w trzeci filar Strategii - *Region Morza Bałtyckiego jako obszar dostępny i atrakcyjny* (**286** projektów, blisko **365 mln EUR** dofinansowania UE). Obejmują one szerokie spektrum przedsięwzięć – z jednej strony są to projekty transportowe, stymulujące rozwój transportu drogowego na poziomie regionalnym (np. projekty związane z rozbudową/przebudową dróg wojewódzkich stanowiących dojazd do autostrady A-1), ale także przedsięwzięcia z zakresu turystyki (np. projekt *Turystyczny Szlak Północnych Kaszub*) i ochrony zdrowia. W realizację trzeciego filaru SUERMB wpisują się także kompleksowe projekty łączące w sobie elementy transportu, turystyki i ochrony środowiska (np. w zakresie rozwoju komunikacji rowerowej). Cele trzeciego filaru SUERMB realizują również projekty RPO WP dotyczące rozwoju infrastruktury edukacyjnej na poziomie wyższym (np. *Fizyka dla medycyny – przebudowa pomieszczeń i wyposażenie pracowni zastosowań medycznych fizyki i obrazowania medycznego Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego*) oraz działania z zakresu e-usług, głównie e-edukacji.

Ważną, choć będącą najmniejszą grupą, posiadającą jednocześnie najmniejszą wartość dofinansowania UE, stanowią projekty RPO WP wpisujące się w pierwszy filar Strategii – *Region Morza Bałtyckiego jako obszar zrównoważony* (**85** projektów, ponad **70 mln EUR** dofinansowania UE). Są to z jednej strony projekty z zakresu gospodarki wodnej, ale także projekty dotyczące infrastruktury ochrony środowiska (głównie w zakresie zagospodarowania odpadów, kanalizacji i oczyszczalni ścieków – np. projekt *Modernizacja z rozbudową systemu wodno-ściekowego Gminy Miasta Krynica Morska*). Należy podkreślić, iż projekty z ww. zakresu mają szczególne znaczenie w regionach nadmorskich (jakim jest pomorskie) ze względu na bezpośrednie pozytywne oddziaływanie na stan wód Morza Bałtyckiego.

Projekty RPO WP nie posiadają bezpośredniego oddziaływania na implementację czwartego filaru Strategii – *Region Morza Bałtyckiego jako obszar bezpieczny*. Niemniej, część przedsięwzięć realizujących pozostałe filary Strategii miała także wpływ na wzrost bezpieczeństwa Regionu Morza Bałtyckiego – za przykład może posłużyć projekt *Zakup sprzętu ratowniczego dla wojewódzkiej jednostki WOPR w Gdańsku i jednostek terenowych w celu poprawy efektywności systemu ratownictwa w regionie*.

W zakresie przestrzennego rozmieszczenia nakładów zaangażowanych w realizację SUERMB, największe środki dofinansowania UE przekładające się na najwyższą liczbę projektów wpisujących się w realizację Strategii pozyskał Gdańsk – przede wszystkim ze względu na duże projekty drogowe, a także projekty uczelni wyższych i liczne przedsięwzięcia realizowane przez przedsiębiorców. Znaczne środki przypadły także Gdyni (przede wszystkim dzięki rozbudowie parku naukowo-technologicznego, rozwojowi komunikacji miejskiej oraz inwestycjom w infrastrukturę zdrowia) oraz powiatom: wejherowskiemu, kartuskiemu i tczewskiemu (głównie ze względu na liczne inwestycje drogowe, kolejowe i turystyczne). Pod względem wartości dofinansowania UE *per capita*, liderem był Sopot (m.in. dzięki projektom drogowym i turystycznym) oraz powiaty nadmorskie: nowodworski i pucki.

Należy podkreślić, iż jednym z wyzwań rozwojowych, przed którymi stoi województwo pomorskie jest nie w pełni wykorzystana bałtycka szansa – która powinna przerodzić się w jeden z kluczowych atutów województwa pomorskiego, będącego polskim liderem współpracy w Regionie Morza Bałtyckiego. SUERMB stanowi dla Pomorskiego szansę trwałego włączenia się w instytucjonalne i gospodarcze procesy integracyjne w Regionie,

który oferuje jeden z największych globalnych potencjałów innowacyjnych oraz atrakcyjną (bliską modelowi określonymu w Strategii EUROPA 2020) ścieżkę zrównoważonego rozwoju potencjału konkurencyjnego.

W związku z tym, wskazane jest przeprowadzenie identyfikacji istotnych z punktu widzenia województwa przedsięwzięć rozwojowych (np. w zakresie innowacyjności, energetyki, transportu), których realizacja może nastąpić w ramach SUERMB (np. we współpracy z regionami sąsiednimi w Regionie Morza Bałtyckiego) w trakcie perspektywy finansowej UE 2014-2020. Nadarzającą się ku temu okazją jest rozpoczęty w marcu 2011 r. proces aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Ze względu na transgraniczność problemów rozwojowych Pomorza, zorganizowane zostanie spotkanie z udziałem przedstawicieli polskich regionów sąsiednich, regionów z terenu Niemiec, Rosji i Szwecji oraz, opcjonalnie, innych krajów bałtyckich. Profilem tematycznym debaty będą wspólne wyzwania rozwojowe w kontekście SUERMB.

2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi (Information about compliance with Community law)

IZ RPO WP zapewnia, iż Program realizowany jest zgodnie z przepisami wspólnotowymi, w szczególności w takich obszarach, jak ochrona środowiska, prawo zamówień publicznych, pomoc publiczna oraz zasada równych szans i niedyskryminacji na wszystkich etapach realizacji Programu. Ponadto, IZ RPO WP podjęła szereg działań, których realizacja przez wszystkie instytucje uczestniczące we wdrażaniu programu, odbywa się w zgodzie z przepisami wspólnotowymi. Do działań tych można zaliczyć przede wszystkim:

- umieszczenie we wszystkich dokumentach programowych RPO WP, URPO WP jak również w dokumentach przeznaczonych dla beneficjentów (PB RPO WP, wniosek o dofinansowanie, umowa o dofinansowanie oraz wniosek o płatność w ramach RPO WP) zapisów o konieczności przestrzegania przez beneficjentów polityk wspólnotowych, a także zgodności realizacji projektów z przepisami prawa wspólnotowego,
- umieszczenie we wniosku o dofinansowanie zapisu zobowiązującego beneficjenta do opisu w jaki sposób, na etapie wdrażania i po zakończeniu realizacji projektu zapewni zgodność projektu z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych, zgodność projektu z polityką zrównoważonego rozwoju (ochrona środowiska) i Natura 2000 oraz zgodność projektu z polityką równości kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji oraz uwzględni problematykę płci w zależności od charakteru projektów.

Polityka zrównoważonego rozwoju:

- zmianie uległy główne akty prawa normujące system ocen oddziaływania na środowisko. Od 20 lipca 2010 r. zaczęły obowiązywać zmienione przepisy m.in. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawy Prawo budowlane i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Natomiast 15 listopada 2010 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- w celu zapewnienia jak najwyższej jakości dokumentacji z zakresu ocen oddziaływania na środowisko składanej przez beneficjentów ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu, IZ RPO WP od 2008 roku przeprowadziła 16 szkoleń ściśle dotyczących tematu oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto powyższa tematyka była elementem kompleksowych szkoleń dla beneficjentów dotyczących realizacji projektów w ramach RPO WP.

- IZ RPO WP zgłosiła swój udział w pracach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”. W ramach sieci utworzono m.in. grupę roboczą ds. ocen oddziaływania na środowisko, w pracach której przedstawiciele IZ RPO WP brali w 2011 r. aktywny udział. (27 - 28 czerwca 2011 r. Centrum Konferencyjne Falenty II posiedzenie plenarne członków krajowej sieci organów środowiskowych oraz instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, 8 i 9 grudnia 2011 r. Ożarów Mazowiecki III posiedzenie plenarne krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”)
- Obecnie na etapie składania wniosku o dofinansowanie wnioskodawca ma obowiązek przedstawić (jeżeli wymaga tego charakter inwestycji) dokumenty wymagane ustawą Prawo budowlane oraz przepisami dotyczącymi ochrony środowiska,

Poniżej przedstawiamy konkretne przykłady realizacji polityki zrównoważonego rozwoju w ramach realizowanych projektów:

- wykorzystanie gazu ziemnego CNG w transporcie samochodowym w sposób bezpośredni sprzyjający ochronie środowiska poprzez: zmniejszenie emisji tlenku węgla i węglowodorów, zmniejszenie emisji wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, możliwość nieznaczного zwiększenia emisji tlenków azotu, znaczne zmniejszenie emisji cząstek stałych, zmniejszenie emisji związków siarki, ograniczenie emisji dwutlenku węgla w zamkniętym cyklu powstawania i eksploatacji paliw,
- w ramach projektów rewitalizacyjnych przeprowadzone inwestycje będą miały pozytywny wpływ na środowisko, gdyż w ramach prac wykonane zostaną bezpieczne sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, która zapobiegać będzie zanieczyszczeniu wód podziemnych. Przebudowa dróg upłynni ruch, wpływając na redukcję zanieczyszczeń do atmosfery. Likwidacja pieców węglowych pozwoli na ograniczenie tzw. niskiej emisji. Sposób wykonywania inwestycji, wykorzystywane materiały i zastosowane technologie są zgodne z obowiązującymi standardami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego,
- inwestycje dotyczące infrastruktury energetycznej ograniczą emisję do atmosfery pyłów i gazów cieplarnianych, co zmniejszy negatywny wpływ energetyki na stan środowiska naturalnego,
- remont oraz zakup nowej specjalistycznej aparatury medycznej oraz sprzętu medycznego w ramach projektów związków z infrastrukturą zdrowia wpłynie w sposób pozytywny na środowisko m.in. poprzez: proekologiczne aspekty instalacji systemu radiografii cyfrowej (całkowita eliminacja szkodliwych odpadów chemicznych), dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii komputerowej 16-warstwowej zmniejszona zostanie łączna dawka promieniowania przy wykonywaniu badań, oszczędności w zużyciu energii elektrycznej poprzez wymianę sprzętu na nowy oraz zastosowanie wentylacji z odzyskaniem ciepła,
- dla ochrony rzek przed zanieczyszczeniami zostaną zbudowane klarowniki wód deszczowych na wszystkich wylotach głównych kolektorów deszczowych,
- zastosowanie baterii wykorzystujących perlatory, napowietrzające strumień wody w celu ograniczenia zużycia wody nawet o 50%. Zastosowanie kotłowni na paliwo ekologiczne przeznaczone do produkcji ciepła w niskoemisyjnych, ekologicznych kotłach retortowych.
- zastosowanie w projektach z zakresu kultury i turystyki ponadstandardowych rozwiązań technicznych służących ochronie środowiska np. w postaci lamp solarnych i hybrydowych (solarno-wiatrowych). Lampy hybrydowe zasilane są w 100% przez energię odnawialną.

W celu uzyskania informacji na temat rzeczywistego efektu środowiskowego projektów realizowanych w ramach RPO WP na rok 2012 zostało zaplanowane badanie ewaluacyjne „Ocena wpływu projektów zrealizowanych w ramach RPO WP na środowisko w województwie pomorskim” (powyższe badanie zostało przeniesione z planu ewaluacji na rok 2011).

Poza problemem opisanym w Rozdziale 3.5.2 *Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi* na obecnym etapie wdrażania programu nie zidentyfikowano znaczących problemów z przestrzeganiem zasad zrównoważonego rozwoju.

Prawo zamówień publicznych:

- doprecyzowanie zapisów odnoszących się do zasad udzielania zamówień przez beneficjentów, którzy nie są zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych,
- eliminowanie błędów w zakresie zamówień publicznych poprzez weryfikację ogłoszeń o zamówieniu, niezwłocznie po jej upublicznieniu, przed terminem otwarcia ofert,
- wprowadzono w umowie o dofinansowanie projektu obowiązek udostępniania dowodów stosowania procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych oraz regulaminu komisji przetargowej albo dowodów rozpoczęcia procedury zawierania umowy w trybie art. 701 ust. 1 kodeksu cywilnego, na żądanie IZ RPO WP lub innych upoważnionych organów przesyłania wszelkiej dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy,
- wprowadzenie Taryfikatora opracowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, który w przypadku stwierdzenia naruszenia ustawy Prawo zamówień publicznych pozwala dokonać korekty finansowej obniżając tym samym wysokość dofinansowania,
- w celu zachowania zasad związanych z przejrzystością w udzielaniu zamówień publicznych, a także mając na uwadze fakt, iż zamówienia powinny być udzielane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, IZ RPO WP przygotowała wytyczne dla beneficjentów, którzy udzielają zamówień o wartości od 6 000 euro do równowartości kwoty 14 000 euro (bez podatku od towaru i usług). Dla beneficjentów niespełniających kryteriów podmiotowych określonych w art. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, przy zamówieniach powyżej 14 000 euro, należy postępować zgodnie z art. 70¹ – 70⁵ kodeksu cywilnego,
- pracownicy IZ RPO WP udzielają beneficjentom konsultacji dokumentacji przetargowej ex-ante, aby zminimalizować ryzyko błędnie przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia,
- kontrola na miejscu realizacji projektu każdorazowo weryfikuje poprawność wszystkich przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia w ramach projektu,
- prowadzenie szkoleń dla beneficjentów z zakresu stosowania Pzp w kontekście realizacji projektów w ramach RPO WP, (w lata 2010-2011 IZ RPO WP zorganizowała dla Beneficjentów 2 szkolenia z zakresu pzp. Ponadto powyższa tematyka była elementem kompleksowych szkoleń dla beneficjentów dotyczących realizacji projektów w ramach RPO WP.
- zobowiązano beneficjentów będących MŚP, dla których zamówienie przekracza kwotę 12 500 EUR (50 000 PLN), do gromadzenia i przedstawiania instytucjom uprawnionym do kontroli dokumenty, które udowodnią spełnienie zasady wydatkowania środków w sposób celowy, oszczędny z zachowaniem zasady uzyskiwania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku (np. pisemne protokoły z negocjacji handlowych (podpisane przez obie strony), pisemne oferty firm konkurencyjnych w stosunku do wykonawcy/dostawcy z którym beneficjent podpisze umowę, oświadczenia beneficjenta

uzasadniające dokonany wybór wykonawcy/dostawcy). W przypadku, gdy zamówienie dotyczy towarów lub usług, które mogą być zakupione z powodów obiektywnych tylko od jednego podmiotu np. zakup know –how, dopuszcza się zamiast przedstawiania ofert konkurencyjnych, przedstawienie wyceny wartości zamówienia przez biegłego rzeczoznawcę niezależnego od stron transakcji oraz pisemne oświadczenia podpisane przez beneficjenta lub wykonawcę/dostawcę, że ten ostatni, zgodnie z wiedzą oświadczającego, jest wyłącznym oferentem przedmiotowych towarów/usług/robót budowlanych na wspólnym rynku europejskim.

W trakcie realizacji programu pojawiają się nieprawidłowości związane z nie przestrzeganiem przez Beneficjentów ustawy Prawo zamówień publicznych skutkujących koniecznością nakładania korekt finansowych zgodnie z Taryfikatorem opracowanym przez MRR. IZ RPO WP poprzez organizację szkoleń, zalecenia zawarte na stronie internetowej oraz kontrolę dokumentacji przetargowej stara się eliminować ryzyko popełnienia przez beneficjentów błędów w zakresie stosowania ustawy pzp. Zgodnie z § 11 ust. 6 umowy o dofinansowanie Beneficjenci zobowiązali się do przekazywania Instytucji Zarządzającej dokumentacji związanej z prowadzeniem procedur przetargowych:

- treści ogłoszenia o zamówieniu publicznym albo treści ogłoszenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2 kodeksu cywilnego, niezwłocznie po podaniu go do informacji publicznej,

-uwierzytelnionych kopii umów i aneksów do umów z wykonawcą, niezwłocznie po ich zawarciu.

Pomoc publiczna:

- dostosowanie zapisów do aktualnego stanu prawnego, w związku z wydaniem przez Ministra Rozwoju Regionalnego rozporządzeń w ramach regionalnych Programów operacyjnych w sprawie: udzielenia pomocy na szkolenia, udzielenia pomocy de minimis, udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej, udzielenia pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację, udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej przez fundusze rozwoju obszarów miejskich,
- wprowadzenie na etapie oceny projektu mechanizm weryfikacji zgodności projektu z zasadami udzielania pomocy publicznej,
- zobowiązanie beneficjentów do przedkładania oświadczeń o wysokości uzyskanej przez nich pomocy publicznej,
- badanie „efektu zachęty” w projektach objętych regułami pomocy publicznej,
- przeprowadzanie szkoleń dla beneficjentów dotyczących zasad stosowania pomocy publicznej w projektach realizowanych w ramach RPO WP, w latach 2008-2011 IZ RPO WP zorganizowała dla Beneficjentów 5 szkoleń ściśle dotyczących pomocy publicznej. Ponadto powyższa tematyka była elementem kompleksowych szkoleń dla beneficjentów dotyczących realizacji projektów w ramach RPO WP.
- prowadzenie konsultacji z ekspertem w dziedzinie pomocy publicznej na etapie realizacji i rozliczenia projektów,
- weryfikacja dokumentacji projektowej pod kątem zgodności z zasadami udzielania pomocy publicznej podczas kontroli systemowej i na miejscu realizacji projektu.

Na tym etapie realizacji programu nie napotkano znaczących problemów w przestrzeganiu zasad pomocy publicznej.

2.2.1 Zasada równości szans (principle of equal opportunities)

IZ RPO WP zapewnia, iż program realizowany jest zgodnie z przepisami wspólnotowymi zgodnie z zasadą równych szans i niedyskryminacji na wszystkich etapach realizacji programu. Do działań tych można zaliczyć przede wszystkim:

- zapewnienie przez IZ RPO WP równego dostępu do informacji na temat ogłaszanych konkursów,
- zapewnienie równego dostępu do informacji na temat realizacji programu, umieszczenie informacji na stronie internetowej,
- wprowadzenie możliwości śledzenia na żywo transmisji multimedialnej z wydarzeń dotyczących wdrażania programu,
- rekomendacje w zakresie doboru członków KM RPO WP z zachowaniem równych proporcji pomiędzy przedstawicielami obu płci,

Poniżej przedstawiamy przykłady realizacji polityki równości szans w ramach wybranych projektów:

- portal internetowy skonstruowany w oparciu o systemy, wykorzystujące nowe technologie dostępności, umożliwiające sprawne korzystanie z zasobów serwisu osobom starszym i niepełnosprawnym:
 - niewidomi i słabo słyszący - dostępność oprogramowania umożliwiającego czytanie tekstu stron internetowych. Implementacja tekstu pisanego do każdej prezentacji multimedialnej,
 - daltoniści - wykorzystanie kolorystyki ułatwiającej przeglądanie stron,
 - osoby cierpiące na zaburzenia motoryczne - dodanie skrótów klawiszowych do najczęściej używanych funkcji,
 - możliwość wyłączenia funkcji dodatkowych animacji, które mogą dekoncentrować osoby z zaburzeniami funkcji poznawczych,
 - Ludzie starsi- przejrzystość, możliwość modyfikacji wielkości wyświetlanego tekstu oraz możliwość wyświetlenia uproszczonej wersji strony,
 - wykorzystanie technologii CSS- rozdzielenie treści witryny i warstwy prezentacyjnej, pozwalające na łatwiejsze przygotowanie odmiennych wersji witryny dla różnych urządzeń,
 - uwzględnienie standardów W3C przy projektowaniu semantycznych witryn. Oparcie o Web Kontent Accessibility Guidelines (WCAG)- zasady dotyczące projektowania stron internetowych przystosowanych do wymagań osób niepełnosprawnych.
- w ramach instrumentów elastyczności będą przeprowadzane działania polegające na integracji z osobami niepełnosprawnymi, co wpłynie na podnoszenie świadomości osób zdrowych, budowanie nowych relacji opartych na zasadach tolerancji i wzmocnienie współżycia społecznego. Tego typu przedsięwzięcia pozwolą przezwyciężyć stereotypy w myśleniu o niepełnosprawności , włączyć osoby niepełnosprawne do aktywnego udziału w życiu społecznym, przeciwdziałać ich izolacji i wyobcowaniu,
- zmodernizowane linie kolejowe będą dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez antypoślizgową kostkę, pochylnie zjazdowe oraz równą wysokość peronów z podłoga taboru,
- zastosowanie ponadstandardowych rozwiązań - system etykiet w system braille'a oraz system audio dla osób niewidomych, szkolenia personelu z języka migowego dla poprawy komunikacji z osobami niesłyszącymi,

- zakup modułów powiększających tekst, moduły mówiące, kopiarka z pomocą głosową, monitor brailowski, książki w wersji dźwiękowej,
- zaangażowanie wolontariuszy, którzy będą wypożyczać oraz odbierać książki osobom niepełnosprawnym,
- działania w ramach projektów rewitalizacyjnych zostaną zrealizowane mając na uwadze potrzeby osób niepełnosprawnych oraz starszych. Wykonane w trakcie realizacji projektu nowe chodniki i ulice ułatwią poruszanie się ww. grupom osób, które ze względu na nierówności, ubytki oraz zastoiny wody na chodnikach i ulicach nie mogą przemieszczać się w sposób swobodny,
- zostanie stworzona możliwość uczestnictwa w różnorodnych formach wsparcia i aktywności w ramach działań społecznych przewidziana jest dla każdej grupy wiekowej, bez względu na płeć, pochodzenie etniczne, pochodzenie. Duży nacisk zostanie położony na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych, które ze względu na niski status ekonomiczny mają ograniczone możliwości rozwoju poznawczego, kulturalnego.

Działania realizowane przez IZ RPO WP dotyczące przestrzegania zasady równości szans są w pełni zadowalające. Na żadnym etapie realizacji programu nie napotkano problemów w tym zakresie. W związku z tym działania opisane powyżej będą kontynuowane.

W ramach polityki przestrzegania zasady równości szans nie były przeprowadzane uzgodnienia partnerskie.

2.2.2 Zasada partnerstwa (principle of partnership)

IZ RPO WP zapewnia, iż program realizowany jest zgodnie z przepisami wspólnotowymi zgodnie z zasadą partnerstwa na wszystkich etapach realizacji programu. Ponadto IZ RPO WP podjęła szereg działań, których realizacja przez wszystkie instytucje uczestniczące we wdrażaniu programu, odbywa się w zgodzie z przepisami wspólnotowymi. Do działań tych można zaliczyć przede wszystkim:

Partnerstwo instytucjonalne:

- konsultacje społeczne dokumentów programowych (w formie spotkań, z wykorzystaniem stron internetowych),
- udział partnerów społeczno-gospodarczych, władz samorządowych i organizacji pozarządowych w dyskusjach nad kształtem obszarów wsparcia objętych programem,
- zapewnienie wsparcia dla partnerów społecznych i organizacji pozarządowych jako potencjalnych beneficjentów wsparcia udzielanego w ramach programu,
- udział partnerów społecznych i gospodarczych, przedstawicieli JST, przedstawicieli środowiska akademickiego w ocenie projektów,
- premiowanie projektów partnerskich podczas oceny wyboru projektów złożonych w ramach konkursów,
- powołanie w ramach KM RPO WP grupy roboczej *Spółeczne Pomorze*, w skład której wchodzi przedstawiciele partnerów społecznych, organizacji pracowników i pracodawców,
- udział przedstawiciela organizacji pracowników i pracodawców w Grupie Sterującej Ewaluacją.

Wsparcie mechanizmów partnerstwa w Polsce:

- udział partnerów społeczno-gospodarczych, władz samorządowych i organizacji pozarządowych w pracach KM RPO WP,
- IZ RPO WP zgłosiła swój udział w pracach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”. W ramach sieci utworzono m.in. grupę roboczą ds. ocen oddziaływania na środowisko, w pracach której przedstawiciele IZ RPO WP brali w 2011 r. aktywny udział.

Poniżej przedstawiamy przykłady realizacji zasady partnerstwa w ramach wybranych projektów:

Partnerstwo na poziomie projektów:

- w ramach projektów w ramach kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawierane są porozumienia oraz umowy partnerskie z organizacjami pozarządowymi: Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie, Stowarzyszenie „Nowy Port sztuki”, klub wodny „Gdańskie Lwy”, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Parafia pw. Św. Jakuba Apostoła w Lęborku, Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku oraz z wspólnotami mieszkaniowymi,
- w ramach projektów dotyczących tzw. małej rewitalizacji zawierane są porozumienia z organizacjami pozarządowymi (Polski Związek Niewidomych, Stowarzyszenie Bezpieczny Bytów, Bytowskie Centrum Kultury, Stowarzyszenie Kupców Bytowskich, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i osób niepełnosprawnych "Bądźmy razem", Stowarzyszenia Ekologiczne, koła gospodyń wiejskich, Ludowe Zespoły Sportowe), czy też państwowymi jednostkami budżetowymi (Komenda Powiatowa Policji, Nadleśnictwo, ochotnicza straż pożarna, Państwowa Akademia Nauk), parafie, ośrodki pomocy społecznej,
- zaangażowanie podmiotów prywatnych udzielających wsparcia finansowe (firma produkująca meble podarowuje sprzęt do modernizowanego obiektu, firma energetyczna, wykonuje bezpłatnie prace związane z podłączeniem obiektów objętych projektem do sieci energetycznej,
- Porozumienia z Lokalnymi Grupami Działania.

Działania realizowane przez IZ RPO WP dotyczące przestrzegania zasady partnerstwa są w pełni zadowalające. Na żadnym etapie realizacji programu nie napotkano problemów w tym zakresie. W związku z tym działania opisane powyżej będą kontynuowane.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

Biorąc pod uwagę dotychczasowy przebieg realizacji programu można stwierdzić, iż znaczące problemy horyzontalne, z którymi IZ RPO WP borykała się w poprzednich latach, tj. niedostosowanie prawa z zakresu ochrony środowiska, jak również z zakresu pomocy publicznej, zostały przezwyciężone i nie stanowią obecnie przeszkody w realizacji projektów.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego(w stosownych wypadkach) Changes in the context of the operational programme implementation (if relevant)

W Polsce i na Pomorzu spowolnienie wzrostu gospodarczego, będące konsekwencją światowego kryzysu finansowego i gospodarczego, nie przekształciło się w recesję. W

kolejnych miesiącach 2011 roku utrzymywał się umiarkowany, ale stabilny wzrost gospodarczy.

Niezależnie od powyższego, pewne negatywne tendencje utrzymywały się w 2011 roku w sektorze publicznym. Do najważniejszych należy utrzymywanie się niekorzystnej relacji dochodów podatkowych wobec stałego, stosunkowo wysokiego poziomu wydatków publicznych. Ma to wpływ na sytuację finansową oraz potencjał inwestycyjny podmiotów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego. Należy to uznać za odłożony w czasie rezultat osłabienia koniunktury w sektorze przedsiębiorstw, który miał miejsce w latach poprzednich.

Istotnym dodatkowym czynnikiem wpływającym na sytuację finansową i potencjał inwestycyjny podmiotów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, są podejmowane na szczeblu krajowym kroki mające na celu zmniejszenie deficytu finansów publicznych. Polegają one m.in. na nałożeniu na jednostki sektora finansów publicznych, w tym samorządy, dodatkowych rygorów dotyczących planowania wydatków budżetowych i zaciągania zobowiązań finansowych. Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z regulacjami konstytucyjnymi i ustawowymi, polskie samorządy od wielu lat respektować muszą ograniczenia wynikające z klauzul określających progi dopuszczalnego zadłużenia, analogicznych jak te, które dotyczą budżetu centralnego. Powyższe okoliczności powodują, że nawet przy zachowaniu wzrostu gospodarczego, możliwości inwestycyjne, w tym związane z realizacją przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ulegają stopniowemu ograniczeniu. Ograniczenie wydatków publicznych o charakterze rozwojowym może rodzić negatywne konsekwencje w sektorze przedsiębiorstw. Należy zauważyć, że istotna część polskiego wzrostu gospodarczego stymulowana jest stosunkowo wysokim w ostatnich latach poziomem inwestycji publicznych.

W związku z powyższym, IZ RPO WP w 2011 roku kontynuowała podjęte w roku poprzednim oraz zainicjowała nowe działania mające na celu złagodzenie skutków osłabienia możliwości inwestycyjnych sektora publicznego, jak również działania antycypujące problemy z finansowaniem inwestycji, które mogą ujawnić się w przyszłości.

Po pierwsze, w 2010 roku wprowadzono, a w roku 2011 utrzymano korzystniejsze zasady zaliczkowania wsparcia udzielanego ze środków RPO WP, tak aby ułatwić montaż finansowy przedsięwzięć i generowanie wkładu własnego przez beneficjentów. Działanie to ma rekompensować spadek własnych możliwości inwestycyjnych beneficjentów w roku 2010 i w kolejnych latach. Mechanizm zaliczkowy przyspiesza wprowadzenie środków pomocowych będących w dyspozycji Programu do obiegu gospodarczego oraz ułatwia elastyczne zarządzanie finansowe na poziomie beneficjenta, co jest szczególnie istotne w warunkach ograniczonej dostępności kapitału na zdestabilizowanych rynkach finansowych oraz z uwagi na wymagające zasady dyscypliny finansowej obowiązujące w Polsce wszystkie podmioty sektora finansów publicznych, w tym jednostki samorządu terytorialnego. Szczegółowe zasady udzielania zaliczek w systemie RPO WP zostały przedstawione w raporcie rocznym za rok 2010. Łączna kwota zaliczek udzielonych w 2011 r. wyniosła 52 786 860 EUR.

Po drugie, w roku 2011 przeprowadzono kolejne zmiany RPO WP mogące mieć korzystne oddziaływanie dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Odnosiły się one do następujących obszarów:

A. Dostosowanie treści Programu do alokacji środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego (KRW/DT);

B. Uwzględnienie w strategii Programu instrumentów inżynierii finansowej;

C. Rozszerzenie katalogu miast uprawnionych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA w Osi Priorytetowej 3. *Funkcje miejskie i metropolitalne.*

Ad. A

- 1) Wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą uwzględniono jako jedną z kluczowych przesłanek ukierunkowania dodatkowych środków wynikających z rozdysponowania w 2011 r. Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego (KRW/DT). Kierunki zmian dokonanych w Programie w związku z ukierunkowaniem dodatkowych środków KRW/DT w ramach RPO WP uwzględniają wyniki toczącej się dyskusji nad przyszłością Unii Europejskiej, w tym sposobami przeciwdziałania skutkom kryzysu gospodarczego i zapobiegania podobnym perturbacjom w przyszłości, odzwierciedlone przede wszystkim w **Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu EUROPA 2020**.

Postanowiono o wzmocnieniu finansowym w szczególności tych Osi Priorytetowych, które przyczynią się do osiągnięcia trzech powiązanych ze sobą priorytetów Strategii EUROPA 2020, tj.:

- **rozwoju inteligentnego**: rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- **rozwoju zrównoważonego**: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- **rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Ponadto podkreślić należy, że dodatkowe środki KRW/DT realnie wzmocnią wydatki w ramach RPO WP na tzw. kategorie lizbońskie, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów dotyczących wzrostu i zatrudnienia w UE do 2020 r.

- 2) Zdecydowano o wzmocnieniu środkami KRW/DT **OP1 Rozwój i innowacje w MŚP** kwotą **5 331 392 EUR** (co stanowi 10% przyznanych dodatkowych środków) dotyczy dwóch „lizbońskich” kategorii interwencji:

- **03** Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (*parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami, itd.*);
- **07** Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (*innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp.*).

Wsparcie OP1 wynika z potrzeby wzmocnienia innowacyjności regionu, która pomimo znacznego zasilenia finansowego w ostatnich latach nadal pozostaje jednym z podstawowych wyzwań, któremu województwo pomorskie będzie musiało sprostać w przyszłości. Wciąż niezbyt silna podatność na innowacje, jako kluczowy czynnik wzmocnienia konkurencyjności, powinna być wspierana przede wszystkim poprzez sprawne regulacje i mechanizmy finansowania rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw. Wiąże się to w szczególności z budową sprawniejszych i efektywniejszych powiązań ze sferą B+R, której (nie w pełni zagospodarowany) potencjał w regionie należy dalej kształtować i ukierunkowywać na zastosowania rynkowe. Dotyczy to nie tylko inwestycji

materialnych, ale także tworzenia warunków dla rozwoju kultury innowacyjnej i sieci partnerskich powiązań między sferą przedsiębiorstw, nauki oraz publiczną.

- 3) Zdecydowano o wzmocnieniu środkami KRW/DT **OP2 Społeczeństwo wiedzy** kwotą **3 731 975 EUR** (co stanowi 7% dodatkowych środków przyznanych na realizację RPO WP) dotyczy kategorii interwencji:

- **75** Infrastruktura systemu oświaty.

Alokacja zostanie przeznaczona na wzmocnianie regionalnego systemu szkolnictwa wyższego i umożliwi wyższą niż obecna realizację wskaźnika produktu w OP2 *Liczba projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej i naukowo-dydaktycznej*.

Wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego związane jest z budową gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Wysoka efektywność nauczania na poziomie wyższym, umożliwiającą kształcenie wysokiej jakości kadr na kierunkach najbardziej pożądanym w gospodarce, jest również jednym z kluczowych warunków wzmocnienia konkurencyjności pomorskiej gospodarki. Wsparcie ukierunkowane będzie na wzmocnienie kształcenia powiązanego z potrzebami gospodarki poprzez tworzenie i modernizację niezbędnej infrastruktury (m.in. w zakresie obiektów służących celom naukowo-badawczym i dydaktycznym wraz z wyposażeniem w sprzęt naukowo-badawczy).

- 4) Zdecydowano o zasileniu alokacji EFRR w **OP3 Funkcje miejskie i metropolitalne** kwotą **22 924 988 EUR** (co stanowi 43% dodatkowych środków przyznanych na realizację RPO WP) nastąpi w „lizbońskiej” kategorii interwencji:

- **52** Promocja czystej komunikacji miejskiej.

Zmiana pozwoli na zrealizowanie szeregu przedsięwzięć w obszarze tematycznym odnoszącym się do transportu. Jest to obszar kluczowy dla rozwoju miast i efektywnego wypełniania funkcji miejskich i metropolitalnych. Bez podjęcia jakichkolwiek kroków zapobiegawczych, realizacja przedsięwzięć rozwojowych w tym obszarze mogłyby zostać zahamowana z uwagi na postępujące ograniczenie potencjału inwestycyjnego w sektorze publicznym.

- 5) Zdecydowano o wzmocnieniu środkami KRW/DT **OP4 Regionalny system transportowy** kwotą **18 659 873 EUR** (co stanowi 35% dodatkowych środków przyznanych na realizację RPO WP) dotyczy kategorii interwencji:

- **23** Drogi regionalne/lokalne.

Wsparcie będzie ukierunkowane na rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym, istotnej z punktu widzenia kreowania rozwoju społeczno-gospodarczego województwa pomorskiego. Realizowane będą przedsięwzięcia dotyczące usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy (poprzez sieć dróg wojewódzkich) z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą przez obszar województwa.

- 6) Zdecydowano o przyznaniu dodatkowych środków KRW/DT na realizację **OP5 Środowisko i energetyka przyjazna środowisku** w wysokości **2 665 696 EUR** (co stanowi 5% dodatkowych środków przyznanych na realizację RPO WP) wiąże się z interwencją ukierunkowaną na rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych oraz wsparcie w zakresie infrastruktury energetycznej i poszanowania energii w województwie pomorskim.

Wsparcie przede wszystkim dotyczyć będzie tworzenia warunków dla upowszechniania produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (co wydatnie przyczyni się do realizacji zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej w zakresie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych) oraz zwiększenia efektywności energetycznej.

Ad. B

- 1) W 2011 r. zrealizowano decyzję o wprowadzeniu do instrumentarium wsparcia oferowanego przez RPO WP kolejnego, po Inicjatywie JEREMIE, mechanizmu opartego na inżynierii finansowej, w postaci Inicjatywy JESSICA, opracowanej przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i adresowanej przede wszystkim do miejskich jednostek samorządu terytorialnego. Instytucja Zarządzająca RPO WP podjęła decyzję o wprowadzeniu nowego mechanizmu wdrażania RPO WP poprzez instrumenty inżynierii finansowej w oparciu o art. 44 rozporządzenia Rady nr 1083/2006, tj. Inicjatywy JEREMIE (w OP1. *Rozwój i innowacje w MŚP*) i JESSICA (w OP3. *Funkcje miejskie i metropolitalne*). Na ten cel skierowanych zostało prawie **11%** środków EFRR w Programie (tj. około **100 mln EUR**)
- 2) Uruchomienie Inicjatywy JESSICA powinno służyć w krótkim horyzoncie czasowym wspieraniu przedsięwzięć już gotowym do realizacji, natomiast w dłuższym horyzoncie czasowym pozwoli na zachowanie możliwości wspierania przedsięwzięć z zakresu rozwoju i rewitalizacji miast, które znajdują się dopiero na etapie identyfikacji i przygotowywania.
- 3) Należy zaznaczyć, że w związku z ograniczeniem możliwości inwestycyjnych w sektorze publicznym zauważalna jest tendencja do koncentrowania się przez beneficjentów na najbardziej pilnych i gotowych do szybkiej realizacji typach przedsięwzięć, w szczególności z zakresu infrastruktury transportowej. W konsekwencji, szereg bardziej złożonych i ambitnych przedsięwzięć (np. z zakresu kompleksowej rewitalizacji przestrzeni miejskiej) ulega przesunięciu w czasie w oczekiwaniu na poprawę koniunktury i uwolnienie potencjału organizacyjnego i finansowego koniecznego do ich przeprowadzenia, który obecnie jest w znacznie obciążony realizacją projektów zidentyfikowanych jak najpilniejsze i stosunkowo prostsze w realizacji. Tymczasem instrument inżynierii finansowej JESSICA jest środkiem zaradczym o zdecydowanie długoterminowym charakterze. Wsparcie zwrotne ma bowiem większy zasięg oddziaływania i pozwoli skorzystać większej liczbie odbiorców w dłuższej perspektywie. Wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA będzie stanowić dodatkowy impuls dla inwestycji w miastach, które w wyniku kryzysu mają mniejsze możliwości realizacji planów inwestycyjnych. Dodatkowo uruchomiony poprzez mechanizmy Inicjatywy JESSICA kapitał prywatny może przyczynić się w znaczny sposób do zniwelowania skutków kryzysu w dłuższej perspektywie.
- 4) Wdrażanie Inicjatywy JESSICA pozwala również na przetestowanie innowacyjnego modelu finansowania zwrotnego w odniesieniu do inwestycji publicznych. Fundusz Powierniczy JESSICA będzie w najbliższym kluczowym dostępnym źródłem środków Unii Europejskiej wdrażanych w ramach RPO WP przeznaczonych na rozwój miast w województwie pomorskim. Jednocześnie dyskusja nad przyszłością Polityki Spójności na lata 2014-2020 wskazuje, że ta forma finansowania stanie się po roku 2013/w kolejnej perspektywie finansowej dominującym typem wspierania miejskich projektów inwestycyjnych.

Ad. C

- 1) Geograficzny obszar kwalifikowalności do wsparcia w ramach JESSICA obejmował początkowo miasta liczące więcej niż 35 tys. mieszkańców oraz w miasta będące stolicami powiatów. W 2011 r. podjęto działania zmierzające do rozszerzenia kwalifikowalności geograficznej w taki sposób, aby projekty wspierane w ramach JESSICA mogły być realizowane we wszystkich jednostkach miejskich regionu. Uprawnione do uzyskania wsparcia byłyby wówczas 42 miasta. Uznano przy tym, że działanie to będzie użytecznym pilotażem wykorzystania instrumentów zwrotnych, umożliwiającym skuteczne przygotowanie potencjalnych beneficjentów do nowej perspektywy finansowej po 2013 roku i powinno mieć już obecnie możliwie najszersze zastosowanie.
- 2) Zarówno dokumenty europejskie (m.in. Agenda Terytorialna UE, Karta Lipska na rzecz Zrównoważonych Miast Europejskich, Deklaracja z Toledo oraz Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu EUROPA 2020), jak i krajowe (Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 oraz projekt Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju), wskazują na rosnące znaczenie miast jako obszarów cechujących się największą zdolnością do kreowania wzrostu gospodarczego oraz potrzebę jak najlepszego wykorzystania ich potencjału poprzez tworzenie mechanizmów służących rozprzestrzenieniu procesów rozwojowych, przy jednoczesnej budowie potencjału absorpcyjnego otoczenia funkcjonalnego miast. Dostrzegając rosnący udział miast w kreowaniu procesów rozwojowych w województwie, Zarząd Województwa Pomorskiego przystąpił do opracowania koncepcji zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego (uchwała nr 80/16/11 z dnia 27 stycznia 2011 r.), której adresatami i beneficjentami będą wszystkie miasta regionu.
- 3) Z tego względu, mając również na uwadze zapewnienie równości w dostępie do nowych innowacyjnych instrumentów finansowania projektów miejskich w systemie pozadotacyjnym, Instytucja Zarządzająca RPO WP **podjęła decyzję o rozszerzeniu katalogu miast uprawnionych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA** w szczególnie uzasadnionych ekonomicznie i społecznie przypadkach oraz pod warunkiem spełnienia wszelkich wymogów wynikających z unijnych rozporządzeń i wytycznych IZ RPO WP dotyczących kwalifikowania przedsięwzięć do realizacji w ramach Inicjatywy JESSICA (w tym wpisywania się projektów w Zintegrowane Plany Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Miejskich). W przypadku finansowania projektu za pomocą Inicjatywy JESSICA bardziej istotne jest nie tyle miejsce realizacji projektu, lecz jego charakter, a więc wpływ na rozwój funkcji miejskich i wzrost atrakcyjności gospodarczej i osiedleńczej miasta, a także skala jego gospodarczego oddziaływania oraz zdolność do generowania przychodów.
- 4) Dopuszczenie realizacji przedsięwzięć, w szczególnie uzasadnionych z punktu widzenia rozwoju społeczno-ekonomicznego danego terytorium przypadkach, we wszystkich miastach województwa umożliwi efektywny i zrównoważony rozwój tworzących się obszarów funkcjonalnych wokół miast. Dotyczy to zarówno ośrodka ponadregionalnego (Trójmiasto wraz z otoczeniem w skład, którego wchodzi: Wejherowo, Tczew, Pruszcz Gdański, Kartuzy, Rumia, Reda oraz Żukowo), ośrodków regionalnych równoważących rozwój (I rzędu: Słupsk-Ustka, Chojnice-Człuchów, Kwidzyn; II rzędu: Starogard Gdański, Malbork-Sztum, Łębork; potencjalnych ośrodków II rzędu: Kościerzyna i Bytów) oraz ośrodków ponadgminnych (Czersk, Miastko, Nowy Dwór Gdański, Hel, Jastarnia, Puck,

Władysławowo, Łeba, Brusy, Pelplin, Gniew, Prabuty, Dzierzgoń, Nowy Staw, Czarna Woda, Skórcz, Debrzno, Skarszewy, Kępice, Czarne i Krynica Morska)².

2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 (w stosownych wypadkach) Substantial modification under Article 57 of Regulation (EC) No 1083/2006 (if relevant)

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły żadne zasadnicze modyfikacje, w rozumieniu art. 57 rozporządzenia 1083/2006.

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia (Complementarity with other instruments)

RPO WP wpisuje się w szerszą perspektywę polityki spójności UE i wizję strategiczną opisaną w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia, będąc ich narzędziem realizacyjnym na poziomie regionalnym. RPO WP jest także powiązany i komplementarny wobec Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, które są realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej. Program regionalny jest także komplementarny względem programów operacyjnych realizowanych w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. Szczegółowy opis komplementarności i powiązań oraz narzędzi koordynacji z innymi programami operacyjnymi jest opisany w rozdziałach: V, VI, VII, VIII i X RPO WP.

2.6.1 Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia

Na poziomie krajowym najważniejszym ciałem mającym zapewniać koordynację i komplementarność wsparcia udzielanego w ramach różnych programów operacyjnych i różnych polityk wspólnotowych jest Komitet Koordynacyjny *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013* (KK NSRO), w którego posiedzeniach aktywny udział bierze przedstawiciel IZ RPO WP. Podstawowym narzędziem zapewnienia tej komplementarności przez KK NSRO jest przyjęta uchwałą w dniu 18 grudnia 2007 r. *Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*.

Ponadto, mając na względzie duże znaczenie zapewnienia komplementarności i koordynacji wsparcia KK NSRO w dniu 17 grudnia 2008 r. uchwałą Nr 26 powołał Grupę roboczą ds. spraw koordynacji i komplementarności. W skład grupy wchodzi przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczno-gospodarczy, a do głównych zadań tej Grupy roboczej należy:

- a) koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 dofinansowywanych ze środków polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju,

² Hierarchia ośrodków oraz ich obszary funkcjonalnej obsługi zostały zdefiniowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, przyjętego uchwałą nr 1004/XXXIX/2009 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

- b) monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej w obszarach interwencji dotyczących m.in. przedsiębiorczości, innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw, społeczeństwa obywatelskiego, społeczeństwa informacyjnego, środowiska, rozwoju zasobów ludzkich, zatrudnienia, transportu, kultury, turystyki, B+R, rozwoju obszarów wiejskich,
- c) analiza kwestii o charakterze horyzontalnym w ramach NSRO i opracowywanie spójnych propozycji rozwiązań do zastosowania w systemie realizacji NSRO.

Efektom prac Grupy są różnego rodzaju dokumenty (raporty, konkluzje czy rekomendacje), które są przedstawiane na posiedzeniach KK NSRO i przyjmowane w drodze uchwał jak np. rozpoczęta na forum Grupy w 2011 r. dyskusja na temat definicji „komplementarności”. Dyskusja ta zwieńczona została przyjęciem w dniu 22 marca 2012 r. przez KK NSRO uchwały nr 64 w sprawie przyjęcia definicji „komplementarności”.

Na poziomie regionalnym za stworzenie optymalnego i efektywnego systemu wykorzystania wszystkich dostępnych środków rozwojowych oraz zapewnienie sprawnego, partnerskiego i trwałego mechanizmu koordynacyjnego pomiędzy RPO WP, a pozostałymi programami operacyjnymi odpowiada Zarząd Województwa Pomorskiego. Jedną z najistotniejszych form zapewnienia komplementarności i koordynacji było powołanie i jest działalność Komitetu Monitorującego RPO WP. Podstawowe zadania koordynacyjne KM RPO WP obejmują:

- a) monitorowanie postępów realizacji wszystkich programów operacyjnych,
- b) ocenę zgodności realizacji programów operacyjnych ze *Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego*,
- c) ocenę efektywności interwencji publicznej w ramach realizacji programów operacyjnych,
- d) ocenę realizacji stopnia realizacji celów Strategii Lizbońskiej i polityk horyzontalnych z wykorzystaniem programów operacyjnych,
- e) formułowanie rekomendacji dla instytucji zarządzających programami operacyjnymi mających na celu poprawę skuteczności, efektywności i spójności interwencji publicznej w regionie,
- f) współpracę z Komitetem Koordynacyjnym Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, m.in. w zakresie ww. zagadnień.

Istotnym mechanizmem koordynacyjnym jest także powiązanie Komitetu Monitorującego RPO WP i Podkomitetu Monitorującego PO *Kapitał Ludzki*. W skład Komitetu Monitorującego RPO WP powołany został przedstawiciel Podkomitetu Monitorującego PO *Kapitał Ludzki*, a w składzie Podkomitetu Monitorującego PO *Kapitał Ludzki* zapewnione zostało przedstawicielstwo Instytucji Zarządzającej RPO WP.

2.6.2 Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WP podejmowała szereg działań mających na celu zapewnienie komplementarności realizowanych operacji z innymi programami operacyjnymi. Do działań tych zaliczyć należy:

1. „Unijne” posiedzenia Zarządu Województwa Pomorskiego

W 2011 r. kontynuowane były cotygodniowe posiedzenia Zarządu Województwa Pomorskiego, poświęcone tematyce unijnej i europejskiej. Mają one istotne znaczenie

w odniesieniu do stale rosnącej liczby i wagi spraw związanych z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz potrzebą wypracowania bardziej efektywnego instrumentu decyzyjnego w tym obszarze.

Przedmiotem „unijnych” posiedzeń Zarządu Województwa są kwestie związane z:

- zarządzaniem lub wdrażaniem programów UE realizowanych przez Samorząd Województwa Pomorskiego (RPO WP, PO KL, PROW, PO Ryby),
- projektami z udziałem Samorządu Województwa Pomorskiego, współfinansowanymi ze środków UE w ramach RPO WP, PO IS, PO IG, PO KL, PROW, PO Ryby, a także w ramach Programów EWT / EISP i innych,
- koordynacją realizowanych w województwie istotnych przedsięwzięć wspieranych środkami UE w ramach RPO WP, PO IS, PO IG i innych programów operacyjnych,
- modyfikacją i kształtowaniem istotnych polityk realizowanych na poziomie UE i Polski,
- innymi zagadnieniami wynikającymi bezpośrednio i pośrednio z członkostwa Polski w UE.

W ramach „unijnych” posiedzeń Zarządu Województwa realizowane są także stałe punkty obejmujące przede wszystkim:

- informacje nt. postępu przygotowań do realizacji lub samej realizacji kluczowych projektów Samorządu Województwa Pomorskiego finansowanych w ramach różnych programów UE (informacja przedkładana cyklicznie co pół roku),
- raporty Liderów Tematycznych nt. postępu przygotowań do realizacji kluczowych projektów regionalnych finansowanych w ramach różnych programów UE oraz pomorskich projektów zawartych na listach projektów indywidualnych w ramach PO IS oraz PO IS (informacja przedkładana cyklicznie co pół roku),
- informacja dotycząca środków pozyskanych przez województwo Pomorskie w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 (informacja przedkładana cyklicznie co pół roku),
- rekomendacje z raportów ewaluacyjnych przeprowadzonych w związku z realizacją RPO WP, PO KL, PROW,
- raporty miesięczne z realizacji RPO WP, PO KL,
- projekty uchwał Komitetu Monitorującego RPO WP i Podkomitetu Monitorującego PO KL,
- wybór projektów w ramach RPO WP, PO KL, PROW,
- przyjmowanie Rocznych Planów Działania w ramach komponentu regionalnego PO KL,
- przyjmowanie projektów stanowisk na Konwent Marszałków lub stanowisk adresowanych do Rady Ministrów lub Komisji Europejskiej.

2. Plan działań Zarządu Województwa Pomorskiego w zakresie pozyskania środków UE w latach 2007-2013

Kolejnym elementem zwiększania komplementarności oraz koordynacji działań była realizacja zapisów Uchwały Nr 5/83/08 Zarządu Województwa Pomorskiego w sprawie przyjęcia „Planu działań Zarządu Województwa Pomorskiego w zakresie pozyskania środków UE w latach 2007-2013”. Przygotowanie i realizacja postanowień Planu działań jest jednym z elementów wykonania przez Zarząd ww. zadań koordynacyjnych.

Plan działań był realizowany przez Zarząd Województwa poprzez działania polegające przede wszystkim na:

- monitorowaniu postępów realizacji programów³, a także opiniowaniu zmian zachodzących w tych programach lub w dokumentach z nimi powiązanych (m.in. poprzez udział przedstawicieli regionu w pracach komitetów monitorujących),
- stałej analizie możliwości, jakie oferują programy dla kluczowych projektów regionalnych (m.in. poprzez współpracę z instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie ww. programów),
- aktywnym udziale w kreowaniu i przygotowaniu kluczowych projektów regionalnych, a także w ich właściwym ukierunkowaniu do programów (m.in. poprzez współpracę z beneficjentami regionalnymi),
- tworzeniu bazy podstawowych informacji i danych nt. wszystkich projektów realizowanych w regionie lub ubiegających się o wsparcie w ramach ww. programów.

Do usprawnienia działań koordynacyjnych na poziomie województwa oraz pełnego monitorowania postępów realizacji wszystkich programów operacyjnych na terenie województwa pomorskiego na potrzeby realizacji *Planu działań*, jak również do monitorowania stanu przygotowania najważniejszych pomorskich projektów aplikujących o środki UE w *PO Infrastruktura i Środowisko* oraz *PO Innowacyjna Gospodarka* wdrożone i wykorzystywane są dwa dedykowane tym celom narzędzia informatyczne:

- Baza danych o kluczowych pomorskich projektach ubiegających się o dofinansowanie ze środków UE oraz źródeł krajowych,
- Baza przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim.

W *Planie działań* założono następujące trzy scenariusze i cele absorpcyjne na lata 2007-2013 dla województwa pomorskiego:

- pesymistyczny, w którym zakłada się cel absorpcyjny dla środków UE na poziomie ok. 3,9 mld euro
- realistyczny, w którym zakłada się cel absorpcyjny dla środków UE na poziomie ok. 4,5 mld euro
- optymistyczny, w którym zakłada cel absorpcyjny dla środków UE na poziomie ok. 5,2 mld euro.

W kontekście powyższych założeń, należy stwierdzić, iż do 30 czerwca 2011 r. województwo pomorskie pozyskało ponad 10,96 mld zł, co równa się blisko 2,75 mld EUR⁴. Stanowi to 52% całości szacowanych środków na koniec perspektywy finansowej.

³ W ramach Polityki Spójności w województwie pomorskim realizowane są następujące programy: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IŚ); Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG), Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego (RPO WP),; Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL); Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013, Program Operacyjny Region Morza Bałtyckiego (współpraca transnarodowa), Program Operacyjny Europa Środkowa (współpraca transnarodowa), Program Operacyjny Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IV C. W ramach Polityki Sąsiedztwa w województwie pomorskim realizowany jest Program Współpracy Przygranicznej Polska-Litwa-Federacja Rosyjska. W ramach Wspólnej Polityki Rolnej w województwie pomorskim jest realizowany Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW). W ramach Wspólnej Polityki Rybackiej w województwie pomorskim realizowany będzie Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013 (PO Ryby).

⁴ Na podstawie oficjalnego średniego kursu euro NBP wg stanu na 30.06.2011 r.

Procentowy stan kontraktacji/podjętych decyzji w ramach poszczególnych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013

Program	Szacunkowe zakontraktowanie na koniec perspektywy (w mln euro)	Stan kontraktacji/decyzji na dzień 30.06.2011 (w mln euro) ⁵	Stopień realizacji (w %)
PO IŚ	2 200	972	44
PO IG	500	220	44
PO KL	600	289	48
RPO WP	885	866	98
Programy EWT	50	20	40
PROW 2007-2013	700	257	36
PO Ryby	300	127	42
Ogółem	5 235	2 751	52

W skutecznej realizacji Planu Zarząd Województwa systematycznie współpracuje z instytucjami zaangażowanymi w proces udzielania wsparcia ze środków UE w ramach poszczególnych programów operacyjnych oraz z beneficjentami z obszaru województwa pomorskiego. Istotnym elementem realizacji Planu są również działania grupy tzw. Liderów tematycznych powołanych w departamentach odpowiadających za poszczególne obszary tematyczne programów operacyjnych. Liderzy tematyczni dysponują pełną wiedzą na temat właściwych programów operacyjnych i regionalnych projektów kluczowych w powierzonych im zakresach tematycznych. Realizacja Planu jest weryfikowana poprzez przygotowywane przez Liderów raz na 6 miesięcy raportów dla Zarządu Województwa nt. stanu zawansowania projektów, wraz z informacją nt. poziomu zakontraktowania środków UE na projekty dla pomorskich beneficjentów.

3. Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności

Przedstawiciele IZ RPO WP aktywnie uczestniczą w pracach Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności w ramach Komitetu Koordynacyjnego NSRO 2007-2013. Z inicjatywy IZ RPO WP zostało podjętych szereg kluczowych kwestii z punktu widzenia koordynacji horyzontalnej wszystkich programów, np. pomorskie doświadczenia w zakresie przygotowania projektów partnerskich (w szczególności PO *Infrastruktura i Środowisko* oraz PO *Innowacyjna Gospodarka*), czego wymiernym efektem było wykonanie przez MRR ekspertyzy pn. *Ocena realizacji projektów partnerskich realizowanych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych w okresie perspektywy finansowej 2007-2013*. Celem ogólnym ekspertyzy jest poprawa jakości realizacji zasady partnerstwa w

⁵ J. w.

zakresie projektów partnerskich w ramach NSRO 2007-2013 poprzez ocenę stanu realizacji projektów partnerskich w dwóch wybranych programach operacyjnych: PO *Innowacyjna Gospodarka* i Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Pomorskiego oraz zaproponowanie, na tej podstawie, kierunków działań (rekomendacji) i dobrych praktyk sprzyjających realizacji projektów w partnerstwie.

Ponadto Grupa robocza wypracowała kilka innych dokumentów dotyczących zagadnień komplementarności i koordynacji wsparcia, spośród których na szczególną uwagę zasługują *Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności*, które to opracowanie zostało w dniu 13 grudnia 2010 r. przyjęte uchwałą Nr 50 Komitetu Koordynacyjnego NSRO.

Przedstawione w ww. dokumencie rekomendacje mają charakter zaleceń (tzw. rekomendowanych dobrych praktyk), a wdrażanie rekomendacji w perspektywie 2007-2013 ze względu na zaawansowanie realizacji programów operacyjnych powinno być poprzedzone oceną własnych potrzeb Instytucji Zarządzającej oraz jej możliwości w zakresie zapewnienia komplementarności. Wskazania zawarte w przedmiotowym dokumencie ukazują natomiast kierunek, w jakim powinny być planowane działania zorientowane na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia w perspektywie po 2013 roku.

Natomiast w 2011 r. na szczególną uwagę zasługuje rozpoczęta na forum grupy dyskusja na temat definicji „komplementarności”, która zakończyła się podjęciem przez KK NSRO 22 marca 2012 r. uchwały w sprawie przyjęcia definicji „komplementarności”.

4. Pozostałe mechanizmy i narzędzia służące zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia

W celu zapewnienia komplementarności i synergii wsparcia między RPO WP a komponentem regionalnym PO Kapitał Ludzki kontynuowano następujące działania:

- a) w Działaniu 6.1, Działaniu 6.2, Poddziałaniu 7.2.1, Poddziałaniu 8.1.1, Poddziałaniu 8.1.2, oraz Działaniach 9.3 i 9.4 PO KL do systemu oceny projektów wprowadzono kryterium strategiczne przyznające dodatkowe punkty projektom, w których grupą docelową są osoby mieszkające na obszarach słabych strukturalnie i/lub podmioty posiadające siedzibę lub wyodrębnioną formalnie jednostkę na obszarach słabych strukturalnie, określonych w załączniku graficznym *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013*. Tym samym kryterium to zapewnia komplementarność z działaniami podejmowanymi w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013*,
- b) w zakresie wykorzystania projektów systemowych przyjęto wspólne preferencje i kryteria przy wyborze projektów skierowanych do mieszkańców obszarów zdegradowanych wymienionych w notach intencyjnych stanowiących załącznik do porozumień podpisanych pomiędzy uprawnionymi miastami a IZ RPO WP⁶.

⁶ Nota intencyjna była negocjowana z 12 miastami (Gdańsk, Gdynia, Sopot, Słupsk, Tczew, Starogard Gdański, Wejherowo, Rumia, Chojnice, Malbork, Kwidzyn i Lębork), które są uprawnione do wsparcia w ramach Poddziałania 3.2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne RPO WP. Konsultacje not odbywały się w oparciu o Wytyczne dotyczące przygotowania projektów w ramach Poddziałania 3.2.1 stanowiące Załącznik nr 5 do Przewodnika Beneficjenta RPO WP. Ostatecznie w IV kwartale 2009 r. Zarząd Województwa Pomorskiego podpisał porozumienia w sprawie zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych objętych dofinansowaniem w ramach RPO WP z 5 miastami (Słupsk, Lębork, Wejherowo, Tczew i Gdańsk), do których załącznikami były wynegocjowane Noty.

Przykładowe kryteria zawarte w Planach Działań POKL na rok 2011:

- ✓ Grupę docelową w projekcie stanowią w 100% osoby posiadające miejsce zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego) poza Trójmiastem na obszarach słabych strukturalnie (zgodnie z Mapą nr 4 w Załączniku graficznym Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013) – Poddziałanie 6.1.1, 7.3, 8.1.1, 8.1.2;
- ✓ Projekt jest komplementarny z inwestycją/inwestycjami będącymi w trakcie realizacji i/lub zrealizowanymi przez Projektodawcę (na podstawie stosownej umowy) na terenie województwa pomorskiego współfinansowanymi z: - Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 w ramach Działania 9.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna, sportowa i kultury i/lub - Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w ramach Działania 313, 322, 323 "Odnowa i rozwój wsi"- Poddziałanie 6.3, 7.3, 9.5;
- ✓ Grupę docelową w projekcie stanowią:
 - w 100% osoby posiadające miejsce zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego) poza Trójmiastem na obszarach słabych strukturalnie (zgodnie z Mapą nr 4 w Załączniku graficznym Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013)

albo

- w 100% osoby zamieszkałe na obszarach zdegradowanych, na których realizowane są projekty, które uzyskały dofinansowanie w ramach Poddziałania 3.2.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne i/lub Poddziałania 8.1.2. Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy (typ projektu: kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne) Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 - Poddziałanie 7.2.1.
- ✓ Projekt jest w całości komplementarny z inwestycjami realizowanymi/zrealizowanymi w przedsiębiorstwie, będącym beneficjentem pomocy publicznej, które zostały dofinansowane (beneficjent pomocy publicznej posiada podpisaną umowę o dofinansowanie) z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 w ramach Osi Priorytetowej 1 - Działanie 1.1 i 1.2. - Poddziałanie 8.1.1.
- ✓ Grupę docelową w projekcie stanowią w co najmniej 30% uczniowie szkół podstawowych i/lub gimnazjalnych i/lub ponadgimnazjalnych, zamieszkujący na obszarach zdegradowanych, na których realizowane są projekty, które uzyskały dofinansowanie w ramach Poddziałania 3.2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013 - Poddziałanie 9.1.2.
- ✓ Projekt jest komplementarny z inwestycją/inwestycjami będącymi w trakcie realizacji i/lub zrealizowanymi przez Projektodawcę (na podstawie stosownej umowy) na terenie województwa pomorskiego współfinansowanymi z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 w ramach Działania 9.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna, sportowa i kultury - Poddziałanie 9.1.2

Ponadto w Planie Działań POKL dla Priorytetu 7 ujęty został oddzielny konkurs w ramach Poddziałania 7.2.1 z alokacją ok. 600 000 EUR, w którym kryterium dostępu brzmiało:

„Projekt jest skierowany do grup docelowych (zgodnie z katalogiem grup docelowych dla Poddziałania 7.2.1) z obszaru województwa pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa pomorskiego) złożonych w 100% z osób zamieszkałych na obszarach zdegradowanych, na których realizowane są projekty, które uzyskały dofinansowanie w ramach Poddziałania 3.2.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013”. Oznacza to, iż wszystkie projekty wybrane w ramach tego konkursu są komplementarne do działań realizowanych w Poddziałaniu 3.2.1 RPO WP. Wybrane w ramach konkursu projekty zostały opisane w Załączniku nr IX „Przykłady projektów komplementarnych” - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013.

Wyżej wymienione mechanizmy koordynacji i komplementarności można uznać za skuteczne w stopniu umiarkowanym. Za efektywniejsze należy uznać te działania, które samorząd województwa prowadzi na poziomie regionu, gdyż są one dostosowane do specyfiki wdrażania poszczególnych programów właśnie w województwie pomorskim. Nie mniej jednak trudność prowadzenia skoordynowanych działań wynika również z faktu, iż samorząd województwa pełni w poszczególnych programach, odmienne funkcje, począwszy od instytucji zarządzającej po instytucję wdrażającą, częstokroć nie mając znaczącego wpływu na sposób realizacji zadań, które zostały mu powierzone.

Informacje o mechanizmach koordynacji i komplementarności z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 zostały zawarte w pkt 2.6.2 na str. 56 (informacja o „unijnych” posiedzeniach Zarządu Województwa Pomorskiego) oraz w pkt. 2.6.6 na str. 63 i 64 niniejszego sprawozdania. Natomiast kluczowym mechanizmem koordynacji i komplementarności z Programem Operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013” są cotygodniowe „unijne” posiedzenia Zarządu Województwa Pomorskiego opisane w pkt 2.6.2 na str. 56 niniejszego sprawozdania.

2.6.3 Cross-financing

W RPO WP zastosowanie ma instrument elastyczności zgodnie z art. 34 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, pozwala to bowiem – w granicach określonych pułapów finansowych – na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

URPO WP, w opisie kolejnych działań i poddziałań, wskazuje czy instrument elastyczności ma w nim zastosowanie wraz z określeniem maksymalnego poziomu dofinansowania (5% - 20% kosztów kwalifikowalnych projektu). W przypadku gdy opis działania, poddziałania przewiduje możliwość zastosowania instrumentu elastyczności, beneficjent powinien już na etapie przygotowania projektu i pisania wniosku o dofinansowanie przewidzieć przedsięwzięcia kwalifikujące się do finansowania w ramach cross-financingu. Wszystkie wydatki związane z zastosowaniem tego narzędzia kwalifikują się według zasad określonych w wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach EFS. Monitoring poziomu wydatków objętych cross-financiem rozpoczyna się już na etapie weryfikacji złożonych wniosków o dofinansowanie, a kontynuowany jest podczas rozliczania wniosków o płatność pośrednią i końcową.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w **568** projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **5 954 761,02 EUR**.

Analiza udziału liczby umów objętych instrumentem elastyczności w ogólnej liczbie podpisanych umów wskazuje, iż beneficjenci OP7 (jednostki samorządu terytorialnego, zakłady opieki zdrowotnej) wykazali największą potrzebę przeprowadzenia działań w zakresie interwencji EFS w ramach realizowanych projektów (86,36%). Znacząca liczba umów w ramach finansowania krzyżowego realizowana jest również w OP2 oraz OP3 (75%). Najmniejszy udział cross-financingu zanotowano w OP8 (3,14%), w ramach której wykazało go jedynie 5 beneficjentów - jednostki samorządu terytorialnego oraz stowarzyszenie - realizujących projekty z zakresu infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy.

Poniższa tabela przedstawia udział cross-financingu w poszczególnych osiach priorytetowych Programu.

Oś Priorytetowa	Liczba umów o dofinansowanie	% udział umów z cross-finansowaniem w umowach ogółem	Wartość cross-financingu w podpisanych umowach w EUR
OP1	354	42,14	888 273,98
OP2	27	75,00	598 021,56
OP3	18	75,00	3 570 483,43
OP5	38	54,29	245 041,28
OP6	6	18,18	71 641,01
OP7	19	86,36	347 147,97
OP8	5	3,14	9 515,98
OP9	101	47,64	224 635,81
Ogółem	568	39,42	5 954 761,02

Z działań związanych z zakresem interwencji EFS korzystają beneficjenci realizujący projekty w ramach takich obszarów jak: przedsiębiorczość, B+R i społeczeństwo informacyjne, środowisko i energetyka, ochrona zdrowia, infrastruktura społeczna oraz turystyka i kultura a także działania rewitalizacyjne. Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. szkolenia pracowników umożliwiające im optymalne wykorzystanie oraz właściwą obsługę zakupywanego w ramach projektów maszyn/sprzętu/oprogramowania, akcje szkoleniowe wśród społeczeństwa, kampanie informacyjno-edukacyjne, warsztaty artystyczne czy Programy profilaktyczne. Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty polegające na zakupie nowoczesnego sprzętu czy wyposażenia (m.in. zakup specjalistycznego sprzętu medycznego, laboratoryjnego, nowoczesnych maszyn produkcyjnych) wymagają uwzględnienia działań szkoleniowych, dzięki którym personel będzie optymalnie wykorzystywał opcje zakupywanych przyrządów oraz będzie je właściwie obsługiwał. Z kolei projekty z zakresu zwiększania atrakcyjności przestrzeni publicznych (m.in. budowa stadionów, placów zabaw, parków wodnych, ścieżek rowerowych) wiążą się z koniecznością przeprowadzenia wśród społeczeństwa kampanii informacyjnych i edukacyjnych oraz wszelkiego rodzaju warsztatów edukacyjnych i artystycznych.

Beneficjenci OP, w których istniała możliwość skorzystania z finansowania krzyżowego, nie wykazali nim zainteresowania z uwagi na specyfikę realizowanych projektów. Nie każdy projekt realizowany w ramach RPO WP wymaga przeszkolenia pracowników czy podniesienia świadomości społeczeństwa, stąd też wyłącznie projekty ściśle związane z koniecznością zastosowania powyższego instrumentu wykazały go we wnioskach aplikacyjnych. IZ RPO WP nie spodziewa się zmian w zakresie cross-financingu z uwagi na wysoki procent (80%) kontraktacji projektów.

2.6.4 Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych

W 2011 roku Jednostka Ewaluacyjna RPO WP nie przeprowadziła badań ewaluacyjnych z zakresu koordynacji i komplementarności. Badań takich nie przewidziano także w ramach Okresowego Planu Ewaluacji RPO WP na 2012 rok. Nie oznacza to jednak, że nie przewiduje się realizacji ocen w tych aspektach. Szczególnie wyraźna potrzeba przeprowadzenia badań z zakresu koordynacji i komplementarności pojawi się w momencie przyjęcia przez Komisję Europejską rozporządzeń, dotyczących programowania funduszy europejskich w ramach okresu programowania funduszy europejskich na lata 2014-2020. Ponadto Jednostka Ewaluacyjna RPO WP zamierza włączyć te zagadnienia do ewaluacji prowadzonych w ramach przygotowania nowego RPO (po 2013 roku) oraz na etapie tworzenia kryteriów wyboru projektów w ramach tego Programu.

2.6.5 Przykłady projektów komplementarnych

Szczegółowy opis przykładów projektów komplementarnych zawarto w Załączniku nr IX.

2.6.6 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Jednym z narzędzi mającym przyczyniać się do zwiększania komplementarności instrumentów wsparcia oraz unikania podwójnego finansowania tych samych projektów w zakresie programów operacyjnych polityki spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej jest Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej, zatwierdzana przez Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (KK NSRO).

Linia demarkacyjna nie jest jednak wystarczającym i jedynym narzędziem stosowanym przez IZ RPO w celu zapewnienia komplementarności wsparcia i unikania podwójnego finansowania tych samych projektów. Inne mechanizmy to:

- a) kryteria wyboru projektów na poziomie oceny strategicznej (oceniana i punktowana jest siła i jakość powiązań projektu z i innymi przedsięwzięciami),
- b) oświadczenie beneficjenta we wniosku o dofinansowanie, iż projekt nie został objęty dofinansowaniem w ramach innych programów operacyjnych,
- c) oświadczenie beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu, iż nie występuje nakładanie się pomocy z funduszy UE i krajowych środków publicznych,
- d) wprowadzenie szczegółowych informacji na temat dokumentu przedstawionego do rozliczenia we wniosku o płatność (np. nr faktury),
- e) zespół ds. nieprawidłowości – przedstawiciele wszystkich instytucji uczestniczących we wdrażaniu wszystkich programów UE, a także organy ścigania i kontrolujące beneficjentów,
- f) dostęp do systemu informatycznego PROW (OFSA) – kontrole krzyżowe.

Ponadto w celu zapewnienia komplementarności i synergii wsparcia RPO WP z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na poziomie regionu podjęto kilka innych działań, do których zaliczają się:

- a) propozycje wyboru kryterium regionalnego dla działania *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* PROW wdrażanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego zostały wypracowywane przez zespół, w skład którego

wchodzili przedstawiciele IZ RPO WP, umożliwiło to m.in. zapewnienie, poprzez kryteria wyboru projektów, komplementarności i synergii wsparcia w zakresie przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach zagrożonych nieosiągnięciem celów określonych w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych* (kryterium regionalne w PROW preferuje projekty dotyczące budowy/rozbudowy wyłącznie sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków realizowanych w całości na terenie aglomeracji szczególnie zagrożonych nieosiągnięciem przez te aglomeracje celów określonych dla nich w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*),

- b) wdrażanie Działania 9.3. RPO WP, ukierunkowanego na lokalne inicjatywy obywatelskie, przez tą samą komórkę organizacyjną w ramach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, która odpowiada za wdrażanie *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich*, skierowanego do tej samej grupy beneficjentów; umożliwia to całkowite skoordynowanie zasad i terminów konkursów w obu programach;
- c) skoordynowanie terminów konkursów i wyboru projektów w powiązanych ze sobą Działaniach RPO WP i PROW, w których Samorząd Województwa pełni funkcję wdrażającą, dotyczy to m.in. projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

Jednym z mechanizmów, które są stosowane w celu unikania podwójnego finansowania przez IZ RPO WP są oświadczenia składane przez beneficjentów we wniosku o dofinansowanie oraz umowie o dofinansowanie. Beneficjenci zobowiązani są do potwierdzenia, iż realizowany przez nich projekt nie jest objęty wsparciem z innego wspólnotowego instrumentu finansowego oraz nie występuje nakładanie się pomocy z funduszy UE i krajowych środków publicznych.

Kolejnym mechanizmem unikania podwójnego finansowania są przeprowadzane przez IZ RPO WP kontrole krzyżowe. Kontrole krzyżowe programu wykonywane są przez pracowników IZ RPO WP/ IPII RPO WP weryfikujących wnioski o płatność na podstawie 5% próby beneficjentów nie rzadziej niż raz na miesiąc. Szczegółowy opis kontroli krzyżowych jest rozwinięty w punkcie 2.6.7.

Przedstawiciele IZ RPO WP uczestniczą w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz są przedstawicielami Regionalnej Sieci Tematycznej dla Województwa Pomorskiego - w zakresie działań upowszechniających i włączających do głównego nurtu polityki/praktyki rezultatów projektów innowacyjnych. Dzięki spotkaniom przedstawiciele IZ RPO WP mają bieżące informacje dotyczące realizacji aktualnych oraz planowanych działań w ramach innych Programów.

W okresie sprawozdawczym niedokonywano zmian w zapisach dotyczących Linii demarkacyjnej w odniesieniu do programu.

2.6.7 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej

Kontrole krzyżowe: programu i horyzontalne przeprowadzane były w celu wykrycia i wyeliminowania podwójnego finansowania wydatków w ramach funduszy europejskich.

Kontrole krzyżowe programu wykonywane są przez pracowników IZ RPO WP/IPII weryfikujących wnioski o płatność na podstawie 5% próby beneficjentów nie rzadziej niż raz na miesiąc, spośród beneficjentów realizujących więcej niż 1 projekt w ramach programu operacyjnego lub poprzez weryfikacje prowadzone w sytuacji występowania powtarzających się numerów faktur (dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) za pomocą modułu kontroli krzyżowej KSI (SIMIK 07-13). Identyfikacja beneficjentów dokonywana jest poprzez ich Numery Identyfikacji Podatkowej (NIP).

Komórka IZ RPO WP odpowiedzialna za przeprowadzanie kontroli krzyżowych to Zespół do spraw poświadczeń i deklaracji wydatków, który znajduje się w Referacie Płatności w Departamencie Programów Regionalnych. Za przeprowadzanie kontroli

krzyżowych odpowiedzialne są dwie osoby. Kontrole przeprowadzane są metodą „dwóch par oczu”.

Liczba kontroli krzyżowych programu rozpoczętych od 01.01.2011 r. do 31.12.2011 r. i zakończonych, wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 do dnia 31.12.2011 r. to **126**, w tym IPII – **50**.

IZ RPO WP przeprowadza **kontrole krzyżowe horyzontalne**, mające na celu wyeliminowanie podwójnego finansowania tego samego wydatku z RPO WP oraz PROW 07-13 i PO RYBY (w przypadku IPII przeprowadzane są kontrole krzyżowe horyzontalne, mające na celu wyeliminowanie podwójnego finansowania tego samego wydatku z RPO WP i POIG). Kontrola przeprowadzana jest każdorazowo przez pracownika weryfikującego wnioski o płatność oraz podczas kontroli na miejscu realizacji projektu. Zarówno podczas weryfikacji wniosku o płatność jak i podczas kontroli na miejscu wypełniana jest lista sprawdzająca zawierająca pytanie o to, czy zachodzi przypadek nakładania się funduszy pomocowych/podwójnego finansowania. Kontrola krzyżowa polega wówczas na sprawdzaniu w trakcie kontroli na miejscu występowania na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) adnotacji instytucji wdrażających PROW 07-13/PO RYBY/POIG o treści: „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013/Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”/Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka”. Taka adnotacja potwierdza fakt przedłożenia faktury do refundacji w PROW/PO RYBY/POIG, a dalsze czynności kontrolne polegają na sprawdzeniu, czy faktura z niniejszym opisem została opłacona.

Przeprowadzone czynności kontrolne są dokumentowane w liście sprawdzającej. Informacja o przeprowadzonej przez IZ RPO WP/IPII kontroli krzyżowej, zawiera:

- NIP skontrolowanego beneficjenta,
- nr umów, w ramach których przedłożono wnioski o płatność wraz z dokumentami finansowo-księgowymi podlegającymi weryfikacji,
- rodzaj przeprowadzonej kontroli krzyżowej,
- datę przeprowadzenia kontroli,
- nazwę instytucji przeprowadzającej kontrolę,
- wynik kontroli (w tym informację o środkach następczych w odniesieniu do wykrytych nieprawidłowości).

Kontrole są przeprowadzane przez dwóch pracowników metodą „dwóch par oczu”. Informację o przeprowadzeniu kontroli zamieszcza się do końca kwartału, w którym przeprowadzana jest kontrola, w KSI SIMIK 07-13.

W przypadku wystąpienia uzasadnionego podejrzenia, iż mogło dojść do podwójnego finansowania wydatków, przeprowadza się kontrolę oryginałów dokumentów bądź uwierzytelnionych kopii dokumentów finansowo-księgowych przedkładanych przez beneficjenta do rozliczenia lub kontrolę projektów na miejscu w trybie doraźnym.

Liczba kontroli krzyżowych programu, horyzontalnych z projektami PROW oraz horyzontalnych z projektami PO RYBY rozpoczętych od 01.01.2011 r. do 31.12.2011 r. i zakończonych z datą wprowadzenia do KSI SIMIK 07-13 do 31.12.2011 r. to: IZ RPO WP - **277**, w tym IPII - **50**.

W okresie sprawozdawczym nie wykryto podejrzeń podwójnego finansowania wydatków oraz nie stwierdzono przypadków podwójnego finansowania wydatków, wykrytych w trakcie weryfikacji.

2.7 Monitorowanie i ocena (Monitoring and evaluation)

System monitorowania i sprawozdawczości

Sprawny system monitorowania postępów rzeczowych i finansowych w realizacji RPO WP wymaga współpracy wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie, począwszy od IZ, IPiI, KM RPO WP, a skończywszy na beneficjentach, którzy są podstawowym źródłem danych na temat postępu prac prowadzonych w ramach realizowanych projektów.

Dane dotyczące postępu są rejestrowane w KSI (SIMIK 07-13) bezpośrednio przez pracowników prowadzących czynności związane z wdrażaniem (ocena formalna, wybór ZWP, podpisanie umowy, aneksowanie, wypłata środków, kontrola projektu), zarówno na poziomie IZ RPO WP, jak również IPiI.

Agregacja danych dotyczących wskaźników realizacji programu, w przypadku wskaźników kluczowych, również odbywa się za pomocą KSI (SIMIK 07-13). W module Wnioski o płatność beneficjenci wykazują wartości wskaźników osiągniętych od początku realizacji projektu. Dane dotyczące wskaźników produktu należy umieścić w każdym wniosku o płatność, natomiast dane dotyczące wskaźników rezultatu powinny znaleźć się we wniosku o płatność końcową. Z uwagi na charakter wskaźników rezultatu dopuszcza się możliwość osiągnięcia zakładanej przez beneficjenta wartości w ciągu roku po zakończeniu realizacji projektu. Wówczas beneficjent ma obowiązek poinformować IZ RPO WP, w terminie wskazanym w informacji pokontrolnej, o osiągnięciu danego wskaźnika rezultatu. Jeżeli wartość ta będzie mniejsza niż zakładana beneficjent ma również obowiązek wyjaśnienia przyczyn tego stanu.

Zmiany dokonane we wskaźnikach z poziomu RPO WP zostały opisane w rozdziale 2.8 „Krajowa rezerwa wykonania pomocy”.

Na początku 2012 r. wprowadzone zostały zmiany w Załączniku 5.3. Tabela Wskaźników produktu i rezultatu na poziomie działania do URPO (zmiana z dnia 9 lutego 2012 r. i 5 kwietnia 2012 r.). Konieczność aktualizacji wskaźników wynikała głównie ze zmiany Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej nr K(2011) 8615 w dniu 28 listopada 2011 r. i konieczności określenia wartości dla wskaźników dotychczas nieoszacowanych oraz z dokonanego przeglądu Działań realizowanych w ramach RPO WP.

W okresie sprawozdawczym w celu usprawnienia i ułatwienia zbierania danych dotyczących wskaźników produktu i rezultatu z poziomu RPO WP i URPO, IZ RPO WP przygotowała dokument zawierający definicje wszystkich wskaźników wraz z ich mapowaniem na wskaźniki KSI.

W drugiej połowie roku wystąpił problem z rejestracją wskaźników w Krajowym Systemie Informatycznym KSI SIMIK 07-13, który uniemożliwił aktualizację zakontraktowanych (zaplanowanych w umowach) wartości wskaźników. Problem związany był z przeprowadzaną w tym czasie przez IK NSRO techniczną operacją przypisywania wskaźników do poszczególnych osi priorytetowych Programu. Po zakończeniu operacji IZ zaktualizowała dane w umowach o dofinansowanie.

W roku 2011 przedstawiciele IZ RPO WP aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach Grupy roboczej ds. sprawozdawczości oraz Grupy roboczej ds. monitorowania wskaźników.

Komitet Monitorujący RPO WP 2007-2013

Znaczącą rolę w zakresie monitorowania realizacji Programu pełni Komitet Monitorujący RPO WP 2007-2013. W skład KM RPO WP wchodzi przedstawiciele IZ RPO WP, MRR, Ministerstwa Gospodarki, IPOC, Instytucji Pośredniczącej PO KL, Instytucji uczestniczących we wdrażaniu PROW 2007-2013, Sejmiku Województwa Pomorskiego, ogólnopolskiej organizacji jednostek samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego, gmin i powiatów z terenu województwa pomorskiego, środowiska akademicko – naukowego, organizacji pracowników i pracodawców, organizacji pozarządowych, instytucji

środowiskowych oraz innych organizacji mających znaczenie dla rozwoju regionu. Wszyscy przedstawiciele wyłonieni zostali zachowując zasady równości szans. Zadania i kompetencje KM RPO WP określa art. 65 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006. W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia KM RPO WP, na którym podjęto:

Posiedzenie w dniu 24 marca 2011 roku, na którym podjęto dwie Uchwały:

- Uchwała w sprawie zmiany Regulaminu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013,
- Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania okresowego za II półrocze 2010 roku z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 wraz z informacją o aktualnym stanie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ponadto w trakcie posiedzenia Członkom KM RPO WP zostały przedstawione następujące informacje:

- a. Przedstawienie wniosków i rekomendacji z *Raportu na temat ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP* oraz z *Raportu na temat postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r.*;
- b. Prezentacja projektu zmiany RPO WP 2007-2013;
- c. Przedstawienie raportu z realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego w latach 2005-2009;
- d. Przedstawienie informacji nt. działań podejmowanych przez ZWP w związku z realizacją Inicjatywy JESSICA w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego w latach 2007-2013;
- e. Przedstawienie informacji nt. działań podejmowanych przez ZWP w związku z realizacją Inicjatywy JEREMIE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego w latach 2007-2013;
- f. Przedstawienie informacji nt. środków UE pozyskanych przez województwo pomorskie w ramach perspektywy finansowej 2007-2013(*wg stanu na 31.12.2010 r.*).

Posiedzenie w dniu 13 maja 2011 roku, na którym podjęta została jedna Uchwała:

- Uchwała w sprawie zmiany Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ponadto w trakcie posiedzenia Członkom KM RPO WP zostały przedstawione następujące informacje:

- a. Przedstawienie informacji nt. działań podejmowanych przez ZWP w związku z realizacją Inicjatywy JEREMIE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013;
- b. Informacja nt. projektów z Województwa Pomorskiego na Listach Projektów Indywidualnych dla PO IŚ oraz PO IG.

Posiedzenie w dniu 15 czerwca 2011 roku, na którym podjęta została jedna Uchwała:

- Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania rocznego za 2010 rok z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ponadto w trakcie posiedzenia Członkom KM RPO WP zostały przedstawione następujące informacje:

- a. Przedstawienie informacji nt. przewidywanych kierunków reformy Polityki Spójności UE 2013+ w kontekście Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu EUROPA 2020.

Posiedzenie w dniu 30 września 2011 roku, na którym podjęta została jedna Uchwała:

- Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania okresowego za I półrocze 2011 roku z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata

2007-2013 wraz z informacją o aktualnym stanie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ponadto w trakcie posiedzenia Członkom KM RPO WP zostały przedstawione następujące informacje:

- a. Przedstawienie informacji nt. działań podejmowanych przez ZWP w związku z realizacją Inicjatywy JESSICA w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego w latach 2007-2013;
- b. Przedstawienie informacji nt. polityki spójności oraz środków UE w świetle projektu Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014-2020.

Ewaluacja

Za organizację procesu ewaluacji w RPO WP odpowiada Jednostka Ewaluacyjna, którą tworzy Zespół Programowania i Ewaluacji w Referacie Planowania Strategicznego Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego.

Do głównych zadań Jednostki Ewaluacyjnej należy:

- opracowanie projektu Planu ewaluacji RPO WP;
- tworzenie projektów Okresowych planów ewaluacji RPO WP;
- organizacja procesu oceny wykonywanej przez ewaluatorów zewnętrznych lub przez pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WP (ewaluacji wewnętrznych);
- upublicznianie wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych;
- współpraca z Komisją Europejską w przeprowadzaniu ewaluacji monitorujących realizację RPO WP, ewaluacji strategicznych i ewaluacji po zakończeniu realizacji Programu.

Podstawę ewaluacji RPO WP stanowi *Plan ewaluacji*, przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego Nr 951/78/07 w dniu 4 grudnia 2007 roku. Plan zakłada prowadzenie ewaluacji bieżących (on-going), które będą prowadzone na dwóch poziomach: strategicznym (analiza i ocena trafności kierunków interwencji wyznaczonych w RPO WP, ze szczególnym wskazaniem na cele społeczno-gospodarcze i kwestie horyzontalne) i operacyjnym (w przypadku wykazania na podstawie monitoringu znaczących odchyłeń od celów wyznaczonych w RPO WP). Jest on realizowany poprzez okresowe, roczne *Plany ewaluacji*.

W ramach Okresowego Planu Ewaluacji RPO WP na 2011 rok, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 1600/7/10 w dniu 23 grudnia 2010 roku, przewidywano realizację czterech badań ewaluacyjnych, w tym:

- a) trzech ewaluacji zewnętrznych:
 - *Ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach RPO WP;*
 - *Analiza strategicznych kierunków rozwoju województwa pomorskiego w kontekście kolejnego okresu programowania i RPO WP na lata 2014-2020;*
 - *Ocena wpływu projektów zrealizowanych w ramach RPO WP na środowisko w województwie pomorskim;*
- b) jednej ewaluacji wewnątrzno-zewnętrznej:
 - *Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja*

W 2011 roku zakończyła się realizacja trzech badań ewaluacyjnych:

a) dwóch ewaluacji wewnętrznych:

- *Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP;*
- *Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja*

b) jednej ewaluacji zewnętrznej:

- *Badanie skuteczności, jakości i użyteczności wybranych narzędzi informacji i promocji w RPO WP;⁷*

Prace nad *Raportem nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP* zakończyły się w styczniu 2011 roku. Badanie zostało przeprowadzone przez Jednostkę Ewaluacyjną RPO WP. W Raporcie zaproponowano trzy warianty podziału dodatkowych środków przyznanych na realizację RPO WP w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania (KRW) i Dostosowania Technicznego (DT):

- WARIANT I – „wyjściowy” – w którym zaproponowano zasilenie następujących Osi Priorytetowych: OP1, OP2, OP3, OP4, OP5, OP6 i OP8.
- WARIANT II – „skoncentrowany” – w którym zaproponowano zasilenie następujących Osi Priorytetowych: OP3, OP4 i OP5.
- WARIANT III – „skoncentrowany elastyczny” – w którym zaproponowano zasilenie następujących Osi Priorytetowych: OP3, OP4, OP5 oraz alokowanie środków DT na inne obszary (ze wskazaniem na OP7).

Drugim badaniem wykonanym przez Jednostkę Ewaluacyjną Programu, we współpracy z Departamentem Programów Regionalnych i Agencją Rozwoju Pomorza (Instytucja Pośrednicząca II stopnia RPO WP), była *Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja*. Raport z tego badania został opracowany w marcu 2011 roku. Jest on kontynuacją badania przygotowanego w roku poprzednim (marzec 2010 roku). Ocena postępów realizacji celów Programu została dokonana na podstawie projektów RPO WP zatwierdzonych do realizacji przez Zarząd Województwa do dnia 31 grudnia 2010 roku. Raport pokazuje postęp rzeczowy i finansowy wdrażania Programu, a także proponuje, w odniesieniu do wskaźników produktu i rezultatu na poziomie Programu oraz poszczególnych Osi Priorytetowych, zmiany polegające na:

- dodaniu nowych wskaźników odpowiadających rzeczywistemu zakresowi udzielonego wsparcia,
- usunięciu wskaźników nieistotnych z punktu widzenia celów Osi,
- zastąpieniu wskaźnikami bardziej adekwatnymi z punktu widzenia zakresu udzielonego wsparcia,
- zmianach definicji wskaźników,
- urealnieniu wartości docelowych w oparciu o przeprowadzone analizy.

Wyżej opisane badania wewnętrzne były częścią śródkresowego przeglądu Programu. Na ich podstawie Zarząd Województwa podjął decyzję o podziale dodatkowych środków zasilających RPO WP w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego, a także dokonał zmian w systemie wskaźników Programu. Zmienione zapisy RPO WP zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 533/47/11 z

⁷ W Okresowym Planie Ewaluacji RPO WP na 2011 rok badanie posiadało roboczy tytuł: Ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach RPO WP.

dnia 17 maja 2011 roku, a następnie decyzją Komisji Europejskiej nr K(2011)8615 z dnia 28 listopada 2011 roku.

Badanie skuteczności, jakości i użyteczności wybranych narzędzi informacji i promocji w RPO WP było realizowane przez ewaluatora zewnętrznego (EGO s.c.) w okresie kwiecień-lipiec 2011 roku. Raport z tej oceny wskazuje na następujące obszary, w ramach działań promocyjno-informacyjnych dla RPO WP, które wymagają zmiany lub ulepszenia, przy czym wskazana/e jest:

- aktualizacja wskaźników Planu Komunikacji RPO WP;
- weryfikacja zawartości oraz aspektów technicznych strony internetowej www.dpr.pomorskie.eu;
- prowadzenie monitoringu strony internetowej www.dpr.pomorskie.eu;
- monitorowanie użyteczności szkoleń organizowanych przez IZ RPO WP i dostosowanie ich do potrzeb beneficjentów;
- poprawa kampanii medialnej;
- aktywniejsze inspirowanie powstawania artykułów prasowych i audycji radiowych/telewizyjnych.

W oparciu o propozycje zawarte w raporcie IZ RPO WP:

- dokonała zmian na stronie internetowej www.dpr.pomorskie.eu (sukcesywne modyfikacji od lipca 2011 roku) oraz przygotowała dokumentację przetargową na nową wersję strony internetowej, w oparciu o uwagi zawarte w raporcie;
- od lipca 2011 roku do monitorowania strony internetowej wykorzystuje Google Analytics;
- od stycznia 2012 roku każdorazowo przeprowadza ankiety internetowe wśród uczestników szkoleń;
- od stycznia 2012 roku podejmuje skuteczne działania media relations. Planuje także szkolenia dla dziennikarzy.

Jednostka Ewaluacyjna RPO WP odstąpiła od realizacji dwóch badań przewidzianych w Okresowym Planie Ewaluacji RPO WP na 2011 rok tj.:

- *Analiza strategicznych kierunków rozwoju województwa pomorskiego w kontekście kolejnego okresu programowania i RPO WP na lata 2014-2020*;
- *Ocena wpływu projektów zrealizowanych w ramach RPO WP na środowisko w województwie pomorskim*;

W przypadku *Analizy strategicznych kierunków rozwoju województwa...* uznano, że termin realizacji badania powinien zostać skoordynowany z procesem aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Zgodnie z przyjętym harmonogramem Strategia powinna zostać przyjęta przez Sejmik Województwa we wrześniu 2012 roku. Oczekuje się, że w tym okresie rozpoczną się prace nad nowym Regionalnym Programem Operacyjnym dla nowej perspektywy finansowej środków UE na lata 2014-2020. Optymalnym terminem realizacji badania jest tym samym druga połowa 2012 roku.

Ze względu na niski odsetek zakończonych projektów w ramach RPO WP w 2011 roku Jednostka Ewaluacyjna RPO WP nie zdecydowała się zlecić ewaluatorowi zewnętrznemu wykonania badania efektów środowiskowych realizacji Programu.

W obu badaniach uzasadnione było ich przesunięcie na 2012 rok i ujęcie w Okresowym Planie Ewaluacji RPO WP na 2012 rok.

W dniu 15 grudnia 2011 roku Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął uchwałę nr 1490/101/11 Okresowy Plan Ewaluacji RPO WP na 2012 rok. Zakłada on realizację następujących badań ewaluacyjnych:

a) ewaluacji wewnętrznej:

- *Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2011 r. – aktualizacja*, która będzie kontynuacją badania przeprowadzonego w pierwszym kwartale 2011 r.

a) ewaluacji zewnętrznych:

- *Ocena efektów bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw w ramach RPO WP*, której celem będzie określenie efektów interwencji po 18 miesiącach od zakończenia inwestycji, w tym trwałości uzyskanych rezultatów oraz przeprowadzenie analizy koncentracji branżowej udzielonego wsparcia;
- *Ocena wpływu projektów zrealizowanych w ramach RPO WP na środowisko w województwie pomorskim*, której celem będzie przeprowadzenie szacunkowej oceny oddziaływania Programu na środowisko, przy uwzględnieniu m.in. wskaźników monitorowania określonych w *Prognozie oddziaływania RPO WP na środowisko*;
- *Ocena potencjału finansowego jednostek samorządu terytorialnego województwa pomorskiego do realizacji projektów w ramach RPO WP 2014 – 2020*, której celem będzie oszacowanie środków finansowych, jakimi dysponować będą jednostki samorządu terytorialnego w województwie pomorskim w okresie 2014 – 2020 na działania inwestycyjne, w tym na wniesienie wkładu własnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- *Analiza strategicznych kierunków rozwoju województwa pomorskiego w kontekście kolejnego okresu programowania i RPO WP na lata 2014 – 2020*, której celem będzie identyfikacja priorytetowych kierunków interwencji publicznej w ramach RPO WP 2014-2020, przy uwzględnieniu nowych, strategicznych dokumentów krajowych (w tym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego) oraz wspólnotowych (w tym Strategii Europa 2020 oraz Strategii Rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego);
- *Wkład RPO WP w realizację Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego* – celem badania będzie określenie potencjalnego wpływu projektów RPO WP na tę Strategię (przyjętą przez Radę UE w 2009 roku).

Instytucja Zarządzająca RPO WP przywiązuje dużą wagę do możliwie szerokiego zaangażowania w proces ewaluacji pracowników instytucji bezpośrednio związanych z wdrażaniem funduszy europejskich w regionie oraz ekspertów. Podstawowym elementem tego systemu jest Regionalna Grupa Sterująca Ewaluacją dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (RGSE).

Grupa została powołana przez Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 394/112/08 w dniu 5 maja 2008 r. Stanowi ona organ konsultacyjny dla Jednostki Ewaluacyjnej RPO WP oraz Instytucji Pośredniczącej dla komponentu regionalnego PO KL 2007-2013. W skład RGSE wchodzi:

- a) Przedstawiciele IZ RPO WP, Instytucji Pośredniczącej PO KL oraz przedstawiciele merytorycznych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego właściwych ze względu na zakres tematyczny RPO WP, PO KL i PROW;

- b) przedstawiciele Agencji Rozwoju Pomorza SA (Instytucji Pośredniczącej II dla RPO WP), Komitetu Monitorującego RPO WP, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku (Instytucja Pośrednicząca II stopnia dla komponentu regionalnego PO KL) oraz Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Pomorskiego 2007-2013.

W 2011 roku odbyło się 5 spotkań Grupy, podczas których omawiane były m.in. wyniki badań ewaluacyjnych, konsultowano założenia badań ewaluacyjnych oraz plany w zakresie ewaluacji RPO WP i PO KL.

2.8 Krajowa Rezerwa Wykonania Pomocy (National performance reserve)

W dniu 28 listopada 2011 r., po półrocznej procedurze renegotjacji, Komisja Europejska zatwierdziła zmianę Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (RPO WP). Zmiana RPO WP została zaakceptowana przez Komisję Europejską w wersji zaproponowanej przez Zarząd Województwa Pomorskiego. Projekt zmiany RPO WP został przesłany do Komisji Europejskiej w dniu 18 maja 2011 r.. Akceptacja zmian przedstawionych przez IZ RPO WP oznacza, że maksymalna kwota pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przyznana w ramach programu operacyjnego wynosi **938 379 686 EUR**, a maksymalna stopa współfinansowania **72.6%**. Prace nad przygotowaniem projektu zmiany RPO WP trwały od grudnia 2010 r., a wstępny projekt zmiany Programu został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego w marcu 2011 r. Dokument podlegał następnie konsultacjom społecznym, opiniowaniu przez Ministra Rozwoju Regionalnego oraz Komitet Monitorujący RPO WP. Projekt dokumentu przekazany do zatwierdzenia Komisji Europejskiej został pozytywnie zaopiniowany przez Ministra Rozwoju Regionalnego oraz Komitet Monitorujący RPO WP. Dokonywana zmiana Programu odbywa się w procesie przeglądu śródkresowego i wynika w szczególności z uwzględnienia wniosków wynikających z okresowej oceny realizacji Programu oraz przyjęcia dodatkowych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pochodzących z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego (KRW/DT).

Alokacja środków przedstawia się następująco: EFRR - **938 379 686 EUR**, środki krajowe - **354 083 809 EUR**.

Zgodnie ze zmienioną wersją RPO WP wartość krajowych środków publicznych szacowana jest na poziomie **252 378 713 EUR**, a prywatnych – **101 705 096 EUR**. Całkowita kwota przeznaczona na realizację Programu nie uległa zmianie i wynosi **1 292 463 495 EUR**.

Poniższa tabela przedstawia podział środków z KRW/DT w podziale na osie priorytetowe:

Osie Priorytetowe i alokacje				
Oś Priorytetowa	Alokacja EFRR (EUR) wraz z KRW/DT	Alokacja EFRR (EUR) bez KRW/DT	Różnica	
1. Rozwój i innowacje w MŚP	179 195 202	173 863 810	5 331 392	(+)
2. Społeczeństwo wiedzy	51 524 282	47 792 307	3 731 975	(+)
3. Funkcje miejskie i metropolitalne	163 295 176	140 370 188	22 924 988	(+)
4. Regionalny system transportowy	222 224 998	203 565 125	18 659 873	(+)

5. Środowisko i energetyka przyjazna środowisku	56 620 300	53 954 604	2 665 696	(+)
6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	44 253 288	44 253 288	bez zmian	
7. Ochrona zdrowia i system ratownictwa	35 402 630	35 402 630	bez zmian	
8. Lokalna infrastruktura podstawowa	123 909 207	123 909 207	bez zmian	
9. Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie	35 402 630	35 402 630	bez zmian	
10. Pomoc techniczna	26 551 973	26 551 973	bez zmian	
Łącznie	938 379 686	885 065 762	53 313 924	

Poniższa tabela przedstawia podział środków z KRW/DT w podziale na Działania:

Działania i alokacje				
Działanie/Poddziałanie	Alokacja EFRR (EUR) wraz z KRW/DT	Alokacja EFRR (EUR)bez KRW/DT	Różnica	
OP1				
1.1. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	48 779 806	48 779 806	bez zmian	
1.2. Rozwiązania innowacyjne w MŚP	22 470 339	20 870 923	1 599 416	(+)
1.3. Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MŚP	51 596 848	51 596 848	bez zmian	
1.4. Systemowe wspieranie przedsiębiorczości	7 428 287	7 428 287	bez zmian	
1.5. Regionalna sieć transferu rozwiązań innowacyjnych	44 505 150	40 773 174	3 731 976	(+)
1.6. Promocja gospodarcza regionu	4 414 772	4 414 772	bez zmian	
OP2				
2.1. Infrastruktura edukacyjna i naukowo - dydaktyczna	25 416 086	21 684 111	3 731 975	(+)
2.2. Infrastruktura i usługi tworzące podstawy społeczeństwa informacyjnego	26 108 196	26 108 196	bez zmian	
OP3				
3.1. Rozwój i integracja systemów transportu zbiorowego	60 426 888	37 501 900	22 924 988	(+)
3.2. Wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskiej	53 705 992	53 705 992	bez zmian	

3.3. Infrastruktura rozwoju miast - wsparcie pozadotacyjne	49 162 296	49 162 296	bez zmian	
OP4				
4.1. Rozwój regionalnej infrastruktury drogowej	136 398 455	117 738 582	18 659 873	(+)
4.2. Rozwój regionalnej infrastruktury kolejowej	66 263 633	66 263 633	bez zmian	
4.3. Rozwój i poprawa dostępności węzłów transportowych	19 562 910	19 562 910	bez zmian	
OP5				
5.1. Gospodarka odpadami	11 765 028	11 765 028	bez zmian	
5.2. Gospodarka wodna	10 636 288	12 111 288	1 475 000	(-)
5.3. Zarządzanie informacją o środowisku	1 554 418	1 554 418	bez zmian	
5.4. Rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych	11 270 337	9 937 489	1 332 848	(+)
5.5. Infrastruktura energetyczna i poszanowanie energii	21 394 229	18 586 381	2 807 848	(+)
OP6				
6.1. Infrastruktura wzmacniająca potencjał turystyczny	18 701 315	18 701 315	bez zmian	
6.2. Promocja i informacja turystyczna	6 850 658	6 850 658	bez zmian	
6.3. Regionalne dziedzictwo kulturowe o potencjale turystycznych	16 599 284	16 599 284	bez zmian	
6.4. Wspieranie i zachowanie walorów przyrodniczych	2 102 031	2 102 031	bez zmian	
OP7				
7.1. Infrastruktura ochrony zdrowia	24 781 841	24 781 841	bez zmian	
7.2. Zintegrowany system ratownictwa	10 620 789	10 620 789	bez zmian	
OP8				
8.1. Lokalny potencjał rozwojowy	67 909 207	63 909 207	4 000 000	(+)
8.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska	56 000 000	60 000 000	4 000 000	(-)
OP9				
9.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna, sportowa i kultury	22 382 494	22 132 494	250 000	(+)
9.2. Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	6 827 814	6 077 814	750 000	(+)
9.3. Lokalne inicjatywy obywatelskie	6 192 322	7 192 322	1 000 000	(-)

OP10				
10.1. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO WP	21 241 579	21 241 579	bez zmian	
10.2. Informacja i komunikacja	5 194 134	2 655 197	2 538 937	(+)
10.3. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania projektów	116 260	2 655 197	2 538 937	(-)
Łącznie	938 379 686	885 065 762	53 313 924	

Wsparcie **OP1** wynika z potrzeby wzmocnienia innowacyjności regionu, która pomimo znacznego zasilenia finansowego w ostatnich latach nadal pozostaje jednym z podstawowych wyzwań, któremu województwo pomorskie będzie musiało sprostać w przyszłości. Wciąż niezbyt silna podatność na innowacje, jako kluczowy czynnik wzmocnienia konkurencyjności, powinna być wspierana przede wszystkim poprzez sprawne regulacje i mechanizmy finansowania rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw. Wiąże się to w szczególności z budową sprawniejszych i efektywniejszych powiązań ze sferą B+R, której (nie w pełni zagospodarowany) potencjał w regionie należy dalej kształtować i ukierunkowywać na zastosowania rynkowe. Dotyczy to nie tylko inwestycji materialnych, ale także tworzenia warunków dla rozwoju kultury innowacyjnej i sieci partnerskich powiązań między sferą przedsiębiorstw, nauki oraz publiczną. Potrzeba uzupełnienia OP1 dodatkową alokacją EFRR wynika również z faktu niższego niż zakładano poziomu realizacji wskaźnika produktu w tej Osi *Liczba projektów z zakresu współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R*, co umożliwi skierowanie wsparcia na ten cel i zwiększenie szansy jego realizacji.

Wzmocnienie środkami KRW/DT **OP2** dotyczy kategorii interwencji: 75 Infrastruktura systemu oświaty. Alokacja zostanie przeznaczona na wzmocnienie regionalnego systemu szkolnictwa wyższego i umożliwi wyższą niż obecna realizację wskaźnika produktu w OP2 *Liczba projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej i naukowo-dydaktycznej*. Wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego związane jest z budową gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Wysoka efektywność nauczania na poziomie wyższym, umożliwiająca kształcenie wysokiej jakości kadr na kierunkach najbardziej pożądanym w gospodarce, jest również jednym z kluczowych warunków wzmocnienia konkurencyjności pomorskiej gospodarki. Wsparcie ukierunkowane będzie na wzmocnienie kształcenia powiązanego z potrzebami gospodarki poprzez tworzenie i modernizację niezbędnej infrastruktury (m.in. w zakresie obiektów służących celom naukowo-badawczym i dydaktycznym wraz z wyposażeniem w sprzęt naukowo-badawczy).

Zasilenie alokacji EFRR w **OP3** nastąpiło w „lizbońskiej” kategorii interwencji: 52 Promocja czystej komunikacji miejskiej. Potrzeba ta wynika z bardzo niskiego dotychczasowego poziomu realizacji wskaźników (produktu i rezultatu) dotyczących integracji systemów transportu zbiorowego. W związku z wyczerpaniem dostępnej alokacji EFRR w OP3 nie ma możliwości osiągnięcia zakładanej wartości wskaźników. Dodatkowa alokacja skierowana w szczególności na wsparcie liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego zwiększy szanse osiągnięcia wskaźników produktu dotyczących systemów transportu zbiorowego: *Liczba projektów z zakresu transportu zbiorowego, Liczba utworzonych węzłów integracyjnych transportu pasażerskiego, Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych*. Wzmocnienie rozwoju systemów transportu zbiorowego w województwie pomorskim przyczyni się również do realizacji celów w zakresie poziomu wydatków na Strategię Lizbońską w Programie i jest w pełni zgodne z rekomendacjami KE,

MRR i Komitetu Koordynacyjnego NSRO dotyczącymi ukierunkowania środków KRW/DT w ramach RPO.

Wzmocnienie środkami KRW/DT **OP4** dotyczy kategorii interwencji: **23** Drogi regionalne/lokalne. Wsparcie będzie ukierunkowane na rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym, istotnej z punktu widzenia kreowania rozwoju społeczno-gospodarczego województwa pomorskiego. Realizowane będą przedsięwzięcia dotyczące usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy (poprzez sieć dróg wojewódzkich) z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą przez obszar województwa. Zwiększenie alokacji środków na rozwój regionalnego systemu drogowego umożliwi również w większym stopniu na osiągnięcie celów OP4, których realizacja na obecnym etapie realizacji Programu jest niezadowalająca. Dotyczy to zwłaszcza wskaźników produktu *Liczba projektów objętych wsparciem w ramach Osi Priorytetowej z zakresu infrastruktury drogowej* oraz *Długość wybudowanych/przebudowanych (zrekonstruowanych) dróg*. Wsparcie jest zgodne z rekomendacjami KE, MRR i Komitetu Koordynacyjnego NSRO dotyczącymi ukierunkowania środków KRW/DT w ramach RPO.

Przyznanie dodatkowych środków KRW/DT na realizację **OP5** wiąże się z interwencją ukierunkowaną na rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych oraz wsparcie w zakresie infrastruktury energetycznej i poszanowania energii w województwie pomorskim.

Wsparcie dotyczyć będzie następujących „lizbońskich” kategorii interwencji:

- **39** Energia odnawialna: wiatrowa
- **40** Energia odnawialna: słoneczna
- **41** Energia odnawialna: biomasa
- **42** Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe
- **43** Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią.

Wsparcie przede wszystkim dotyczyć będzie tworzenia warunków dla upowszechniania produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (co wydatnie przyczyni się do realizacji zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej w zakresie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych) oraz zwiększenia efektywności energetycznej. Zwiększenie alokacji środków na odnawialne źródła energii oraz efektywność energetyczną umożliwi również w większym stopniu osiągnięcie celów OP5, których realizacja na obecnym etapie realizacji Programu jest niezadowalająca. Dotyczy to zwłaszcza wskaźników produktu *Liczba projektów z zakresu energetyki odnawialnej* oraz *Liczba projektów z zakresu poszanowania energii*. Zakres interwencji wpisuje się w „lizbońskie” kategorie interwencji i przyczyni się do osiągnięcia poziomu wydatków EFRR na realizację celów Strategii Lizbońskiej przewidzianego w Programie. Wsparcie jest zgodne z rekomendacjami KE, MRR i Komitetu Koordynacyjnego NSRO dotyczącymi ukierunkowania środków KRW/DT w ramach RPO.

Poniższa tabela przedstawia podział środków na poszczególne kategorie interwencji:

Priorytetowy obszar tematyczny				
Kod	Kwota wraz z KRW/DT	Kwota bez KRW/DT	Różnica	
03	93 667 445	66 907 833	26 759 612	(+)
05	7 428 287	15 647 743	8 219 456	(-)
06	1 987 163	9 040 918	7 053 755	(-)
07	22 470 340	24 340 933	1 870 593	(-)
08	46 792 643	36 163 673	10 628 970	(+)
09	56 011 620	36 511 400	19 500 220	(+)
10	10 000 000	18 639 001	8 639 001	(-)
13	16 108 196	6 213 000	9 895 196	(+)
14	0	6 213 000	6 213 000	(-)
16	66 263 633	54 295 673	11 967 960	(+)
18	0	3 750 190	3 750 190	(-)
23	172 732 679	141 256 497	31 476 182	(+)
25	5 884 314	9 375 475	3 491 161	(-)
26	19 562 910	48 855 630	29 292 720	(-)
28	20 626 045	20 626 045	bez zmian	
39	0	2 697 731	2 697 731	(-)
40	8 058 188	5 647 468	2 410 720	(+)
41	2 839 931	4 910 033	2 070 102	(-)
42	372 218	3 435 164	3 062 946	(-)
43	19 919 229	32 116 120	12 196 891	(-)
44	13 779 465	22 781 842	9 002 377	(-)
45	3 314 269	4 956 368	1 642 099	(-)
46	51 641 881	47 705 045	3 936 836	(+)
52	33 916 529	9 832 459	24 084 070	(+)
53	19 626 955	13 977 158	5 649 797	(+)
54	1 642 050	2 697 730	1 055 680	(-)
55	4 066 247	11 505 855	7 439 608	(-)
56	2 035 008	2 212 664	177 656	(-)
57	30 274 966	31 154 314	879 348	(-)
58	22 447 394	21 684 111	763 283	(+)
59	2 405 869	8 850 656	6 444 787	(-)
61	76 671 299	65 151 642	11 519 657	(+)
75	32 373 760	22 037 702	10 336 058	(+)
76	35 298 174	34 340 551	957 623	(+)
78	0	5 370 599	5 370 599	(-)
79	11 609 006	7 611 566	3 997 440	(+)
85	21 241 579	21 241 579	bez zmian	
86	5 310 394	5 310 394	bez zmian	
Łącznie	938 379 686	885 065 762	53 313 924	

Pozostałe zmiany zostały dokonane w następujących obszarach:

- Dostosowanie treści Programu do alokacji środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego (KRW/DT);
- Weryfikacja efektów realizacji RPO WP;
- Uwzględnienie spójności RPO WP ze Strategią Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego;

- Uwzględnienie w strategii Programu instrumentów inżynierii finansowej;
- Rozszerzenie katalogu miast uprawnionych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA w OP3 *Funkcje miejskie i metropolitalne*;
- Zmiana poziomu współfinansowania OP 10 *Pomoc techniczna*;
- Weryfikacja Planu finansowego RPO WP;
- Opis zadań Instytucji Certyfikującej;

Zmiany docelowych wartości wskaźników, które stanowiły podstawę wnioskowania do KE przeprowadzone w ramach przeglądu śródk okresowego:

Zmiany dotyczące wskaźników na poziomie Programu, poszczególnych Osi Priorytetowych oraz Działań (dla OP4)		
Lp.	Wskaźnik	Zakres zmiany
Strategia Programu		
1.	Liczba utworzonych miejsc pracy (EPC)	Obniżenie wartości docelowej z 11 000 (5 500/5 500) do 4 000 (2 000/2 000).
OP1		
2.	Liczba projektów ukierunkowanych na wsparcie instytucji otoczenia biznesu (szt.)	Usunięcie wskaźnika produktu z Programu
OP2		
3.	Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (osoby)	Modyfikacja nazwy wskaźnika rezultatu na „Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu ” do szerokopasmowego internetu
OP3		
4.	Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży (euro/rok)	Określenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu na poziomie 12 000 000 euro/rok w 2013r. oraz 20 000 000 euro/rok w 2015r. oraz zmiana źródła pozyskiwania danych na: beneficjenci
OP4		
5.	Długość wybudowanych /przebudowanych (zrekonstruowanych) dróg (km)	Usunięcie zapisu „(zrekonstruowanych)”
6.	Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na wybudowanych/ zmodernizowanych drogach (euro/rok)	Modyfikacja nazwy wskaźnika na „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach”, określenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu na poziomie 85 000 000 euro/rok w 2013r. oraz 90 000 000 euro/rok w 2015r. oraz zmiana źródła pozyskiwania danych na: beneficjenci

7.	Łączna redukcja czasu przejazdu transportem kolejowym na zmodernizowanych liniach (minuty)	Zastąpienie wskaźnikiem rezultatu „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych (euro/rok)”, określenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu na poziomie 0 euro/rok w 2013r. oraz 7 000 000 euro/rok w 2015r. oraz zmiana źródła pozyskiwania danych na: beneficjenci
Działanie 4.1		
8.	Skrócenie czasu przejazdu (łączna redukcja czasu przejazdu) (minuty)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Uszczegółowienia Programu
9.	Korzyści monetarne ze skrócenia czasu przejazdu (euro/rok)	Modyfikacja nazwy wskaźnika rezultatu na „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach (euro/rok)” oraz określenie wartości docelowej wskaźnika na poziomie 84 600 000 euro/rok w 2015r.
Działanie 4.2		
10.	Skrócenie czasu przejazdu (łączna redukcja czasu przejazdu) (minuty)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Uszczegółowienia Programu
11.	Korzyści monetarne ze skrócenia czasu przejazdu (euro/rok)	Modyfikacja nazwy wskaźnika rezultatu na „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych (euro/rok)” oraz określenie wartości docelowej wskaźnika na poziomie 7 000 000 euro/rok w 2015r.
Działanie 4.3		
12.	Skrócenie czasu przejazdu (łączna redukcja czasu przejazdu) (minuty)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Uszczegółowienia Programu
13.	Korzyści monetarne ze skrócenia czasu przejazdu (euro/rok)	Modyfikacja nazwy wskaźnika rezultatu na „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach (euro/rok)” oraz określenie wartości docelowej wskaźnika na poziomie 5 400 000 euro/rok w 2015r.
OP5		
14.	Liczba wdrożonych w ramach Programu projektów wsparcia zarządzania ochroną środowiska (szt.)	Usunięcie wskaźnika produktu z Programu
15.	Stworzone możliwości retencyjne w wyniku realizacji projektów (tys. m ³)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Programu

16.	Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów (osoby)	Obniżenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu z 440 000 do 40 000 osób w 2013r. oraz 44 000 osób w 2015 r.
17.	Potencjalna moc zainstalowana w elektrowniach i elektrociepłowniach opartych o odnawialne źródła energii (MW)	Modyfikacja nazwy wskaźnika rezultatu na „Moc zainstalowana energii w oparciu o odnawialne źródła energii (MW)”
18.	Potencjalna energia wytworzona w elektrowniach i elektrociepłowniach opartych o odnawialne źródła energii (MWh)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Programu
19.	Powierzchnia terenów objętych monitoringiem zagrożenia powodziowego w wyniku realizacji projektów (km ²)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Programu
20.	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych (MWh/rok)	Dodanie nowego wskaźnika rezultatu oraz określenie wartości docelowej na poziomie 40 000 MWh/rok w 2013r. oraz 45 000 MWh/rok w 2015r.
OP7		
21.	Liczba ludności objętej programami profilaktycznymi z zakresu chorób nowotworowych, układu sercowo-naczyniowego oraz cukrzycy (osoby)	Obniżenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu z 1 100 000 osób do 30 000 osób w 2013r. i 2015r.
22.	Liczba pacjentów korzystających z infrastruktury instytucji ochrony zdrowia objętych wsparciem (osoby)	Dodanie nowego wskaźnika rezultatu oraz określenie wartości docelowej na poziomie 210 000 osób/rok w 2013r. i 2015r.
23.	Obszar województwa pomorskiego objętego ścieżką życia - 8 minut (% powierzchni województwa)	Zmiana źródła pozyskiwania danych dla wskaźnika rezultatu na ewaluację IZ RPO WP oraz częstotliwości pomiaru - raz na koniec Programu
OP8		
24.	Długość wybudowanych /przebudowanych (zrekonstruowanych) dróg (km)	Usunięcie zapisu „(zrekonstruowanych)”
25.	Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów (osoby)	Usunięcie wskaźnika rezultatu z Programu
OP9		
26.	Liczba projektów zrealizowanych w oparciu o lokalne partnerstwa (szt.)	Obniżenie wartości docelowej z 250 do 100 szt. w 2013r. i 2015r.
OP10		
27.	Projekty, które przeszły pozytywnie ocenę formalno-techniczną w % wszystkich	Modyfikacja nazwy wskaźnika na „Projekty, które przeszły pozytywnie ocenę formalną w %

	złożonych projektów (%)	wszystkich złożonych projektów (szt.)"
--	-------------------------	--

3. Realizacja w podziale na Priorytety, postęp wdrażania Programu wg Priorytetów/Osi (Implementation by priority)

3.1 Oś Priorytetowa 1 (OP1) – Rozwój i innowacje w MŚP (Priority Axis 1- SME development and innovation)

Celem głównym OP1 jest *Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP1 wynosi **298,7** mln EUR, z czego **179,2** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.1.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

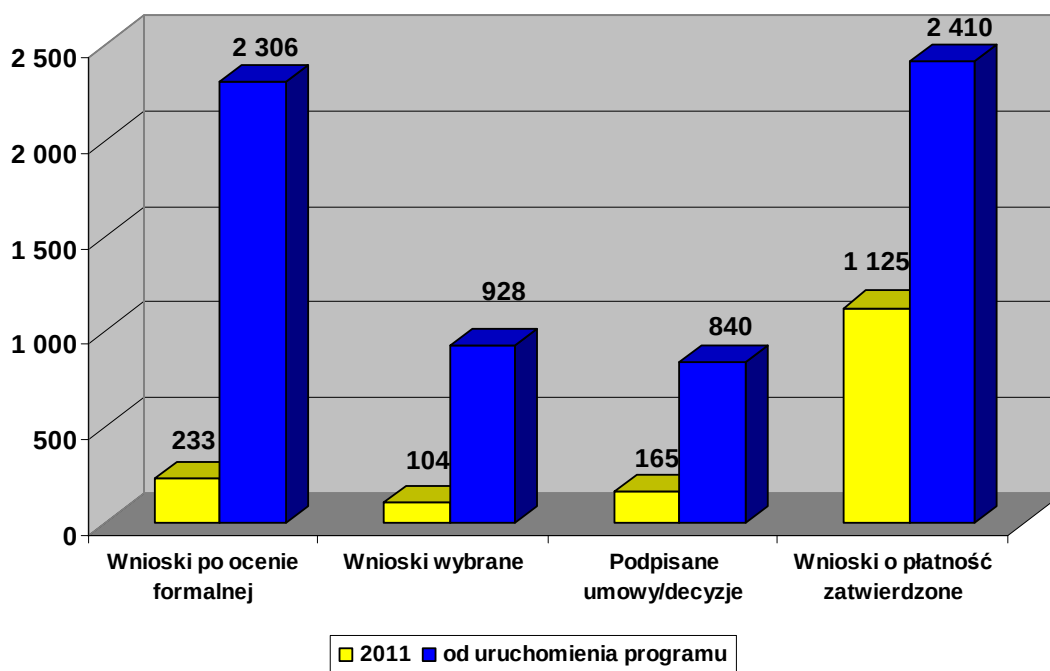
_____ W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP1, natomiast informację na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.1.1.2.

3.1.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

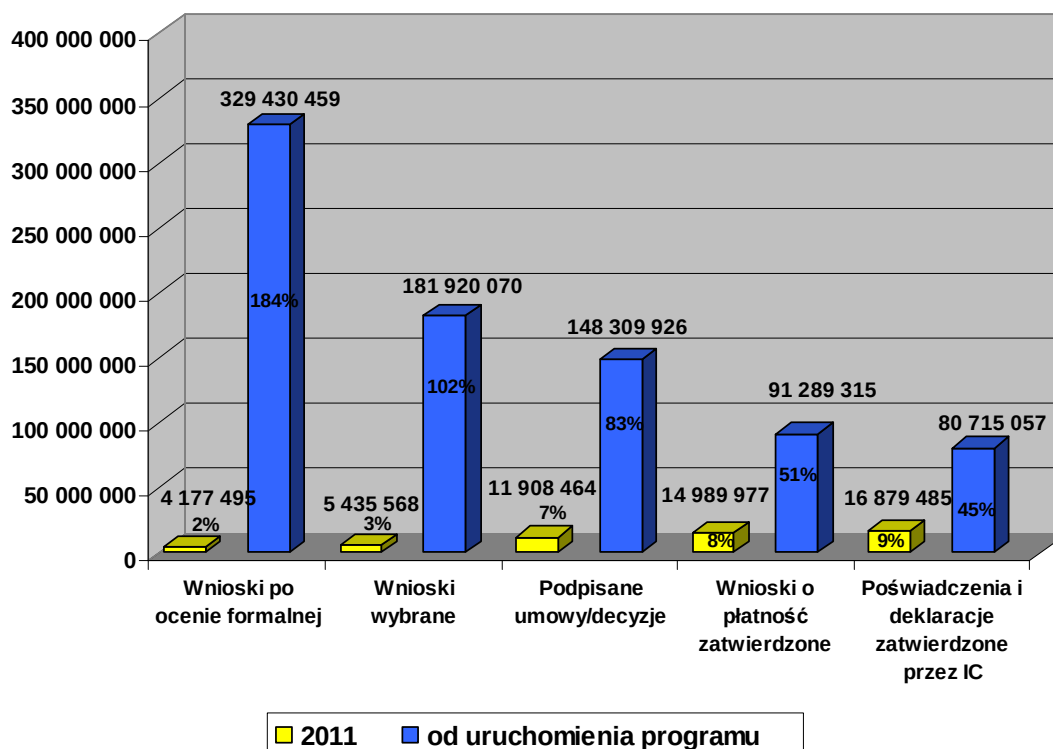
W okresie sprawozdawczym, w ramach OP1, pozytywnie ocenę formalną przeszły **233** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **4 177 495,17 EUR**, co stanowi **2,33%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP1. ZWP wybrał do realizacji **104** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **5 435 568,08 EUR**, co stanowi **3,03%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP1 oraz podpisał **165** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **11 908 464,07 EUR**, co stanowi **6,65%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP1. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **14 989 977,26 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **16 879 485,19 EUR**.

W ramach OP1, od początku uruchomienia Programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **2 306** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **329 430 458,60 EUR**, co stanowi **183,84%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP1. ZWP wybrał do realizacji **928** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **181 920 070,09 EUR**, co stanowi **101,52%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP1 oraz podpisał **840** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **148 309 926,17 EUR**, co stanowi **82,76%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP1. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **91 289 315,12 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **80 715 057,23 EUR**.

Stan wdrażania OP1

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP1 w EUR

W okresie sprawozdawczym ogłoszone zostały 2 nabory wniosków na łączną wartość alokacji wynoszącą **5 300 000 EUR** w ramach: Działania 1.2 „Rozwiązania innowacyjne w MSP” oraz Poddziałania 1.5.1 „Infrastruktura dla rozwoju firm innowacyjnych”. Zakończenie konkursów zaplanowane zostało na dzień 29 lutego 2012 r. Od uruchomienia Programu

ogłoszone zostały **24** nabory wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **156 595 111 EUR**, co stanowi **87,39%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP1.

Najwyższym stopniem wykorzystania dostępnej alokacji (ponad 90% liczoną wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR) charakteryzują się: Działanie 1.3 „Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MŚP” oraz Działanie 1.4 „Systemowe wspieranie przedsiębiorczości”, w których podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach Działania 1.4 wyniosła 10,09 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 75%. Wysokim poziomem absorpcji dostępnych środków charakteryzuje się również Działanie 1.5 „Regionalna sieć transferu rozwiązań innowacyjnych” (ok. 80%), który zostanie jeszcze zwiększony po zakończeniu zaplanowanych naborów wniosków (2 nabory zakończone zostaną w 2012 r. na łączną kwotę alokacji wynoszącą 4,47 mln EUR). Niższym niż przeciętny stopniem wykorzystania alokacji charakteryzuje się Działanie 1.2 „Rozwiązania innowacyjne w MŚP” (68%). Wskaźnik ten ulegnie jednakże znacznej poprawie, gdyż w grudniu 2011 r. ogłoszony został nabór wniosków o alokacji wynoszącej 1,8 mln EUR. Najniższym stopniem wykorzystania alokacji charakteryzuje się Działanie 1.6 „Promocja gospodarcza regionu” (65%), w którym zostały już podpisane umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 3,87 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 75%. Niski poziom kontraktacji wynika z braku zainteresowania realizacją projektów, których celem byłoby wsparcie nawiązywania i utrzymania kontaktów gospodarczych pomorskich przedsiębiorstw z kontrahentami zagranicznymi. Nie ma to jednak wpływu na realizację celu Programu, jakim jest zbudowanie regionalnego systemu informacji gospodarczej dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów. IZ RPO WP mając na uwadze optymalne wykorzystanie dostępnej dla OP1 alokacji poczyni kroki, by jej poziom osiągnął wartość 100% poprzez realokację środków między Działaniami.

Realizowane w ramach OP1 projekty obejmują rozbudowę, rozszerzenie działalności przedsiębiorstw, a także zmianę procesu produkcyjnego czy sposobu świadczenia usług. Wsparcie obejmuje również przedsięwzięcia prowadzące do poprawy wydajności pracy i jakości zarządzania firmami. Ponadto, finansowany jest udział przedsiębiorstw w krajowych i międzynarodowych imprezach gospodarczych.

Podział według sektora gospodarki w oparciu o klasyfikację PKD:

Wśród 840 umów o dofinansowanie podpisanych w ramach OP1 „Rozwój i innowacje w MŚP” 820 realizowanych było przez beneficjentów, którym przypisano właściwy dla specyfiki projektu numer z klasyfikacji PKD 2007. Poniżej przedstawiono rozkład projektów w podziale na podstawowe sektory gospodarki.

Rodzaj działalności gospodarczej (wg klasyfikacji PKD)	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (PKD 01-03)</i>	3	70 800,93	0,37	0,08
<i>Górnictwo i wydobywanie (PKD 05-09)</i>	2	220 667,11	0,24	0,26
<i>Przetwórstwo przemysłowe (PKD 10-33)</i>	294	26 969 444,70	35,85	32,07
<i>Działalność związana z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię</i>	58	1 629 109,46	7,07	1,94

<i>elektryczną, gaz wodę oraz gospodarowanie ściekami i odpadami (PKD 35-39)</i>				
<i>Budownictwo (PKD 41-43)</i>	33	2 513 109,23	4,02	2,99
<i>Usługi (PKD 45-99)</i>	430	52 701 709,06	52,44	62,66
Razem	820	84 104 840,49	100,00	100,00

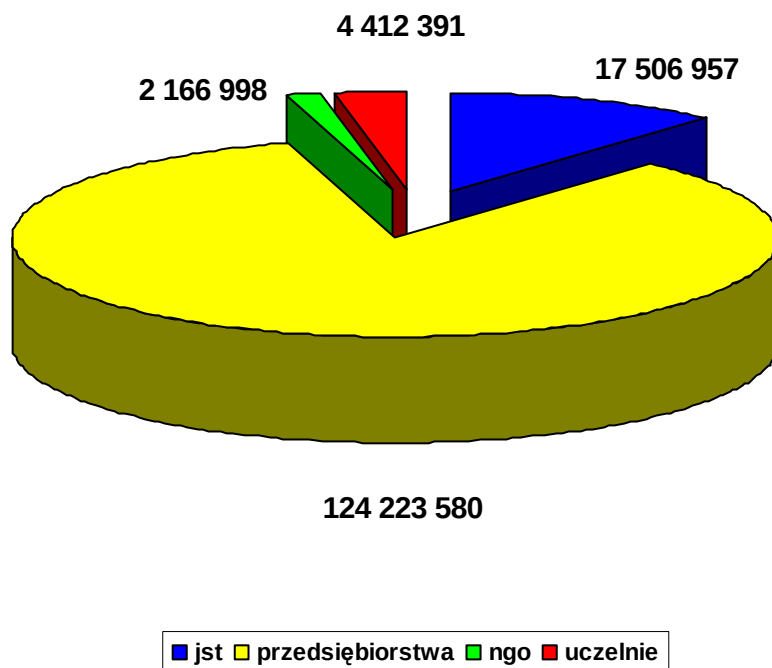
Biorąc pod uwagę zróżnicowanie branżowe beneficjentów OP1 w oparciu o klasyfikację PKD, pod względem liczby oraz wartości dofinansowania realizowanych projektów dominują przedsiębiorstwa z sektora usług (52,44% liczby umów oraz 62,66% wartości dofinansowania z EFRR). Warto zaznaczyć, iż wśród przedsiębiorstw usługowych znaczną część stanowią podmioty prowadzące działalność w zakresie usług opartych na wiedzy (48,60% wszystkich projektów usługowych i 73,20% ich łącznej wartości dofinansowania), w szczególności w działalności profesjonalnej i technicznej. Udział przedsiębiorstw świadczących usługi wysokiej technologii stanowi zaledwie 4,88% wszystkich projektów usługowych oraz 3,96% ich łącznej wartości dofinansowania z EFRR). Niski udział sektora usług wysokiej technologii spowodowany jest faktem, iż beneficjentami działań obejmujących rozwiązania innowacyjne są jednostki samorządu terytorialnego oraz uczelnie (podmioty niesklasyfikowane w powyższym podziale). Powyższy podział sektorowy jest zgodny z założeniami Programu, którego jednym z celów szczegółowych jest rozwój branż opartych na wiedzy (innowacyjnych). W drugiej, co do wielkości, grupie przedsiębiorstw przemysłowych udział przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu wysokiej techniki jest znacznie mniejszy (8,50% wszystkich projektów przemysłowych, zaledwie 9,04% ich łącznej wartości). Przeważającą grupę beneficjentów z sektora przemysłowego stanowią podmioty prowadzące działalność w zakresie przemysłu średnio-niskiej i niskiej techniki, ze szczególnym udziałem przemysłu metalurgicznego i metalowego oraz drzewno-papierniczego.

Pozostali beneficjenci OP1, niesklasyfikowani wg PKD 2007, realizowali projekty w działach gospodarki takich jak: pośrednictwo finansowe (*Bank Gospodarstwa Krajowego*), obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej (*Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.*), administracja publiczna (*jednostki samorządu terytorialnego*) oraz edukacja (*Politechnika Gdańska, Instytut Budownictwa Wodnego PAN*).

Podział według rodzajów beneficjentów:

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców przedsiębiorstwa (83,76%) realizujące projekty ze wszystkich obszarów wsparcia w ramach osi. Kolejną grupę stanowią jednostki samorządu terytorialnego (11,80%) realizujące projekty w ramach regionalnej sieci transferu rozwiązań innowacyjnych oraz promocji regionu. Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie najliczniejszą grupę stanowią także przedsiębiorstwa z 820 umowami oraz jst z 12 umowami.

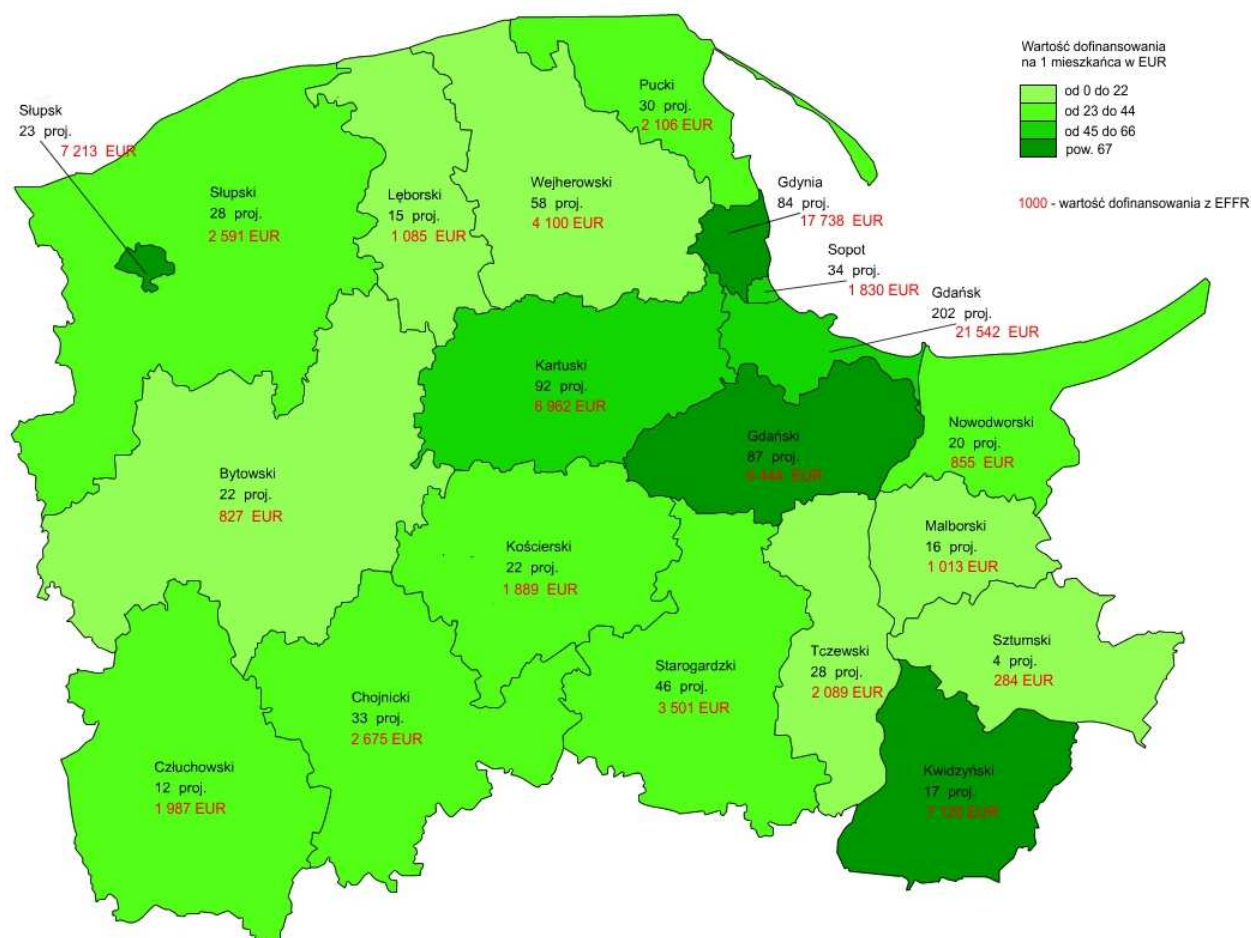
Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP1 wg rodzaju beneficjenta

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP1 wskazuje, iż największy strumień środków trafił do miasta Gdańska, na terenie którego realizowane są 202 projekty (ok. 21,5 mln EUR). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest miasto Gdynia, na terenie której realizowane są 84 projekty (ok. 17,7 mln EUR). Znaczna pula środków trafiła również do miasta Słupsk, na terenie którego realizowane są 23 projekty (ok. 7,2 mln EUR). Najmniejsze dofinansowanie uzyskały projekty z powiatu sztumskiego i bytowskiego (odpowiednio 284 tys. EUR i 827 tys. EUR). Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazują miasta: Gdynia i Słupsk oraz powiaty: gdański i kwidzyński.

Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 1 oraz wartości ich dofinansowania z EFFR

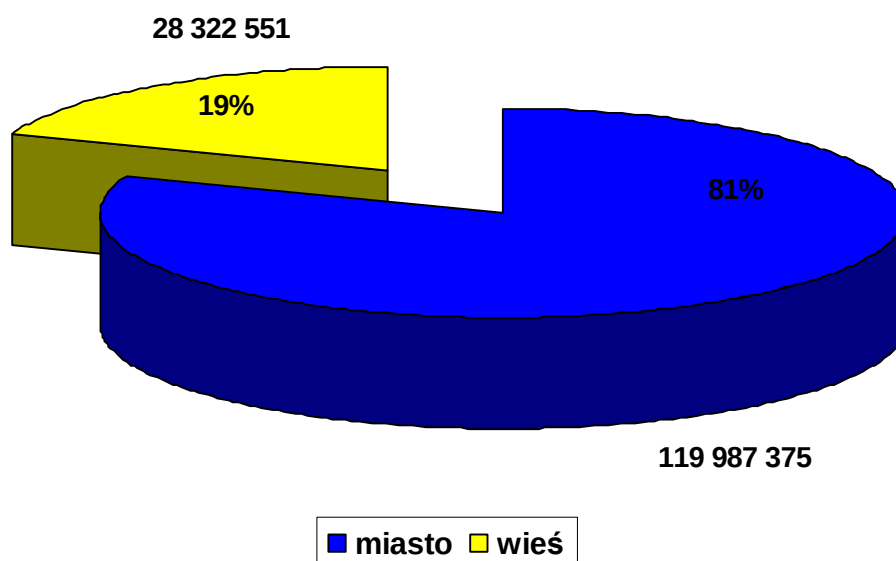

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **81%** środków EFRR (119 987 375,15 EUR – 561 umów), natomiast na obszary wiejskie **19%** środków EFRR (28 322 551,02 EUR – 279 umów).

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **12 280 898,42 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **6,85%** całkowitej alokacji przeznaczanej na OP1. Dodatkowe preferencje dla projektów zlokalizowanych poza trójmiastem, w szczególności na obszarach słabych strukturalnie zastosowano wyłącznie w ramach Poddziałania 1.1.1 „Mikroprzedsiębiorstwa”. Można zatem przypuszczać, iż w przypadku niestosowania ww. preferencji przy ocenie strategicznej, wynik osiągnięty przez beneficjentów z tych terenów byłby zdecydowanie gorszy.

Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP1 w podziale na miasto/wieś

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP1 to:

- **Przedsiębiorczość** - zawarto **744** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **97 289 573,53 EUR**. Dominującą grupą są przedsiębiorcy (mikro/mali/średni), ale wsparcie pośrednie obejmuje również instytucje otoczenia biznesu (w tym instytucje finansowe), a także JST, które realizują projekty z zakresu infrastruktury przeznaczonej dla firm innowacyjnych, projekty targowe czy też promocyjne.
- **B+R i społeczeństwo informacyjne** - zawarto **96** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **51 020 352,64 EUR**. Beneficjentami projektów są przedsiębiorstwa (mikro, małe, średnie) realizujące projekty związane z badaniami i rozwojem technologicznym. IZ RPO WP, mając na uwadze znaczenie niniejszego obszaru dla gospodarki regionu, postanowiła zasilić dodatkowymi środkami z KRW wynoszącymi **5 331 392 EUR** Działania związane z rozwiązaniami innowacyjnymi. W grudniu 2011 r. ogłoszone zostały 2 nabory wniosków na łączną kwotę alokacji wynoszącą 5,3 mln EUR.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

W dokonaniu analizy stopnia osiągnięcia wskaźników ramach OP1 duże znaczenia ma informacja na temat rzeczywistego poziomu kontraktacji, który w OP1 wynosi **90,11%**⁸. Zgodnie z decyzją IZ RPO WP na realizację Działów 1.2 i 1.5 realizowanych w ramach Osi zostały przeznaczone dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania w wysokości **5 331 392 EUR**, zatem poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu

⁸ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 roku 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (82,76%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

wzrośnie, jednak z uwagi na stosunkowo niski poziom wsparcia (2,98% całkowitej alokacji na OP1) nie będą to zmiany znaczące.

Od uruchomienia programu na **840** podpisanych umów o dofinansowanie, zakończonych zostało **356** projektów (**336** w ramach Działania 1.1, **14** w ramach Działania 1.2, **5** w ramach Działania 1.5 oraz **1** w ramach Działania 1.6), co stanowi **42,38%**.

Trzeba tu zwrócić uwagę na fakt, że z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną (m.in. zaostrzenie kryteriów dla kredytobiorców) w 2011 roku część umów (26 umów w 2011 roku, 56 umów od początku realizacji Programu) została rozwiązana m.in. z powodu trudności z pozyskaniem środków na pokrycie wkładu własnego projektów, a co za tym idzie, niemożnością zrealizowania projektów w zakładanym zakresie (co było możliwe w warunkach ekonomicznych panujących w dniu składania wniosku o dofinansowanie).

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP” osiągnął wartość **285** szt., czyli **23,75%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **59,25%** (**711** szt.). Wskaźnik „Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP, w tym w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska” osiągnął wartość **16** szt., czyli **8%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **17,5%** (**35** szt.). Oczekuje się jednak, że rzeczywista liczba projektów pozytywnie oddziałujących na środowisko może być wyższa, niż wynika to z przypisania do kategorii interwencji 06. Wskaźnik „Liczba projektów z zakresu współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem badawczo-rozwojowym” osiągnął wartość **9** szt., czyli **18%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **74%** (**37** szt.). W związku z tym, że w ramach Działania 1.2 ogłoszono dodatkowy konkurs (grudzień 2011 r., alokacja 1 800 000 EUR), natomiast w ramach Działania 1.5 ogłoszono dwa dodatkowe konkursy (grudzień 2011 r. i luty 2012 r., łączna alokacja 4 470 000 EUR) można przyjąć założenie, że na koniec Programu powyższe wskaźniki zostaną osiągnięte na wyższym poziomie, niż jest to obecnie wskazane. Poza tym trzeba zauważyć, że realizacja mniejszej liczby projektów nie oznacza niewykonania celów określonych w poszczególnych Działaniach, ponieważ wybrane projekty charakteryzują się dużą wartością dodaną.

Wskaźnik produktu „Liczba projektów promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw” osiągnął wartość **1** szt., czyli **3,33%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **36,67%** (**11** szt.). Niska realizacja wskaźnika wynika z braku zainteresowania realizacją projektów, których celem byłoby wsparcie nawiązywania i utrzymania kontaktów gospodarczych pomorskich przedsiębiorstw z kontrahentami zagranicznymi. Tylko niewielka część środków przeznaczonych na konkursy została rozdysponowana. Niskie osiągnięcie wskaźnika produktu nie ma jednak wpływu na realizację celu Programu, jakim jest zbudowanie regionalnego systemu informacji gospodarczej dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów.

Wskaźnik produktu „Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym mikro/małe/średnie” osiągnął wartości **350/194/90/66** szt., czyli **29,17%/19,4%/60%/132%** wartości docelowej. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na ogólnym poziomie **66,92%** (**803** szt.). Już w tym momencie widać wyraźnie, że liczba projektów realizowanych przez mikroprzedsiębiorstwa będzie znacznie niższa od zakładanej, natomiast małe i średnie przedsiębiorstwa zrealizują więcej projektów, niż prognozowano. Wynika to z faktu, że mikroprzedsiębiorstwa realizują projekty o większej wartości, niż zakładano w Programie. Ponadto przy obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju na realizację projektów wspartych z UE decydują się te przedsiębiorstwa, które mają większą stabilność finansową. Należy jednak pamiętać, że przedsiębiorstwa mogą również korzystać

ze wsparcia pozadotacyjnego, dostępnego w ramach Inicjatywy JEREMIE (która z uwagi na specyfikę udzielanego wsparcia nie została ujęta we wskaźnikach z poziomu Programu). Od początku realizacji Programu do końca 2011 roku zostało wspartych **437 MŚP**. Łącznie uruchomiono **14 137 397 EUR**, co stanowi **22,3%** całkowitej alokacji środków przeznaczonych na realizację JEREMIE w RPO WP. Inicjatywa JEREMIE została szerzej opisana w rozdziale 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej.

Wskaźnik produktu „Liczba MŚP otrzymujących wsparcie finansowe na przedsięwzięcia innowacyjne” osiągnął wartość **14** szt., czyli **14%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **75% (75 szt.)**. Ponieważ wskaźnik jest ściśle powiązany z Działaniem 1.2, które z uwagi na ukierunkowanie na wzmocnienie innowacyjności w regionie zostało przez IZ RPO WP zasilone dodatkowymi środkami pochodzącymi z Krajowej Rezerwy Wykonania, prawdopodobne zwiększy się jego osiągnięcie w stosunku do wartości referencyjnej.

Do końca 2011 roku nie zakończył się żaden projekt z Działania 1.4, w związku z czym wartość osiągnięta wskaźnika produktu „Liczba utworzonych/dokapitalizowanych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych” jest zerowa. Jednak na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **75% (3 szt.)**. Ponieważ w Działaniu 1.4 podpisano już umowy dla wszystkich wybranych przez ZWP projektów, nie przewiduje się znaczących zmian w prognozie osiągnięcia wskaźnika.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Wartość dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu” osiągnął wartość **25 363 776,22 EUR**, czyli **36,23%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **101,34% (70 941 148,80 EUR)**.

Wskaźnik rezultatu „Liczba przedsiębiorstw obsługiwanych przez wsparte IOB” osiągnął wartość **119** szt., czyli **4,76%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **516,12% (12 903 szt.)**. Znaczne przekroczenie wartości referencyjnej wynika głównie z faktu, że rozstrzygnięcie konkursów przypadło na okres nasilenia się niekorzystnych zjawisk na rynkach finansowych, co zaowocowało zwróceniem się szerszego grona odbiorców do instytucji otoczenia biznesu, w szczególności w zakresie informacji i doradztwa specjalistycznego.

Beneficjenci, którzy zakończyli swoje projekty utworzyli w sumie **929,73** nowych miejsc pracy, w tym **321,72** dla kobiet i **608,01** dla mężczyzn, co stanowi **44,27%** (30,64% dla kobiet i 57,91% dla mężczyzn) wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **139,24%** (2 924 miejsca pracy ogółem, w tym 1 022,90 miejsc pracy dla kobiet – 97,42% wartości referencyjnej). W związku z trwającymi nadal konkursami można jednak przyjąć, że wartość docelowa określona w Programie dla liczby zatrudnionych kobiet jest możliwa do osiągnięcia.

Wartości wskaźników rezultatu „Liczba MŚP korzystających z funduszy pożyczkowych i poręczeniowych” oraz „Liczba udzielonych pożyczek i poręczeń” z uwagi na fakt, że nie zakończył się jeszcze żaden projekt z Działania 1.4, są zerowe. Jednak na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik „Liczba MŚP korzystających z funduszy pożyczkowych i poręczeniowych” zostanie osiągnięty na poziomie **50,55% (1011 szt.)**. Z uwagi na brak możliwości wyboru we wnioskach o dofinansowanie wskaźnika dotyczącego liczby udzielonych pożyczek i poręczeń rzeczywista wartość wskaźnika będzie możliwa do określenia dopiero po zakończeniu finansowym wszystkich projektów realizowanych w ramach Działania 1.4. Na dzień 31 grudnia 2011 roku podpisano łącznie **871** umów pożyczek/kredytów i poręczeń, co stanowi **43,55%** wartości docelowej określonej w Programie. Szacuje się, że wartość docelowa wskaźnika będzie osiągnięta na poziomie

około **50%**. Ponieważ w Działaniu 1.4 podpisano już umowy dla wszystkich wybranych przez ZWP projektów, nie przewiduje się znaczących zmian w prognozie osiągnięcia wskaźników.

Województwo pomorskie charakteryzuje się wyższym niż średnia krajowa wskaźnikiem przedsiębiorczości (podmioty gospodarcze na 10 tys. mieszkańców, 1 161 – pomorskie – 3. miejsce wśród wszystkich województw przy 1 024 w całym kraju w 2010r.) Również poziom nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca przekracza nieznacznie poziom średniej krajowej (5,8 tys. zł w pomorskim – 3. miejsce, 5,7 tys. zł średnio w kraju w 2010r.). Natomiast poniżej średniej kształtują się wskaźniki zarówno dotyczące nakładów na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB (0,52% w 2010 roku w pomorskim – 9. miejsce i spadek z 0,57% w roku 2009 przy wzroście z 0,6% do 0,68% średnio w kraju) jak i dotyczące udziału sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych na 1 mieszkańca (46,90% w 2010 roku w pomorskim – 13. miejsce wśród wszystkich województw przy 56,50% w całym kraju). Trend gospodarczy wskazuje na wyraźną potrzebę wsparcia przedsiębiorstw w zakresie wdrożenia rozwiązań innowacyjnych, jak również wspierania rozwiązań ze sfery B+R realizujących cele Regionalnej Strategii Rozwoju Innowacji Województwa Pomorskiego.

W związku z przyznaniem dodatkowych środków z KRW w ramach OP1 celem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie dostępnych środków poprzez organizację dodatkowych konkursów (w 2011 roku ogłoszone zostały konkursy w ramach Działania 1.2 i Poddziałania 1.5.1, natomiast w 2012 roku ogłoszono konkursy w ramach Poddziałania 1.5.2). Dodatkowe konkursy pozwolą wykorzystać środki z KRW ponadto przyczynią się do osiągnięcia wskaźników, co poprawi spodziewane efekty realizacji OP1. Dodatkowo w celu efektywnego wykorzystania środków na dofinansowanie projektów z list rezerwowych, w związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP1 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na wsparcie OP1 dodatkowymi środkami z KRW oraz na decyzję o usunięciu wskaźnika produktu „Liczba projektów ukierunkowanych na wsparcie instytucji otoczenia biznesu (szt.)” z Programu. (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji i zmian dokonanych w ramach OP1 w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

Sytuacja w OP1 była przedmiotem debaty w trakcie spotkania rocznego w dniach 28-29 listopada 2011 r., co zostało wyrażone również w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012 r.

KE w trakcie spotkania wyraziła zainteresowanie strukturą wspartych w ramach RPO WP przedsiębiorstw. Powyższy temat ma stać się również przedmiotem dyskusji podczas następnego spotkania rocznego. Zdaniem IZ RPO WP dobrym punktem wyjścia do powyższej dyskusji powinny być wyniki badania ewaluacyjnego Ocena efektów bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw w ramach RPO WP, którego celem będzie określenie efektów interwencji po 18 miesiącach od zakończenia inwestycji, w tym trwałości uzyskanych rezultatów oraz przeprowadzenie analizy koncentracji branżowej udzielonego wsparcia.

Dalsza realizacja OP1 powinna zostać ukierunkowana na jak najbardziej efektywne wykorzystanie środków z KRW. Ponadto istotną rolę w realizacji OP1 ma również maksymalne wykorzystanie środków w ramach Inicjatywy JEREMIE, tak aby przynieść jak największe korzyści dla przedsiębiorców w postaci zwiększonego dostępu do finansowania zewnętrznego firm i przedsiębiorców z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw

poprzez szeroki wachlarz instrumentów finansowych, korzystniejsze warunki finansowania firm oraz przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W tym celu konieczna jest dalsza promocja Inicjatywy JEREMIE.

W ramach OP1 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 10% do 20% (w przypadku Działania 1.4 „Systemowe wspieranie przedsiębiorczości”) kosztów kwalifikowalnych, co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. szkolenia pracowników umożliwiające im optymalne wykorzystanie oraz właściwą obsługę zakupywanego w ramach projektów maszyn/sprzętu/oprogramowania. Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty polegające na zakupie nowoczesnego sprzętu czy wyposażenia (m.in. nowoczesnych maszyn produkcyjnych) wymagają uwzględnienia działań szkoleniowych, dzięki którym personel będzie optymalnie wykorzystywał opcje zakupywanych przyrządów oraz będzie je właściwie obsługiwał. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w **354** projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **888 273,98 EUR**.

Opis wkładu OP1 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

Istotnym problemem zidentyfikowanym w okresie sprawozdawczym była rezygnacja części beneficjentów (Działania 1.1 i 1.2) z realizacji projektów przed lub po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektów. W 2011 roku rozwiązano 26 umów o dofinansowanie. Przyczynami rozwiązania przedmiotowych umów były m. in.: trudna sytuacja finansowa, w jakiej znalazły się przedsiębiorstwa, likwidacja działalności, brak wymaganego wkładu własnego, realizacja projektu niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa krajowego oraz naruszenie postanowień umowy o dofinansowanie. W wyniku uwolnienia środków IZ RPO WP zdecydowała wybrać do dofinansowania projekty z list rezerwowych.

3.2 Oś Priorytetowa 2 (OP2) – Społeczeństwo wiedzy (Priority Axis 2 – Knowledge society)

Celem głównym OP2 jest *Tworzenie warunków sprzyjających budowaniu społeczeństwa wiedzy*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP2 wynosi **68,7** mln EUR, z czego **51,5** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.2.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

_____ W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP2, natomiast informację na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.2.1.2.

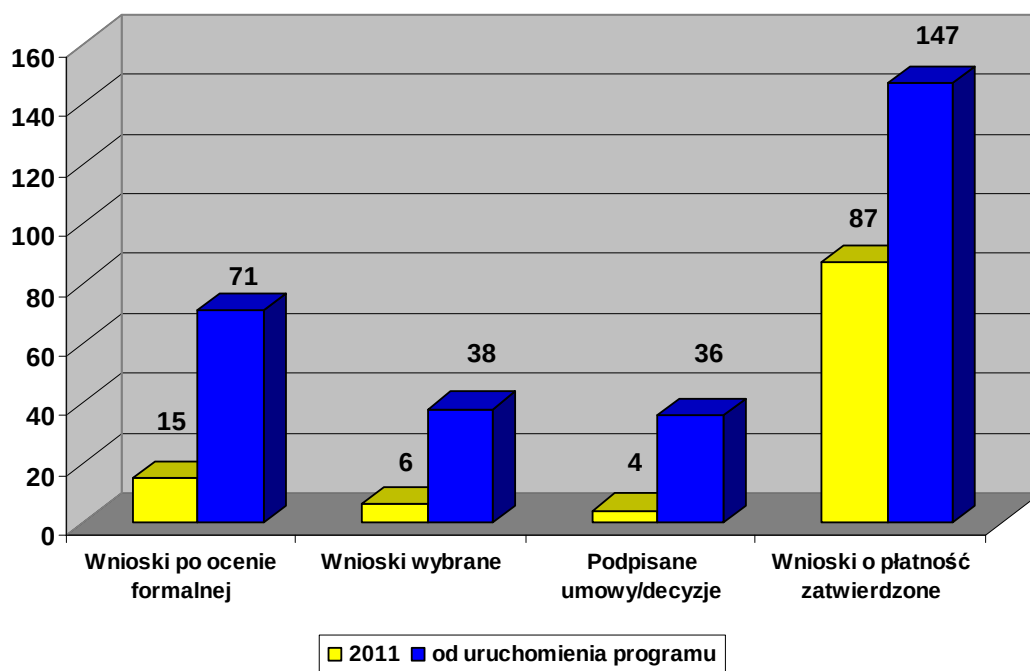
3.2.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

W okresie sprawozdawczym, w ramach OP2, pozytywnie ocenę formalną przeszło **15** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **19 359 581,20 EUR**, co stanowi

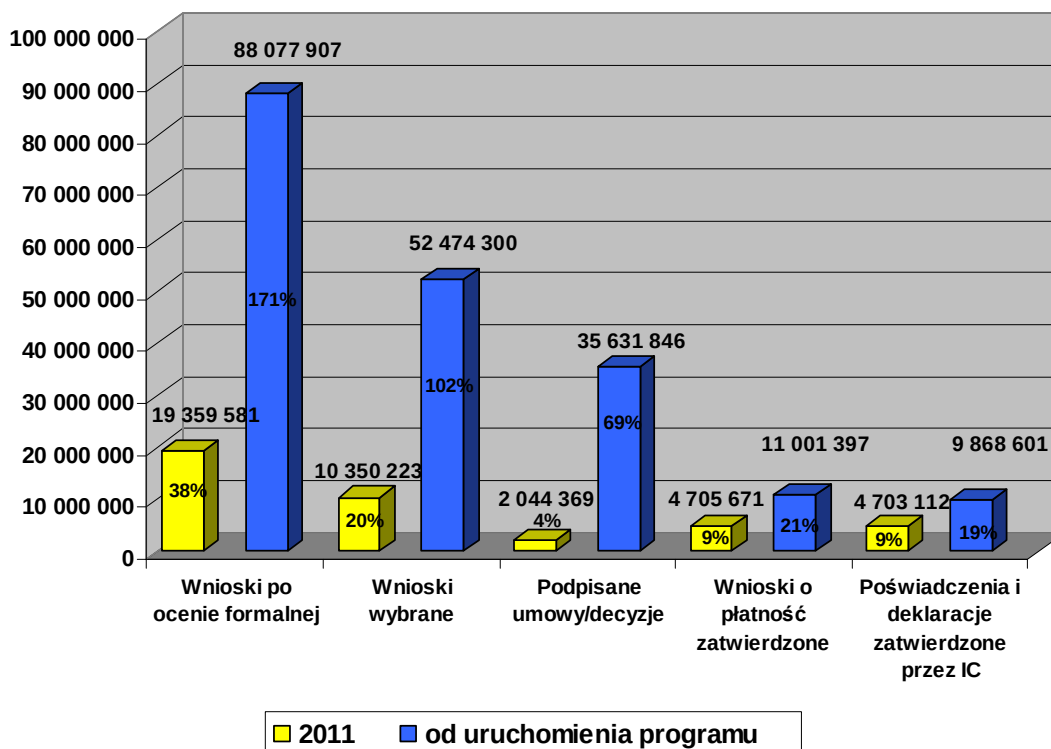
37,57% całkowitej alokacji przeznaczonej na OP2. ZWP wybrał do realizacji **6** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **10 350 223,11 EUR**, co stanowi **20,09%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP2 oraz podpisał **4** umowy z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **2 044 369,34 EUR**, co stanowi **3,97%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP2. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **4 705 670,59 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **4 703 112,29 EUR**.

W ramach OP2, od początku uruchomienia Programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **71** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **88 077 907,18 EUR**, co stanowi **170,94%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP2. ZWP wybrał do realizacji **38** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **52 474 299,56 EUR**, co stanowi **101,84%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP2 oraz podpisał **36** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **35 631 845,54 EUR**, co stanowi **69,16%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP2. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **11 001 397,48 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **9 868 600,68 EUR**.

Stan wdrażania OP2

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP2 w EUR

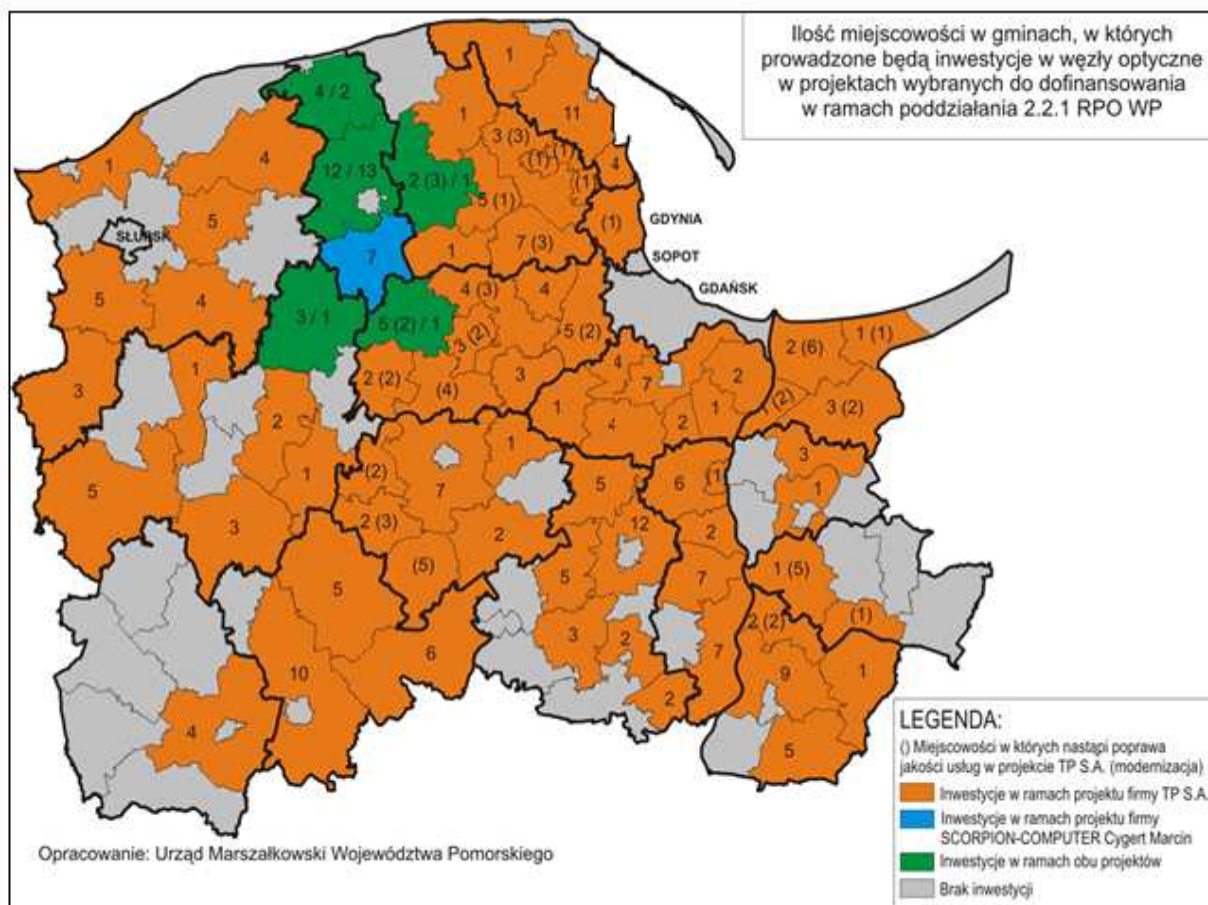

W okresie sprawozdawczym ogłoszone zostały 2 nabory wniosków na łączną wartość alokacji wynoszącą **11 000 000 EUR** w ramach: Działania 2.1 „Infrastruktura edukacyjna i naukowo-dydaktyczna” oraz Poddziałania 2.2.1 „Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego”. Od uruchomienia Programu przeprowadzonych zostało 6 naborów wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **52 478 734 EUR**, co stanowi **101,85%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP2.

W Działaniu 2.1 „Infrastruktura edukacyjna i naukowo – dydaktyczna” podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 77,77% (liczonym wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR). Poziom wykorzystania dostępnej dla Działania alokacji należy uznać za zadowalający, gdyż liczony wg kursu wyznaczanego przez Ministerstwo Finansów do szacowania limitów kontraktacji wynosi on ok. 90%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 37,89 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 69,00%. W Działaniu 2.2 „Infrastruktura i usługi tworzące podstawy społeczeństwa informacyjnego” stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 60,77%. Niższy niż przeciętny poziom kontraktacji wynika ze zmian harmonogramu ogłaszania konkursów, a ściślej rzecz biorąc przesunięcia ogłoszenia naboru w ramach Poddziałania 2.2.1, który zakończony został w maju 2011 r.). Według stanu na koniec 2011 r. do podpisania pozostały 2 umowy o dofinansowanie w ramach Poddziałania 2.2.1, których projekty zostały wybrane przez ZWP w dniu 4 sierpnia 2011 r. Wartość dofinansowania z EFRR wybranych w ramach Poddziałania 2.2.1 projektów wynosi 8,31 mln EUR i przyczyni się do zwiększenia stopnia wykorzystania środków EFRR dla Działania 2.2 do poziomu 93%⁹. IZ RPO WP planuje ponadto podpisanie dodatkowej umowy o dofinansowanie projektu znajdującego się obecnie na liście rezerwowej o wartości dofinansowania w wysokości 2,7 mln EUR, co z kolei spowoduje 100% wyczerpanie przyznanej na Działanie alokacji.

⁹ Obie umowy zostały zawarte 29 lutego 2012 roku.

Poniższa mapa przedstawia obszar objęty wybranymi w ramach Poddziałania 2.2.1 projektami z zakresu szerokopasmowego Internetu. Konkurs 2.2.1._1 został skierowany na obszary słabe strukturalnie tzw. „białe plamy” gdzie brak jest dostępu do Internetu szerokopasmowego. Preferowano projekty o charakterze regionalnym doprowadzające publiczną, informatyczną sieć szkieletową do miast i miejscowości gminnych ukierunkowane na rozbudowę sieci szkieletowej na obszary wiejskie i małe miasta.

Realizowane w ramach OP2 projekty obejmują budowę, rozbudowę i modernizację oraz wyposażenie obiektów dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych a także wdrożenie zintegrowanych i interaktywnych publicznych usług elektronicznych.

Podział według sektora gospodarki:

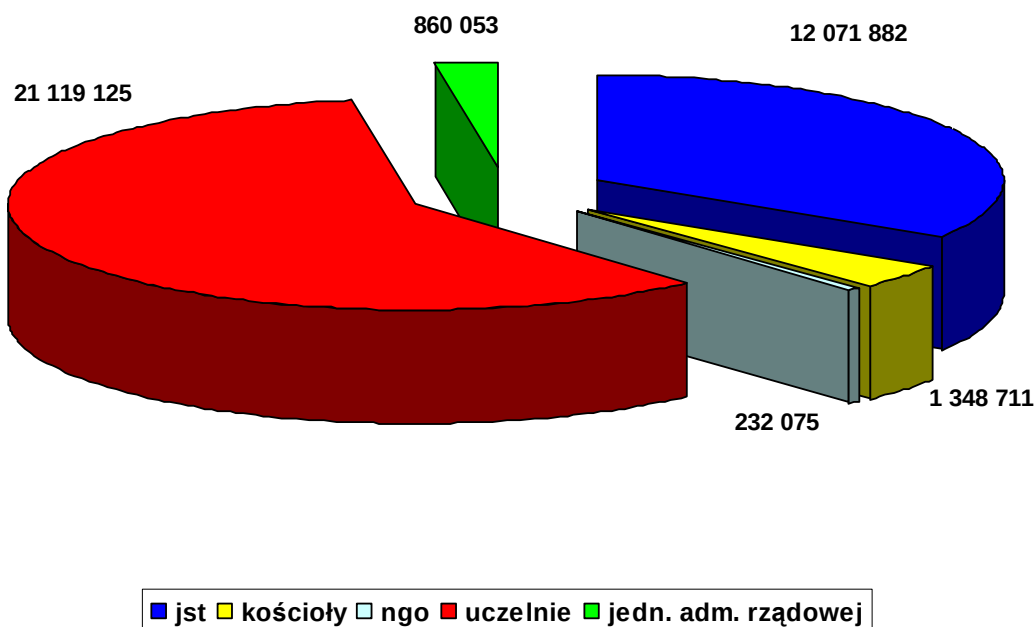
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
Administracja publiczna	9	7 388 036,12	25,00	20,73
Edukacja	20	23 140 330,77	55,55	64,94
Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego	5	3 522 692,89	13,89	9,89
Inne niewyszczególnione usługi	1	232 074,88	2,78	0,65
Nie dotyczy	1	1 348 710,88	2,78	3,79
Razem	36	35 631 845,54	100,00	100,00

Analiza podpisanych w ramach OP2 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na edukację (64,94%). Powyższy podział spowodowany jest faktem, iż Działanie 2.1 „*Infrastruktura edukacyjna i naukowo – dydaktyczna*”, w ramach którego podpisanych zostało 18 umów o dofinansowanie niemal w całości wpisuje się właśnie w ww. dział gospodarki. W działach gospodarki oznaczonych jako „Inne niewyszczególnione usługi” oraz „Nie dotyczy” projekty realizują kolejno stowarzyszenie oraz diecezja.

Podział według rodzajów beneficjentów:

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców uczelnie (59,27%) oraz jednostki samorządu terytorialnego (33,88%). Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie najliczniejszą grupę stanowią także uczelnie z 19 umowami oraz jst z 14 umowami.

Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP2 wg rodzaju beneficjenta

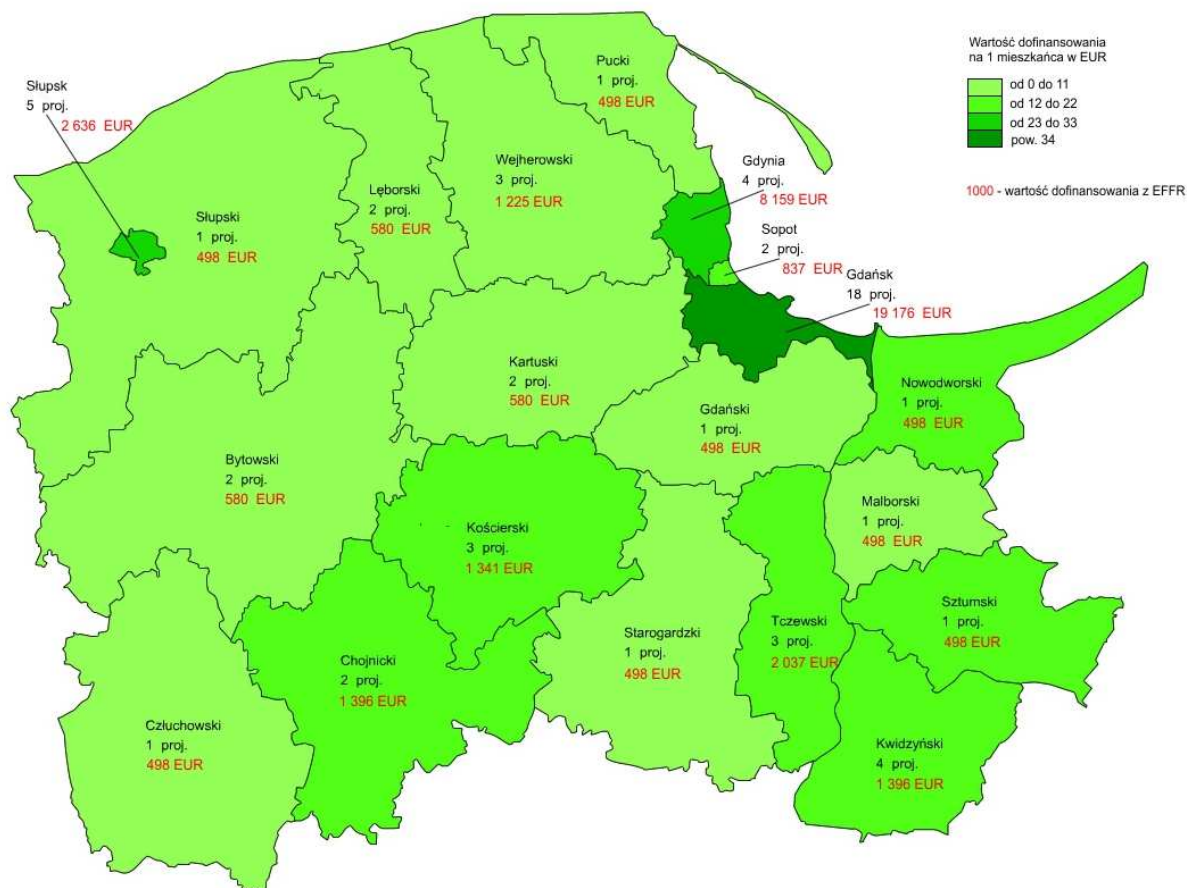

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP2 wskazuje, iż największy strumień środków trafił do miasta Gdańska, na terenie którego realizowanych jest 18 projektów (ok. 19,2 mln EUR). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest miasto Gdynia, na terenie której realizowane są 4 projekty (ok. 8,2 mln EUR). W Działaniu 2.1 „*Infrastruktura edukacyjna i naukowo-dydaktyczna*” zastosowano preferencję dotyczącą zlokalizowania projektów poza obszarem Trójmiasta. Realizowane projekty zlokalizowane są w 12 gminach, ale ponad 75% środków trafiło do Trójmiasta. Oznacza to, iż ww. preferencja nie miała istotnego wpływu na decyzje o

dofinansowaniu projektów. Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazuje miasta Gdańsk.

Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 2 oraz wartości ich dofinansowania z EFRR

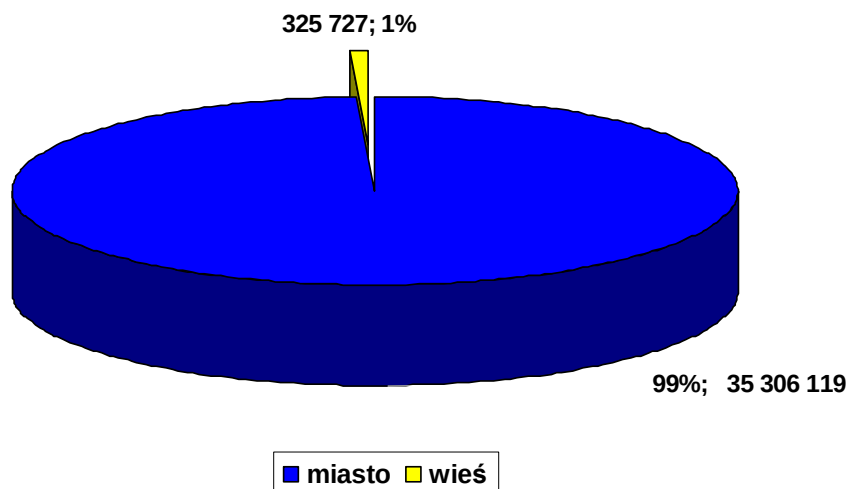

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **99%** środków EFRR (35 306 118,79 EUR – 35 umów), natomiast na obszary wiejskie **1%** środków EFRR (325 726,76 EUR – 1 umowa).

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **590 279,77 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **1,15%** całkowitej alokacji przeznaczanej na OP2.

**Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP2 w podziale na
miasto/wieś**

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP2 to:

- **Infrastruktura społeczna** - zawarto **18** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **19 766 298,10 EUR**. Beneficjentami projektów są uczelnie, JST oraz Kościół Katolicki.
- **B+R i społeczeństwo informacyjne** - zawarto **18** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **15 865 547,44 EUR**. Beneficjentami projektów są jst, uczelnie wyższe, organy administracji rządowej realizujące projekty z zakresu rozwoju usług społeczeństwa informacyjnego.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

W ocenie stopnia osiągnięcia wskaźników w ramach OP2 istotną rolę stanowi informacja na temat rzeczywistego poziomu kontraktacji, który w ramach OP2 został osiągnięty na poziomie **75,29%**¹⁰. Zgodnie z decyzją IZ RPO WP na realizację OP2 zostały przeznaczone dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania w wysokości **3 731 975 EUR** (7,24% całkowitej alokacji na OP2).

Od uruchomienia programu na **36** podpisanych umów zakończone zostały tylko **3** projekty (**2** w ramach Działania 2.1 oraz **1** w ramach Działania 2.2), co stanowi **8,33%**.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej i naukowo-dydaktycznej” osiągnął wartość **2** szt., czyli **10%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **90%** (**18** szt.). Z uwagi na wysoki poziom kontraktacji w ramach Działania 2.1 (84,67%) nie przewiduje się znaczącej poprawy w możliwym osiągnięciu wskaźnika.

¹⁰ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (69,16%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego, w tym z zakresu usług społeczeństwa informacyjnego” osiągnął wartość **1** szt., czyli **6,25%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie umów o dofinansowanie zawartych do 31 grudnia 2011 roku szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **112,5% (18 szt.)**, jednak z uwagi na podpisanie w 2012 roku umów w ramach Poddziałania 2.2.1 wiadomo już, że osiągnięcie wskaźnika będzie jeszcze wyższe.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów” osiągnął wartość **2 144** osób, czyli **10,72%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **161,26% (32 252 osoby)**.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba procedur publicznych on-line” osiągnął dla miast wartość **7** szt., czyli **2,8%** wartości docelowej określonej w Programie, natomiast w zakończonych dotychczas projektach nie wykazano osiągnięcia wskaźnika dla wsi. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty w miastach na poziomie **340% (850 szt.)**, natomiast dla wsi na poziomie **173% (173 szt.)**. Wskaźnik „Liczba korzystających z usług publicznych on-line (załatwionych spraw) w ciągu roku” osiągnął wartość **1 200** szt., czyli **0,12%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **263,31% (2 633 117 szt.)**. W przypadku działań zmierzających do tworzenia podstaw społeczeństwa informacyjnego można zauważyć, iż województwo pomorskie (ex aequo z województwem mazowieckim) jest liderem na tle kraju pod względem dostępności gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do internetu (64,2% w 2010r.), co przekłada się na większe zapotrzebowanie obywateli na załatwianie spraw w urzędzie on-line. Projekty wybrane do dofinansowania w wielu przypadkach odpowiadają na te potrzeby na najwyższym szczeblu mianowicie dwustronnej interakcji, przyczyniając się do rozwoju usług społeczeństwa informacyjnego na najwyższym poziomie. Wartości referencyjne zostały znacząco przekroczone głównie z powodu specyfiki projektów wybranych do dofinansowania, które charakteryzują się dużą wartością dodaną.

Realizacja wskaźnika rezultatu na poziomie Programu „Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do szerokopasmowego internetu, w tym na obszarach wiejskich” nie została jeszcze rozpoczęta. Z uwagi na fakt, że do końca 2011 roku nie została podpisana żadna umowa w ramach Poddziałania 2.2.1, nie została również określona szacowana realizacja dla powyższego wskaźnika. Jednak na podstawie projektów wybranych do dofinansowania można stwierdzić, że wartość referencyjna dla obszarów wiejskich zostanie osiągnięta, natomiast ogólna liczba osób, które uzyskają możliwość dostępu do szerokopasmowego internetu będzie niższa od zakładanej.

Województwo pomorskie charakteryzuje się wyższą, niż średnia krajowa dostępnością do Internetu gospodarstw domowych (64,20% w pomorskim – 1. miejsce wspólnie z województwem mazowieckim przy 59,60% w kraju). Natomiast poniżej średniej kształtują się ogólne wskaźniki dotyczące komputeryzacji szkół (udział szkół wyposażonych w komputery w 2010 roku w pomorskim wyniósł 78,70% - 12. miejsce wśród wszystkich województw, średnia dla całego kraju - 79,60%, przy czym na 1 komputer z dostępem do Internetu przypadło w 2010 roku w pomorskim 11,20 uczniów – przedostatnie miejsce wśród wszystkich województw, średnia dla całego kraju - 10,00 uczniów). Należy jednak zauważyć, że braki w zakresie wyposażenia szkół w komputery oraz dostępności do Internetu są widoczne jedynie dla szkół podstawowych i gimnazjów (trend w realizacji wskaźników pozwala przypuszczać, że w kolejnych latach w województwie pomorskim wartości wskaźników osiągną lub przekroczą średnią krajową), natomiast dla szkół ponadpodstawowych, ponadgimnazjalnych i policealnych wskaźniki są korzystniejsze, niż średnia dla całego kraju.

W związku z przyznaniem dodatkowych środków z KRW w ramach OP2 celem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie dostępnych środków poprzez wybór dodatkowych projektów z list rezerwowych. Wybrane projekty pozwolą wykorzystać środki z KRW ponadto przyczynią się do osiągnięcia wskaźników, co poprawi spodziewane efekty realizacji OP2. Dodatkowo w związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach w celu efektywnego wykorzystania środków, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać wyboru projektów z list rezerwowych oraz w razie konieczności dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP2 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na wsparcie OP2 dodatkowymi środkami z KRW oraz na decyzję o zmianie nazwy wskaźnika rezultatu w Programie (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji i zmian dokonanych w ramach OP2 w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

Sytuacja w OP2 również była przedmiotem debaty w trakcie spotkania rocznego w dniach 28-29 listopada 2011 r., co został wyrażone również w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012 r.

KE zwraca uwagę, iż poziom kontraktacji w zakresie projektów dotyczących szerokopasmowego Internetu wzrasta, jednakże realizacja projektów nadal nie jest na zadowalającym poziomie. Komisja oczekuje bardzo ścisłego monitorowania realizacji projektów w szczególności w odniesieniu do zasad pomocy publicznej, zamówień publicznych i harmonogramu realizacji projektów.

IZ RPO WP stara się zapewnić maksymalne wsparcie projektom z zakresu szerokopasmowego Internetu, które podpisały umowy w ramach Poddziałania 2.2.1 RPO WP w dniu 29 lutego 2012 roku. Dla beneficjentów realizujących projekty IZ RPO WP organizuje wsparcie w postaci szkoleń czy konsultacji. Ponadto, każda OP ma opiekuna merytorycznego, który pełni nadzór nad realizowanymi projektami (w tym terminową realizacją projektu). Wszelkie niezbędne informacje na temat postępu prac w ramach projektu i ewentualnych problemach IZ RPO WP uzyskuje z wniosku beneficjenta o płatność, który w części sprawozdawczej zawiera informacje niezbędne do monitorowania przebiegu realizacji projektu (postęp rzeczowy i finansowy).

Dodatkowa kwestią, na którą zwraca uwagę KE w zakresie OP2 jest realizacja w ramach RPO WP projektu z zakresu e-administracji w Gdyni. KE miała okazję zapoznać się z rezultatami tego projektu w trakcie ostatniego spotkania rocznego. Zdaniem KE ważne jest aby doświadczenia tego projektu powtórzyć w innych samorządach. W tym celu IZ RPO planuje zorganizowanie we wrześniu br. specjalnego seminarium, na którym Beneficjenci realizujący projekty z zakresu publicznych usług elektronicznych będą mogli podzielić się swoimi doświadczeniami w realizacji projektów.

W ramach OP2 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 10% do 15% kosztów kwalifikowalnych, co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. szkolenia pracowników umożliwiające im optymalne wykorzystanie oraz właściwą obsługę zakupywanego w ramach projektów maszyn/sprzętu/oprogramowania. Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu

elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty polegające na zakupie nowoczesnego sprzętu czy wyposażenia (m.in. sprzęt laboratoryjny) wymagają uwzględnienia działań szkoleniowych, dzięki którym personel będzie optymalnie wykorzystywał opcje zakupywanych przyrządów oraz będzie je właściwie obsługiwał. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w 27 projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **598 021,56 EUR**.

Opis wkładu OP2 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP2.

3.3 Oś Priorytetowa 3 (OP3) – Funkcje miejskie i metropolitalne (Priority Axis 3 – Urban and metropolitan function)

Celem głównym OP3 jest *Rozwój funkcji miejskich i metropolitalnych w głównych ośrodkach rozwojowych*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP3 wynosi **233,1** mln EUR, z czego **163,3** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.3.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP3, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.3.1.2.

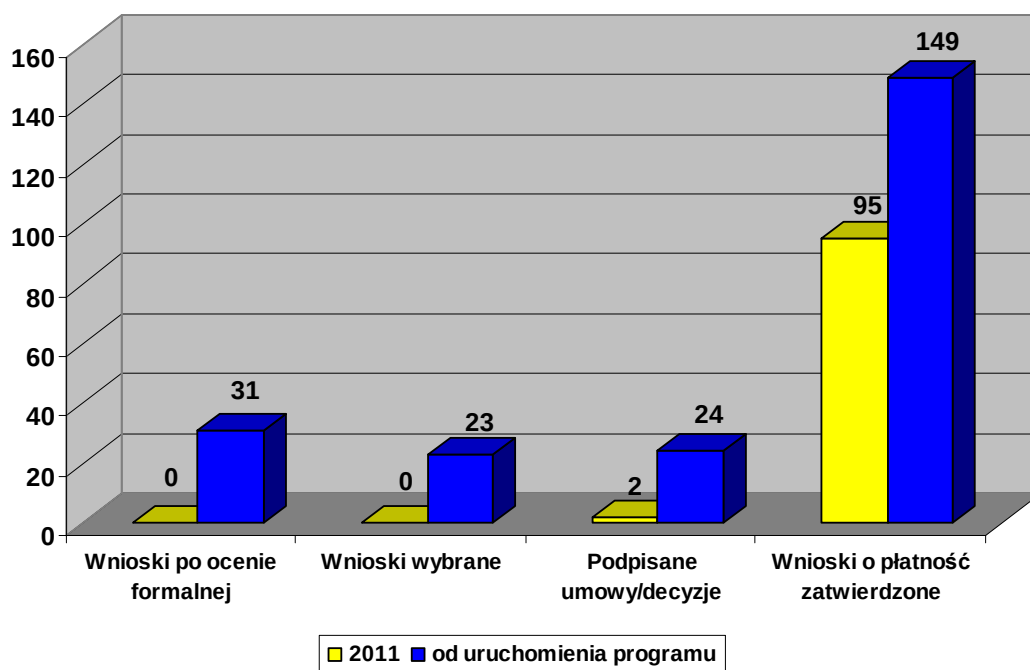
3.3.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

W okresie sprawozdawczym, w ramach OP3, ZWP podpisał 2 umowy z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **4 601 864,86 EUR**, co stanowi **2,82%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP3. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **9 739 311,27 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **12 057 476,84 EUR**.

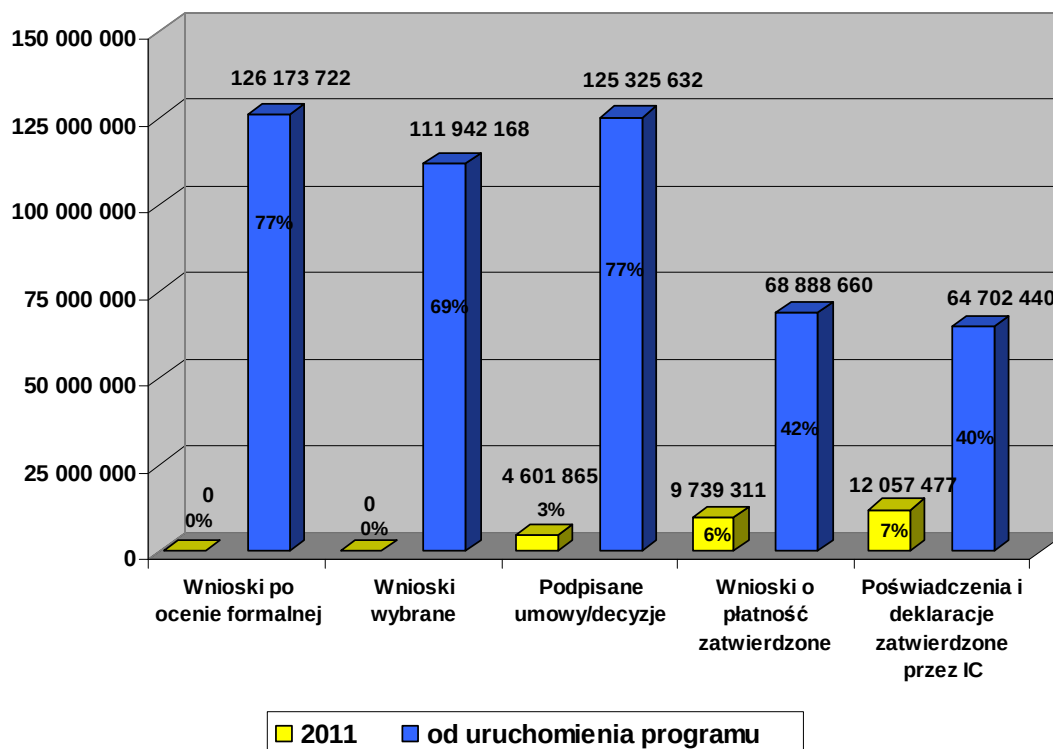
W ramach OP3, od początku uruchomienia Programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **31** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **126 173 722,40 EUR**, co stanowi **77,27%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP3. ZWP wybrał do realizacji **23** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **111 942 167,79 EUR**, co stanowi **68,55%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP3 oraz podpisał **24** umowy z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **125 325 632,42 EUR**, co stanowi **76,75%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP3. Różnica w liczbie projektów wybranych a liczbie podpisanych umów wynika z faktu, iż w ramach Działania 3.3 „Infrastruktura rozwoju miast – wsparcie pozadotacyjne”, zgodnie z art. 44 lit. c) Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006, w przypadku, gdy wdrażanie Programu odbywa się za pomocą instrumentów inżynierii finansowej, Instytucja Zarządzająca może realizować go poprzez przyznanie kontraktu bezpośrednio Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI), który został wskazany przez Komisję Europejską jako podmiot odpowiedzialny za wdrożenie Inicjatywy JESSICA. W

ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **68 888 660,47 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **64 702 439,79 EUR**.

Stan wdrażania OP3

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP3 w EUR

W okresie sprawozdawczym nie zostały przeprowadzone żadne nabory wniosków. Od uruchomienia Programu przeprowadzonych zostało **6** naborów wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **106 207 892 EUR**, co stanowi **65,04%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP3.

Najwyższym stopniem wykorzystania dostępnej alokacji (ponad 90% liczoną wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR) charakteryzują się: Działanie 3.2 „*Wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskiej*”, w którym podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów oraz Działanie 3.3 „*Infrastruktura rozwoju miast – wsparcie pozadotacyjne*”, w którym podpisana została 1 umowa o dofinansowanie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), w wyniku czego powstał Fundusz Powierniczy JESSICA. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach Działania 3.2 wyniosła 126,24 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 49,83%. Niższym niż przeciętny poziomem absorpcji środków z EFRR wykazuje się Działanie 3.1 „*Rozwój i integracja systemów transportu zbiorowego*”, dla którego stopień kontraktacji wyniósł 50,71%. Niski poziom wykorzystania dostępnych dla Działania środków wynika z harmonogramu ogłaszania konkursów oraz zasilania Działania 3.1 środkami z KRW. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 54,05 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 62,54%. W 2013 r. planuje się przeprowadzenie kolejnego konkursu w ramach Działania 3.1, co pozwoli na 100% wykorzystanie dostępnej alokacji.

Realizowane w ramach OP3 projekty obejmują modernizację i budowę liniowej i węzłowej infrastruktury transportu zbiorowego, a także zakup nowego taboru na potrzeby transportu zbiorowego. Ponadto wsparciem objęto rewaloryzację, modernizację i adaptację zabudowy historycznej, jak również budowę lub przebudowę publicznej infrastruktury o funkcjach gospodarczych, społecznych oraz rekreacyjnych.

Podział według sektora gospodarki:

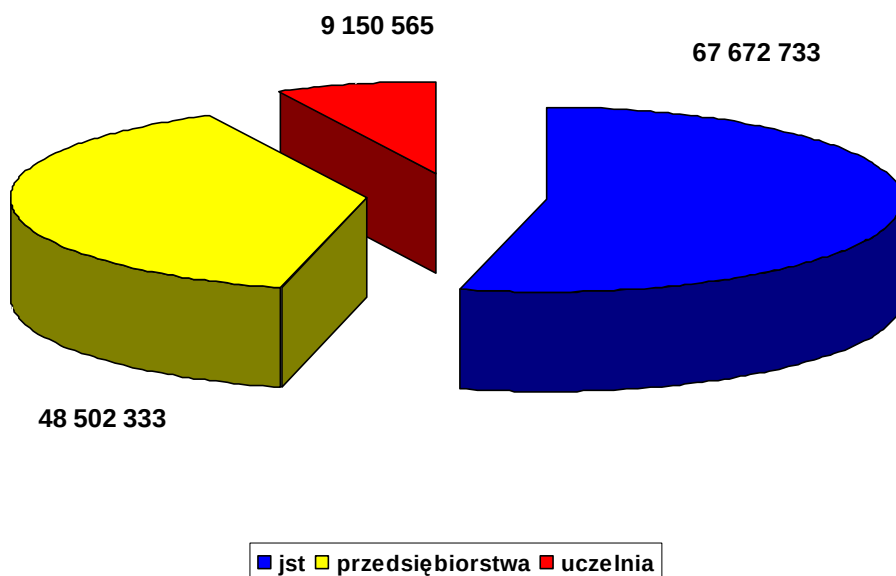
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
Administracja publiczna	19	55 539 929,71	79,17	44,32
Transport	2	12 460 660,46	8,33	9,94
Inne niewyszczególnione usługi	2	12 145 033,40	8,33	9,69
Nie dotyczy	1	45 180 008,85	4,17	36,05
Razem	24	125 325 632,42	100,00	100,00

Analiza podpisanych w ramach OP3 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na administrację publiczną (44,32%). Powyższy podział spowodowany jest faktem, iż przeważającą część beneficjentów stanowią jst realizujące projekty rewitalizacyjne a także rozwijające transport miejski. W dziale gospodarki oznaczonym jako „Nie dotyczy” zawiera się umowa z Europejskim Bankiem Centralnym na utworzenie Funduszu Powierniczego JESSICA.

Podział według rodzajów beneficjentów:

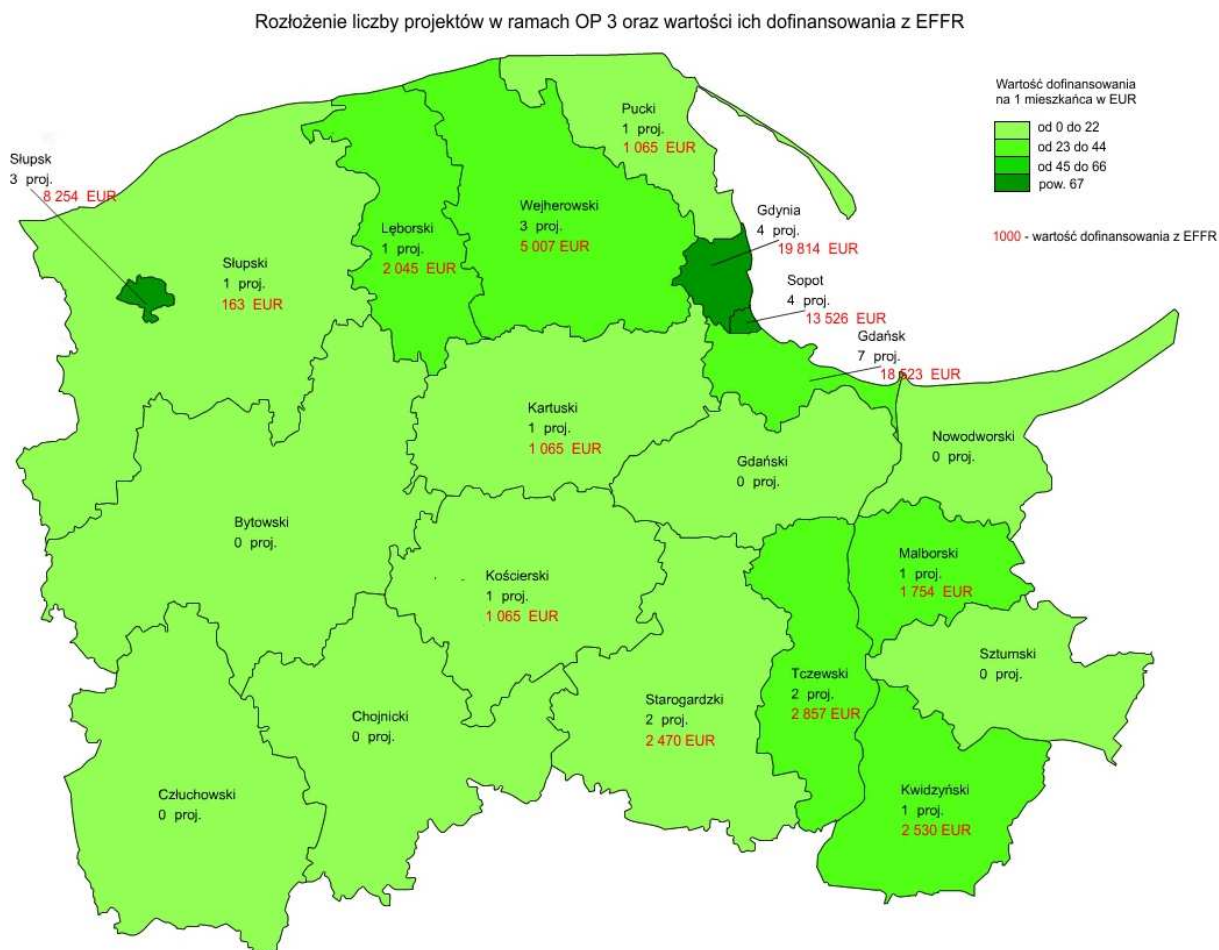
Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (54,00%), które realizują 20 projektów w ramach OP3. Znaczny udział w ogólnej wartości zawartych umów o dofinansowanie (38,70%) stanowią również przedsiębiorstwa, w tym zaliczony do nich Europejski Bank Inwestycyjny.

Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP3 wg rodzaju beneficjenta

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP3 wskazuje, iż największy strumień środków trafił do Trójmiasta. Największym biorcą środków EFRR jest miasto Gdynia, realizujące 4 projekty (ok. **19,8 mln EUR**). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest miasto Gdańsk, które realizuje 7 projektów (ok. **18,6 mln EUR**). Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazują miasta Gdynia, Sopot oraz Słupsk.

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano **100%** środków EFRR (125 325 632,42 EUR – 24 umowy).

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **327 856,61 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **0,20%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP3.

Podział wg obszarów:

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP3 to:

- **Transport** - zawarto **5** umów/decyzji na kwotę dofinansowania z EFRR **30 640 946,63 EUR**. Wszystkie umowy w zakresie transportu miejskiego zawarte zostały w ramach Działania 3.1.

- **Inne** – zawarto **19** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **94 684 685,79 EUR**. W tej kategorii mieszczą się projekty dotyczące wsparcia obiektów użyteczności publicznej o charakterze metropolitalnym.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotny z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest rzeczywisty poziom kontraktacji, który w ramach OP3 został osiągnięty na poziomie **83,56%**¹¹. Zgodnie z decyzją IZ RPO WP na realizację Działania 3.1 zostały przeznaczone dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania w wysokości **22 924 988 EUR** (14,04% całkowitej alokacji na OP3). Pozwoli to na ogłoszenie dodatkowego konkursu w ramach Działania, w związku z czym poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu skorelowanych z Działaniem 3.1 wzrośnie, natomiast poziom osiągnięcia pozostałych wskaźników nie ulegnie znaczącym zmianom.

Od uruchomienia programu na **24** umowy o dofinansowanie, nie został zakończony żaden projekt, w związku z czym wartości wskaźników są równe założonym wartościom bazowym. Stąd analiza osiągnięcia wskaźników jest tylko szacunkowa i w całości opiera się na danych zawartych w umowach o dofinansowanie.

Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu transportu zbiorowego” zostanie osiągnięty na poziomie **33,33% (5 szt.)**, w przypadku wskaźnika „Liczba utworzonych węzłów integracyjnych transportu pasażerskiego” na dzień dzisiejszy żaden z projektów wybranych do dofinansowania nie obejmuje budowy węzłów integracyjnych, jednak ze względu na planowany jeszcze jeden konkurs w ramach Działania 3.1 osiągnięcie wskaźnika wydaje się prawdopodobne, należy się spodziewać również wzrostu wartości wskaźnika „Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych”, który obecnie osiągnął poziom **23% (11,5 km)**. Szacuje się również, że wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Skrócenie czasu dostępności miejskim transportem zbiorowym do centrum obszaru metropolitalnego” zostanie osiągnięty na poziomie **29,9% (5,98 min)**, natomiast „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży” zostanie osiągnięty na poziomie **55,66% (11 131 389,53 EUR)**. Wszystkie wymienione wyżej wskaźniki produktu i rezultatu w całości odpowiadają projektom realizowanym w ramach Działania 3.1. Na dzień dzisiejszy z szacowanej realizacji wynika, że cele ilościowe nie zostaną osiągnięte. Jednak w związku z otrzymaniem wsparcia finansowego z Krajowej Rezerwy Wykonania IZ RPO WP podjęła decyzję o zwiększeniu alokacji na OP3, co umożliwi ogłoszenie konkursu w ramach Działania, ukierunkowanego na wsparcie liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego, co urealnia szanse osiągnięcia zakładanych w Programie wartości.

Szacuje się, że wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu zwiększania atrakcyjności miast, w tym liczba kompleksowych projektów rewitalizacyjnych” zostanie osiągnięty na poziomie **211,11%/160% (19/8 szt.)**. Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów miast” zostanie osiągnięty na poziomie **168,62% (337,23 ha)**. Poziom realizacji powyższych wskaźników dotyczących atrakcyjności przestrzeni miejskiej przekracza wartości referencyjne. Wynika to z zastosowania przez IZ RPO procedury konsultacyjnej poprzedzającej konkurs w ramach Poddziałania 3.2.1. W jej wyniku do konkursu zostały złożone projekty, które w największym

¹¹ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (76,75%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

stopniu wpisywały się w cele, zakres i oczekiwane rezultaty całego Działania 3.2. Podkreślenia wymaga również fakt, że w ramach Poddziałania 3.2.2 do dofinansowania wybrano projekty objęte pomocą publiczną (średni rzeczywisty poziom dofinansowania wyniósł 39,58%). Oznacza to wysoką wartość dodaną projektów dotyczących zwiększania atrakcyjności przestrzeni miejskiej.

Na podstawie szacowanych umów o dofinansowanie należy stwierdzić, iż dotychczasowy stopień realizacji OP3 w zdecydowanym sposób przyczyni się do rozwoju i przywrócenia utraconych funkcji społeczno-gospodarczych na zdegradowanych terenach miejskich, zwiększenia podaży atrakcyjnych terenów inwestycyjnych i rekreacyjnych oraz podniesienia jakości stref rozwojowych w miastach. Należy również wspomnieć, iż w ramach OP3 rozpoczęto realizację inwestycji opartych na wsparciu pozadotacyjnym w ramach Inicjatywy JESSICA, ukierunkowanej na wzmocnienie aktywności społecznej i gospodarczej regionu oraz zwiększenie konkurencyjności miast województwa pomorskiego poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów miast.

Trudno jednak powiedzieć, w jakim stopniu zostaną osiągnięte efekty dotyczące rozwoju i integracji efektywnych i przyjaznych środowisku miejskich systemów transportu zbiorowego, chociaż tu również mogą być widoczne pozytywne skutki realizacji Inicjatywy JESSICA.

W związku z przyznaniem dodatkowych środków z KRW w ramach OP3 celem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie dostępnych środków poprzez organizację dodatkowego konkursu w ramach Działania 3.1. Dodatkowy konkurs pozwoli wykorzystać środki z KRW ponadto przyczyni się do osiągnięcia wskaźników, co poprawi spodziewane efekty realizacji OP3. Dodatkowo w celu efektywnego wykorzystania środków na dofinansowanie projektów z list rezerwowych, w związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP3 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na wsparcie OP3 dodatkowymi środkami z KRW (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji i zmian dokonanych w ramach OP1 w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

W rekomendacjach zawartych w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012 r. KE podkreśla m.in. konieczność zapewnienia komplementarności działań realizowanych w ramach projektów rewitalizacyjnych (w RPO WP Poddziałanie 3.2.1 i 8.1.2, Działanie 3.3) z projektami finansowanymi z EFS. IZ RPO WP już od 2008 roku prowadzi intensywne działania mające na celu zapewnienie maksymalnej komplementarności projektów rewitalizacyjnych z EFS. W opracowanych w 2008 roku Wytocznych dotyczących przygotowywania projektów w ramach Poddziałania 3.2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne RPO WP na lata 2007-2013 stanowiących Załącznik nr 5 do Przewodnika Beneficjenta RPO WP znalazł się rozdział poświęcony komplementarności działań rewitalizacyjnych z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki. Wówczas już IZ RPO WP wskazała przykładowe możliwości finansowania działań o charakterze społecznym na obszarze rewitalizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora, 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego, 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy, 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia, 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej, 8.1.1 Wspieranie rozwoju

kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw). Od tego czasu IZ RPO WP nawiązała współpracę z DEFS (IP dla komponentu regionalnego POKL) w celu takiego programowania konkursów w POKL, aby zapewnić maksymalną komplementarność Działań. Powyższa współpraca spowodowała, iż w Planach Działań na lata 2009, 2010, 2011, 2012 znalazły się zapisy promujące komplementarność POKL z RPO WP m.in. poprzez ogłaszanie w ramach Poddziałania 7.2.1 POKL konkursów, w których grupę docelową stanowiły w 100% osoby będące mieszkańcami obszarów zdegradowanych wskazanych w Notach intencyjnych przygotowywanych dla Poddziałania 3.2.1 RPO WP (konkurs w roku 2009, 2011), jak również poprzez wskazywanie preferencji dla osób z obszarów zdegradowanych w ramach kryteriach strategicznych (Plany Działań na lata 2009-2012). Przykładowe kryteria strategiczne zawarte w Planach Działań na rok 2011 zostały zawarte w Rozdziale 2.6 „Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia”.

Biorąc pod uwagę zasady realizacji projektów w ramach Poddziałania 3.2.1, które zapewniły iż realizowane projekty są zintegrowane (obejmują szereg działań w tym działania miękkie) i partnerskie, dodatkowo komplementarne z projektami finansowanymi z EFS, dotychczasowe doświadczenie stanowi z punktu widzenia IZ RPO WP doskonałe wyjście dla programowania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ITI) w przyszłym okresie programowania. Dodatkowo ważne jest również doświadczenie płynące z wdrażania Inicjatywy JESSICA zarówno z punktu widzenia IZ RPO WP jak również miast zainteresowanych tą Inicjatywą które przygotowały Zintegrowane Plan Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Miejskich (ZIPROM) mogące stanowić bazę dla przyszłych ITI.

W ramach OP3 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 5% do 15% kosztów kwalifikowalnych, co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. akcje szkoleniowe wśród społeczeństwa, kampanie informacyjno-edukacyjne, warsztaty artystyczne czy programy profilaktyczne. Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty z zakresu zwiększania atrakcyjności przestrzeni publicznych wiążą się z koniecznością przeprowadzenia wśród społeczeństwa kampanii informacyjnych i edukacyjnych oraz wszelkiego rodzaju warsztatów edukacyjnych i artystycznych. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w **18** projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **3 570 483,43 EUR**.

Opis wkładu OP3 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP3.

3.4 Oś Priorytetowa 4 (OP4) – Regionalny system transportowy (Priority Axis 4 – Regional transport system)

Celem głównym OP4 jest poprawa spójności i efektywności regionalnego systemu transportowego oraz jego sprawne powiązanie z systemem krajowym i transeuropejskim. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP4 wynosi **296,3** mln EUR, z czego **222,2** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.4.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

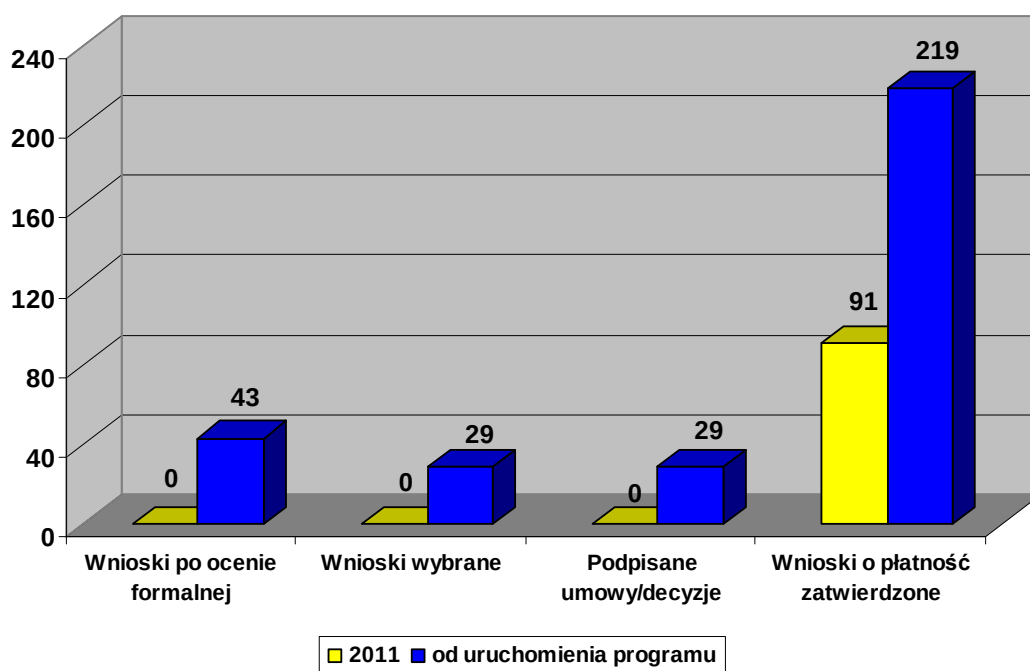
W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP4, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.4.1.2.

3.4.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

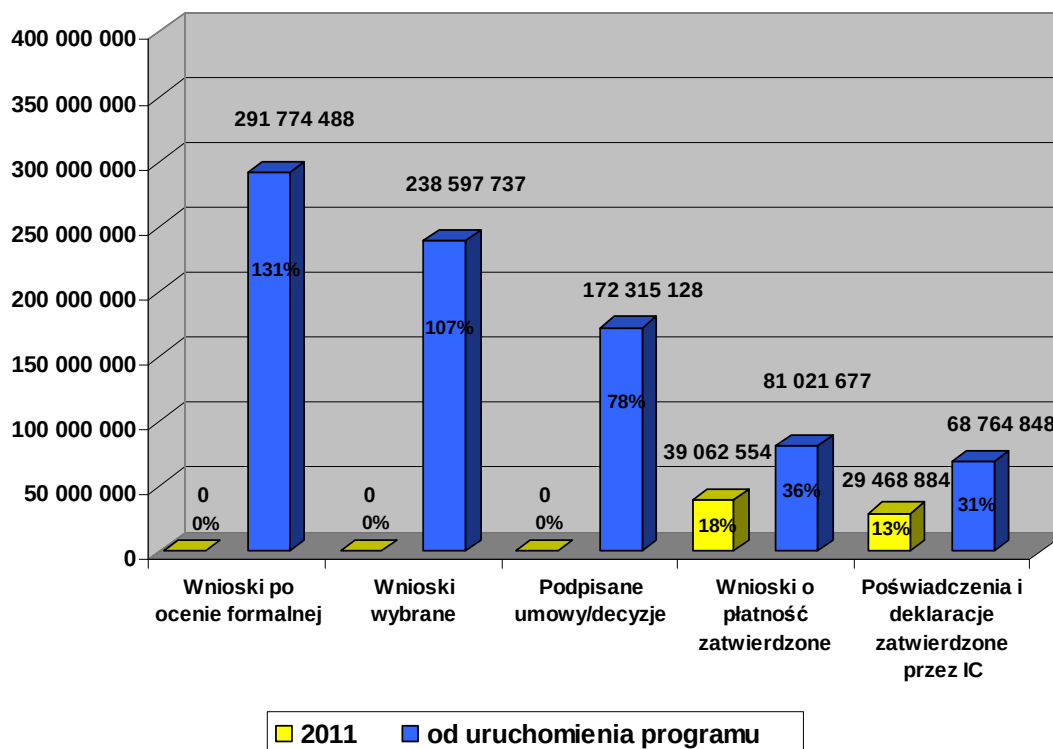
W okresie sprawozdawczym, w ramach OP4, w ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **39 062 553,64 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **29 468 883,94 EUR**.

W ramach OP4, od początku uruchomienia Programu, pozytywnie ocenę formalną przeszły **43** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **291 774 487,53 EUR**, co stanowi **131,30%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP4. ZWP wybrał do realizacji **29** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **238 597 737,05 EUR**, co stanowi **107,37%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP4 oraz podpisał **29** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **172 315 127,90 EUR**, co stanowi **77,54%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP4. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **81 021 676,76 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **68 764 847,95 EUR**.

Stan wdrażania OP4

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP4 w EUR

W okresie sprawozdawczym nie został przeprowadzony żaden nabór wniosków w ramach OP4. Od uruchomienia Programu przeprowadzonych zostało **5** naborów wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **168 941 561 EUR**, co stanowi **76,02%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP4. Wszystkie Działania w ramach OP4 charakteryzują się ok. 80% stopniem wykorzystania dostępnej alokacji. Podpisanych zostało 29 umów o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów. W I kwartale 2012 r. przeprowadzone zostaną 2 nabory wniosków w ramach Działania 4.1 oraz Działania 4.2 na łączną kwotę alokacji wynoszącą 3 mln EUR. IZ RPO WP planuje ponadto, ogłoszenie kolejnych naborów w ramach Działania 4.1 oraz 4.2 na przełomie 2012 r. i 2013 r., które umożliwią 100% wykorzystanie dostępnej alokacji. Ponadto, IZ RPO WP, mając na uwadze optymalne wykorzystanie dostępnych dla priorytetu środków, planuje dokonać ewentualnych realokacji środków pomiędzy Działaniami.

Z uwagi na fakt, iż alokacja na OP4 przekracza **20%** całkowitej alokacji przeznaczonej na Program, przedstawiamy analizę finansową oraz rzeczową na poziomie Działania.

Działanie 4.1 „Rozwój regionalnej infrastruktury drogowej”

Realizowane w ramach Działania projekty dotyczą usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą przez obszar województwa.

Alokacja środków przewidzianych na Działanie wyniosła **136 398 455 EUR**. Od uruchomienia Programu przeprowadzono 3 nabory wniosków (2 konkursy dla projektów zlokalizowanych na obszarach poza miastami na prawach powiatu - 70% alokacji Działania oraz 1 konkurs dla projektów w miastach na prawach powiatu - 30 % alokacji Działania) na łączną wartość alokacji w wysokości **89 372 906 EUR**. Pozytywnie ocenę formalną przeszły **34** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **204 335 313,80 EUR**, co stanowi

149,81% całkowitej alokacji przeznaczonej na Działanie. ZWP wybrał do realizacji **20** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **151 158 563,32 EUR**, co stanowi **110,82%** całkowitej alokacji przeznaczonej na Działanie. Podpisanych zostało **20** umów/decyzji z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **98 242 222,87 EUR**, co stanowi **72,03%** całkowitej alokacji przeznaczonej na Działanie. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wynosi 158,68 mln EUR (74,44% tej wartości skoncentrowana jest na obszarach miejskich), natomiast średni faktyczny poziom dofinansowania wyniósł 71,02%. Średnia wartość (całkowita) projektów wynosi **7,9 mln EUR**, przy czym projekty realizowane w miastach na prawach powiatu mają większy wymiar finansowy w porównaniu z innymi projektami. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **71 938 460,41 EUR**, co stanowi **52,74%** całkowitej alokacji przeznaczonej na Działanie. W I kwartale 2012 r. zostanie przeprowadzony kolejny nabór wniosków o alokacji wynoszącej 1,5 mln EUR. Typy projektów, które podlegały będą wsparciu w ramach przedmiotowego konkursu to: opracowanie dokumentacji projektowej niezbędnej do realizacji inwestycji drogowej w perspektywie finansowej 2014-2020, w tym m.in.: studium korytarzowe (dla nowoprojektowanych inwestycji liniowych), studium techniczno- ekonomiczno- środowiskowe, raport OOS, program funkcjonalno-użytkowy, dokumentacja techniczna, analiza finansowo- ekonomiczna. Na przełomie 2012 r. i 2013 r., ogłoszony zostanie kolejny nabór, który umożliwi 100% wykorzystanie dostępnej dla Działania alokacji.

Działanie 4.2 „Rozwój regionalnej infrastruktury kolejowej”

Realizowane w ramach Działania projekty dotyczą usprawnienia najważniejszych regionalnych połączeń kolejowych (z punktu widzenia przewozów pasażerskich) położonych poza siecią połączeń krajowych i transeuropejskich.

Alokacja środków przewidzianych na Działanie wyniosła **66 263 633 EUR**. Od uruchomienia Programu przeprowadzono 1 nabór wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **40 713 025 EUR**, w którym złożono 3 projekty o wnioskowanej wartości dofinansowania znacznie przekraczającej pierwotną alokację EFRR przewidzianą w ramach Działania. ZWP wybrał do realizacji **3** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **58 305 290,81 EUR**, co stanowi **87,99%** alokacji przeznaczonej na Działanie. Wybór wszystkich złożonych w ramach konkursu projektów możliwy był dzięki oszczędnościom poprzetargowym w pozostałych Działaniach OP4 i przesunięciu środków na realizację projektów z zakresu infrastruktury kolejowej. Podpisane zostały **3** umowy z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **57 492 743,26 EUR**, co stanowi **86,76%** całkowitej alokacji przeznaczonej na Działanie. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wynosi 96,8 mln EUR (zdecydowana większość tej kwoty – 95,67% skoncentrowana zostanie na obszarach wiejskich), natomiast średni faktyczny poziom dofinansowania wyniósł 72,83%. W I kwartale 2012 r. zostanie przeprowadzony kolejny nabór wniosków o alokacji wynoszącej 1,5 mln EUR. Typy projektów, które podlegały będą wsparciu w ramach przedmiotowego konkursu to: opracowanie dokumentacji projektowej niezbędnej do realizacji inwestycji kolejowej w perspektywie finansowej 2014-2020, w tym m.in.: studium korytarzowe, studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe, raport OOS, Program funkcjonalno-użytkowy, dokumentacja techniczna, analiza finansowo-ekonomiczna. Na przełomie 2012 r. i 2013 r., ogłoszony zostanie kolejny nabór, który umożliwi 100% wykorzystanie dostępnej dla Działania alokacji.

Działanie 4.3 „Rozwój i poprawa dostępności węzłów transportowych”

Realizowane w ramach Działania projekty dotyczą podniesienia konkurencyjności regionalnych węzłów transportowych.

Alokacja środków przewidzianych na Działanie wyniosła **19 562 910 EUR** (w wyniku niższego poziomu kontraktacji alokacja została zmniejszona na rzecz Działania 4.2). Od

uruchomienia Programu przeprowadzono 1 nabór wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **38 855 630 EUR**. Ocenę formalną przeszło 6 wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **29 133 882,92 EUR**, co stanowi **148,92%** alokacji przeznaczonej na Działanie. ZWP wybrał do realizacji 6 wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **29 133 882,92 EUR**, co stanowi **148,92%** alokacji przeznaczonej na Działanie. Podpisanych zostało 6 umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **16 580 161,77 EUR**, co stanowi **84,75%** alokacji przeznaczonej na Działanie. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wynosi 27,6 mln EUR, natomiast średni faktyczny poziom dofinansowania wyniósł 75%. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **8 683 619,37 EUR**, co stanowi **44,39%** całkowitej alokacji przeznaczonej na Działanie.

Realizowane w ramach OP4 projekty obejmują rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym. Przedsięwzięcia te dotyczą usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych. Ponadto, wsparciem objęte zostały projekty z zakresu poprawy infrastruktury zapewniającej bezpośredni dostęp do węzłów transportowych.

Podział według sektora gospodarki

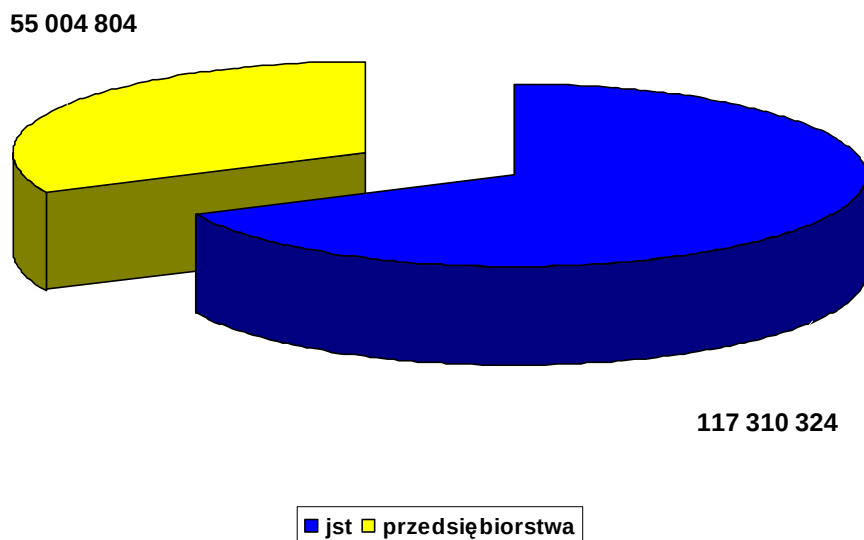
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Administracja publiczna</i>	27	117 310 323,67	93,10	68,08
<i>Transport</i>	2	55 004 804,23	6,90	31,92
Razem	29	172 315 127,90	100,00	100,00

Analiza podpisanych w ramach OP4 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na administrację publiczną (68,08%). Powyższy podział spowodowany jest faktem, iż przeważającą część beneficjentów stanowią jst realizujące projekty z zakresu dróg regionalnych i lokalnych. Projekty z działu „Transport” realizowane są przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i dotyczą rewitalizacji i modernizacji linii kolejowych nr 201 oraz 213.

Podział według rodzajów beneficjentów

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (68,08%), które realizują 27 projektów w ramach powyższej OP. 10 projektów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 49,8 mln EUR realizowanych jest przez Samorząd Województwa Pomorskiego. Pozostałą grupę beneficjentów stanowią przedsiębiorstwa (31,92%), a dokładnie 1 duże przedsiębiorstwo - PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., które realizuje 2 projekty z zakresu regionalnej infrastruktury kolejowej.

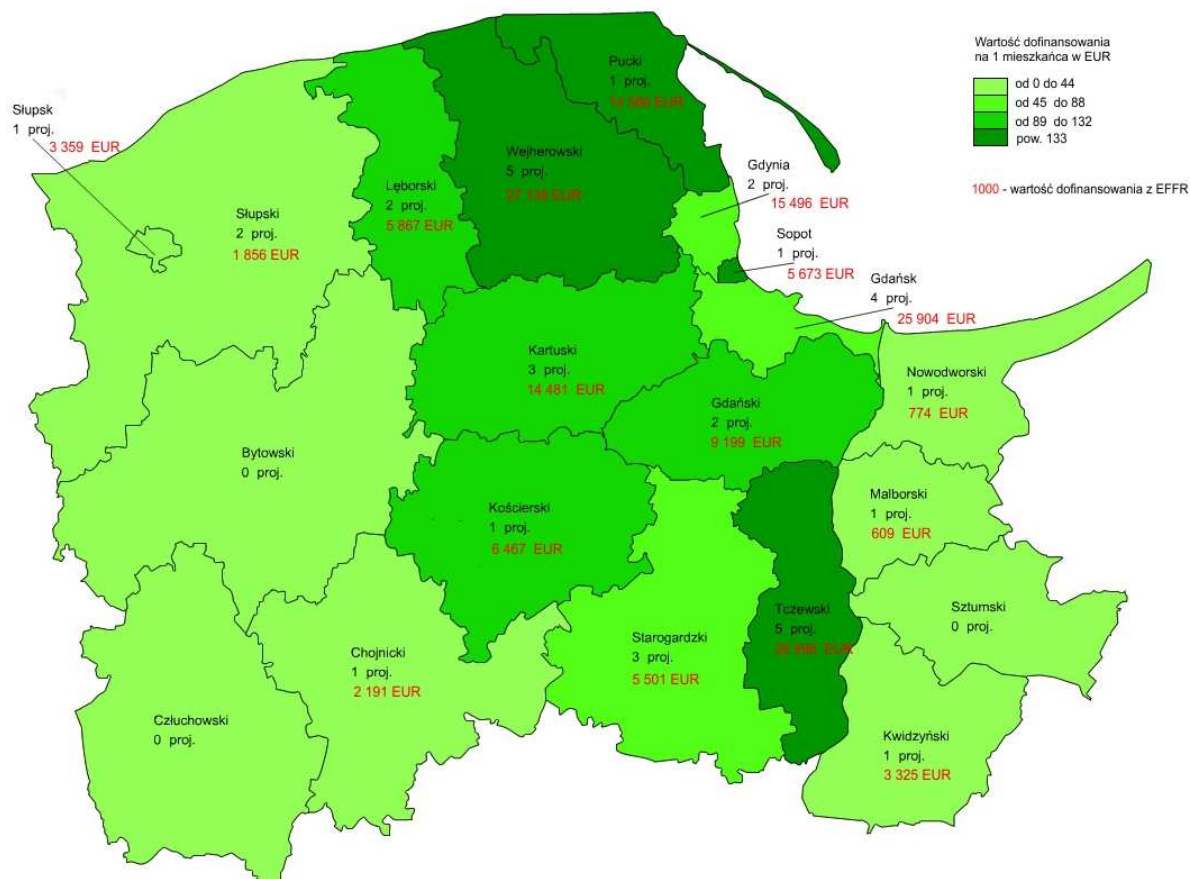
**Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP4 wg
rodzaju beneficjenta**

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP4 wskazuje, iż największy strumień środków trafił do powiatu tczewskiego (ok. 29,9 mln EUR), na terenie którego realizowanych jest 5 projektów. Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest powiat wejherowski, na terenie którego realizowanych jest 5 projektów (ok. 27,1 mln EUR). Powiaty, na których nie realizuje się projektów drogowych/kolejowych, to: bytowski, człuchowski oraz sztumski. Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazują miasto Sopot oraz powiaty pucki, wejherowski i tczewski.

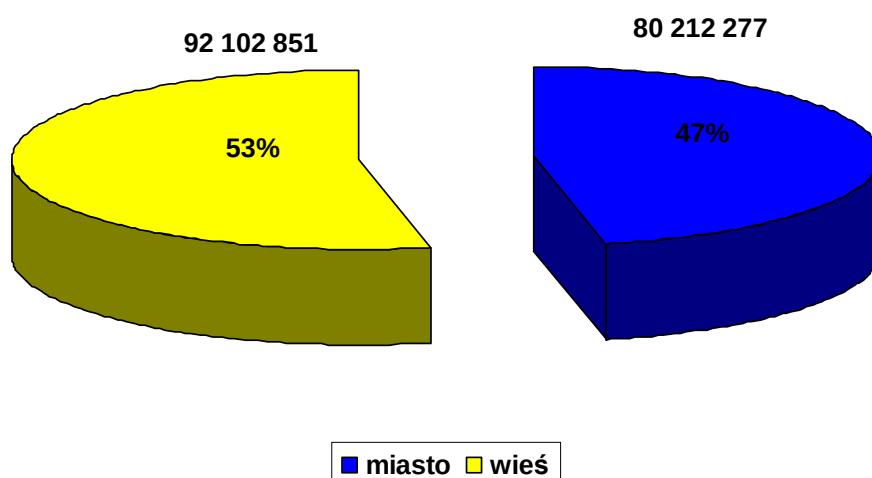
Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 4 oraz wartości ich dofinansowania z EFR

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **47%** środków EFR (80 212 276,87 EUR – 17 umów), natomiast na obszary wiejskie **53%** środków EFR (92 102 851,02 EUR – 12 umów).

**Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP4 w podziale
na miasto/wieś**

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **16 570 995,70 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **7,46%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP4.

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP4 to:

- **Transport** - zawarto **29** umów/decyzji na kwotę dofinansowania z EFRR **172 315 127,90 EUR**.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotną z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest informacja na temat rzeczywistego poziomu kontraktacji, która w ramach OP4 została osiągnięta na poziomie **84,42%**¹². Zgodnie z decyzją IZ RPO WP na realizację OP4 zostały przeznaczone dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania w wysokości **18 659 873 EUR** (8,40% całkowitej alokacji na OP4). Pozwoliło to na ogłoszenie oraz zaplanowanie dodatkowych konkursów, zatem poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu ulegnie zmianom.

Od uruchomienia programu na **29** podpisanych umów o dofinansowanie, zakończonych zostało **11** projektów (**9** w ramach Działania 4.1 oraz **2** w ramach Działania 4.3), co stanowi **37,93%**.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów objętych wsparciem w ramach Osi Priorytetowej z zakresu poprawy dostępności do węzłów transportowych” osiągnął wartość **2** szt., czyli **40%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **120%** (**6** szt.).

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów objętych wsparciem w ramach Osi Priorytetowej z zakresu infrastruktury drogowej” osiągnął wartość **9** szt., czyli **30%**

¹² Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (77,54%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **66,67% (20 szt.)**. Wskaźnik produktu „Długość wybudowanych/przebudowanych dróg” osiągnął wartość **39,95 km**, czyli **24,97%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **71,40% (114,24 km)**. Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach” osiągnął wartość **3 137 232,38 EUR**, czyli **3,49%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **83,52% (75 171 978,06 EUR)**. W związku z planowanym do ogłoszenia kolejnym konkursem w ramach Działania 4.1 powyższe wartości wskaźników produktu i rezultatu ulegną zwiększeniu, co urealnia możliwość osiągnięcia wartości referencyjnych.

W związku z tym, że w ramach Działania 4.2 nie został jeszcze zakończony żaden projekt, poniższe wskaźniki produktu i rezultatu zostały oszacowane wyłącznie na podstawie zawartych umów o dofinansowanie. Szacuje się, że wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów objętych wsparciem w ramach Osi Priorytetowej z zakresu infrastruktury kolejowej” zostanie osiągnięty na poziomie **30% (3 szt.)**, natomiast „Długość wybudowanych/przebudowanych linii kolejowych” zostanie osiągnięty na poziomie **83,02% (141,13 km)**. Szacuje się, że wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych” zostanie osiągnięty na poziomie **85,39% (5 977 444,55 EUR)**. Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że województwo pomorskie już teraz charakteryzuje się wyższą, niż średnia krajowa eksploatacją linii kolejowych (6,80 km na 100 km² w pomorskim – 6. miejsce wśród wszystkich województw przy średniej 6,50 km na 100 km² w kraju).

Z uwagi na fakt, iż alokacja na OP4 przekracza **20%** całkowitej alokacji przeznaczonej na program, przedstawiamy analizę finansową oraz rzeczową na poziomie Działania.

Działanie 4.1 „Rozwój regionalnej infrastruktury drogowej”

W ramach Działania 4.1 rzeczywisty poziom kontraktacji został osiągnięty na poziomie **78,42%**¹³. W związku z przyznaniem dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania planuje się ogłoszenie kolejnego konkursu w ramach Działania, co pozwoli na poprawę realizacji wskaźników¹⁴. Realizowane w ramach Działania projekty dotyczą usprawnienia ważnych dla województwa połączeń drogowych wiążących regionalny system transportowy z siecią dróg krajowych i z transeuropejską siecią transportową przebiegającą przez obszar województwa.

Od uruchomienia programu na podpisanych zostało **20** umów o dofinansowanie, co stanowi **68,96%** wszystkich umów podpisanych w ramach Osi, natomiast zakończonych zostało **9** projektów, co stanowi **31%** umów podpisanych w ramach OP4.

¹³ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (72,03%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

¹⁴ Zgodnie ze stanowiskiem MRR w tabeli przedstawiono wskaźniki zgodne z aktualnym URPO WP z dnia 5 kwietnia 2012 roku.

Wskaźnik produktu na poziomie URPO „Liczba projektów zrealizowanych (ogółem)” osiągnął wartość **9** szt., czyli **30%** wartości docelowej określonej w URPO, przy czym wszystkie projekty są realizowane poza miastami na prawach powiatu, co stanowi **34,62%** wartości docelowej określonej w URPO. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik „Liczba projektów zrealizowanych (ogółem)” zostanie osiągnięty na poziomie **66,67%** (**20** szt.), przy czym „Liczba projektów zrealizowanych w miastach na prawach powiatu” zostanie osiągnięty na poziomie **100%** (**4** szt.), natomiast „Liczba projektów zrealizowanych poza miastami na prawach powiatu” zostanie osiągnięty na poziomie **61,54%** (**16** szt.).

Wskaźnik produktu na poziomie URPO „Długość wybudowanych dróg, w tym długość wybudowanych obwodnic” osiągnął wartość **6,66** km, czyli **19,03%** wartości docelowej określonej w URPO dla wszystkich wybudowanych dróg, w tym **7,97** km, czyli **79,70%** wartości docelowej określonej dla obwodnic. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **53,31%** (**18,66** km) dla wszystkich wybudowanych dróg, w tym **163,40%** (**16,34** km) dla obwodnic. Wskaźnik produktu na poziomie URPO „Długość przebudowanych dróg” osiągnął wartość **30,07** km, czyli **30,07%** wartości docelowej określonej w URPO. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **75,01%** (**75,01** km).

Wskaźnik rezultatu na poziomie URPO „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach” osiągnął wartość **2 988 102,14** euro/rok, czyli **3,53%** wartości docelowej określonej w URPO. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **83,61%** (**70 734 833,10** euro/rok).

Na dzień dzisiejszy z kontraktacji wynika, że nie wszystkie wskaźniki osiągną wartości referencyjne, jednak z uwagi na zaplanowany kolejny konkurs w ramach Działania, osiągnięcie wskaźników staje się realne.

Działanie 4.2 „Rozwój regionalnej infrastruktury kolejowej”

W ramach Działania 4.2 rzeczywisty poziom kontraktacji został osiągnięty na poziomie **94,47%**¹⁵. W związku z przyznaniem dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania planuje się ogłoszenie kolejnego konkursu w ramach Działania, co pozwoli na poprawę realizacji wskaźników¹⁶. Realizowane w ramach Działania projekty dotyczą usprawnienia najważniejszych regionalnych połączeń kolejowych (z punktu widzenia przewozów pasażerskich) położonych poza siecią połączeń krajowych i transeuropejskich.

Od uruchomienia programu podpisane zostały **3** umowy o dofinansowanie, co stanowi **10,34%** wszystkich umów podpisanych w ramach Osi, natomiast nie zakończono jeszcze żadnego projektu, w związku z czym analiza jakościowa oparta została wyłącznie na wartościach szacowanych do realizacji na podstawie zawartych umów o dofinansowanie.

Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik produktu na poziomie URPO „Długość wybudowanych/przebudowanych linii kolejowych” zostanie osiągnięty na poziomie **83,02%** (**141,13** km), natomiast wskaźnik produktu „Liczba wybudowanych/przebudowanych przejazdów kolejowych/bezkolizyjnych” zostanie osiągnięty na poziomie **150%** (**111** szt.).

¹⁵ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (86,76%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

¹⁶ Zgodnie ze stanowiskiem MRR w tabeli przedstawiono wskaźniki zgodne z aktualnym URPO WP z dnia 5 kwietnia 2012 roku.

Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik rezultatu na poziomie URPO „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i kolejowych” zostanie osiągnięty na poziomie **85,39% (5 977 444,55 euro/rok)**.

Na dzień dzisiejszy z kontraktacji wynika, że nie wszystkie wskaźniki osiągną wartości referencyjne, jednak z uwagi na zaplanowany kolejny konkurs w ramach Działania, osiągnięcie wskaźników staje się realne.

Działanie 4.3 „Rozwój i poprawa dostępności węzłów transportowych”

W ramach Działania 4.3 rzeczywisty poziom kontraktacji został osiągnięty na poziomie **92,28%**¹⁷. Z powodu wyczerpania alokacji nie planuje się ogłoszenia kolejnego konkursu w ramach Działania, więc nie przewiduje się znaczącej poprawy realizacji wskaźników¹⁸. Realizowane w ramach Działania projekty dotyczą podniesienia konkurencyjności regionalnych węzłów transportowych.

Od uruchomienia programu podpisanych zostało **6** umów o dofinansowanie, co stanowi **20,69%** wszystkich umów podpisanych w ramach Osi, natomiast zakończone zostały **2** projekty, co stanowi **6,90%** umów podpisanych w ramach OP4.

Wskaźnik produktu na poziomie URPO „Długość wybudowanych dróg stanowiących bezpośredni dostęp do węzłów transportowych” osiągnął wartość **0,27 km**, czyli **5,40%** wartości docelowej określonej w URPO. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **35,60% (1,78 km)**.

Wskaźnik produktu na poziomie URPO „Długość przebudowanych dróg stanowiących bezpośredni dostęp do węzłów transportowych” osiągnął wartość **2,95 km**, czyli **14,75%** wartości docelowej określonej w URPO. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **93,95% (18,79 km)**.

Wskaźnik rezultatu na poziomie URPO „Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach” osiągnął wartość **149 130,24 euro/rok**, czyli **2,76%** wartości docelowej określonej w URPO. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **82,17% (4 437 144,96 euro/rok)**.

Na podstawie szacowanych efektów z zakontraktowanych umów można zauważyć, że wskaźniki dla Działania nie zostaną osiągnięte w związku z wyczerpaniem dostępnej alokacji sytuacja dla osi nie ulegnie zmianie, jednak nie przeszkodzi to w osiągnięciu wskaźników dla całej Osi.

W związku z przyznaniem dodatkowych środków z KRW w ramach OP4 celem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie dostępnych środków poprzez organizację dodatkowych konkursów (w ramach Działania 4.1 i 4.2). Dodatkowe konkursy pozwolą wykorzystać środki z KRW ponadto przyczynią się do osiągnięcia wskaźników, co poprawi spodziewane efekty realizacji OP4. Dodatkowo w celu efektywnego wykorzystania środków na dofinansowanie projektów z list rezerwowych, w związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać realokacji środków w

¹⁷ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (84,75%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

¹⁸ Zgodnie ze stanowiskiem MRR w tabeli przedstawiono wskaźniki zgodne z aktualnym URPO WP z dnia 5 kwietnia 2012 roku.

ramach poszczególnych Działów. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP4 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na wsparcie OP4 dodatkowymi środkami z KRW oraz na decyzję o wprowadzeniu zmian we wskaźnikach w ramach Programu (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji i zmian dokonanych w ramach OP1 w rozdziałach: 2.4 „*Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego*”, 2.7 „*Monitorowanie i ocena*” oraz 2.8 „*Krajowa Rezerwa wykonania*”).

W ramach OP4 nie przewidziano możliwości skorzystania z instrumentu elastyczności.

Opis wkładu OP4 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP4.

3.5 Oś Priorytetowa 5 (OP5) – Środowisko i energetyka przyjazna środowisku (Priority Axis 5 – The environment and environment friendly energy)

Głównym celem OP5 jest: *Poprawa stanu środowiska naturalnego i ograniczenie zagrożeń ekologicznych*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP5 wynosi **75,5** mln EUR, z czego **56,6** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.5.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

_____ W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP5, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.5.1.2.

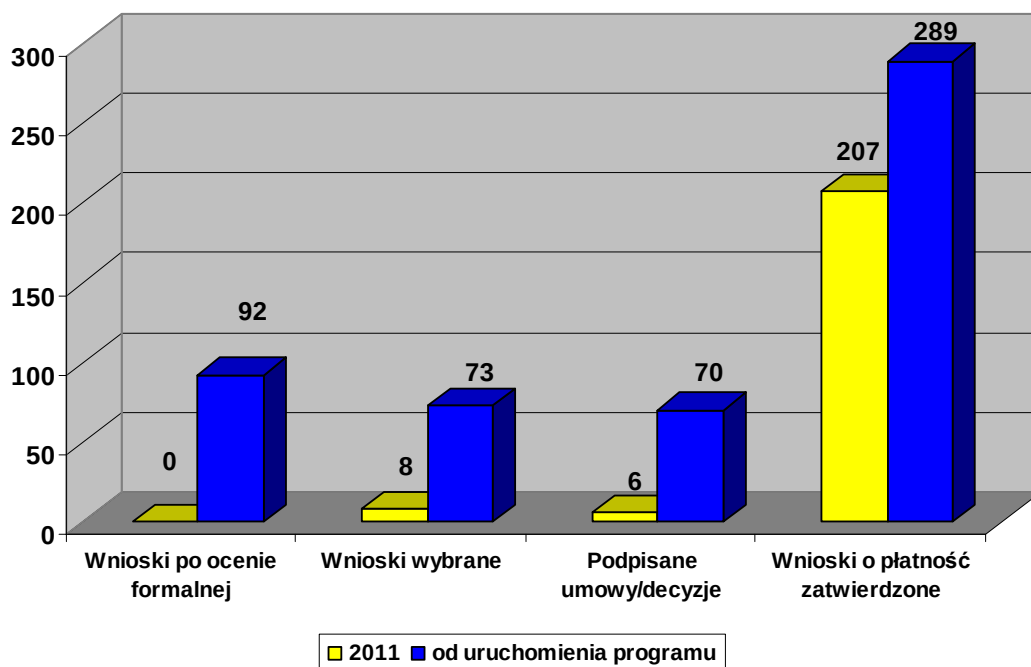
3.5.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

W okresie sprawozdawczym, w ramach OP5, ZWP wybrał do realizacji **8** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **3 974 767,11 EUR**, co stanowi **7,02%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP5 oraz podpisał **6** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **1 995 536,64 EUR**, co stanowi **3,52%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP5. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **10 493 066,85 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła

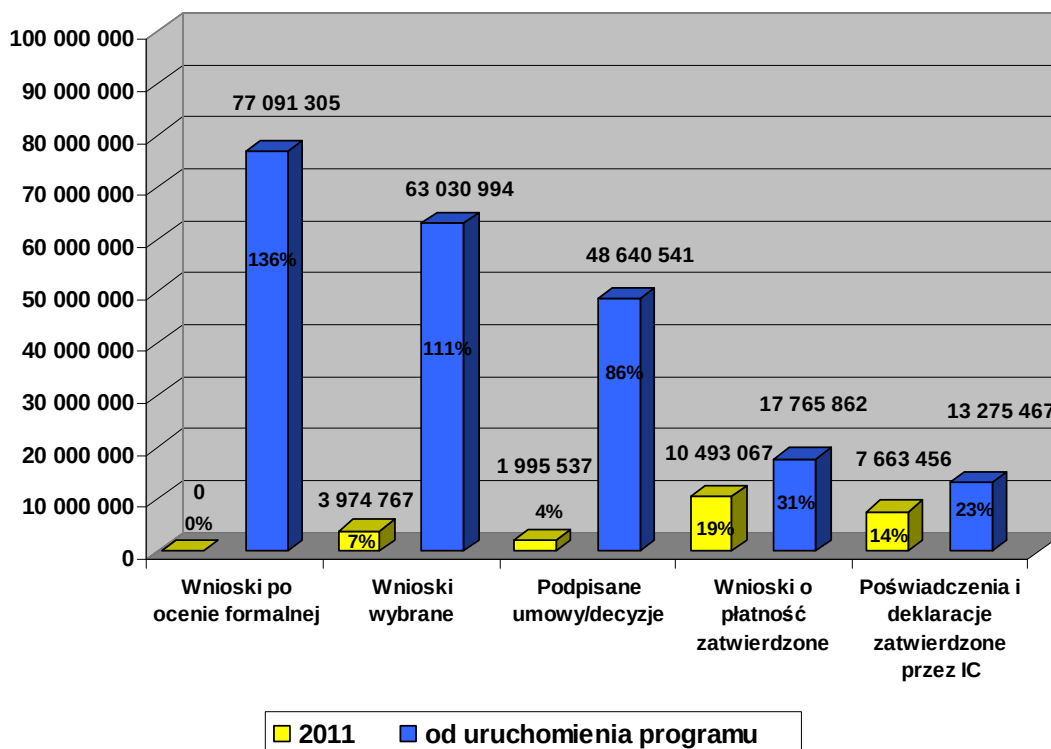
poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **7 663 455,58 EUR**.

W ramach OP5, od początku uruchomienia Programu, pozytywnie ocenę formalną przeszły **92** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **77 091 304,78 EUR**, co stanowi **136,15%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP5. ZWP wybrał do realizacji **73** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **63 030 994,40 EUR**, co stanowi **111,32%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP5 oraz podpisał **70** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **48 640 541,32 EUR**, co stanowi **85,91%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP5. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **17 765 861,85 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **13 275 466,73 EUR**.

Stan wdrażania OP5

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP5 w EUR

W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono żadnego naboru wniosków w ramach OP5. Od uruchomienia Programu przeprowadzonych zostało **5** naborów wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **51 756 847 EUR**, co stanowi **91,41%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP5.

Stopień kontraktacji wszystkich Działań w ramach OP5 jest wysoki, gdyż średni poziom wynosi 86%. W Działaniach: 5.1, 5.2 oraz 5.3 podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł blisko 90% (liczony wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR). W Działaniu 5.4 „*Rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych*” stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 77,96%, jednakże do podpisania pozostała jeszcze 1 umowa o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 1,8 mln EUR. Przyczyni się to do zwiększenia stopnia wykorzystania środków EFRR dla Działania do poziomu 85% (liczonego wg kursu wyznaczanego przez Ministerstwo Finansów do szacowania limitów kontraktacji). Poziom kontraktacji w Działaniu 5.5 „*Infrastruktura energetyczna i poszanowanie energii*” wyniósł 85,93%, jednakże do podpisania pozostały jeszcze 3 umowy o dofinansowanie. Ponadto, IZ RPO WP, mając na uwadze optymalne wykorzystanie dostępnej alokacji planuje wybór projektów znajdujących się obecnie na liście rezerwowej. Podjęte zostaną również działania w zakresie realokacji środków pomiędzy Działaniami zmierzające do 100% wykorzystania alokacji przeznaczonej na OP5.

Realizowane w ramach OP5 projekty obejmują m.in. budowę i rozbudowę regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych, budowę lub przebudowę urządzeń wodnych, tworzenie, rozbudowę oraz wdrażanie systemów monitorowania i kontroli środowiska. Ponadto, finansowaniu podlegają projekty skoncentrowane na budowie, rozbudowie lub przebudowie infrastruktury oraz urządzeń niezbędnych do produkcji energii pozyskiwanej ze źródeł energii odnawialnej.

Podział według sektora gospodarki

Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła</i>	6	3 288 079,26	8,57	6,76
<i>Administracja publiczna</i>	45	28 428 554,09	64,29	58,45
<i>Edukacja</i>	2	1 095 351,74	2,86	2,25
<i>Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego</i>	4	2 728 858,97	5,71	5,61
<i>Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne</i>	1	304 893,19	1,43	0,63
<i>Działalność związana ze środowiskiem naturalnym</i>	9	12 173 111,26	12,86	25,03
<i>Inne niewyszczególnione usługi</i>	3	621 692,81	4,28	1,27
Razem	70	48 640 541,32	100,00	100,00

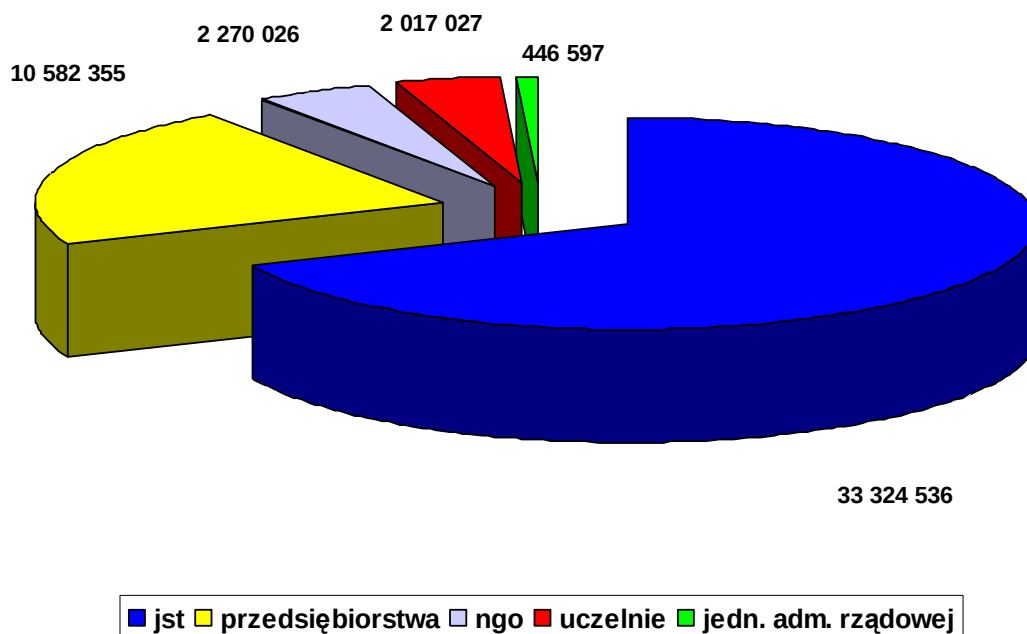
Analiza podpisanych w ramach OP5 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na administrację publiczną (58,45%). Jednostki samorządu terytorialnego realizują projekty z zakresu instalacji solarnych dla mieszkańców, termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej czy regulacji systemu kanalizacji deszczowej. Projekty z zakresu wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej / i ciepła realizowane są przez zakłady energetyki ciepłej i stanowią 6,76% ogólnej wartości podpisanych w ramach OP5 umów.

W ramach działu związanego ze środowiskiem naturalnym realizowane są projekty polegające na budowie zakładów zagospodarowania odpadów, wykorzystania biogazu czy utworzeniu systemu zarządzania informacją o jakości powietrza.

Podział według rodzajów beneficjentów

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (68,51%). Pozostałą grupę beneficjentów stanowią przedsiębiorstwa (21,76%). Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów o dofinansowanie najliczniejszą grupę beneficjentów stanowią również jst z 50 umowami.

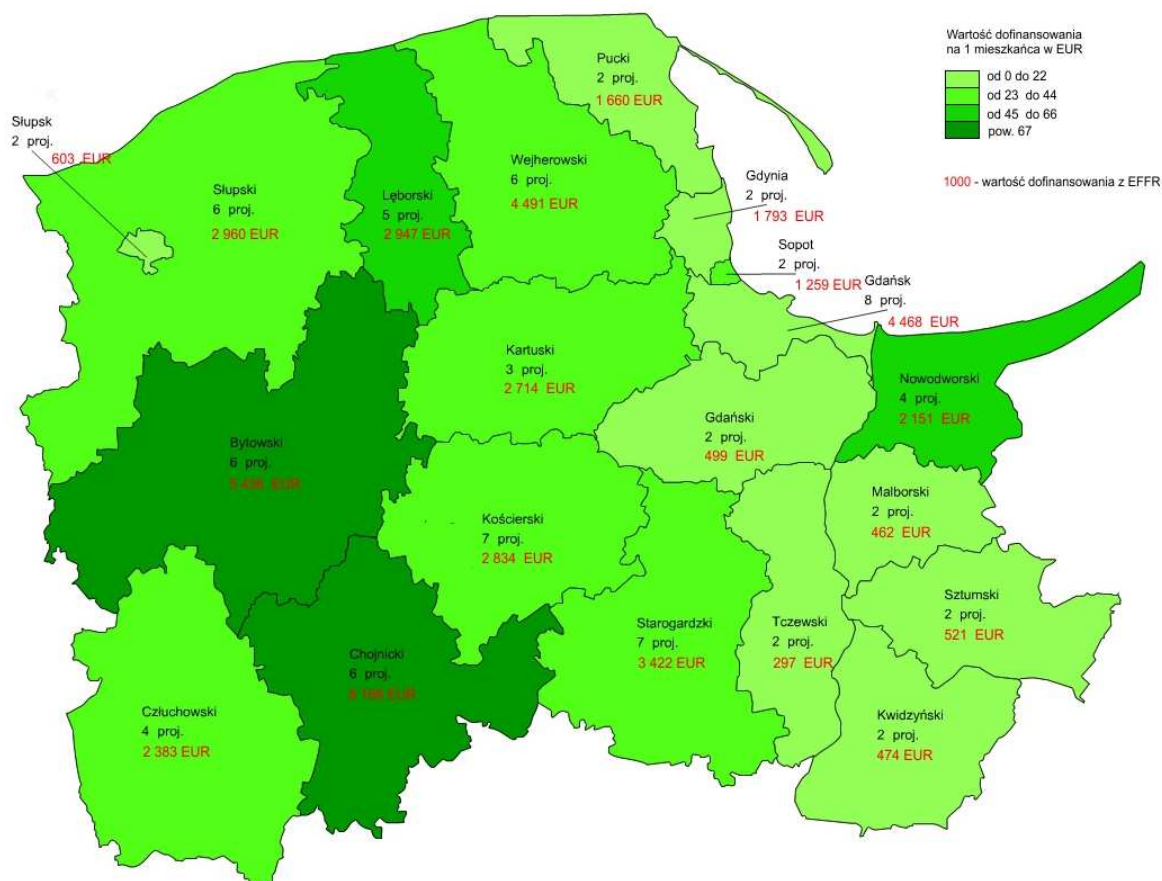
Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP5 wg rodzaju beneficjenta

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP5 wskazuje, iż największy strumień środków trafił do powiatu chojnickiego (ok. 8,2 mln EUR), na terenie którego realizowanych jest 6 projektów. Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest powiat bytowski (ok. 5,4 mln EUR) na terenie którego realizowanych jest 6 projektów. Natomiast najmniejszy strumień środków zasilił projekty z powiatu tczewskiego i malborskiego (odpowiednio 297 tys. EUR i 462 tys. EUR). Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazują powiaty bytowski oraz chojnicki.

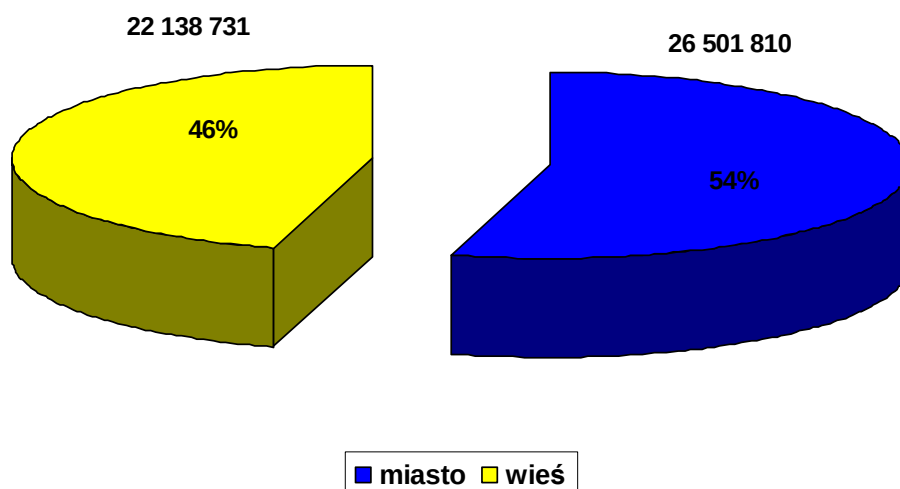
Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 5 oraz wartości ich dofinansowania z EFR

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **54%** środków EFR (26 501 810,35 EUR – 40 umów), natomiast na obszary wiejskie **46%** środków EFR (22 138 730,97 EUR – 30 umów).

**Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP5 w podziale na
miasto/wieś**

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **12 491 338,52 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **22,06%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP5.

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP5 to:

- **Środowisko i energetyka** - zawarto **70** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **48 640 541,32 EUR**. Głównymi beneficjentami projektów są JST, które realizują aż 50 projektów. Projekty z zakresu energii odnawialnej stanowią 18,06% ogółu podpisanych umów (8,8 mln EUR), natomiast największy udział wykazują projekty dotyczące infrastruktury i poszanowania energii 37,80% (18,4 mln EUR).

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotny z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest rzeczywisty poziom kontraktacji który w ramach OP5 został osiągnięty na poziomie **93,53%**¹⁹.

Zgodnie z decyzją IZ RPO WP na realizację OP5 zostały przeznaczone dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania (KRW) w wysokości **2 665 696 EUR** (4,71% całkowitej alokacji na OP5). Nie planuje się ogłoszenie dodatkowych konkursów w ramach OP5. Środki z KRW zostaną przeznaczone na projekty znajdujące się na listach rezerwowych, co ma przyczynić się w większym stopniu do osiągnięcia celów OP5.

Od uruchomienia programu na **70** podpisanych umów o dofinansowanie, zakończonych zostało tylko **7** projektów (**3** w ramach Działania 5.2 oraz **4** w ramach Działania 5.5), co stanowi **10%** podpisanych umów.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu gospodarki wodnej, w tym liczba projektów z zakresu zwiększenia retencyjności” osiągnął wartość **3/1** szt., czyli

¹⁹ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (85,91%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

25%/33,33% wartości docelowych określonych w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **75%/133,33% (9/4 szt.)**. Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów” osiągnął wartość **13 317** osób, czyli **30,27%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **95,44% (41 994 osoby)**. Interwencja RPO WP w obszarze gospodarki wodnej jest ściśle powiązana i komplementarna ze wsparciem udzielanym w innych programach operacyjnych, głównie w PO Infrastruktura i Środowisko oraz Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Brak podaży oczekiwanych projektów w RPO WP spowodowany został w dużej mierze skierowaniem znacznej liczby przedsięwzięć dotyczących zarządzania powodziowego i zwiększania retencji na terenach zagrożonych do finansowania w ramach PO IŚ (w zakresie bezpieczeństwa powodziowego Żuław) oraz w PROW (w ramach melioracji podstawowych). W sytuacji znacznego zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony przeciwpowodziowej z innych źródeł, interwencja w ramach OP5 została ukierunkowana na rozwiązanie problemu odbioru i odprowadzania wód opadowych, który w innych programach jest adresowany marginalnie. W związku z powyższym stopień osiągnięcia wskaźników można uznać za zadowalający.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu poszanowania energii” osiągnął wartość **4** szt., czyli **26,67%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **260% (39 szt.)**. Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych” osiągnął wartość **2 683** MWh/rok, czyli **5,96%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **173,77% (78 196,83 MWh/rok)**. Przekroczenie wartości referencyjnej wskaźnika produktu wynika głównie z dużego zainteresowania, jakim cieszyły się projekty z zakresu termomodernizacji – zaledwie 23% wśród wszystkich projektów wybranych do dofinansowania dotyczy rozwoju infrastruktury ciepłej, kogeneracji, czy też modernizacji sieci energetycznych średniego i niskiego napięcia, które były pożądane z punktu widzenia zapisów RPO WP.

W związku z tym, że w ramach pozostałych działań realizowanych w OP5 nie został jeszcze zakończony żaden projekt, poniższe wskaźniki produktu i rezultatu zostały oszacowane wyłącznie na podstawie zawartych umów o dofinansowanie. Szacuje się, że wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami” zostanie osiągnięty na poziomie **83,33% (5 szt.)**, natomiast „Liczba projektów z zakresu energetyki odnawialnej” zostanie osiągnięty na poziomie **33,33% (15 szt.)**. Szacuje się, że wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Odpady komunalne trafiające do regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów wspartych w ramach Programu (%)” zostanie osiągnięty na poziomie **76,64%**, natomiast „Moc zainstalowana energii w oparciu o odnawialne źródła energii” zostanie osiągnięty na poziomie **56,27% (11,93 MW)**. Projekty dotyczące gospodarki odpadami mimo nieosiągnięcia wartości referencyjnych, pozwolą osiągnąć pozytywne efekty ekologiczne, które dodatkowo zostaną wzmocnione poprzez bliskość geograficzną ich realizacji oraz wzajemne uzupełnianie się. Wyraźnie przeszacowane okazały się wskaźniki dotyczące energetyki odnawialnej, które nie cieszyły się zbytnim zainteresowaniem ze strony Beneficjentów. Jednak można zauważyć, że projekty wybrane do realizacji charakteryzują się stosunkowo dużą wartością dodaną zwłaszcza w zakresie wykorzystania energii promieniowania słonecznego (instalacji solarnych).

W kontekście realizacji celów z zakresu gospodarki odpadami należy stwierdzić, iż udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych w województwie pomorskim spadł o 3,1 punktu procentowego w stosunku do roku 2009, choć nadal jest wyższy od średniej krajowej (odpowiednio 81,3% - 6. miejsce wśród wszystkich województw, do 74,3% w 2010r.). Podobną tendencję można zauważyć

analizując wskaźnik odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca, który spadł o 8,3 punktu procentowego (305,1 kg w pomorskim – 3. miejsce, 262,9 kg w Polsce w 2010r.). Natomiast jeśli chodzi o udział produkcji energii z OZE w produkcji energii ogółem to wielokrotnie przekracza poziom na terenie całego kraju (odpowiednio 25% - 4. miejsce woj. Pomorskie, 6.9% w 2010 r.- średnia dla Polski), jednak zanotowano spadek wartości wskaźnika dla województwa pomorskiego, w przeciwieństwie do wskaźnika dla całego kraju, który zanotował wzrost w stosunku do poprzedniej wartości.

W związku z przyznaniem dodatkowych środków z KRW w ramach OP5 celem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie dostępnych środków poprzez wybór dodatkowych projektów z list rezerwowych. Wybrane projekty pozwolą wykorzystać środki z KRW ponadto przyczynią się do osiągnięcia wskaźników, co poprawi spodziewane efekty realizacji OP5. Dodatkowo w związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach w celu efektywnego wykorzystania środków, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać wyboru projektów z list rezerwowych oraz w razie konieczności dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP5 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na wsparcie OP5 dodatkowymi środkami z KRW oraz na decyzję o zmianie wskaźników w Programie (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji i zmian dokonanych w ramach OP5 w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

Sytuacja w OP5 również była przedmiotem debaty w trakcie spotkania rocznego w dniach 28-29 listopada 2011 r., co został wyrażone również w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012.

KE podkreśla, iż istnieje dysproporcja pomiędzy liczbą projektów z zakresu efektywności energetycznej (Działanie 5.5 – 39 umów) a projektami z zakresu energetyki opartej na źródłach odnawialnych (Działanie 5.4 – 15 umów). Biorąc pod uwagę znaczenie jakie w Strategii Europa 2020 ma realizacja inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii KE podkreśla konieczność poznania przyczyn ww. sytuacji jak również zwraca uwagę na możliwość sfinansowania przygotowania projektów dla perspektywy finansowej 2014-2020 z pomocy technicznej.

W odpowiedzi na powyższą rekomendację IZ RPO WP informuje, iż analizuje zorganizowanie wsparcia technicznego dla przygotowania projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii na przyszły okres programowania. Ponadto, biorąc pod uwagę konieczność poznania rzeczywistego efektu środowiskowego projektów realizowanych w ramach RPO WP, jak również przyczyn braku projektów z zakresu energetyki opartej na źródłach odnawialnych IZ RPO WP na rok 2012 zaplanowała badanie ewaluacyjne „Ocena wpływu projektów zrealizowanych w ramach RPO WP na środowisko w województwie pomorskim”.

Wśród kwestii poruszanych w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012 r. znajduje się również kwestia zgodności projektów z Ramową Dyrektywą Wodną oraz Ramową Dyrektywą Ściekową. Kroki, które podjęła IZ RPO WP w tym zakresie zostały opisane w Punkcie 3.5.2 „Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi”.

W ramach OP5 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 5% do 10% kosztów kwalifikowalnych (poza Działaniem 5.2), co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że

okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. akcje szkoleniowe wśród społeczeństwa, kampanie informacyjno-edukacyjne. Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty z zakresu środowiska i energetyki wiążą się z koniecznością przeprowadzenia wśród społeczeństwa kampanii informacyjnych i edukacyjnych oraz szkoleń mających na celu podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców. Tematem przeprowadzanych specjalistycznych szkoleń są m.in. ekologia i selektywna zbiórka odpadów, sposoby pozyskiwania energii odnawialnej, oszczędność energii. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w 38 projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **245 041,28 EUR**.

Opis wkładu OP5 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym kontynuowana była kwestia związana z Ramową Dyrektywą Wodną 2000/60/WE (RDW). Niezgodność pomiędzy prawem krajowym a wspólnotowym w zakresie transpozycji RDW została usunięta ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 18 marca 2011 r. Jednakże, pomimo usunięcia braków transpozycyjnych, dokumentacja wielu projektów była przygotowywana w okresie tzw. luki transpozycyjnej. Wobec powyższego KE poprosiła o przesłanie zbiorczych informacji o takich projektach zarówno w ramach POIS, jak i RPO, na podstawie których służby komisyjne wydadzą opinię czy stwierdzone naruszenie może skutkować niekwalifikowanością wydatków.

Pismem z dnia 16 grudnia 2011 r. IK RPO przekazała do 16 IZ RPO pakiet materiałów służących weryfikacji projektów o charakterze hydrotechnicznym, który był wynikiem wspólnej pracy resortu środowiska, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW) oraz MRR. Materiały te mają zagwarantować właściwą i terminową weryfikację dokumentacji mającej potwierdzić zgodność projektów z RDW.

W dniu 21 grudnia 2011 r. Departament Programów Regionalnych UMWP wystąpił do Dyrektora Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku o sporządzenie ekspertyzy wniosku o dofinansowanie projektu zarejestrowanego pod numerem WND-RPPM.05.02.00-00-003/09 pt. *„Odbudowa urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz budowa obiektów małej retencji na obszarze Pobrzeża Kaszubskiego”* zgodnie z „Zasadami weryfikacji przesłanek z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w odniesieniu do przedsięwzięć przeciwpowodziowych realizowanych w stanie prawnym obowiązującym przed i po 18 marca 2011 r. wraz z wytycznymi do oceny wpływu/oddziaływania przedsięwzięcia na cele ochrony wód w rozumieniu art. 4.1 dyrektywy”.

Zgodnie z zapisami Ekspertyzy w zakresie oceny wpływu, oddziaływania projektu pt. *„Odbudowa urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz budowa obiektów małej retencji na obszarze Pobrzeża Kaszubskiego”* na cele ochrony wód w rozumieniu art. 4.1 w związku z art. 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej poszczególne zadania w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia nie wpływają na osiągnięcie celów środowiskowych przez daną część wód, w związku z tym nie przewiduje się przeprowadzenia weryfikacji przesłanek art. 4 ust. 7-9 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Otrzymane uwagi RZGW do Ekspertyzy nie podważyły stanowiska przedstawionego w powyższym opracowaniu. Ponadto Beneficjent, ZMiUW planuje zlecić wykonanie nowej ekspertyzy w drodze zamówienia z początkiem czerwca, która będzie z założenia odnosić się i uwzględniać wszystkie uwagi zawarte w piśmie Regionalnego Zarządu

Gospodarki Wodnej w Gdańsku sygnatura ZGPW-73/3903/2012/JS z dnia 30.03.2012r., jako docelowe uzupełnienie przedmiotowej ekspertyzy.

3.6 Oś Priorytetowa 6 (OP6) – Turystyka i dziedzictwo kulturowe (Priority Axis 6 – Tourism and cultural heritage)

Celem głównym OP6 jest: *Efektywne i zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju turystyki*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP6 wynosi **59,0** mln EUR, z czego **44,3** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.6.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

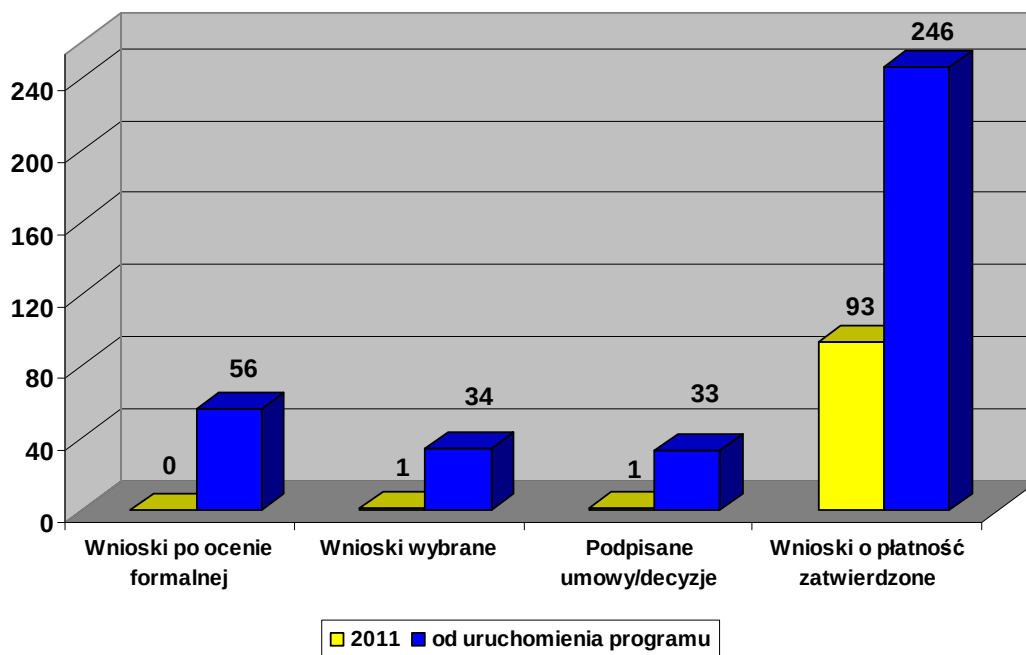
_____ W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP6, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.6.1.2.

3.6.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

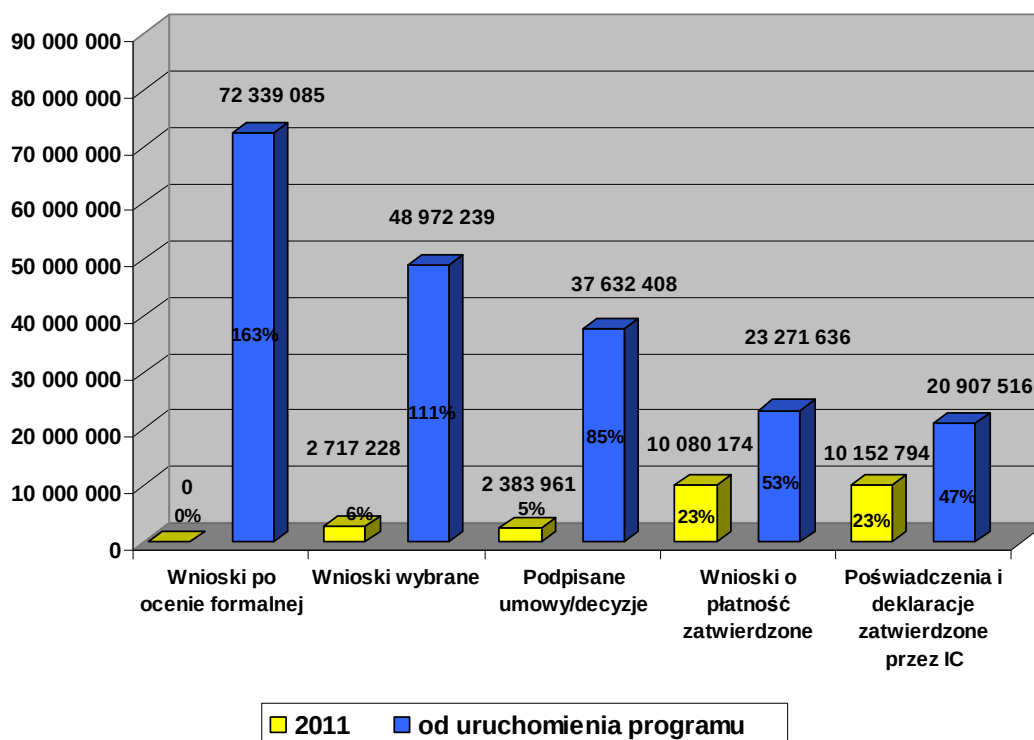
W okresie sprawozdawczym, w ramach OP6, ZWP wybrał do realizacji **1** wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **2 717 227,66 EUR**, co stanowi **6,14%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP6 oraz podpisał **1** umowę z beneficjentem na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **2 383 960,68 EUR**, co stanowi **5,39%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP6. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **10 080 173,80 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **10 152 794,19 EUR**.

W ramach OP6, od początku uruchomienia programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **56** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **72 339 084,66 EUR**, co stanowi **163,47%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP6. ZWP wybrał do realizacji **34** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **48 972 239,42 EUR**, co stanowi **110,66%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP6 oraz podpisał **33** umowy z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **37 632 407,72 EUR**, co stanowi **85,04%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP6. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **23 271 636,29 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **20 907 516,08 EUR**.

Stan wdrażania OP6

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP6 w EUR

W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono żadnych konkursów na nabór wniosków o dofinansowanie. Od uruchomienia programu przeprowadzone zostały 4 nabory wniosków na łączną wartość alokacji w wysokości **42 483 156 EUR**, co stanowi **96,00%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP6.

Stopień kontraktacji wszystkich Działań w ramach OP6 jest wysoki, gdyż średni poziom wynosi 85% (liczony wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR). W Działaniu 6.1 „*Infrastruktura wzmacniająca potencjał turystyczny*” stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 84,01%, jednakże do podpisania pozostała jeszcze 1 umowa o dofinansowanie o wartości EFRR w wysokości 2,2 mln EUR, której projekt został wybrany przez ZWP w dniu 22 grudnia 2011 r. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 33,03 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 61,09%. W Działaniu 6.2 „*Promocja i informacja turystyczna*” podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 81,11%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 8,04 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 72,94%. W Działaniu 6.3 „*Regionalne dziedzictwo kulturowe o potencjale turystycznym*” podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 87,97%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 24,62 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 68,39%. W Działaniu 6.4 „*Wspieranie i zachowanie walorów przyrodniczych*” podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 83,75%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 3,51 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 63,78%. IZ RPO WP, mając na uwadze optymalne wykorzystanie dostępnej alokacji planuje dokonanie realokacji środków pomiędzy Działaniami zmierzające do 100% wykorzystania alokacji przeznaczonej na OP6.

Projekty realizowane w ramach OP6 ukierunkowane są na wsparcie budowy, rozbudowy i modernizacji publicznej infrastruktury turystycznej o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym, promocję regionalnych produktów turystycznych, kulturowych i tradycyjnych oraz wzbogacenie i podniesienie jakości oferty turystycznej województwa poprzez pełniejsze wykorzystanie potencjału obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym.

Podział według sektora gospodarki

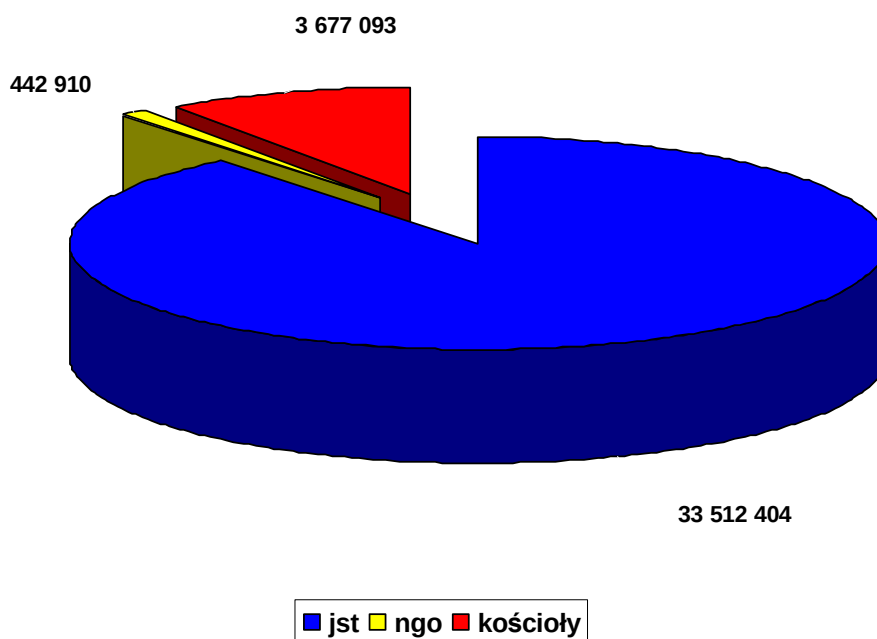
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Administracja publiczna</i>	22	25 831 891,75	66,67	68,64
<i>Inne niewyszczególnione usługi</i>	11	11 800 515,97	33,33	31,36
Razem	33	37 632 407,72	100,00	100,00

Analiza podpisanych w ramach OP6 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na administrację publiczną (68,64%). Powyższy podział spowodowany jest tym, iż 22 projekty realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego. W dziale gospodarki oznaczonym jako „Inne niewyszczególnione usługi” projekty realizują ngo oraz kościoły.

Podział według rodzajów beneficjentów

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (89,05%) realizujące 28 projektów. Kolejną grupę stanowią kościoły (9,77%), które realizują 4 projekty oraz organizacja pozarządowe (1,18%) realizująca 1 projekt.

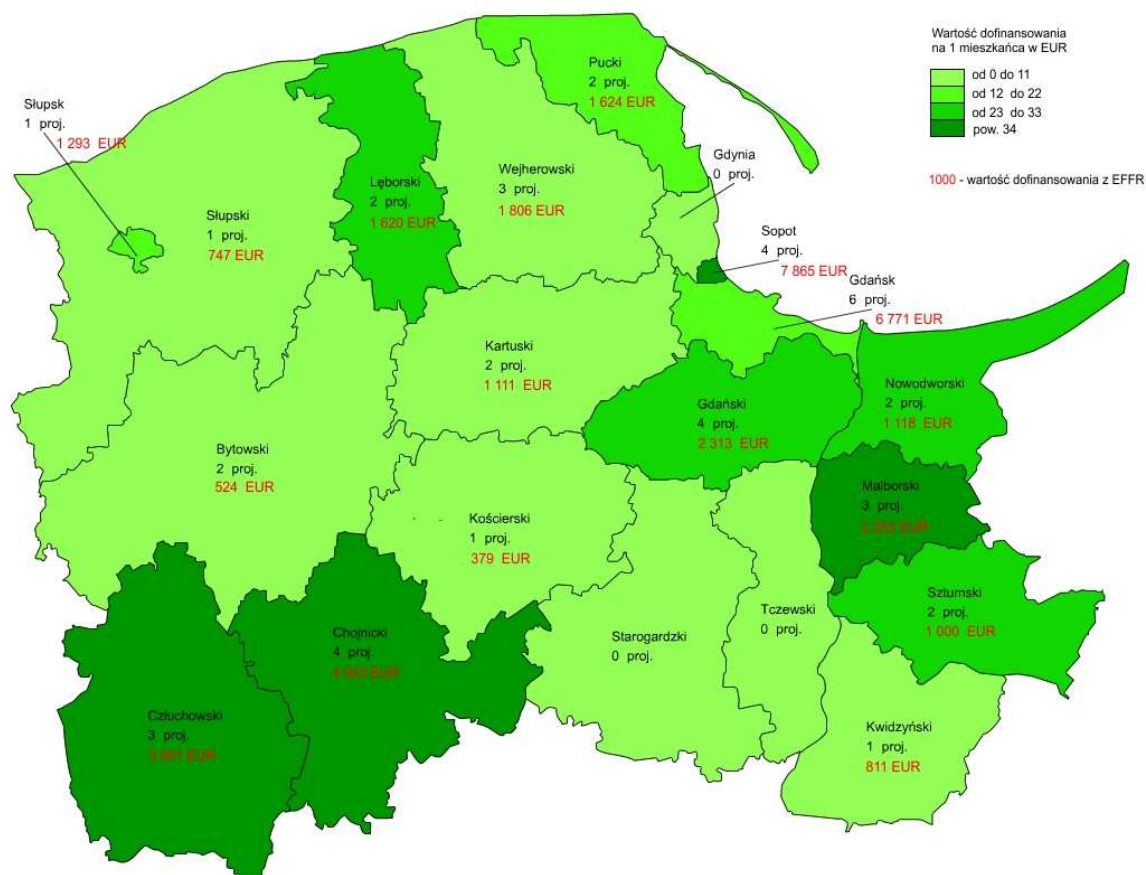
Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP6 wg rodzaju beneficjenta

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP6 wskazuje, iż największy strumień środków z EFRR w ramach 4 realizowanych projektów trafił do miasta Sopot (ok. 7,9 mln EUR). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest miasto Gdańsk (ok. 6,8 mln EUR), na terenie którego realizowanych jest 6 projektów. Znaczna pula środków trafiła również do powiatu chojnickiego (ok. 4 mln EUR) na terenie którego realizowane są 4 projekty. Powiaty, w których nie realizuje się projektów w ramach OP6 to: starogardzki oraz tczewski. Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazuje miasto Sopot oraz powiaty: chojnicki, człuchowski i malborski.

Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 6 oraz wartości ich dofinansowania z EFR

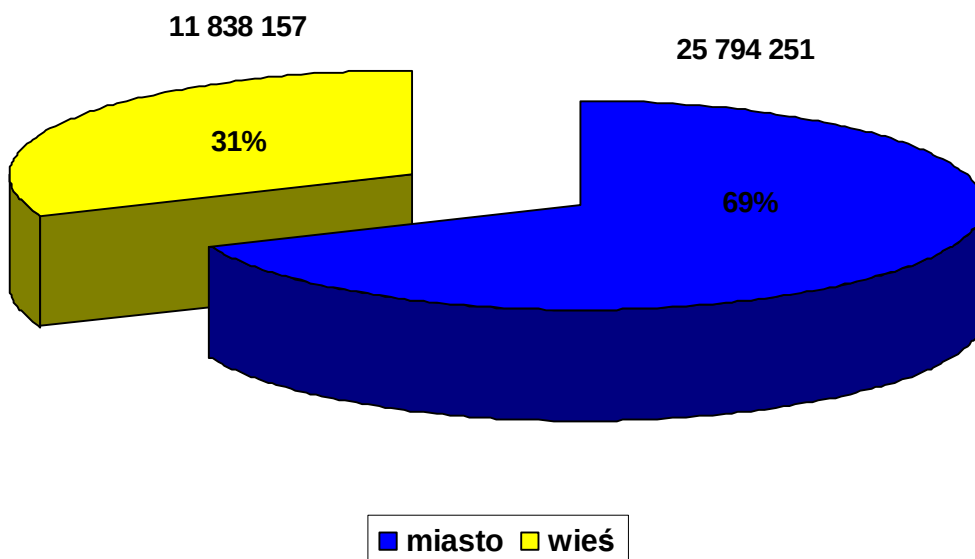

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **69%** środków EFR (25 794 250,97 EUR – 22 umowy), natomiast na obszary wiejskie **31%** środków EFR (11 838 156,76 EUR – 11 umów).

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **8 488 037,28 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFR, co stanowi **19,18%** całkowitej alokacji przeznaczanej na OP6.

**Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP6
w podziale na miasto/wieś**

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP6 to:

- **Turystyka i kultura** - zawarto **33** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **37 632 407,72 EUR**. Głównymi beneficjentami projektów są JST, w tym SWP, który realizuje dwa projekty promocyjno-informacyjne o zasięgu oddziaływania całego województwa pomorskiego.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotny z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest rzeczywisty poziom kontraktacji, który w ramach OP6 został osiągnięty na poziomie **92,59%**²⁰.

Z uwagi na wyczerpanie dostępnej alokacji nie planuje się ogłoszenia dodatkowych konkursów. W ramach OP6 możliwe jest przyznanie dofinansowania projektom, które przeszły pozytywnie ocenę formalną, ale nie zostały wybrane przez ZWP, jednak w związku z ograniczoną ilością środków, nie wpłynie to znacząco na poziom realizacji wskaźników.

Od uruchomienia programu na **33** podpisane umowy o dofinansowanie, zakończonych zostało **12** projektów (**3** w ramach Działania 6.1, **2** w ramach Działania 6.3 oraz **7** w ramach Działania 6.4), co stanowi **36,36%** podpisanych umów.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba wspartych projektów z zakresu turystyki” osiągnął wartość **3** szt., czyli **10%** wartości docelowej określonej w Programie, przy czym wszystkie projekty dotychczas zakończone dotyczą budowy i modernizacji obiektów turystycznych, co stanowi **25%** wartości docelowej wskaźnika. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik „Liczba wspartych projektów z zakresu

²⁰ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (85,04%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

turystyki” zostanie osiągnięty na poziomie **43,33% (13 szt.)**, w tym „Liczba projektów dotyczących budowy i modernizacji obiektów turystycznych” zostanie osiągnięty na poziomie **66,67% (8 szt.)**, natomiast „Liczba projektów dotyczących promocji turystycznej” zostanie osiągnięty na poziomie **27,78% (5 szt.)**.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów dotyczących wsparcia obiektów dziedzictwa kulturowego” osiągnął wartość **2 szt.**, czyli **16,67%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **108,33% (13 szt.)**.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów wspierających zrównoważony rozwój obszarów cennych przyrodniczo” osiągnął wartość **7 szt.**, czyli **35%** wartości docelowej określonej w Programie. Z uwagi na fakt, że w ramach Działania 6.4 zakończono już wszystkie projekty wybrane do dofinansowania przez ZWP, wartość powyższego wskaźnika nie ulegnie zmianie.

W związku z tym, że jeszcze żaden z zakończonych projektów nie wykazał osiągnięcia wskaźników rezultatu (w zakresie monitorowanym na poziomie Programu), zostały one oszacowane wyłącznie na podstawie zawartych umów o dofinansowanie. Szacuje się, że wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba utworzonych/rozwinętych produktów turystycznych” zostanie osiągnięty na poziomie **100% (10 szt.)**, natomiast „Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej w wyniku realizacji projektów” zostanie osiągnięty na poziomie **265,60% (7 968 010 osób)**. Z uwagi na szacowane wysokie osiągnięcie wskaźników rezultatu, stopień realizacji wskaźników ilościowych można uznać za zadowalający. Oznacza to, że wybrane do dofinansowania projekty cechowały się wysoką wartością dodaną wpisując się jednocześnie w oczekiwane efekty realizacji OP6, co przełoży się widoczne w długim horyzoncie czasowym efekty, w szczególności w postaci wydłużenia sezonu turystycznego oraz podniesienia poziomu dochodów z turystyki w skali województwa. Należy tu zauważyć, że województwo pomorskie jest jednym z regionów najbardziej atrakcyjnych turystycznie. W 2010 roku na 1 tys. mieszkańców województwa udzielono 2 528,70 noclegów (w tym 286,30 turystom zagranicznym) co jest 2. wartością wśród wszystkich województw (5 dla turystów zagranicznych) oraz wartością nadal znacznie przekraczającą średnią krajową - 1 461,10 noclegów (w tym 263,60 noclegów udzielonych turystom zagranicznym).

W związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach w celu efektywnego wykorzystania środków, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać wyboru projektów z list rezerwowych oraz w razie konieczności dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP6 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły na decyzję o nie przeznaczaniu środków z KRW na realizację OP6 (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

Sytuacja w OP6 została również poruszona w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012 r., w którym KE zwraca uwagę na położenie większego nacisku na aspekt ekonomiczny w projektach turystycznych i kulturalnych (wpływ projektów na rynek pracy i lokalną produkcję). Ze względu na obecną sytuację w ramach OP6, gdzie nie planowane jest ogłaszanie dodatkowych konkursów, IZ RPO WP nie może spełnić tej rekomendacji w stosunku do oceny projektów. Jednakże powyższa rekomendacja zostanie uwzględniona w momencie,

gdy IZ RPO WP rozpocznie prace nad nowym regionalnym programem operacyjnym. Jednocześnie zwracamy uwagę, iż aspekt ekonomiczny projektów był brany pod uwagę w trakcie oceny strategicznej w kryterium dotyczącym efektów projektu, gdzie istotne znaczenie miał wpływ projektu na generowanie ruchu turystycznego (wzrost liczby turystów odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne).

W ramach OP6 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 10% do 15% kosztów kwalifikowalnych, co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu i jest bezpośrednio z nim powiązany. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. szkolenia przedstawicieli branży turystycznej oraz dzieci i młodzieży, bowiem projekty skupione są na rozwijaniu systemu informacji turystycznej i kulturalnej, promocji sieciowych produktów turystycznych oraz poprawy atrakcyjności turystycznej miejsc o wysokich walorach kulturowych. Wiążą się one z koniecznością przeprowadzenia wśród społeczeństwa kampanii informacyjnych i edukacyjnych oraz wszelkiego rodzaju warsztatów edukacyjnych i artystycznych. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w 6 projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **71 641,01 EUR**.

Opis wkładu OP6 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP6.

3.7 Oś Priorytetowa 7 (OP7) – Ochrona zdrowia i system ratownictwa (Priority Axis 7 – Health protection and emergency system)

Głównym celem OP7 jest : *Poprawa jakości i dostępności specjalistycznych usług medycznych oraz poprawa efektywności systemu ratownictwa*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP7 wynosi **47,2 mln EUR**, z czego **35,4 mln EUR** to środki pochodzące z EFRR.

3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.7.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP7, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.7.1.2.

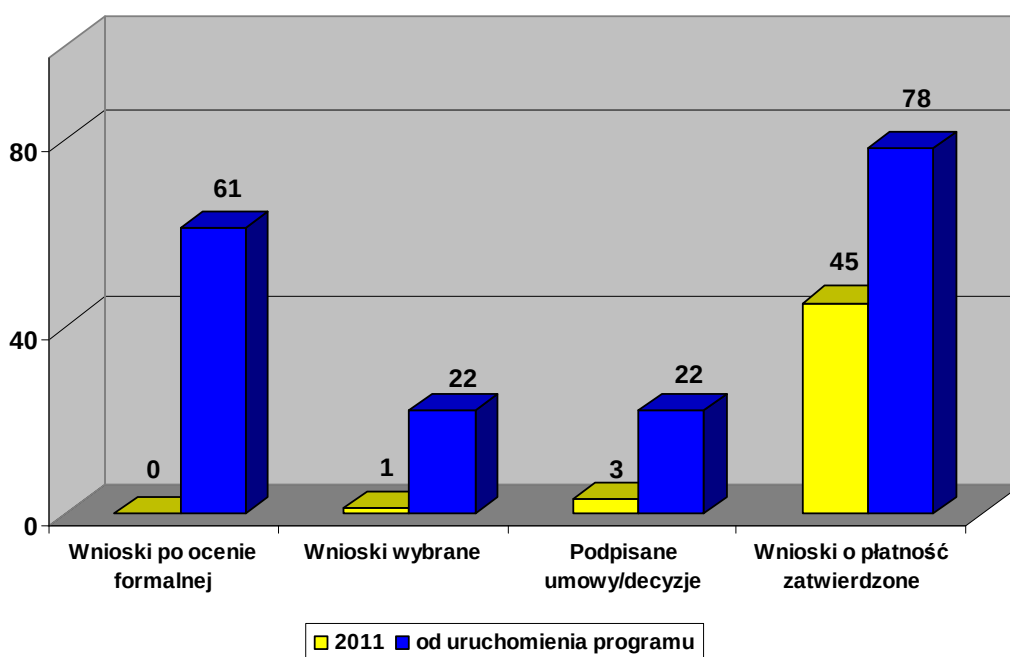
3.7.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

W okresie sprawozdawczym, w ramach OP7, ZWP wybrał do realizacji **1** wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **468 962,89 EUR**, co stanowi **1,32%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP7 oraz podpisał **3** umowy z beneficjentami na kwotę

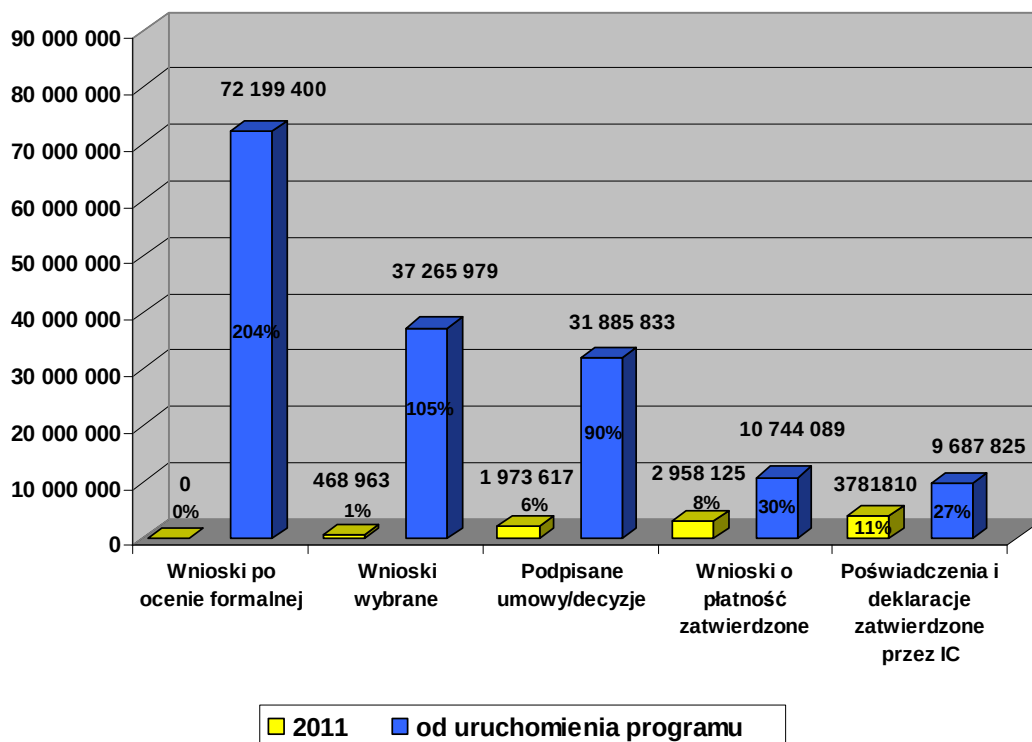
dofinansowania z EFRR w wysokości **1 973 617,48 EUR**, co stanowi **5,57%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP7. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **2 958 125,26 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **3 781 810,41 EUR**.

W ramach OP7, od początku uruchomienia Programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **61** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **72 199 399,90 EUR**, co stanowi **203,94%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP7. ZWP wybrał do realizacji **22** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **37 265 979,12 EUR**, co stanowi **105,26%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP7 oraz podpisał **22** umowy z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **31 885 833,28 EUR**, co stanowi **90,07%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP7. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **10 744 088,83 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **9 687 825,22 EUR**.

Stan wdrażania OP7

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP7 w EUR

W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono żadnych konkursów na nabór wniosków o dofinansowanie. Od uruchomienia programu przeprowadzone zostały 3 nabory na łączną wartość alokacji **46 794 917 EUR**, co stanowi **132,18%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP7.

OP7 charakteryzuje się wysokim stopniem wykorzystania dostępnej alokacji, który wynosi 90%. W Działaniu 7.1 „*Infrastruktura ochrony zdrowia*” podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 94,46% (liczony wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR). Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 37,0 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 71,37%. IZ RPO WP, mając na względzie limit alokacji dostępnej w ramach OP7 planuje podpisanie dodatkowej umowy o dofinansowanie projektu znajdującego się obecnie na liście rezerwowej o wartości dofinansowania w wysokości 1,04 mln EUR. W Działaniu 7.2 „*Zintegrowany system ratownictwa*” podpisane zostały umowy o dofinansowanie wszystkich wybranych przez ZWP projektów a stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 79,81%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 16,3 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 56,1%. IZ RPO WP, mając na uwadze optymalne wykorzystanie dostępnej alokacji planuje dokonanie realokacji środków pomiędzy Działaniami zmierzające do 100% wykorzystania alokacji przeznaczonej na OP7.

Podział według sektora gospodarki

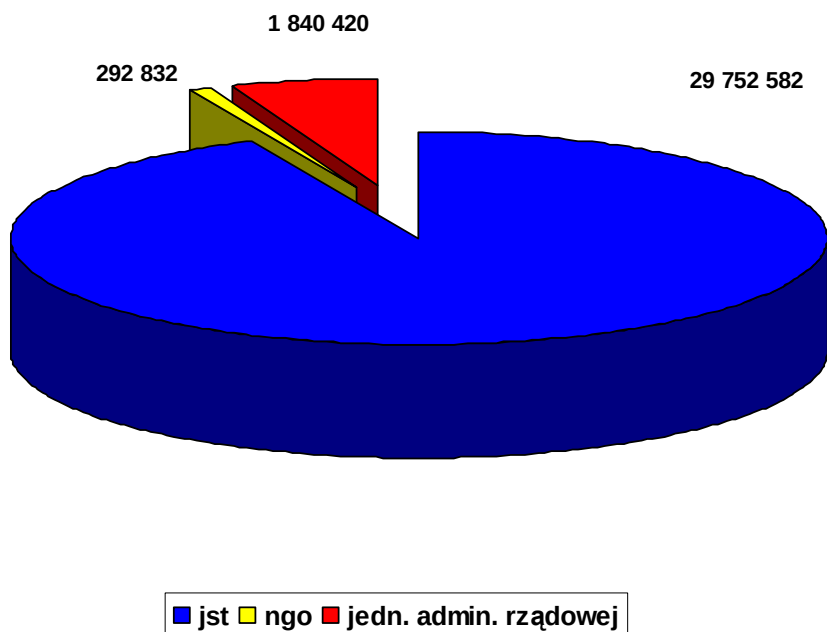
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
Administracja publiczna	6	3 536 700,94	27,27	11,09
Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego	16	28 349 132,34	72,73	88,91
Razem	22	31 885 833,28	100,00	100,00

Analiza podpisanych w ramach OP7 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na dział: *Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego* (88,91%). Powyższy podział spowodowany jest faktem, iż OP7 w ramach której podpisano 22 umowy o dofinansowanie niemal w całości wpisuje się właśnie w ww. dział gospodarki. W działach gospodarki oznaczonych jako „Administracja publiczna” projekty realizują kolejno gminy, powiat, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku.

Podział według rodzajów beneficjentów

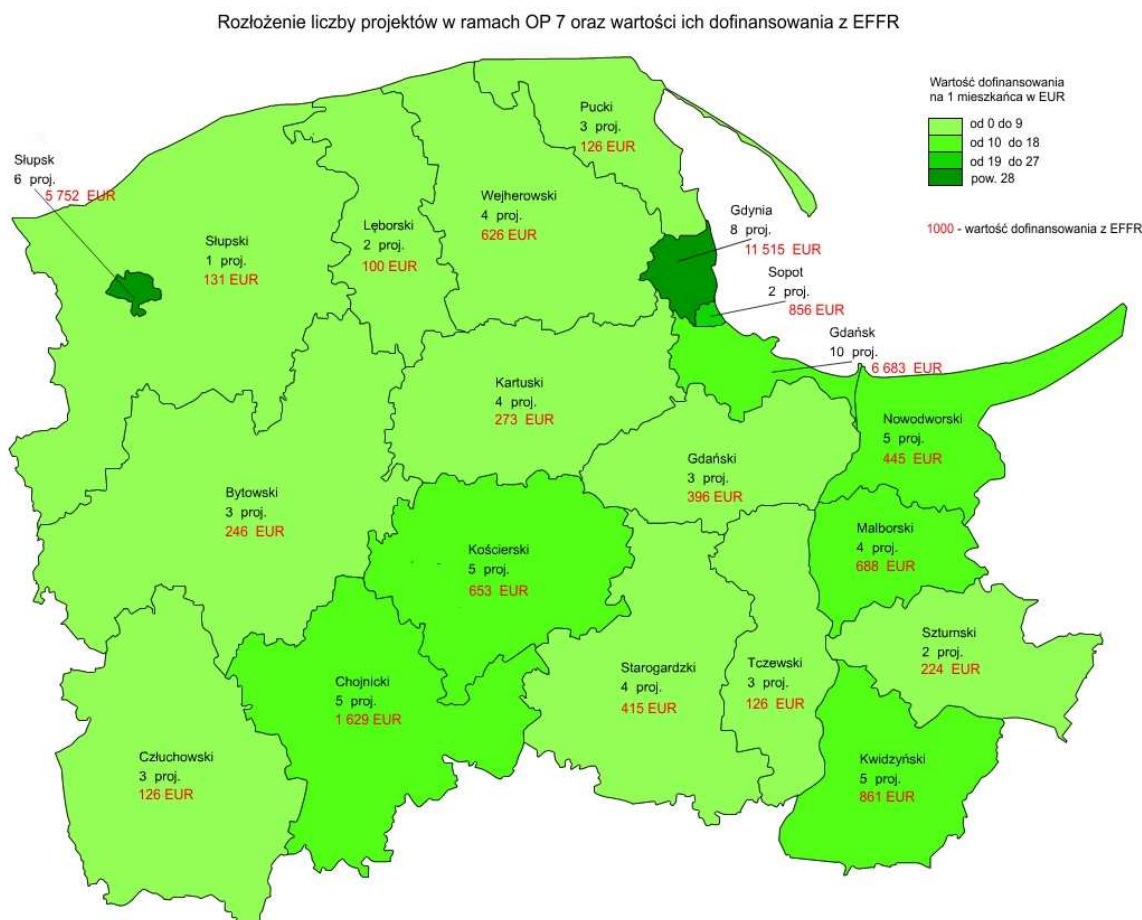
Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (93,31%), które realizują 19 projektów.

Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP7 wg rodzaju beneficjenta

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP7 wskazuje, iż największy strumień środków trafił do miasta Gdynia, na terenie którego realizowanych jest 8 projektów (ok. 11,5 mln EUR). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest miasto Gdańsk, na terenie którego realizowanych jest 10 projektów (ok. 6,7 mln EUR). Profilaktyka, diagnostyka oraz leczenie chorób możliwe jest jedynie w dobrze wyposażonych, specjalistycznych placówkach posiadających nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny, dlatego realizowane projekty zlokalizowane są w największych ośrodkach miejskich. Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita wykazuje miasto Gdynia oraz Słupsk.

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano **100%** środków EFRR (31 885 833,28 EUR – 22 umowy). Żaden projekt nie jest realizowany na obszarach wiejskich.

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **292 831,76 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **0,83%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP7.

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP7 to:

- **Środowisko i energetyka** - zawarto **10** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **6 900 327,64 EUR**. Realizowane projekty dotyczą zapobiegania zagrożeniom (w

tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym).

- **Infrastruktura społeczna** - zawarto **12** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **24 985 505,64 EUR**.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotny z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest rzeczywisty poziom kontraktacji, który w ramach OP7 został osiągnięty na poziomie **98,06%**²¹. Z uwagi na wyczerpanie dostępnej alokacji nie planuje się ogłoszenia dodatkowych konkursów.

Od uruchomienia programu na **22** podpisane umowy o dofinansowanie, zakończonych zostało **5** projektów (**4** w ramach Działania 7.1 oraz **1** w ramach Działania 7.2), co stanowi **22,73%** podpisanych umów.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia” osiągnął wartość **4** szt., czyli **40%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **110% (11 szt.)**.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu zintegrowanego systemu ratownictwa” osiągnął wartość **1** szt., czyli **11,11%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **122,22% (11 szt.)**.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba ludności objętej programami profilaktycznymi z zakresu chorób nowotworowych, układu sercowo-naczyniowego oraz cukrzycy” osiągnął wartość **1 279** osób, czyli **4,26%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **22,37% (6 712 osób)**. Niska wartość osiągnięcia powyższego wskaźnika wynika z faktu, że w większości projektów wybranych do realizacji zaplanowano realizację autorskich programów profilaktycznych oraz promocji zdrowia skierowanych do ograniczonej liczby pacjentów. Jednocześnie te same zakłady opieki zdrowotnej realizują systemowo profilaktykę zdrowotną w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba pacjentów korzystających z infrastruktury instytucji ochrony zdrowia objętych wsparciem” osiągnął wartość **161 034** osób, czyli **76,68%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **100,12% (210 255 osób)**.

Zerowy stopień realizacji oraz szacowanej realizacji wskaźnika rezultatu na poziomie Programu „Obszar województwa pomorskiego objętego ścieżką życia – 8 minut” wynika z faktu, że zgodnie z zapisami tzw. linii demarkacyjnej w ramach RPO nie mogły uzyskać wsparcia projekty dotyczące ratownictwa medycznego. Projekty, które uzyskały dofinansowanie dotyczą m.in. systemów powiadamiania, integracji łączności pomiędzy służbami, zakupu wyposażenia dla jednostek straży pożarnej oraz ratownictwa wodnego. W związku z powyższym wartość tego wskaźnika będzie mogła zostać zmierzona dopiero po zakończeniu interwencji w obszarze zintegrowanego systemu ratownictwa, w ramach niezależnej ewaluacji zewnętrznej na koniec Programu.

²¹ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (90,07%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

Realizacja OP7 w znaczącym stopniu przyczyni się do poprawy jakości i dostępności specjalistycznych usług medycznych oraz poprawy efektywności systemu ratownictwa. Jednocześnie należy oczekiwać, że w długim horyzoncie czasowym projekty wybrane do dofinansowania przełożą się na trwałe efekty w postaci zmniejszenia wskaźnika umieralności na choroby nowotworowe, układu sercowo-naczyniowego oraz powikłań cukrzycy, jak również śmiertelności ofiar zdarzeń nagłych w województwie pomorskim.

W związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach w celu efektywnego wykorzystania środków, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać wyboru projektów z list rezerwowych oraz w razie konieczności dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP7 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły na decyzję o nie przeznaczaniu środków z KRW na realizację OP7 (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji w rozdziałach: 2.4 *„Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”*, 2.7 *„Monitorowanie i ocena”* oraz 2.8 *„Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”*).

Sytuacja w OP7 jest powiązana z poruszoną przez KE w piśmie z dnia 3 kwietnia 2012 r. kwestią sytuacji w służbie zdrowia i kontraktami w ramach NFZ. Powyższa kwestia była również przedmiotem uwag Komisji do sprawozdania za rok 2010 oraz później przekazywanej korespondencji (m.in. pismo KE z dnia 8 marca 2012 r.). Zwrócenie przez KE i MRR uwagi na kwestie zachowania trwałości projektów poprzez konieczność posiadania kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia spowodowało, iż IZ RPO WP podjęła kroki w celu zbadania sytuacji w projektach w ramach OP7 i OP9 (Działanie 9.2). Analiza projektów pod koniec 2011 roku wykazała, iż wszystkie realizowane w ramach OP7 i OP9 (Działanie 9.2) projekty posiadają kontrakt z NFZ. Ponadto, w kwietniu 2012 roku IZ RPO WP skierowała do Beneficjentów OP7 i OP9 (Działanie 9.2) pisma, w których przypominała Beneficjentom, jak ważną sprawą jest zachowanie trwałości projektu, co w przypadku projektów z obszaru ochrony zdrowia oznacza m.in. posiadanie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia na ten zakres usług medycznych, z którym związany był projekt otrzymujący dofinansowanie z RPO WP. Naruszenie trwałości jest jednoznaczne z wykorzystaniem dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, co skutkuje zwrotem środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. IZ RPO WP zwróciła również Beneficjentom uwagę na stanowisko Komisji Europejskiej, które wskazuje iż w przypadku braku kontraktu z NFZ instytucje zarządzające powinny nakładać odpowiednie korekty finansowe, włącznie z odzyskaniem całego przyznanego projektowi dofinansowania. W przypadku braku kontraktu z NFZ jedynie przez część 5-letniego okresu trwałości, Komisja Europejska dopuszcza możliwość nałożenia korekty proporcjonalnej do czasu pozostawiania bez kontraktu. W związku z powyższym IZ RPO WP zaleciła wszystkim beneficjentom projektów z zakresu ochrony zdrowia dołożenie wszelkich możliwych starań, aby w całym okresie trwałości posiadali odpowiednie kontrakty z NFZ oraz zwróciła się z prośbą o niezwłoczne informowanie w przypadku zaistnienia problemów w tym obszarze.

IZ RPO WP na bieżąco zamierza monitorować sytuację kontraktów z NFZ w realizowanych projektach.

Jednocześnie KE zwraca uwagę na kwestie komplementarności projektów z zakresu służby zdrowia z EFS. IZ RPO WP przyznaje, iż w ramach współpracy z DEFS (IP dla komponentu

regionalnego POKL) nad Planami Działań dla POKL kwestia komplementarności projektów służby zdrowia z projektami z EFS nie została poruszona. Jednakże jednym z powodów powyższej sytuacji był duży odsetek projektów, które skorzystały w OP7 z instrumentu elastyczności (86%).

W ramach OP7 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 10% do 15% kosztów kwalifikowalnych, co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty realizowane w ramach OP7 polegają na zakupie nowoczesnego sprzętu oraz wyposażenia (m.in. zakup specjalistycznego sprzętu medycznego, laboratoryjnego, środków ratowniczych). Wymagają one w związku z tym uwzględnienia działań szkoleniowych, dzięki którym personel będzie optymalnie wykorzystywał możliwości zakupionej aparatury i sprzętu oraz właściwie go obsługiwał. W ramach OP7 realizowane są również projekty uwzględniające szkolenia m. in. z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz kampanie edukacyjne. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w 19 projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **347 147,97 EUR**.

Opis wkładu OP7 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP7.

3.8 Oś Priorytetowa 8 (OP8) – Lokalna infrastruktura podstawowa (Priority Axis 8 – Local Basic infrastructure)

Głównym celem OP8 jest *Wzmocnienie potencjału rozwojowego na obszarach poza dużymi miastami*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP8 wynosi **145,8** mln EUR, z czego **123,9** mln EUR to środki pochodzące z EFRR.

3.8.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.8.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP8, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.8.1.2.

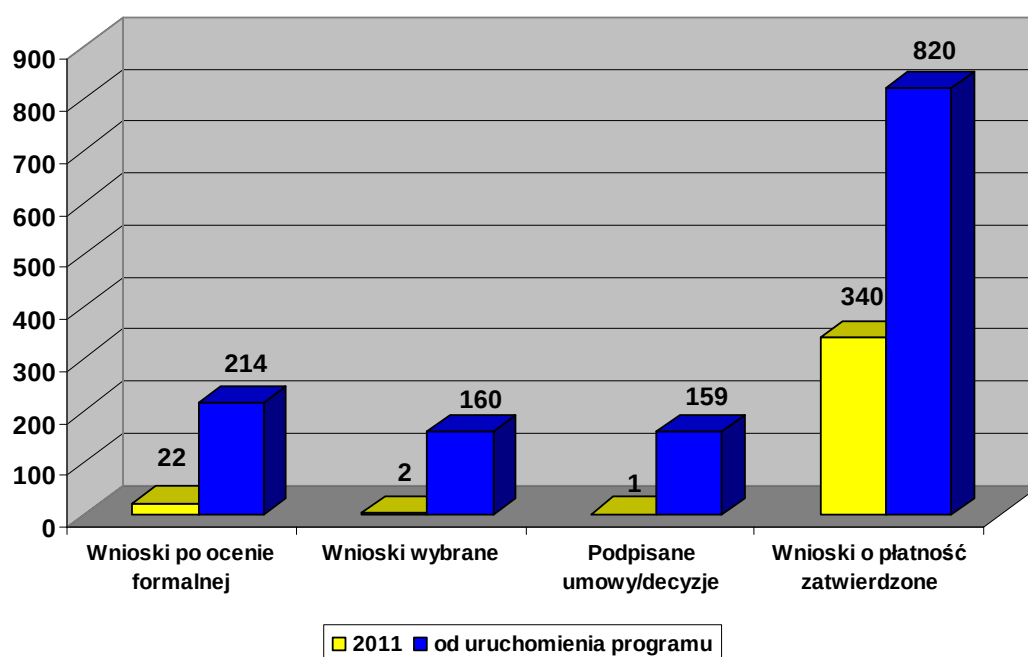
3.8.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

W okresie sprawozdawczym, w ramach OP8, pozytywnie ocenę formalną przeszły **22** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **15 196 267,13 EUR**, co stanowi **12,26%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP8. ZWP wybrał do realizacji **2** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **1 107 006,79 EUR**, co stanowi **0,89%** całkowitej

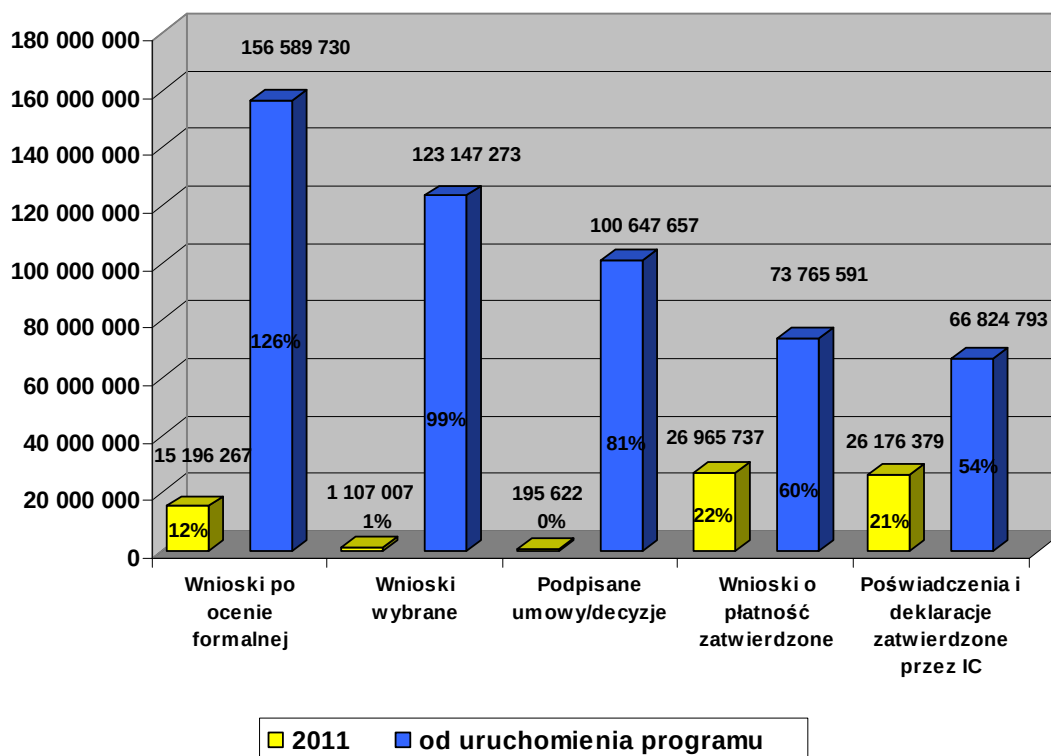
alokacji przeznaczonej na OP8 oraz podpisał **1** umowę z beneficjentem na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **195 622,01 EUR**, co stanowi **0,16%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP8. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **26 965 737,00 EUR** wydatków z EFRR. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **26 176 379,05 EUR**.

W ramach OP8, od początku uruchomienia programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **214** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **156 589 730,43 EUR**, co stanowi **126,37%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP8. ZWP wybrał do realizacji **160** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **123 147 273,14 EUR**, co stanowi **99,39%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP8 oraz podpisał **159** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **100 647 657,46 EUR**, co stanowi **81,23%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP8. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **73 765 591,40 EUR** wydatków z EFRR, co m.in. zostało ujęte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **66 824 792,76 EUR**.

Stan wdrażania OP8

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP8 w EUR

W okresie sprawozdawczym ogłoszone zostały **2** nabory wniosków na łączną wartość alokacji wynoszącą **9 000 000 EUR** w ramach: Poddziałania 8.1.2 „*Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy*” oraz Działania 8.2 „*Lokalna infrastruktura ochrony środowiska*”. Od uruchomienia programu przeprowadzonych zostało **15** naborów na łączną wartość alokacji **131 181 909 EUR**, co stanowi **105,87%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP8.

W Działaniu 8.1 „*Lokalny potencjał rozwojowy*” stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 82,35% (liczony wg obowiązującego w sprawozdaniu kursu EUR). W I półroczu 2012 r. nastąpi zamknięcie naboru wniosków w ramach Poddziałania 8.1.2, który został ogłoszony w listopadzie 2011 r. Alokacja przeznaczona na konkurs wynosi 4 mln EUR. Wybór projektów w ramach Poddziałania 8.1.2 przyczyni się do wzrostu poziomu wykorzystania dostępnej alokacji dla Działania 8.1 do 88%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 80,2 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 77,03%. W Działaniu 8.2 „*Lokalna infrastruktura ochrony środowiska*” stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 79,87%. Całkowita wartość podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 85,2 mln EUR a średni poziom dofinansowania wyniósł 62,08%. W dniu 29 grudnia 2011 r. ZWP dokonał wyboru 9 projektów w ramach konkursu zakończonego w III kwartale 2011 r. (projekty te nie zostały wprowadzone do KSI SIMIK 07-13 w okresie sprawozdawczym). Wartość dofinansowania z EFRR wybranych projektów wynosi 6,09 mln EUR i przyczyni się do ponad 82% wykorzystania alokacji dostępnej dla Działania 8.2. IZ RPO WP zdecydowała, iż wszelkie oszczędności wynikłe z rozstrzygnięć przetargowych przeznaczone zostaną na dofinansowanie projektów znajdujących się na listach rezerwowych, co pozwoli na optymalne zagospodarowanie środków przeznaczonych na OP8.

Realizowane w ramach OP8 projekty obejmują zwiększenie lokalnej atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej oraz zmniejszenie dysproporcji regionalnych w

zakresie wyposażenia w infrastrukturę gospodarki wodno-ściekowej. OP8 realizowana jest na obszarze gmin wiejskich, wiejsko-miejskich oraz miast liczących do 35 tys. mieszkańców.

Podział według sektora gospodarki

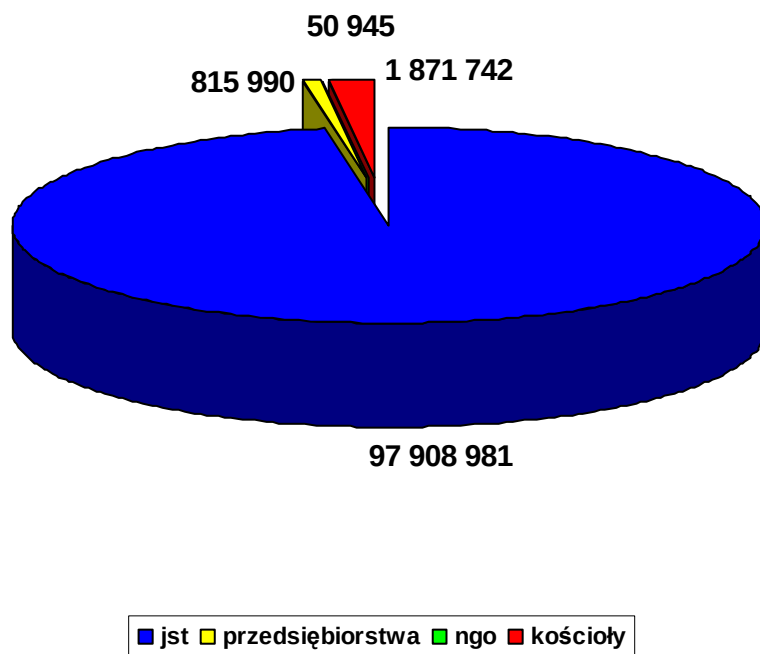
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Administracja publiczna</i>	154	97 908 980,59	96,86	97,28
<i>Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody</i>	1	815 989,75	0,63	0,81
<i>Inne niewyszczególnione usługi</i>	4	1 922 687,12	2,51	1,91
Razem	159	100 647 657,46	100,00	100,00

Analiza podpisanych w ramach OP8 umów o dofinansowanie pod względem działu gospodarki wskazuje, iż największy strumień środków EFRR został skierowany na dział Administracja publiczna (96,86%), w ramach którego podpisano 154 umowy o dofinansowanie. W dziale gospodarki oznaczonej jako „Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody” projekt realizuje Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o., natomiast w „Inne niewyszczególnione usługi” – parafie oraz stowarzyszenia.

Podział według rodzajów beneficjentów

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (97,28%), realizujące 154 projekty. Kolejną grupę stanowią kościoły (1,86%), realizujące 3 projekty. Najmniejszy udział w ogóle podpisanych umów stanowią NGO (0,05%) – tak niski % uniemożliwia ujęcie przedmiotowej grupy na poniższym wykresie. Wszystkie powiaty z obszarów uprawnionych uzyskały wsparcie w ramach OP8.

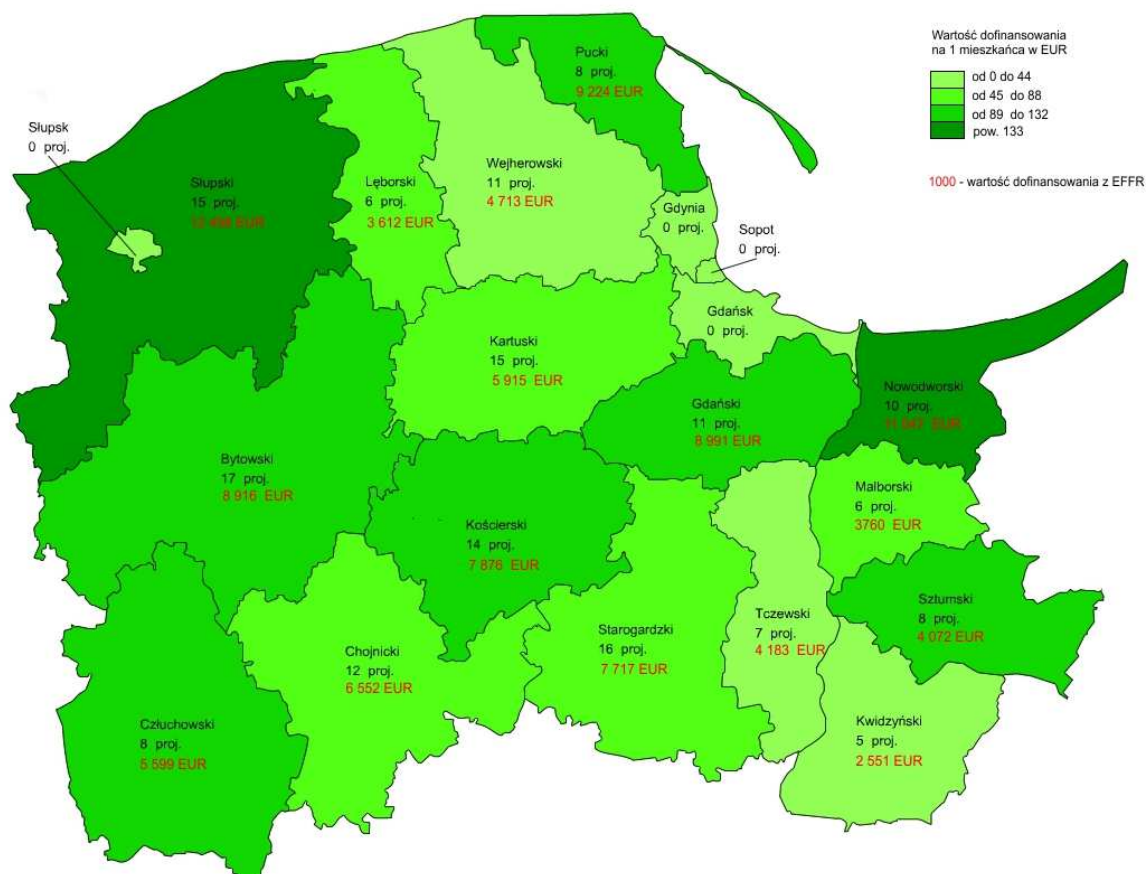
**Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP8 wg
rodzaju beneficjenta**

Podział przestrzenny

Największy strumień środków trafił do powiatu słupskiego, na terenie którego realizowanych jest 15 projektów (ok. 12,5 mln EUR). Drugim, pod względem wartości podpisanych umów, jest powiat nowodworski, który na terenie którego realizowanych jest 10 projektów (ok. 11,0 mln EUR). Najwyższą wartość dofinansowania z EFRR per capita także wykazuje powiat słupski oraz nowodworski.

Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 8 oraz wartości ich dofinansowania z EFR

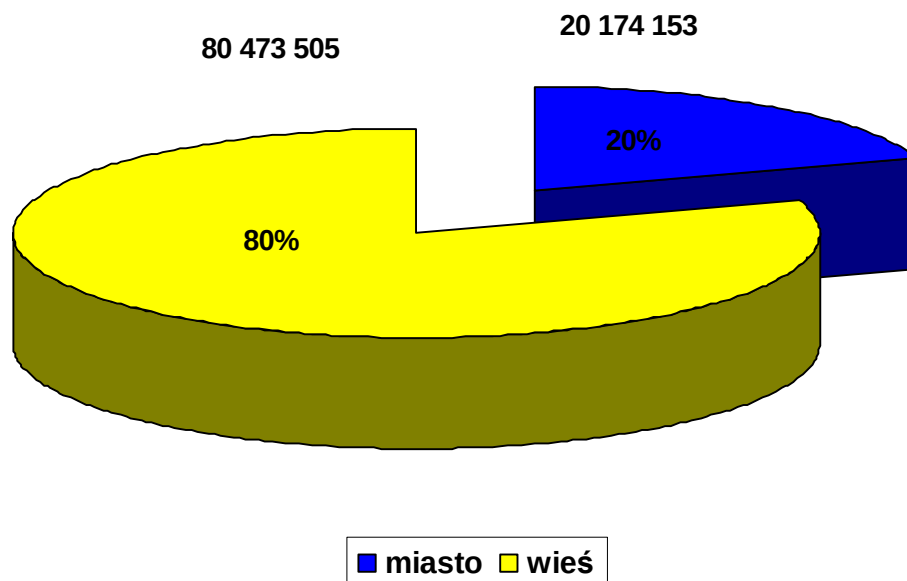

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **20%** środków EFRR (**20 174 152,52 EUR** – 30 umów), natomiast na obszary wiejskie **79%** środków EFRR (**80 473 504,94 EUR** – 129 umów).

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **31 744 701,72EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFRR, co stanowi **25,62%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP8.

Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP8 w podziale na miasto/wieś

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP8 to:

- **Transport** - zawarto **42** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **28 326 729,76 EUR**. Wszystkie zawarte w ramach Poddziałania 8.1.1 umowy o dofinansowanie realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego wpisują się w ww. obszar.
- **Środowisko i energetyka** - zawarto **64** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **44 726 793,49 EUR**. W ramach ww. obszaru realizowane są projekty z zakresu rekultywacji składowisk odpadów oraz budowy sieci kanalizacyjnej czy wodociągowej. Przedmiotowy obszar zostanie wsparty dodatkowymi umowami, które zostaną podpisane w ramach zakończonego w III kwartale 2011 r. konkursu na Działanie 8.2 „Lokalna infrastruktura ochrony środowiska”.
- **Turystyka i kultura** - zawarto **32** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **12 412 275,61 EUR**. Beneficjenci realizują projekty mające na celu wzmocnienie usług turystycznych czy ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego.
- **Inne** – zawarto **21** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **15 181 858,61 EUR**. W tej kategorii mieszczą się projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotny z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest rzeczywisty poziom kontraktacji, który w ramach OP8 został osiągnięty na poziomie **88,44%**²². Obecnie trwa procedura konkursowa w ramach Poddziałania 8.1.2 (konkurs ogłoszony został 15.11.2011 r.) wybór do

²² Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (81,23%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

dofinansowanie i podpisanie kolejnych umów wpłynie na realizację części wskaźników). Poza trwającym konkursem nie planuje się ogłoszenia dodatkowych konkursów.

Od uruchomienia programu na **159** podpisanych umów o dofinansowanie, zakończonych zostało **79** projektów (**58** w ramach Działania 8.1 oraz **21** w ramach Działania 8,2), co stanowi **49,69%** podpisanych umów.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych” osiągnął wartość **79** szt., czyli **63,20%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **127,20%** (**159** szt.). Wskaźnik produktu „Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych z zakresu infrastruktury drogowej” osiągnął wartość **32** szt., czyli **160%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **210%** (**42** szt.). Wskaźnik produktu „Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych z zakresu uzbrojenia terenów pod inwestycje” osiągnął wartość **2** szt., czyli **40%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **100%** (**5** szt.). Wskaźnik produktu „Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych z zakresu turystyki” osiągnął wartość **25** szt., czyli **50%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **96%** (**48** szt.). Wskaźnik produktu „Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych z zakresu infrastruktury ochrony środowiska, w tym dotyczących budowy/rozbudowy kanalizacji sanitarnej” osiągnął wartość **21/16** szt., czyli **60%/59,26%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **182,86%/200%** (**64/54** szt.).

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Długość wybudowanych /przebudowanych dróg” osiągnął wartość **113,88** km, czyli **253,07%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **315,84%** (**142,13** km).

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych na obszarach wiejskich i w miastach do 35 tys. mieszkańców” osiągnął wartość **20,48** ha, czyli **40,96%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **159,74%** (**79,87** ha).

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba osób przyłączonych do kanalizacji w wyniku realizacji projektów” osiągnął wartość **8 373** osób, czyli **11,96%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **70,96%** (**49 670** osoby).

Biorąc pod uwagę przewidywane na podstawie umów efekty realizacji projektów można stwierdzić, iż w ramach OP8 poziom osiągnięcia wskaźników jest zadowalający. Najniższy poziom osiągnął wskaźnik dotyczący „Liczba osób przyłączonych do kanalizacji w wyniku realizacji projektów”. Należy jednak zauważyć, że mimo tego województwo pomorskie należy do czołówki pod względem stopnia podłączenia ludności do kanalizacji i wodociągów w kraju. W 2010 roku 75,4% mieszkańców województwa korzystała z kanalizacji, w tym 40,5% na wsi (1 miejsce wśród wszystkich województw), przy czym średnia dla całego kraju wyniosła 62,1%, w tym 24,8% na wsi. Z wodociągów korzystało w 2010 roku 92,7% mieszkańców województwa, w tym na wsi 82,4% (4. miejsce wśród wszystkich województw) przy czym średnia dla całego kraju wyniosła 87,5%, w tym 75,2% na wsi. 80,5% ludności województwa było obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków, w tym na wsi 48,8% (1 miejsce wśród wszystkich województw), przy czym średnia dla całego kraju wyniosła 65,2%, w tym 28,8% na wsi.

W związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach w celu efektywnego wykorzystania środków, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać wyboru projektów z list rezerwowych oraz w razie konieczności dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników, tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP8 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na decyzję o nie przeznaczaniu środków z KRW na realizację OP8. (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

KE nie zawarła w swoim piśmie z dnia 3 kwietnia 2012 r. rekomendacji bezpośrednio powiązanych z OP8.

W ramach OP8 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 5% do 15% kosztów kwalifikowalnych, co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć. Wszystkie wydatki planowane w ramach instrumentu elastyczności są ściśle związane z realizowanymi projektami. Projekty z OP8 polegają na budowie i rozbudowie lokalnej ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, tworzeniu i rozwijaniu lokalnych systemów promocji i informacji turystycznej, infrastruktury odbioru i oczyszczania ścieków oraz poprawie funkcjonowania gospodarki odpadami w wymiarze lokalnym. W związku z powyższym prowadzone są działania informacyjno-promocyjne dotyczące walorów przyrodniczych obszarów objętych projektami, szkolenia dla podmiotów branży turystycznej oraz osób zaangażowanych w obsługę infrastruktury turystycznej, a także działania aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Analiza udziału liczby umów objętych instrumentem elastyczności w ogólnej liczbie podpisanych umów ramach RPO WP wskazuje, iż beneficjenci OP8 wykazują najmniejszy udział cross-finansingu (3,14%) - wykazało go jedynie 5 beneficjentów - jednostki samorządu terytorialnego oraz stowarzyszenie, realizujące projekty z zakresu infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w 5 projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie **9 515,98 EUR**.

Opis wkładu OP8 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.8.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP8.

3.9 Oś Priorytetowa 9 (OP9) – Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie (Priority Axis 9 – Local social infrastructure and civil initiatives)

Głównym celem OP9 jest *Poprawa dostępności lokalnej infrastruktury społecznej dla wzmocnienia struktur społecznych na obszarach poza dużymi miastami*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP9 wynosi **41,7 mln EUR**, z czego **35,4 mln EUR** to środki pochodzące z EFRR.

3.9.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.9.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

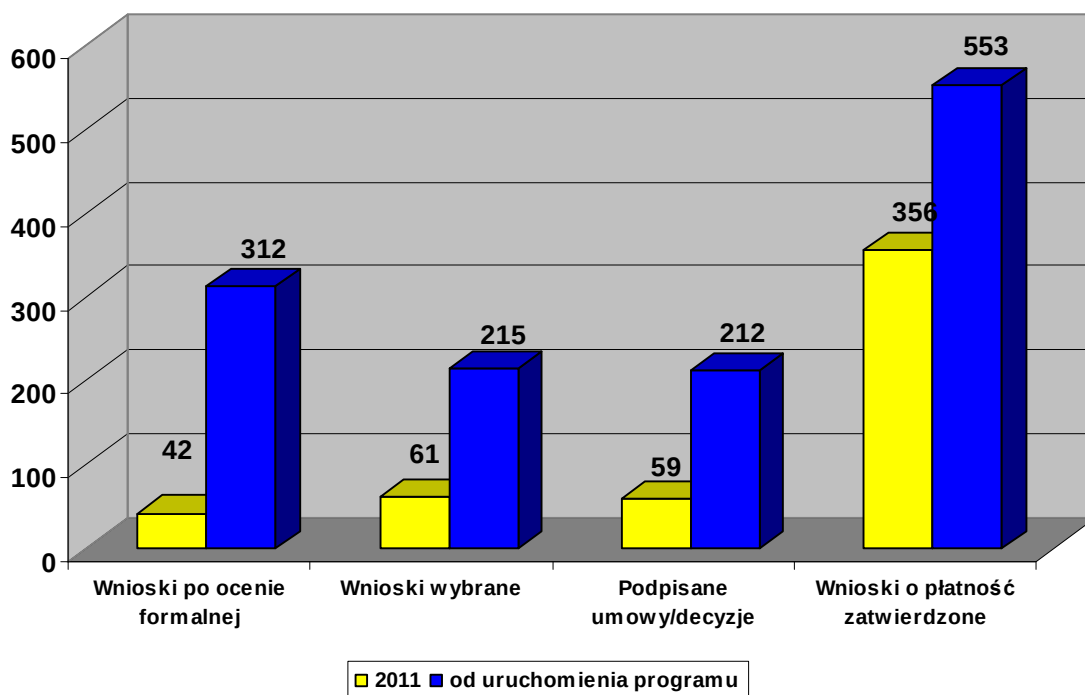
_____ W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP9, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.9.1.2.

3.9.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

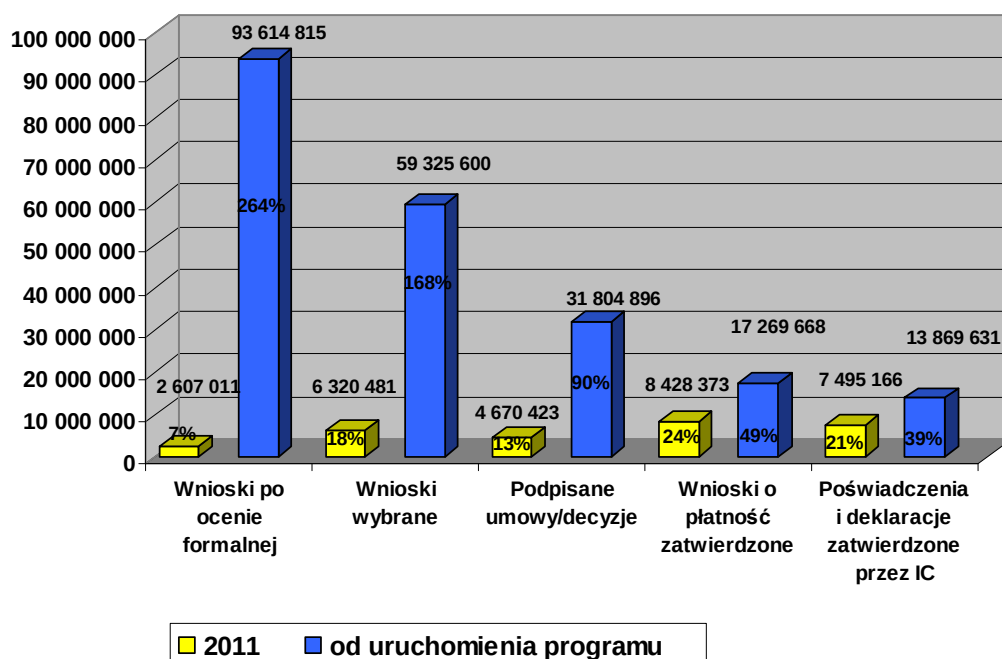
W okresie sprawozdawczym, w ramach OP9, pozytywnie ocenę formalną przeszło **42** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **2 607 011,10 EUR**, co stanowi **7,36%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9. ZWP wybrał do realizacji **61** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **6 320 480,91 EUR**, co stanowi **17,85%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9 oraz podpisał **59** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **4 670 422,77 EUR**, co stanowi **13,19%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **8 428 373,13 EUR** wydatków z EFRR. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków, na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **7 495 166,45 EUR**.

W ramach OP9, od początku uruchomienia programu, pozytywnie ocenę formalną przeszło **312** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **93 614 815,27 EUR**, co stanowi **264,43%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9. ZWP wybrał do realizacji **215** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **59 325 599,84 EUR**, co stanowi **167,57%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9 oraz podpisał **212** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **31 804 896,03 EUR**, co stanowi **89,84%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9. W ramach złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność zatwierdzono **17 269 668,31 EUR** wydatków z EFRR. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **13 869 630,74 EUR**.

Stan wdrażania OP9

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP9 w EUR

W okresie sprawozdawczym nie ogłaszano żadnych naborów wniosków. Od uruchomienia programu przeprowadzonych zostało **15** naborów wniosków na łączną wartość

alokacji w wysokości **30 896 872,00 EUR**, co stanowi **87,27%** ogólnej puli środków EFRR przeznaczonych na realizację OP9.

W Działaniu 9.1 „*Lokalna infrastruktura edukacyjna, sportowa i kultury*” podpisane umowy o dofinansowanie wykorzystują 88,73% dostępnych środków EFRR (według kursu euro obowiązującego w sprawozdaniu). Poziom wykorzystania dostępnej dla Działania alokacji należy uznać za zadowalający. Łączna wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła 19,86 mln EUR przy średnim poziomie dofinansowania wynoszącym 54,61%. W Działaniu 9.2 „*Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia*” stopień wykorzystania dostępnych środków EFRR wyniósł 95,10%. Zakontraktowane dofinansowanie ze środków wspólnotowych wynosi 6,49 mln EUR. Średni poziom dofinansowania projektu w ramach Działania 9.2 wynosi 71,38%. W pierwszej połowie 2012 roku przewidywane jest zakontraktowanie kolejnych 600 tys. EUR. W Działaniu 9.3 „*Lokalne inicjatywy obywatelskie*” wykorzystanie dostępnej alokacji EFRR wynosi 88,05%. Zakontraktowano 5,45 mln EUR środków wspólnotowych przy średnim poziomie dofinansowania projektu wynoszącym 70,28%.

Projekty realizowane w ramach OP9 obejmują budowę, przebudowę, rozbudowę i wyposażenie obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej, kulturalnej, sportowej, ochrony zdrowia, budowę lub remont elementów małej infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej, zagospodarowanie terenu oraz zbiorników i cieków wodnych, prace konserwatorskie i prace restauratorskie w zabytkowych obiektach użyteczności publicznej.

Podział według sektora gospodarki

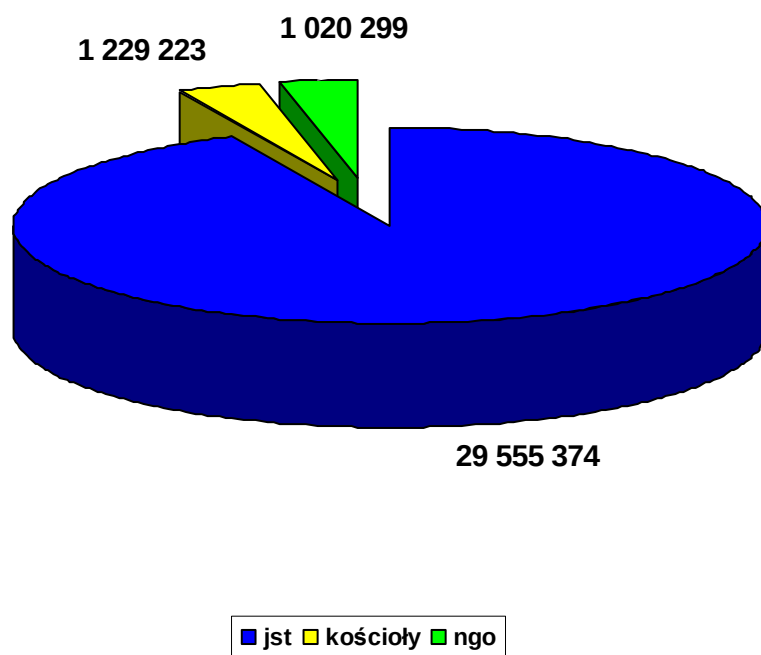
Dział gospodarki	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)	Udział w liczbie umów (%)	Udział w wartości dofinansowania z EFRR (%)
<i>Administracja publiczna</i>	79	22 983 742,90	37,26%	72,26%
<i>Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego</i>	13	2 220 702,57	6,13%	6,98%
<i>Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne</i>	3	123 741,93	1,42%	0,39%
<i>Edukacja</i>	1	178 204,86	0,47%	0,56%
<i>Nie dotyczy</i>	3	151 672,08	1,42%	0,48%
<i>Inne niewyszczególnione usługi</i>	113	6 146 831,68	53,30%	19,33%
Razem	212	31 804 896,03	100,00%	100,00%

Największy strumień środków EFRR został skierowany do „*administracji publicznej*”. Szczegółowa analiza wskazuje, że najwięcej projektów realizują jednostki samorządu terytorialnego, głównie gminy. Dotyczą one budowy, rozbudowy, modernizacji lub wyposażenia szkół, obiektów sportowych i obiektów ochrony zdrowia. W dziale gospodarki oznaczonym jako „*inne niewyszczególnione usługi*” realizowana jest duża ilość projektów w ramach Działania 9.3. Mają one mniejszą wartość kwotową; obejmują obiekty i infrastrukturę sportową, społeczno-kulturalną, zagospodarowanie terenu. Tu podmiotami realizującymi projekty w większości są gminy, ale również i lokalne stowarzyszenia, parafie, zrzeszenia, związki i inne podmioty działające na rzecz lokalnych społeczności.

Podział według rodzajów beneficjentów

Wartość dofinansowania z EFRR w ramach podpisanych umów/decyzji, w podziale na rodzaj beneficjenta, wskazuje jako głównych biorców jednostki samorządu terytorialnego (92,93%), realizujące 188 projektów. Kolejną grupę stanowią kolejno kościoły (3,86%) z 8 projektami oraz NGO (3,21%) realizujące 16 projektów.

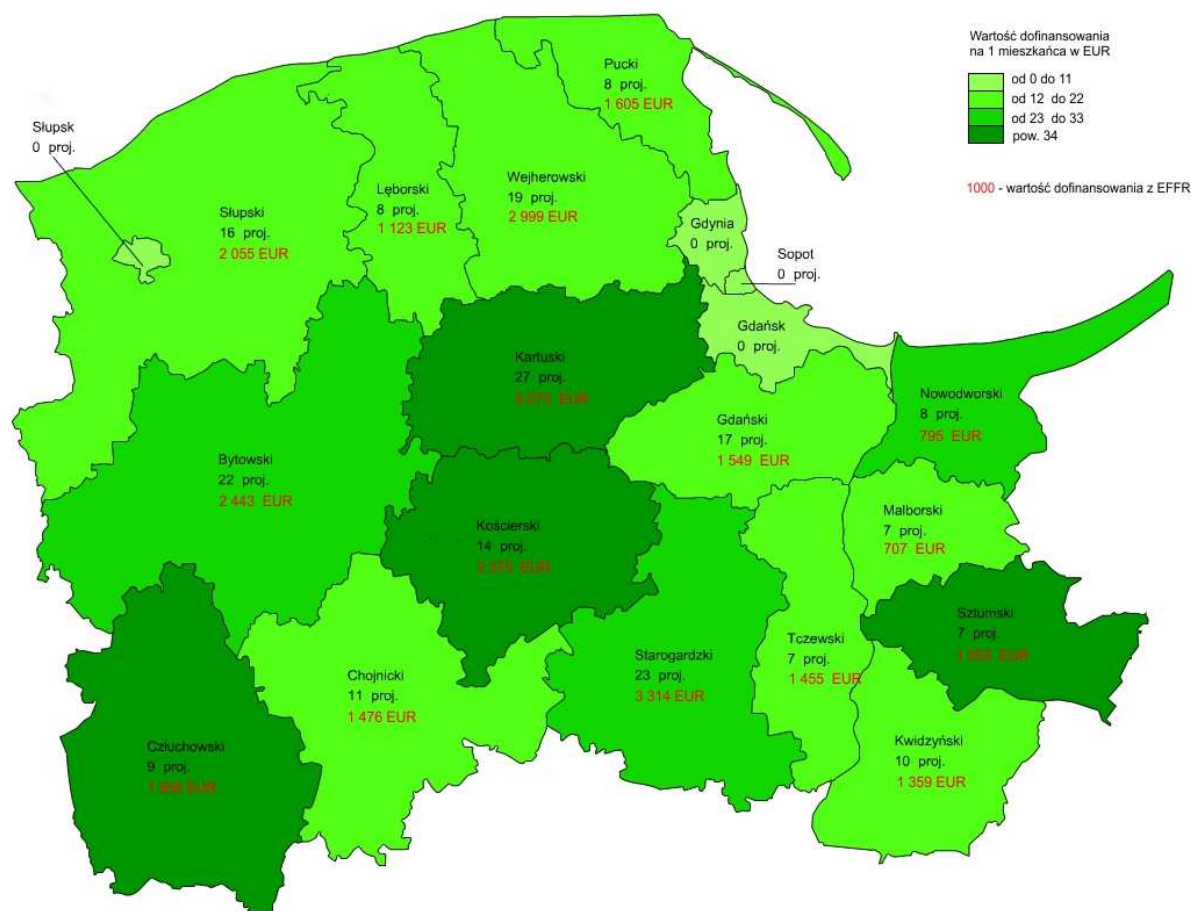
Wartość EFRR podpisanych umów/decyzji w ramach OP9 wg rodzaju beneficjenta

Podział przestrzenny

Analiza przestrzennego rozmieszczenia interwencji RPO WP w ramach OP9 wskazuje, że najwięcej środków z EFRR trafiło do tych samych, co przed rokiem regionów. Najwięcej do powiatu kartuskiego (ok. 5,07 mln EUR) na terenie którego realizowanych jest 27 projektów. Drugim pod względem wartości podpisanych umów jest powiat starogardzki (ok. 3,32 mln EUR), na terenie którego realizowane są 23 projekty. Znaczna pula środków trafiła również do powiatu wejherowskiego (ok. 3 mln EUR) na terenie którego realizowanych jest 19 projektów.

Rozłożenie liczby projektów w ramach OP 9 oraz wartości ich dofinansowania z EFR

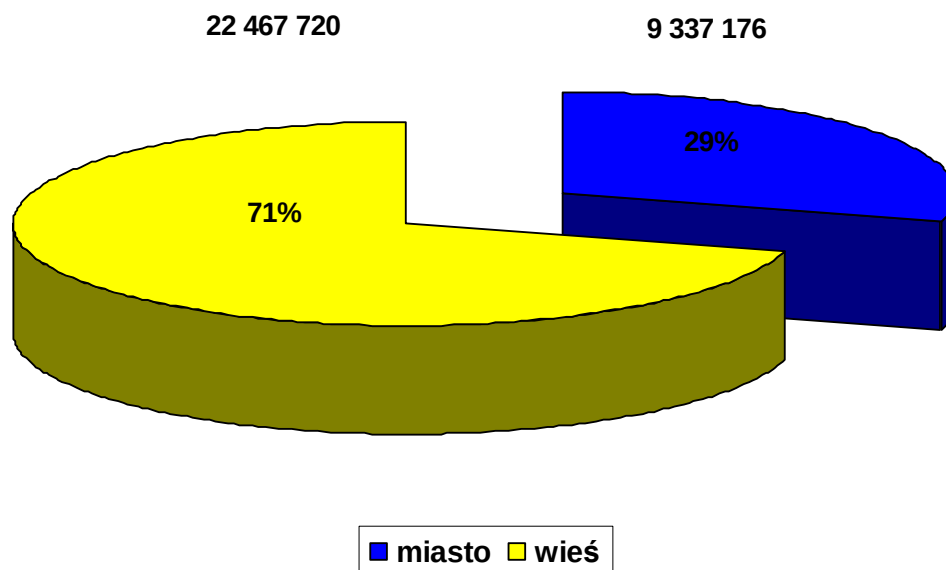

Źródło: Opracowanie własne wg stanu na 31 grudnia 2011 r. na podstawie „Bazy przedsięwzięć rozwojowych w województwie pomorskim”.

W ramach podpisanych umów o dofinansowanie na projekty zlokalizowane w miastach skierowano łącznie **29%** środków EFR (9 337 176 EUR – 26 umów), natomiast na obszary wiejskie **71%** środków EFR (22 467 720 EUR – 186 umów).

Na obszary słabe strukturalnie skierowano **9 914 228 EUR** zakontraktowanych dotychczas środków EFR, co stanowi prawie **28%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP9.

**Wartość EFRR podpisanych umów w ramach OP9
w podziale na miasto/wieś**

Podział wg obszarów

Podstawowe obszary, do których zostało skierowane wsparcie w ramach OP9 to:

- **Turystyka i kultura** - zawarto **4** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **2 082 436,20 EUR**.
- **Infrastruktura społeczna** - zawarto **91** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **24 270 223,38 EUR**. Beneficjenci realizują inwestycje z zakresu budowy/przebudowy obiektów dydaktycznych, sportowych, społecznych, a także rekreacyjnych.
- **Inne** – zawarto **117** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **5 452 236,45 EUR**. W tej kategorii mieszczą się projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich.

Podział umów o dofinansowanie realizowanych na terenie województwa pomorskiego wg obszarów wsparcia ujmujących pozostałe programy operacyjne został przedstawiony w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania.

Istotny z punktu widzenia stopnia realizacji wskaźników jest rzeczywisty poziom kontraktacji, który w ramach OP9 został osiągnięty na poziomie **97,81%**²³. Z uwagi na wyczerpanie dostępnej alokacji nie planuje się ogłoszenia dodatkowych konkursów.

Od uruchomienia programu na **212** podpisanych umów o dofinansowanie, zakończone zostały **62** projekty (**23** w ramach Działania 9.1, **3** w ramach Działania 9.2 oraz **36** w ramach Działania 9.3), co stanowi **29,25%** podpisanych umów.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej, sportowej i kulturalnej” osiągnął wartość **23** szt., czyli **76,67%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **196,67%** (**59** szt.).

²³ Liczony według kursu obowiązującego przy kontraktowaniu w grudniu 2011 r. 1 EUR = 4,1579 PLN. Według kursu właściwego dla sprawozdania 1 EUR = 4,527 PLN poziom kontraktacji jest niższy (89,84%), jednak nie daje rzeczywistego obrazu wykorzystania środków w ramach Programu.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia” osiągnął wartość **3** szt., czyli **6%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **72% (36 szt.)**. Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba placówek wyposażonych w sprzęt medyczny w wyniku realizacji projektu” osiągnął wartość **3** szt., czyli **7,50%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **95% (38 szt.)**.

Wskaźnik produktu na poziomie Programu „Liczba projektów zrealizowanych w oparciu o lokalne partnerstwa” osiągnął wartość **5** szt., czyli **5%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **23% (23 szt.)**. Wartość referencyjna wskaźnika zostanie osiągnięta na bardzo niskim poziomie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że beneficjenci, którymi są głównie jednostki samorządu terytorialnego, unikają realizacji projektów w partnerstwie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi ze względu na wyższy stopień skomplikowania projektów partnerskich i związane z tym ryzyko wystąpienia nieprawidłowości. Dodatkowo system wyboru projektów nie kładł wystarczająco dużego nacisku na wybór projektów partnerskich, w związku z czym na skutek rekomendacji grup strategicznych oraz decyzji ZWP 10 projektów realizowanych przez lokalne partnerstwa nie zostało wybranych do realizacji. Biorąc pod uwagę, że zakończone zostały nabory projektów w ramach ostatnich zaplanowanych konkursów Działania 9.3, nie ma możliwości zastosowania środków zaradczych w postaci zmiany kryteriów wyboru projektów do dofinansowania.

Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba uczniów korzystających z infrastruktury edukacyjnej wspartej w wyniku realizacji projektów” osiągnął wartość **2 045** osób, czyli **40,90%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **184,74% (9 237 osób)**. Wskaźnik rezultatu na poziomie Programu „Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej wspartej w wyniku realizacji projektów” osiągnął wartość **172 736** osób, czyli **1 727,36%** wartości docelowej określonej w Programie. Na podstawie zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie **1 974,16% (197 416 osób)**. Już na obecnym etapie realizacji projektów w ramach OP9 widać wyraźnie, że wartość referencyjna wskaźnika dotyczącego infrastruktury sportowej jest znacząco przekroczona. Powyższy wskaźnik rezultatu na poziomie Programu ma ścisły związek ze wskaźnikiem produktu na poziomie URPO „Liczba wybudowanych/przebudowanych /doposażonych obiektów infrastruktury sportowej”, którego osiągnięcie szacuje się na poziomie **625%** (50 obiektów, przy 8 obiektach zakładanych w URPO). Świadczy to o znacznie wyższym, niż zakładano, zainteresowaniu projektami z zakresu infrastruktury sportowej w stosunku do projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej i kulturowej.

W związku z pojawiającymi się oszczędnościami w realizowanych projektach w celu efektywnego wykorzystania środków, IZ RPO WP na bieżąco planuje dokonywać wyboru projektów z list rezerwowych oraz w razie konieczności dokonywać realokacji środków w ramach poszczególnych Działań. Dokonywanie realokacji pozwoli w sposób optymalny wykorzystać dostępne środki, jednocześnie IZ RPO WP dokonując wyboru projektów będzie brała pod uwagę obecny poziom realizacji wskaźników tak aby wybierane projekty w sposób jak najbardziej kompleksowy przyczyniały się do osiągnięcia docelowych wartości wskaźników.

Wsparcie i efekty OP9 były przedmiotem dwóch ewaluacji wewnętrznych zakończonych w 2011 r. Raport nt. ukierunkowania środków Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w ramach RPO WP oraz Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły m.in. na decyzję o nie

przeznaczaniu środków z KRW na realizację OP9 (szerzej na temat wyników powyższych ewaluacji w rozdziałach: 2.4 „Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego”, 2.7 „Monitorowanie i ocena” oraz 2.8 „Krajowa Rezerwa wykonania pomocy”).

Wśród kwestii poruszanych w piśmie KE z dnia 3 kwietnia 2012 roku istotną z punktu widzenia OP9 jest kwestia trwałości projektów w kontekście posiadania kontraktów z NFZ. Powyższe szerzej zostało opisane w Rozdziale poświęconym OP7.

Dodatkową kwestią, na którą zwraca uwagę KE jest komplementarność projektów edukacyjnych z EFS. Powyższa rekomendacja odpowiada działaniom prowadzonym przez IZ RPO WP, która we współpracy z DEFS (IP dla komponentu regionalnego POKL) prowadzi działania mające na celu uwzględnienie w Planach działań dla POKL, kryteriów strategicznych, które zapewniają komplementarność interwencji finansowanej z EFRR z EFS. Przykłady zapisów w Planach Działań POKL na rok 2011 zostały zawarte w Rozdziale 2.6 „Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia”.

W ramach OP9 przewidziano możliwość skorzystania z instrumentu elastyczności na poziomie od 0% do 15% kosztów kwalifikowanych — w zależności od Działania — co pozwala na wspieranie przedsięwzięć obejmujących elementy typowe dla zakresu interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego. Elementy te są finansowane pod warunkiem, że okażą się niezbędne dla odpowiedniej realizacji danego projektu. Takie podejście pozytywnie wpływa na kompleksowość i skalę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć.

Finansowaniu krzyżowemu podlegają m.in. szkolenia dla osób uczestniczących w projekcie lub kampaniach promocyjnych w zakresie diagnostyki i profilaktyki, organizacja i promowanie wydarzeń kulturalnych związanych z zachowaniem dziedzictwa kulturowego wsi i wykorzystaniem specyficznych zasobów lokalnych, w tym szczególnie walorów środowiska naturalnego, specjalistyczne szkolenia m.in. o charakterze promocyjnym, doradczym i kulturalnym, mające na celu aktywizację i integrację lokalnych społeczności. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie w 101 projektach występuje finansowanie krzyżowe w kwocie ponad 224 635,81 EUR.

Opis wkładu OP9 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.9.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano problemów wpływających na proces wdrażania OP9.

3.10 Oś Priorytetowa 10 (OP10) – Pomoc techniczna (Priority Axis 10 – Technical assistance)

Głównym celem OP10 jest *Sprawna i efektywna realizacja RPO WP*. Suma środków ogółem przeznaczona na realizację OP10 w całości pochodzi z EFRR i wynosi 26,6 mln EUR.

3.10.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (Achievement of targets and analysis of the progress)

3.10.1.1 Informacja na temat fizycznych i finansowych postępów priorytetu (Information on the physical and financial progress of the priority)

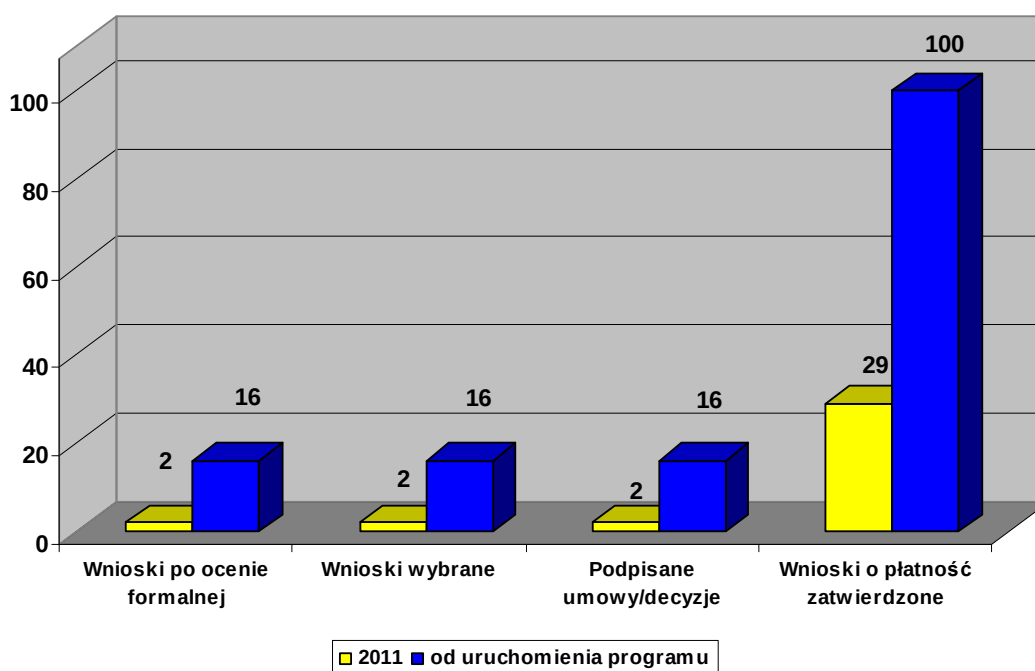
W tabeli 4, stanowiącej załącznik IV do niniejszego sprawozdania, przedstawione zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu dla OP10, natomiast informacje na temat fizycznych i finansowych postępów ujęto w punkcie 3.10.1.2.

3.10.1.2 Analiza jakościowa (Qualitative analysis)

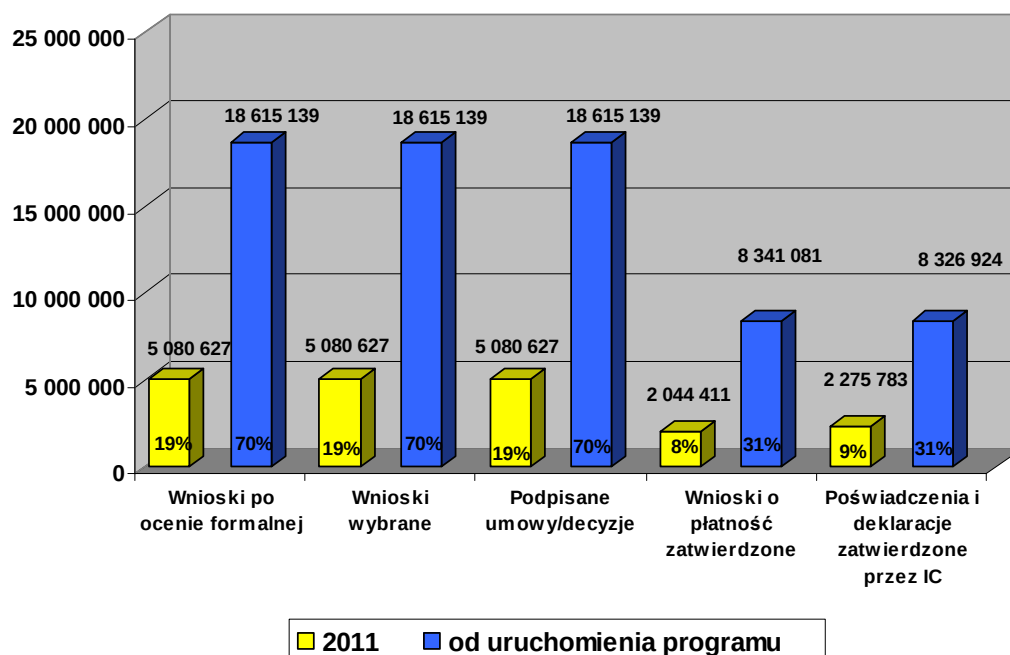
W okresie sprawozdawczym, w ramach OP10, pozytywnie ocenę formalną przeszły **2** wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **5 080 627,35 EUR**, co stanowi **19,13%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP10. ZWP wybrał i podpisał decyzje o realizacji obu wniosków w pełnej wnioskowanej kwocie. W ramach złożonych wniosków o płatność zatwierdzono **2 044 410,57 EUR** wydatków z EFRR. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **2 275 783,41 EUR**.

W ramach OP10 od początku uruchomienia programu pozytywnie ocenę formalną przeszło **16** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **18 615 139,11 EUR**, co stanowi **70,11%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP10. ZWP wybrał decyzje o realizacji wszystkich wniosków w pełnej kwocie dofinansowania. Natomiast podpisał decyzje na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **18 472 227,07 EUR** co stanowi **69,57%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP10. W ramach złożonych wniosków o płatność zatwierdzono **8 341 080,91 EUR** wydatków z EFRR. IC zatwierdziła poświadczenia i deklaracje wydatków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **8 326 924,43 EUR**.

Stan wdrażania OP10

Wykorzystanie środków EFRR w ramach OP10 w EUR

Poziom wykorzystania środków w OP10 jest efektem planowanego rozłożenia w czasie wydatków na cały okres programowania. Przyjęty przez IZ RPO WP bezkosztowy model wspierania beneficjentów w zakresie przygotowania i wdrażania projektów, tzn. oparty o zasoby wewnętrzne IZ RPO WP (głównie prowadzone przez pracowników konsultacje i szkolenia) zdecydował o niskim poziomie kontraktacji w Działaniu 10.3, wynoszącym niewiele ponad 4% (według kursu euro obowiązującego w sprawozdaniu). Rok 2011 był ostatnim, w którym realizowano decyzję o dofinansowaniu w ramach Działania 10.3 „Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania projektów”. W dniu 21 czerwca 2011 r., w związku ze zmianami dokonanymi w RPO WP, uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego dokonano usunięcia w URPO WP Działania 10.3, a jego cel główny został objęty wsparciem w ramach Działania 10.2 „Informacja i komunikacja”. W załączniku nr 5.1 URPO WP „Indykatorywna tabela finansowa zobowiązań dla RPO WP” nadal wykazywane będzie Działanie 10.3, którego alokację stanowi kwota wydatków poniesionych w ramach przedmiotowego Działania w latach 2007-2011.

Zadaniem IZ RPO WP jest maksymalne wykorzystanie środków dostępnych w ramach OP10. Obecnie trwają prace nad opracowaniem strategii umożliwiającej jak najbardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków z uwzględnieniem rekomendacji skierowanych przez KE w piśmie z dnia 3 kwietnia 2012 r., w którym KE zwraca uwagę na wykorzystanie pomocy technicznej w zakresie wsparcia projektów w ramach OP1 i OP5. W odpowiedzi na powyższą rekomendację IZ RPO WP analizuje możliwość wykorzystania środków dostępnych w ramach OP10 na wsparcie techniczne dla przygotowania projektów z zakresu m.in. odnawialnych źródeł energii na przyszły okres programowania. Ponadto, IZ RPO WP planuje rozpocząć prace nad przygotowaniem narzędzi informatycznych umożliwiających rozpoczęcie konsultacji projektów na nowy okres programowania, jak również przygotowanie wstępnej koncepcji funkcjonowania systemu informatycznego dla

przyszłego programu operacyjnego. Powyższe IZ RPO WP planuje sfinansować ze środków OP10.

Wsparcie i efekty OP10 były przedmiotem jednej ewaluacji wewnętrznej zakończonej w 2011 r. Ocena postępów realizacji celów RPO WP wg stanu na 31 grudnia 2010 r. – aktualizacja. Wyniki ewaluacji wpłynęły na decyzję o zmianach wprowadzonych w ramach OP10 m.in. rezygnacji z Działania 10.3 oraz zwiększenia poziomu współfinansowania UE do 100% wydatków kwalifikowanych.

W ramach OP10 nie przewidziano możliwości skorzystania z instrumentu elastyczności.

Opis wkładu OP10 w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zawarty w punkcie 2.2.1 „Zasada równości szans” niniejszego sprawozdania.

3.10.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi (Significant problems encountered and measures taken to overcome them)

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano żadnych istotnych problemów wpływających na proces wdrażania OP10.

4. Programy EFS – spójność i koncentracja wsparcia (ESF programmes: Coherence and Concentration)

Nie dotyczy.

5. Programy EFRR/FS – Duże projekty (ERDF/CF programmes: major projects if applicable)

W okresie sprawozdawczym jeden projekt w ramach Działania 4.2 „Rewitalizacja i modernizacja tzw. „Helskiego Korytarza Kolejowego - linii kolejowej nr 213 Reda-Hel”, utrzymał status dużego projektu, w rozumieniu art. 39 rozporządzenia Rady nr 1083/2006. W związku z trwającą procedurą zatwierdzenia wkładu do dużego projektu Komisja Europejska w miesiącu marcu przesłała pierwsze pismo tzw. „interruption letter” dotyczące kwestii środowiskowych w projekcie. Instytucja Zarządzająca RPO WP w oparciu o informacje uzyskane od Beneficjenta oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w dniu 20 czerwca 2011 r. przesłała odpowiedzi na powstałe wątpliwości. Na tym etapie zakończyły się działania związane ze zgłoszonymi zastrzeżeniami KE do projektu.

Ponadto w dniu 17 lutego 2011 r. wszczęto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych dla przedmiotowej inwestycji. Otwarcie ofert nastąpiło 8 kwietnia 2011 r., łącznie złożono 10 ofert, a najniższa przedstawiona oferta opiewała na wartość 114 837 974,79 PLN brutto (26 624 773 EUR), a najwyższa była oferta o wartości brutto 170 826 317,71 PLN (39 605 483 EUR). Wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 217 415 901,96 PLN brutto, co w przeliczeniu wynosi 50 407 099 EUR (indywidualny kurs przeliczeniowy 4,3132 PLN/EUR) co stanowi 98,5% wartości całego projektu. Następnie Beneficjent dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty i w dniu 5 października 2011 r. podpisał umowę z wykonawcą, włoską firmą Salcef Construzioni Edili E Ferroviarie S.p.A., na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych dla przedmiotowej inwestycji. Całkowita wartość brutto umowy to 114 837 974,79 PLN, co w przeliczeniu daje kwotę 26 624 773,00 EUR (indywidualny kurs 4,3132 EUR/PLN). Równolegle dnia 8 września 2011 roku Beneficjent dokonał otwarcia ofert w postępowaniu na wybór inżyniera kontraktu o szacunkowej wartości 4 644 061,19 PLN (1 076 709,00 EUR). W postępowaniu złożono osiem ofert, a najniższa złożona oferta opiewała na kwotę 1 831 470 PLN (424 620 EUR) a najwyższa na kwotę 7 432 890 PLN (1 723 289 EUR). Dnia 21 grudnia 2011 r. Beneficjent dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty w

przedmiotowym postępowaniu, tj. oferty konsorcjum firm MOTT MACDONALD o wartości 1 831 470 PLN (424 620 EUR). W wyniku rozstrzygnięć przetargowych całkowita wartość projektu zmniejszyła się do wartości netto 95 344 690 PLN (22 105 325 EUR), brutto 117 273 968 PLN (27 189 550 EUR).

W świetle powyższych faktów Instytucja Zarządzająca RPO WP w miesiącu październiku 2011 r. zwróciła się z prośbą do KE o możliwość wycofania przedmiotowego projektu z procedury zatwierdzenia wkładu do dużego projektu w rozumieniu art. 39 rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z uwagi na znaczący spadek wartości projektu poniżej progu 50 mln EUR. W okresie sprawozdawczym nie otrzymano odpowiedzi KE na powyższe zapytanie.

6. Pomoc techniczna (Technical assistance)

Jedynym beneficjentem środków z OP10 jest IZ RPO WP. IPiI świadczy usługi na podstawie umowy i wystawia faktury za faktycznie zrealizowane działanie, które współfinansowane jest ze środków OP10 (Działanie 10.1 „Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO WP”). Zgodnie z przyjętymi procedurami Referat Zarządzania RPO w Departamencie Programów Regionalnych przygotowuje 1 projekt rocznie dla każdego Działania w ramach OP10, w którym znajdują się poszczególne typy wydatków możliwych do sfinansowania zgodnie z URPO WP. Każdy projekt, realizowany w ramach OP10 zawiera kilka pozycji ujętych w tabeli 4. W związku z tym, zgodnie z ustaleniami z IK RPO, kolumna dotycząca liczby projektów nie jest wypełniona, gdyż wiersz „suma” mógłby sztucznie zawyżyć liczbę projektów realizowanych w ramach Pomocy technicznej. Każde Działanie, w ramach Pomocy technicznej, realizowane jest w oparciu o roczne plany działań. Działanie 10.1 realizowane jest na podstawie harmonogramu działań, stanowiącego załącznik do decyzji o dofinansowanie, Działanie 10.2 – Roczny plan działań informacyjnych i promocyjnych na lata 2007-2013, a Działanie 10.3 – Roczny plan szkoleń. Dodatkową trudność stanowi fakt, iż pełnienie funkcji IPiI odbywa się na podstawie umowy finansowanej w ramach projektu realizowanego w ramach Działania 10.1.

W ramach RPO WP na lata 2007-2013 na realizację komponentu Pomoc Techniczna przeznaczono kwotę **26 551 973 EUR** (120 200 781,77 PLN), co stanowi 2,83% całkowitej alokacji przeznaczonej na program (zgodnie z alokacją zatwierdzoną w URPO WP w dniu 20 grudnia 2011 r.).

W okresie sprawozdawczym środki w ramach OP10 były przeznaczone na realizację zadań dotyczących wsparcia procesu zarządzania i wdrażania RPO WP (Działanie 10.1), informację i komunikację (Działanie 10.2) i wsparcie procesu przygotowania i wdrażania projektów (Działanie 10.3).

W ramach **Działania 10.1** realizowano następujące zadania:

- zatrudnienie pracowników zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO WP,
- zapewnienie odpowiedniego standardu powierzchni biurowych (wynajem, remont),
- wyposażenie w sprzęt komputerowy oraz systemy informatyczne niezbędne do przeprowadzenia prawidłowego procesu wdrażania i zarządzania RPO,
- wyposażenie w materiały i sprzęt biurowy niezbędne do przeprowadzenia prawidłowego procesu wdrażania i zarządzania RPO,
- organizacja i obsługa prac Komitetu Monitorującego RPO,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników zaawansowanych w proces wdrażania RPO WP,
- ekspertyzy, studia, analizy związane z wdrażaniem i zarządzaniem RPO WP,
- koszty funkcjonowania IPiI stopnia,
- obsługa procesu naboru i selekcji projektów (np. koszty ekspertów uczestniczących w procesie wyboru projektów, szkolenia ekspertów i innych osób zewnętrznych zaangażowanych w proces selekcji projektów)
- koszty przeprowadzenia kontroli RPO WP,

- monitoring realizacji RPO WP,
- przeprowadzenie procesu ewaluacji on-going i ex-post dla RPO WP,
- przygotowanie programu operacyjnego na potrzeby kolejnego okresu programowania,

W ramach **Działania 10.2** realizowano następujące zadania:

- publikacje,
- gadżety promocyjne,
- akcje medialne (gazety, radio),
- utworzenie i prowadzenie sieci informacyjnej,
- wykonanie usług drukarskich

W ramach **Działania 10.3** realizowano następujące zadania:

- szkolenia specjalistyczne dla beneficjentów w zakresie przygotowania, realizacji, zarządzania, rozliczania i monitorowania projektów,
- przygotowanie analiz, studiów i ekspertyz dla opracowanej dokumentacji projektowej dla wybranych projektów.

Rok 2011 był ostatnim, w którym realizowano decyzję o dofinansowanie w ramach Działania 10.3 „*Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania projektów*”. W dniu 21 czerwca 2011 r., w związku ze zmianami dokonanymi w RPO WP, uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego dokonano usunięcia w URPO WP Działania 10.3 a jego cel główny został objęty wsparciem w ramach Działania 10.2 „*Informacja i komunikacja*”. W załączniku nr 5.1 URPO WP „*Indyktywne tabela finansowa zobowiązań dla RPO WP*” nadal wykazywane będzie Działanie 10.3, którego alokację stanowi kwota wydatków poniesionych w ramach przedmiotowego Działania w latach 2007-2011.

W ramach OP10, od początku uruchomienia programu ZWP wybrał do realizacji **16** wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **18 615 139,11 EUR** (84 270 734,73 PLN), co stanowi **70,11%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP10 oraz **1,98%** całkowitej alokacji przeznaczonej na RPO WP. ZWP podpisał **16** umów z beneficjentami na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **18 472 227,07 EUR** (83 623 771,93 PLN), co stanowi **69,57%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP10 oraz **1,97%** całkowitej alokacji przeznaczonej na RPO WP. Wydatki wykazane we wnioskach o płatność na kwotę z EFRR w wysokości **8 341 080,91 EUR** (37 760 073,30 PLN), stanowią **31,41%** całkowitej alokacji przeznaczonej na OP10 oraz **0,89%** całkowitej alokacji przeznaczonej na RPO WP. Poziom wykorzystania środków w ramach Pomocy technicznej wskazuje, iż przyznana alokacja jest wystarczająca. Wydatki poniesione przez IZ RPO WP nie przekroczyły kwot przeznaczonych na realizację OP10.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy dotyczące wykorzystania środków przeznaczonych na pomoc techniczną.

Tabela 4. Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach Programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od uruchomienia Programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od uruchomienia Programu
1.	Szkolenia	-	256 282,847 EUR 1 160 192,55 PLN
2.	Promocja i informacja	-	3 073 337,75 EUR 13 913 000,00 PLN
3.	Zatrudnienie	-	7 110 321 EUR 32 188 707,21 PLN
4.	Sprzęt komputerowy	-	299 959,15 EUR 1 357 915,06 PLN
5.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	-	925 209 71 EUR 4 188 424,34 PLN
6.	Ekspertyzy/ doradztwo	-	167 212,56 EUR 756 971,25 PLN
7.	Ewaluacje	-	278 330,02 EUR 1 260 000,00 PLN
8.	Kontrola/ audyt	-	114 314 ,12 EUR 517 500,00 PLN
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	-	422 409,98 EUR 1 912 250,00 PLN
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	-	24062,01 EUR 109 064,54 PLN
11.	Inne	-	5 800 695,16 EUR 26 259 746,98 PLN
12.	Razem	-	18 472 227,07 EUR 83 623 771,93 PLN

7. Promocja i informacja (Information and publicity)

Szczegółowa analiza danych dotyczących działań promocyjnych i informacyjnych realizowanych w ramach RPO WP 2007-2013 została, zgodnie z instrukcją do sprawozdania rocznego, umieszczona w „Formularzu sprawozdawczym dotyczącym informacji i promocji”, stanowiącym Załącznik nr VIII do niniejszego sprawozdania.

8. Załączniki (annexes):

Tabela 1: Postęp fizyczny programu operacyjnego

Tabela 2: Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro)

Tabela 3: Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii

Tabela 4: Postęp fizyczny wg priorytetów

Tabela 5: Wskaźniki kontekstowe

Tabela 6: EU 2020

Tabela 7: SUE RMB

Załącznik 8: Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji wraz z tabelą wskaźnikową

Załącznik 9: Przykłady projektów komplementarnych

Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji

Numer programu (CCI):	CCI 2007PL161PO015
Nazwa programu:	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
Załącznik do sprawozdania nr:	
Okres sprawozdawczy:	od: 01/01/2011 do: 31/12/2011

1. Zrealizowane działania w zakresie informacji, promocji i szkoleń

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego prowadziła działania mające na celu podniesienie poziomu wiedzy oraz świadomości ogółu społeczeństwa/społeczności regionalnej w zakresie możliwości korzystania z Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego, a tym samym ukazujące rolę UE w rozwoju społecznym i gospodarczym kraju/regionu. Działania były prowadzone zgodnie z Planem komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz Rocznym planem działań informacyjnych i promocyjnych na 2011 rok. Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Koncentrowały się na sześciu głównych obszarach: informacja, promocja, edukacja, Internet, ewaluacja, wymiana doświadczeń. Listę najważniejszych działań oraz ich szczegółowy opis przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa działania	Opis działania
Informacja		
1.	Prowadzenie Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE) „Pomorskie w Unii”	Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE) „Pomorskie w Unii”* funkcjonuje w oparciu o porozumienie z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Sieć 20 punktów informacyjnych znajdujących się w każdym powiecie województwa jest jednym z ważniejszych narzędzi służących informowaniu i promowaniu nie tylko RPO WP, ale także Funduszy Unii Europejskiej (Fundusze UE) w ramach Narodowej Strategii Spójności (NSS) oraz innych programów służących ich wydatkowaniu na terenie województwa pomorskiego. Zadania podejmowane w 2011 r. były kontynuacją dotychczasowej działalności polegającej na bieżącym udzielaniu informacji dot. RPO WP i Funduszy UE w ramach NSS (telefonicznie, pocztą elektroniczną oraz podczas wizyt w punkcie), na dystrybucji materiałów informacyjnych i promocyjnych, na aktywnym udziale w wydarzeniach informacyjnych i promocyjnych oraz na współpracy z innymi sieciami informującymi o funduszach UE i środkach pomocowych z UE. W 2011 r. PIFE świadczyła również nową usługę, polegającą na doradzaniu beneficjentom, jak prawidłowo rozliczyć realizowany projekt.
2.	Współpraca podczas emisji newslettera	Działanie obejmowały emisję informacji kierowanych bezpośrednio do subskrybentów m.in.

		z zakresu wdrażania RPO WP oraz pozostałych PO, informacji o organizowanych szkoleniach i spotkaniach informacyjnych oraz innych ważnych komunikatów i informacji. Emisja biuletynu internetowego obejmowała również ogłoszenia o naborze wniosków w ramach RPO WP. Częstotliwość dystrybucji informacji za pomocą tego narzędzia uzależniona była od bieżących potrzeb Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Należy podkreślić, że Departament Programów Regionalnych współuczestniczył w tym działaniu, jednak za wykonanie tego działania odpowiadał Departament Promocji Województwa.
3.	Ogłoszenia o konkursach RPO WP	Działanie to polegało na przygotowaniu ogłoszeń prasowych związanych z rundami aplikacyjnymi w ramach RPO WP oraz ich publikacji w prasie regionalnej lub krajowej.
4.	Roczny raport z wdrażania RPO WP	Działanie to polegało na przygotowaniu publikacji nt. efektów kolejnego roku realizacji RPO WP w łącznym nakładzie 6000 szt., a następnie dystrybucja ww. publikacji.
5.	Wydawanie publikacji na temat RPO WP	Wszelkie czynności podejmowane w ramach tego działania w 2011 r. były kontynuacją dotychczasowej działalności IZ RPO WP w tym zakresie, przy czym większy nacisk został położony na informowanie społeczeństwa o efektach, jakie zostały osiągnięte dzięki częściowemu wdrożeniu RPO WP. Planowane publikacje w znacznej mierze informowały o tzw. dobrych praktykach, których zobrazowaniem będą projekty zrealizowane w ramach RPO WP. Przygotowano m.in. publikację, w której zostały zaprezentowane najciekawsze projekty zrealizowane w ramach RPO WP w kontekście obszaru wsparcia (dziedzictwo kulturowe).
6.	Współpraca podczas redagowania magazynu specjalistycznego „Pomorskie w Unii”	Magazyn informacyjny „Pomorskie w Unii” jest w województwie pomorskim aktualnym, kompleksowym i miarodajnym źródłem informacji na temat środków unijnych dostępnych i wykorzystywanych w województwie pomorskim. Działanie to było kontynuacją dotychczasowej działalności IZ RPO WP. Podobnie jak w 2010 r. działanie polegało na przygotowaniu 3 publikacji dotyczących problematyki funduszy UE i RPO WP oraz efektów ich realizacji w łącznym nakładzie 8000 szt.
		Należy podkreślić, że Departament Programów Regionalnych współuczestniczył w tym działaniu, jednak za wykonanie tego działania odpowiadał Departament Promocji Województwa.
7.	Audycje radiowe w stacjach regionalnych	Przygotowano 8 audycji radiowych, w których zawarto informacje nt. RPO WP i funduszy UE w województwie pomorskim. 3 minutowe audycje

		nadawane były pomiędzy 14 a 16 w Radiu Żłote Przeboje (rozszczipienie lokalne) w odstępach ok. tygodnia.
Działania podejmowane IP2		
	Punkt Informacyjny RPO WP	Punkt Informacyjny RPO WP (PI RPO WP) w ramach IP II funkcjonuje obok Regionalnej Sieci Punktów Informacyjnych w woj. pomorskim. PI RPO WP udziela informacji w zakresie OP 1 RPO WP, w tym m.in. informacji dotyczących dokumentacji dla beneficjentów, procedur realizacji i rozliczania projektów. W przypadku ogłaszania naborów wniosków o dofinansowanie projektów rolą PI RPO WP jest również informowanie o zasadach prowadzonych konkursów. W roku 2011 punkt informował o organizowanych przez IP II spotkaniach, szkoleniach i spotkaniach informacyjno – warsztatowych oraz o zasadach prawidłowej realizacji i rozliczania projektów. Organizacja spotkań w 2011 r. odbywała się w partnerstwie z Regionalną Siecią Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie pomorskim. Poprzez PI RPO WP prowadzona była również dystrybucja materiałów promocyjnych, informacyjnych i szkoleniowych przeznaczonych dla potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów OP 1 RPO WP.
	Newsletter	Działanie obejmowały emisję informacji kierowanych bezpośrednio do subskrybentów m.in. z zakresu wdrażania OP 1 RPO WP, organizowanych szkoleń i spotkań informacyjnych oraz innych ważnych komunikatów i informacji. Emisja biuletynu internetowego obejmowała ogłoszenia naborów wniosków w ramach OP 1 RPO WP.
	Dyżur eksperta ARP S.A.	Działanie obejmowały dyżur eksperta z ARP S.A. Telefoniczne dyżury eksperta były uzupełnieniem sponsorowanych artykułów prasowych publikowanych w ramach promocji OP 1 RPO WP. Cykl dyżurów stanowił uzupełnienie omawianych praktycznych porad z zakresu realizacji i rozliczania projektów. Łącznie przeprowadzono 10 dyżurów eksperta (w każdym miesiącu z wyłączeniem lipca i sierpnia).
Promocja		
8.	Kampania promocyjna Sieci Punktów Informacyjnych Fundusze Europejskie „Pomorskie w Unii”	Głównym celem kampanii było promowanie nowej usługi świadczonej przez PIFE tj. informowania o zasadach rozliczania projektów, a jej grupą odbiorców przede wszystkim beneficjenci realizujący projekty dofinansowane ze funduszy UE. Ponadto w ramach kampanii promowano wszystkie inne usługi świadczone przez PIFE oraz tzw. dobre praktyki wdrażania funduszy UE. Kampania obejmowała swoim zasięgiem całe województwo pomorskie dzięki zastosowaniu takich narzędzi jak: spoty radiowe, artykuły

		prasowe, mailing do mieszkańców województwa, mailing do beneficjentów, spotkania u beneficjentów itp.
9.	Współpraca podczas przeprowadzania kampanii promocyjnej prezydencji Polski w UE	Ta wyjątkowa kampania przeprowadzona została w drugim półroczu 2011 r. i była bezpośrednio związana z prezydencją Polski w UE. W ramach tego działania przygotowano stoiska „Pomorskie w Unii” podczas Tygodnia miast i regionów Open Days. Ponadto, IZ RPO WP współuczestniczyło w przygotowaniu konferencji „Polityka Spójności oparta na wynikach”, która odbyła się w Gdańsku w lipcu 2011 r. Konferencji towarzyszyła współorganizowana przez IZ RPO WP interaktywna wystawa projektów unijnych, która wystawiana była w lipcu na centralnym placu Gdańska. Należy podkreślić, że Departament Programów Regionalnych współuczestniczył w tym działaniu, jednak za wykonanie tego działania odpowiadał Departament Promocji Województwa
10.	Współpraca podczas przeprowadzania kampanii promocyjnej o szerokim zasięgu idei „Pomorskie w Unii”	W ramach kampanii promocyjnej idei „Pomorskie w Unii” zostały wykorzystane działania ATL oraz BTL. W ramach kampanii zostaną podjęte działania promujące efekty częściowego wdrożenia RPO WP. Kampania w okresie wakacyjnym została dodatkowo wsparta akcjami promocyjnymi z wykorzystaniem unijnej maskotki Funii. Ważnym elementem kampanii był również konkurs fotograficzny dla wszystkich mieszkańców Pomorza, którego tematem były inwestycje zrealizowane w ramach RPO WP.
11.	Współpraca podczas przygotowywania udziału w IV Forum Funduszy UE	Działanie, podobnie jak w 2010 r., polegało na udziale w organizowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ogólnopolskim forum Funduszy UE. W ramach tego działania przygotowano stoisko promocyjne „Pomorskie w Unii”. Należy podkreślić, że Departament Programów Regionalnych będzie w tym działaniu współuczestniczyć, jednak za wykonanie tego działania odpowiadać będzie Departament Promocji Województwa.
12.	Współpraca podczas przygotowania i dystrybucji materiałów promocyjnych	Działanie to było kontynuacją dotychczasowej działalności IZ RPO WP i podobnie jak w 2010 r. polegało na przygotowaniu projektów i wykonaniu materiałów reklamowych, oraz ich dystrybucji. Należy podkreślić, że Departament Programów Regionalnych współuczestniczył w działaniu, jednak za wykonanie tego działania odpowiadał Departament Promocji Województwa.
13.	Współpraca podczas przeprowadzanych akcji promocyjnych z wykorzystaniem unijnej maskotki Funii	Akcje promocyjne z wykorzystaniem maskotki Funii były skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Z uwagi na grupę odbiorców podjęcie działań w ramach tego zadania zostało zrealizowanych w lipcu, sierpniu i wrześniu 2011

		r. Należy podkreślić, że Departament Programów Regionalnych współuczestniczy w działaniu, jednak za wykonanie tego działania odpowiadał Departament Promocji Województwa.
Działania podejmowane przez IP 2		
	Materiały promocyjne i informacyjne	Działanie obejmowało opracowanie merytoryczne materiałów promocyjnych, zlecenie ich wykonania oraz produkcję. Materiały promocyjne w nakładzie 2 500 szt. rozpowszechnione zostały na szkoleniach, spotkaniach informacyjnych, konferencjach, posiedzeniach Zespołów Ekspertów i Grup Strategicznych oraz w ramach potrzeb IP II.
	Informacja podsumowująca przeprowadzone konkursy na stronie internetowej IP II	Działanie obejmowało przygotowanie, zamieszczanie i aktualizację na stronie internetowej IP II tekstów podsumowujących przeprowadzone nabory wniosków o dofinansowanie.
	Artykuły sponsorowane	Działanie obejmowało opracowanie i emisję 10 artykułów upowszechniających wiedzę na temat Funduszy Europejskich, w tym RPO WP z uwzględnieniem działań realizowanych przez ARP S.A. Artykuły były powiązane z telefonicznym dyżurem eksperta z ARP S.A., który po emisji publikacji udzielał odpowiedzi na pytania wynikające z tematyki emitowanych artykułów.
	Konferencja podsumowująca cztery lata wdrażania OP 1 RPO WP	Działanie obejmowało zorganizowanie 1 konferencji podsumowującej w 2011 roku, podczas której zaprezentowane zostały doświadczenia IP II z kolejnego okresu wdrażania RPO WP, a także wymiana doświadczeń pomiędzy beneficjentami OP 1 RPO WP.
Edukacja		
5.	Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów RPO WP w ramach konkursów RPO WP	Z uwagi na stopień wdrożenia RPO WP w 2011 r. zorganizowano cykl szkoleń z zakresu rozliczania, kontroli i monitoringu projektów realizowanych w ramach RPO WP. Po każdym szkoleniu została przeprowadzona jego ewaluacja.
6.	Szkolenia Sieci Punktów Informacyjnych Fundusze Europejskie „Pomorskie w Unii”	Z uwagi na stopień wdrożenia RPO WP w 2011 r. przeprowadzony został cykl seminariów tematycznych dotyczących problematyki NSS i funduszy UE, m.in.: możliwości dofinansowania, oceny oddziaływania na środowisko, dokumentacji aplikacyjnej, zasad realizacji projektów dofinansowanych z RPO WP. Po każdym spotkaniu została przeprowadzona jego ewaluacja.
	Szkolenia dla pracowników zaangażowanych we wdrażanie RPO WP	Pracownicy zaangażowani w zarządzanie i wdrażanie RPO WP brali udział w szkoleniach, kursach i studiach. Ich udział był współfinansowany ze środków EFRR.
Działania podejmowane przez IP 2		
	Szkolenia/ spotkania informacyjne	Działanie obejmowało organizację szkoleń i

		spotkań informacyjnych. Informacja o terminach i zakresie tematycznym była regularnie zamieszczana na stronie internetowej
Internet		
7.	Prowadzenie działań w mediach społecznościowych	Działanie obejmowało prowadzenie „fan page” Pomorskie w Unii na Facebooku (www.facebook.com/pomorskiewunii) oraz forum „Pomorskie w Unii” w serwisie GoldenLine. Facebook wykorzystany został, aby w bezpośredni, nieformalny sposób rozmawiać z osobami zainteresowanymi funduszami europejskimi dostępnymi na terenie województwa pomorskiego. GoldenLine pozwolił na szybki kontakt i udzielanie informacji beneficjentom lub potencjalnym beneficjentom.
8.	Prowadzenie strony internetowej Departamentu Programów Regionalnych oraz Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich	Działanie polegało na administrowaniu stronami internetowymi, które zawierają dokumenty i informacje dotyczące m.in.: systemu wdrażania RPO WP, informacje o konkursach w ramach RPO WP, listy beneficjentów i informacje na temat działalności IZ RPO WP.
Działania podejmowane przez IP 2		
	Prowadzenie strony internetowej ARP S.A.	Działanie polegało na administrowaniu stroną internetową ARP S.A., która zawiera dokumenty i informacje dotyczące m.in.: systemu wdrażania RPO WP, informacje o konkursach w ramach OP 1 RPO WP, listy beneficjentów i informacje na temat działalności IP II.
Ewaluacja		
9.	Ewaluacja działań informacyjnych i promocyjnych	Działania w tym zakresie polegały na ewaluacji przeprowadzanych spotkań informacyjnych, szkoleń, działań medialnych i prelekcji poprzez analizę zebranych dostępnych materiałów dotyczących każdego z działań. Działania cykliczne będą podsumowywane w formie sprawozdań z realizacji RPO WP oraz statystyk. Ponadto przeprowadzono badanie ewaluacyjne nt. skuteczności podejmowanych do tej pory przez IZ RPO WP działań informacyjnych i promocyjnych, rozpoznawalności marki „Pomorskie w Unii” oraz rozpoznawalności RPO WP wśród innych programów realizowanych na terenie województwa pomorskiego.
Działania podejmowane przez IP2		
	Ewaluacja działań informacyjnych i promocyjnych	Działania w tym zakresie polegały przede wszystkim na ewaluacji przeprowadzanych spotkań informacyjnych, szkoleń, działań medialnych i prelekcji poprzez analizę zebranych dostępnych materiałów dotyczących każdego z działań.
Wymiana doświadczeń		
	Grupa Sterująca ds. Informacji i Promocji Funduszy Europejskich	Pracownicy IZ RPO brali udział w spotkaniach oraz szkoleniach w ramach Grupy.

	Sieć współpracy INFORM	Pracownik IZ RPO brał udział w spotkaniu INFORM w Sofii.
--	------------------------	--

UWAGA: Nazwy działań oraz ich opisy powinny bazować na nazwach działań i opisach zawartych w tabeli nr 1, znajdującej się w Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych.

2. Postęp rzeczowy działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych¹

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Sieć punktów informacyjnych	Liczba funkcjonujących punktów	Realizacja									20	20								
		Wartość docelowa ²⁾									20									
		Wartość bazowa																		
	Liczba odwiedzin	Realizacja									5055	10020								
		Wartość docelowa ³⁾									6000									
		Wartość bazowa																		
	Liczba odpowiedzi udzielonych drogą elektroniczną	Realizacja									801	1382								
		Wartość docelowa ⁴⁾									1000									
		Wartość bazowa																		
	Liczba odpowiedzi udzielonych drogą telefoniczną	Realizacja									7130	13976								
		Wartość docelowa ⁵⁾									8000									
		Wartość bazowa																		

¹⁾ Jeśli ilość danych uniemożliwia wypełnienie tabeli w sprawozdaniu, należy załączyć dodatkową tabelę w formacie xls. Jeśli dane dotyczące wskaźników nie są dostępne, należy zaznaczyć kiedy będą możliwe do zaprezentowania (w polu „Komentarz”).

²⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

³⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

⁴⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

⁵⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

Konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje. Wizytacje projektów, ekspozycje projektów	Liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów, warsztatów i innych rodzajów spotkań	Realizacja								11	38								
		Wartość docelowa ⁶⁾								13									
		Wartość bazowa																	
	Liczba osób uczestniczących w spotkaniu	Realizacja								320	600								
		Wartość docelowa ⁷⁾								600									
		Wartość bazowa																	
Serwisy internetowe	Liczba serwisów	Realizacja								5	5								
		Wartość docelowa ⁸⁾								5									
		Wartość bazowa																	
	Liczba odwiedzin serwisów	Realizacja								52000	124000								
		Wartość docelowa ⁹⁾								50000									
		Wartość bazowa																	
Media społeczno ściowe	Liczba fanów strony „Pomorskie w Unii” na	Realizacja								639	1346								
		Wartość docelowa ¹⁰⁾								640									

⁶⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

⁷⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

⁸⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

⁹⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹⁰⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

		Wartość bazowa	0																			
	Liczba osób zapisanych w grupie „Pomorskie w Unii” w serwisie GoldenLine	Realizacja									270	290										
		Wartość docelowa ¹¹⁾										280										
		Wartość bazowa	0																			
Nesletter	Liczba rozesłanych informacji w serwisie informacyjnym	Realizacja									24	50										
		Wartość docelowa ¹²⁾										50										
		Wartość bazowa	0																			
	Liczba zarejestrowanych podmiotów, które otrzymują komunikaty poprzez serwis informacyjny	Realizacja									650	2400										
		Wartość docelowa ¹³⁾										700										
		Wartość bazowa																				
brozury informacyjne, ulotki, reklamy, plakaty, materiały	Liczba tytułów/rodzajów wszystkich publikacji, broszur i ulotek informacyjnych itp.	Realizacja									0	2										
		Wartość docelowa ¹⁴⁾										1										

¹¹⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹²⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹³⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹⁴⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

		Wartość bazowa																				
	Liczba egzemplarzy wszystkich publikacji, broszur i ulotek informacyjnych itp.	Realizacja									0	10950										
		Wartość docelowa ¹⁵⁾										10000										
		Wartość bazowa																				
Biuletyn	Liczba egzemplarzy biuletynu	Realizacja								2000	8000											
		Wartość docelowa ¹⁶⁾										8000										
		Wartość bazowa																				
	Liczba numerów biuletynu	Realizacja									1	3										
		Wartość docelowa ¹⁷⁾										4										
		Wartość bazowa																				
Akcje medialne/edukacyjne	Liczba artykułów prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych będących wynikiem bezpośredniej współpracy z przedstawicielami	Realizacja								0	10											
		Wartość docelowa ¹⁸⁾										8										

¹⁵⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹⁶⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹⁷⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

¹⁸⁾ Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata 2013, 2015).

		Wartość bazowa																		
Materiały promocyjne	Liczba rodzajów wszystkich materiałów promocyjnych	Realizacja									0	10								
		Wartość docelowa									5									
		Wartość bazowa																		
	Liczba egzemplarzy wszystkich materiałów promocyjnych	Realizacja									0	5300								
		Wartość docelowa									10000									
		Wartość bazowa																		
Komentarz																				

UWAGA: Nazwy działań oraz wskaźników powinny być tożsame z nazwami działań i wskaźników zawartymi w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych.

3. Informacja nt. udostępnienia listy beneficjentów

Institucja Zarządzająca opublikowała listę beneficjentów programu, zawierającą nazwy beneficjentów, tytuły operacji oraz wielkość wkładu publicznego / wkładu publicznego w części odpowiadającej KE i budżetowi państwa* w Internecie pod adresem/adresami: www.dpr.pomorskie.eu

W okresie sprawozdawczym lista beneficjentów była aktualizowana 20 razy.

* niepotrzebne skreślić

4. Informacja nt. współpracy IZ PO/RPO z podmiotami wymienionymi w Art. 5 ust. 3 Rozp. 1828/2006.

Prowadząc działania informacyjne, promocyjne oraz szkoleniowe w okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca lub instytucja wykonująca zadania w jej imieniu współpracowała z następującymi podmiotami określonymi w Art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006:

☒ Władze krajowe, regionalne lub lokalne oraz agencje rozwoju	☐ Stowarzyszenia handlowe i zawodowe
☐ Partnerzy społeczni i gospodarczy	☐ Organizacje pozarządowe
☐ Organizacje przedsiębiorców	☒ Centra informacji europejskiej
☐ Przedstawicielstwo KE w Polsce	☒ Instytucje oświatowe

5. Informacje nt. analizy i oceny prowadzonych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych

5.1. Czy w okresie sprawozdawczym były prowadzone badania ewaluacyjne dotyczące skuteczności i efektywności realizowanych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych?

- ☒ Tak ☐ Nie

5.2. W wyniku przeprowadzonej oceny działań lub analizy informacji zwrotnych Instytucja Zarządzająca podjęła następujące działania usprawniające:

- A wprowadzenie analityki strony internetowej
B ewaluacja działań szkoleniowych
C zmiana formy „kampanii o szerokim zasięgu”

Czy w wyniku przeprowadzonej oceny działań, analizy informacji zwrotnych lub z innych powodów Instytucja Zarządzająca planuje dokonać modyfikacji Roczego planu działań informacyjnych i promocyjnych lub Planu komunikacji programu operacyjnego?

- ☒ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

5.3. Zakres planowanych modyfikacji rocznego planu działań lub Planu komunikacji obejmuje (np. grupy docelowe, do których należy wzmocnić przekaz; rezygnacja z istniejącego lub wybór nowego narzędzia/kanału komunikacji):

- A podjęcie działań w mediach społecznościowych (zmiana wprowadzona w Planie Komunikacji w 2011 roku)
B
C

5.4. Planowane modyfikacje wynikają z następujących przyczyn:

- A media społecznościowe są relatywnie tanim kanałem komunikacji marketingowej, pozwalającym na angażowanie oraz prowadzenie dialogu z aktywnymi i młodymi osobami
B

C

5.5. Czy w trakcie prowadzenia działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych Instytucja Zarządzająca zidentyfikowała istotne zagrożenia dla realizacji Rocznego planu działań lub Planu komunikacji?

☐

Tak

☒

Nie

5.6. Zidentyfikowane istotne zagrożenia dotyczą:

A

B

C

6. Informacje dodatkowe

Informacje dodatkowe – wszystkie informacje, które nie zostały podane w pkt. 1 – 5, a których podanie IZ uzna za celowe, dotyczące:

- sposobu, w jaki w danym okresie sprawozdawczym właściwe instytucje na wszystkich szczeblach wdrażania programu wywiązywały się z zobowiązań w zakresie informacji i komunikacji;
- typów przeprowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych;
- sposobu koordynacji i zapewnienia komplementarności działań informacyjnych pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie, w odniesieniu do realizacji strategii komunikacji;
- innych zagadnień.

Opis realizowanych działań powinien wyróżniać działania skierowane do potencjalnych beneficjentów (partnerzy społeczni i ekonomiczni, organizacje pozarządowe, instytucje promujące równość szans kobiet i mężczyzn) oraz szerokiej opinii publicznej.

Tabela 1: Postęp fizyczny programu operacyjnego - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	
Wskaźniki strategiczne														
Wskaźniki rezultatu														
R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy*:	EPC	Realizacja	19	154	267	497	1 005,73	-	-	-	-	1 005,73	
				12	104	144	223	369,72	-	-	-	-	369,72	
				7	50	123	274	636,01	-	-	-	-	636,01	
	ogółem		Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	4 000	-	-	4 000	
				-	-	-	-	-	-	2 000	-	-	2 000	
				-	-	-	-	-	-	2 000	-	-	2 000	
	kobiety		Wartość bazowa	0										
				0										
				0										
	mężczyźni		Szacowana realizacja	-	-	-	-	2 300,00	3 180,00	3 414,50	3 524,50	3 573,50	3 573,50	
				-	-	-	-	878,05	1 207,10	1 313,90	1 356,25	1 379,40	1 379,40	
				-	-	-	-	1 421,95	1 972,90	2 100,60	2 168,25	2 194,10	2 194,10	
Wskaźniki oddziaływania														
	2. Zakumulowana stopa wzrostu PKB	%	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	+3,4	-	-	+3,4	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	3. Liczba utworzonych miejsc pracy netto	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	7 000	-	-	7 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	4. Stopa bezrobocia (zmiana)	%	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-0,7	-	-	-0,7	
			Wartość bazowa	15,5**										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

* Wskaźnik strategiczny "Liczba utworzonych miejsc pracy" mierzony jest corocznie jako suma liczby miejsc pracy utworzonych przez beneficjentów OP1-OP9

** - wskaźnik kontekstowy - Stopa bezrobocia rejestrowanego – Informacja miesięczna o rynku pracy - WUP grudzień 2006r. – (stan na 31 grudnia 2006 r.).

Wskaźniki oddziaływania, z uwagi na swój charakter, będą mierzone raz na koniec programu w ramach ewaluacji.

Tabela 2: Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) w danym roku oraz narastająco - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

	Kwota środków (współnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczenia wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji ⁽¹⁾	Łączne płatności otrzymane od Komisji	Kwota środków (współnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczenia wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji ⁽¹⁾	Łączne płatności otrzymane od Komisji
0	1	2	3	4	5 = 3/1 lub 4/1	6	7	8	9	10	11=9/7 lub 10/7	12
Okres sprawozdawczy 01.01.2011 r. - 31.12.2011 r.						Dane narastająco od uruchomienia programu						
Oś priorytetowa 1 EFRR	298 658 670	298 658 670	39 046 809,13	20 881 572,21	13,07%		298 658 670	298 658 670	147 113 445,93	111 102 026,63	49,26%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			60 278,48						202 802,80			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 2 EFRR	68 699 043	68 699 043	7 942 970,47	7 942 970,47	11,56%		68 699 043	68 699 043	16 957 913,40	16 459 892,06	24,68%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			10 933,71						11 426,14			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 3 EFRR	233 126 497	233 126 497	21 968 250,24	21 127 290,43	9,42%		233 126 497	233 126 497	95 654 286,25	94 214 366,48	41,03%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			86 844,90						167 995,39			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 4 EFRR	296 299 997	296 299 997	45 685 660,21	45 685 660,21	15,42%		296 299 997	296 299 997	110 157 162,83	110 157 162,83	37,18%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS												
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 5 EFRR	75 493 733	75 493 733	15 818 496,69	13 333 489,94	20,95%		75 493 733	75 493 733	25 675 725,50	22 901 931,41	34,01%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			25 155,29						25 155,29			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 6 EFRR	59 004 384	59 004 384	18 261 079,59	17 876 331,46	30,95%		59 004 384	59 004 384	39 086 333,15	38 213 251,41	66,24%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			14 505,69						19 727,70			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												

Tabela 2: Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) w danym roku oraz narastająco - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

	Kwota środków (współnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczenia wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji ⁽¹⁾	Łączne płatności otrzymane od Komisji	Kwota środków (współnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczenia wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji ⁽¹⁾	Łączne płatności otrzymane od Komisji
0	1	2	3	4	5 = 3/1 lub 4/1	6	7	8	9	10	11=9/7 lub 10/7	12
	Okres sprawozdawczy 01.01.2011 r. - 31.12.2011 r.						Dane narastająco od uruchomienia programu					
Oś priorytetowa 7 EFRR	47 203 507	47 203 507	6 423 677,85	6 132 470,20	13,61%		47 203 507	47 203 507	16 736 138,53	16 281 388,24	35,46%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			7 603,67						7 603,67			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 8 EFRR	145 775 538	145 775 538	42 223 335,56	42 029 660,48	28,96%		145 775 538	145 775 538	109 240 883,44	108 698 964,21	74,94%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			4 514,14						5 436,05			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 9 EFRR	41 650 153	41 650 153	16 459 637,30	16 356 520,81	39,52%		41 650 153	41 650 153	32 246 590,91	31 832 442,33	77,42%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS			13 391,37						13 391,37			
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
Oś priorytetowa 10 EFRR	26 551 973	26 551 973	3 167 508,68	3 167 508,68	11,93%		26 551 973	26 551 973	11 980 979,97	11 980 979,97	45,12%	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS												
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR												
OGÓŁEM	1 292 463 495	1 292 463 495	216 997 425,72	194 533 474,89	16,79%	195 685 503,17	1 292 463 495	1 292 463 495	604 849 459,91	561 842 405,57	46,80%	440 751 750,26
Wydatki w rodzaju EFS w ramach sumy całkowitej, jeśli program operacyjny jest współfinansowany przez EFRR 3)			223 227,25						453 538,40			

Tabela 2: Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) w danym roku oraz narastająco - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

	Kwota środków (współnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczania wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji ¹⁾	Łączne płatności otrzymane od Komisji	Kwota środków (współnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczania wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji ¹⁾	Łączne płatności otrzymane od Komisji
0	1	2	3	4	5 = 3/1 lub 4/1	6	7	8	9	10	11=9/7 lub 10/7	12
	Okres sprawozdawczy 01.01.2011 r. - 31.12.2011 r.						Dane narastająco od uruchomienia programu					
Wydatki w rodzaju EFRR w ramach sumy całkowitej, jeśli program operacyjny jest współfinansowany przez EFS 2)												

1) W przypadku, gdy podstawę wyliczania wkładu UE stanowią wydatki ogółem (publiczne i prywatne) 5 = 3/1 i 11 = 9/7; w przypadku, gdy wspomnianą podstawę stanowią jedynie wydatki publiczne 5 = 4/1 i 11 = 10/7.

2) Pole to jest wypełniane, jeżeli program operacyjny jest współfinansowany z EFRR lub ESF, w przypadku gdy skorzystano z możliwości określonej w art 34 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006.

Tabela 3: Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Możliwe kombinacje kodów z klasyfikacji od 1 do 5					
Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
03	01	01	16	PL63	5 632 869,45
03	01	01	17	PL63	1 612 445,66
03	01	01	18	PL63	4 372 825,54
03	01	01	22	PL63	16 026 112,16
03	01	05	17	PL63	1 630 929,42
03	01	05	22	PL63	6 377 089,91
03	02	01	00	PL63	45 180 008,85
05	01	01	15	PL63	2 677 269,72
05	01	01	22	PL63	4 154 555,62
06	01	01	00	PL63	149 193,76
06	01	01	06	PL63	108 318,48
06	01	01	11	PL63	166 056,99
06	01	01	12	PL63	123 408,09
06	01	01	13	PL63	12 379,56
06	01	01	14	PL63	69 564,46
06	01	01	19	PL63	5 632,87
06	01	01	21	PL63	149 635,50
06	01	01	22	PL63	363 047,82
06	01	05	06	PL63	381 079,26
06	01	05	08	PL63	95 700,24
06	01	05	12	PL63	59 620,06

Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
06	01	05	13	PL63	63 695,16
06	01	05	14	PL63	24 784,63
06	01	05	16	PL63	32 726,97
06	01	05	22	PL63	75 488,74
07	01	01	01	PL63	19 880,72
07	01	01	03	PL63	285 575,44
07	01	01	06	PL63	2 606 746,51
07	01	01	10	PL63	714 399,45
07	01	01	12	PL63	310 989,04
07	01	01	18	PL63	32 721,89
07	01	01	19	PL63	757 404,83
07	01	01	22	PL63	5 861 442,42
07	01	05	01	PL63	347 516,60
07	01	05	03	PL63	441 793,68
07	01	05	06	PL63	1 956 269,47
07	01	05	08	PL63	90 059,64
07	01	05	12	PL63	441 793,68
07	01	05	22	PL63	1 501 487,12
08	01	01	00	PL63	256 310,20
08	01	01	01	PL63	9 899,70
08	01	01	03	PL63	670 556,98
08	01	01	04	PL63	98 333,03
08	01	01	05	PL63	322 819,84
08	01	01	06	PL63	5 953 651,74
08	01	01	08	PL63	75 384,49
08	01	01	10	PL63	12 204,55
08	01	01	12	PL63	2 137 539,07
08	01	01	13	PL63	732 513,47

Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
08	01	01	14	PL63	1 339 371,52
08	01	01	16	PL63	31 294,28
08	01	01	18	PL63	79 748,83
08	01	01	19	PL63	2 587 843,17
08	01	01	20	PL63	176 717,47
08	01	01	21	PL63	58 005,02
08	01	01	22	PL63	8 763 623,42
08	01	05	00	PL63	216 368,84
08	01	05	01	PL63	156 737,20
08	01	05	03	PL63	689 364,44
08	01	05	04	PL63	171 387,52
08	01	05	05	PL63	58 302,96
08	01	05	06	PL63	4 722 047,45
08	01	05	08	PL63	18 963,99
08	01	05	10	PL63	173 479,13
08	01	05	12	PL63	2 330 848,01
08	01	05	13	PL63	109 430,44
08	01	05	14	PL63	1 203 334,05
08	01	05	18	PL63	51 541,45
08	01	05	19	PL63	500 842,44
08	01	05	20	PL63	124 143,53
08	01	05	22	PL63	4 275 724,98
09	01	01	00	PL63	96 137,18
09	01	01	16	PL63	70 701,90
09	01	01	17	PL63	276 912,66
09	01	01	22	PL63	2 411 937,12
09	02	01	15	PL63	47 613 393,53
13	01	01	17	PL63	6 105 743,60

Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
13	01	01	18	PL63	5 679 309,31
13	01	01	19	PL63	3 522 692,89
13	01	01	22	PL63	232 074,88
13	01	05	17	PL63	325 726,76
16	01	01	17	PL63	2 487 939,03
16	01	05	11	PL63	55 004 804,23
23	01	01	17	PL63	78 968 189,50
23	01	05	17	PL63	47 600 763,13
25	01	01	11	PL63	12 460 660,46
25	01	01	17	PL63	18 180 286,18
26	01	01	17	PL63	4 589 946,29
26	01	05	17	PL63	11 990 215,48
40	01	01	17	PL63	1 244 056,02
40	01	05	17	PL63	4 605 767,30
40	01	05	22	PL63	282 752,35
41	01	01	21	PL63	1 559 439,75
41	01	05	17	PL63	632 958,03
41	01	05	21	PL63	156 712,70
42	01	05	20	PL63	304 893,19
43	01	01	08	PL63	3 288 079,26
43	01	01	17	PL63	7 361 389,84
43	01	01	18	PL63	1 095 351,74
43	01	01	19	PL63	2 728 858,97
43	01	01	22	PL63	338 940,46
43	01	05	17	PL63	3 393 304,98
43	01	05	21	PL63	178 995,18
44	01	05	17	PL63	2 764 407,49
44	01	05	21	PL63	8 850 277,20

Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
45	01	05	09	PL63	815 989,75
45	01	05	17	PL63	1 921 307,36
46	01	01	17	PL63	246 348,23
46	01	05	17	PL63	40 634 281,52
53	01	01	17	PL63	10 994 708,82
53	01	01	19	PL63	3 363 626,70
53	01	05	17	PL63	2 077 529,18
54	01	01	21	PL63	1 427 686,44
55	01	01	17	PL63	1 104 484,21
55	01	05	17	PL63	2 435 679,44
56	01	01	17	PL63	1 503 647,42
56	01	05	17	PL63	256 870,86
57	01	01	17	PL63	10 559 338,53
57	01	01	22	PL63	442 909,94
57	01	05	17	PL63	13 902 353,71
57	01	05	22	PL63	426 188,77
58	01	01	17	PL63	3 619 186,77
58	01	01	22	PL63	10 064 191,13
58	01	05	17	PL63	2 939 919,30
58	01	05	22	PL63	2 789 913,25
59	01	01	17	PL63	661 768,86
59	01	01	22	PL63	132 096,13
59	01	05	17	PL63	450 658,09
59	01	05	22	PL63	837 913,11
61	01	01	17	PL63	49 954 142,85
61	01	01	22	PL63	12 145 033,40
61	01	05	00	PL63	151 672,08
61	01	05	17	PL63	2 587 359,30

Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
61	01	05	20	PL63	123 741,93
61	01	05	22	PL63	5 176 822,44
75	01	01	00	PL63	1 348 710,88
75	01	01	17	PL63	3 090 168,37
75	01	01	18	PL63	17 461 021,45
75	01	05	17	PL63	5 566 430,06
75	01	05	18	PL63	178 204,86
76	01	01	17	PL63	1 152 587,21
76	01	01	19	PL63	26 863 143,35
76	01	05	17	PL63	3 120 155,36
76	01	05	19	PL63	343 064,86
79	01	01	17	PL63	3 379 483,77
79	01	05	17	PL63	6 519 056,94
85	01	00	17	PL63	15 292 108,45
86	01	00	17	PL63	3 180 118,62
Ogółem					750 666 094,91
* Kategorie kodów powinny mieć przypisany kod w odniesieniu do każdego kodu klasyfikacji wg kryterium					
** Wartość przyznanego wkładu wspólnotowego w ramach każdej kombinacji kodów					

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Tabela 4: Postęp fizyczny wg priorytetów - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki na poziomie RPO WP oraz URPO WP													
1. ROZWÓJ I INNOWACJE W MŚP													
Wskaźniki produktu													
-	1. Liczba projektów: z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w tym w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska; z zakresu współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a sektorem badawczo-rozwojowym ¹ promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw	szt.	Realizacja	0	0	56	167	285	-	-	-	-	285
				0	0	7	12	16	-	-	-	-	16
				0	0	0	4	9	-	-	-	-	9
				0	0	0	1	1	-	-	-	-	1
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	1 100	-	1 200	1 200
				-	-	-	-	-	-	180	-	200	200
				-	-	-	-	-	-	45	-	50	50
				-	-	-	-	-	-	28	-	30	30
			Wartość bazowa	0									
				0									
				0									
				0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	508	656	679	702	711	711
				-	-	-	-	30	33	35	35	35	35
				-	-	-	-	18	33	36	37	37	37
				-	-	-	-	8	10	10	11	11	11
-	2. Liczba wspartych przedsiębiorstw: mikro małe średnie	szt.	Realizacja	-	0	33	103	194	-	-	-	-	194
				-	0	16	65	90	-	-	-	-	90
				-	0	9	42	66	-	-	-	-	66
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	915	-	1 000	1 000
				-	-	-	-	-	-	140	-	150	150
				-	-	-	-	-	-	45	-	50	50
			Wartość bazowa	0									
				0									
				0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	351	451	465	481	484	484
				-	-	-	-	144	181	186	190	198	198
				-	-	-	-	95	113	117	120	121	121

-	3. Liczba utworzonych / dokapitalizowanych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych ²	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	4	-	4	4
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	2	3	3	3	3	3
-	4. Liczba MŚP otrzymujących wsparcie finansowe na przedsięwzięcia innowacyjne	szt.	Realizacja	0	0	0	6	14	-	-	-	-	14
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	90	-	100	100
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	34	63	70	71	75	75
Wskaźniki rezultatu													
-	5. Liczba MŚP korzystających z funduszy pożyczkowych i poręczeniowych ³	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	1 800	-	2 000	2 000
			Wartość bazowa	374									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	759	1 011	1 011	1 011	1 011	1 011
-	6. Wartość dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu	euro	Realizacja	0	0	4,5	15,28	25 363 776,22	-	-	-	-	25 363 776,22
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	50 000 000	-	70 000 000	70 000 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	44 106 004,97	63 015 203,77	67 098 124,58	68 871 122,15	70 941 148,80	70 941 148,80
-	7. Liczba udzielonych pożyczek i poręczeń	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	1 500	-	2 000	2 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	759	1 011	1 011	1 011	1 011	1 011

R.100	8. Liczba utworzonych miejsc pracy: - kobiety; - mężczyźni	szt.	Realizacja	0	0	90	452,28	929,73	-	-	-	-	929,73	
				0	0	27,5	179,65	321,72	-	-	-	-	321,72	
				0	0	62,5	272,63	608,01	-	-	-	-	608,01	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	1 900	-	2 100	2 100	
				-	-	-	-	-	-	950	-	1 050	1 050	
				-	-	-	-	-	-	950	-	1 050	1 050	
			Wartość bazowa	0										
				0										
				0										
Szacowana realizacja	-	-	-	-	2 006,00	2 676,00	2 794,00	2 895,00	2 924,00	2 924,00				
	-	-	-	-	702,05	936,10	977,40	1 012,75	1 022,90	1 022,90				
	-	-	-	-	1 303,95	1 739,90	1 816,60	1 882,25	1 901,10	1 901,10				
-	9. Liczba przedsiębiorstw obsługiwanych przez wsparte IOB ⁴	szt.	Realizacja	0	0	0	0	119	-	-	-	-	119	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	2 000	-	2 500	2 500	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	2 323	3 331	3 403	12 903	12 903	12 903	
2. SPOŁECZEŃSTWO WIEDZY														
Wskaźniki produktu														
-	10. Liczba projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej i naukowo-dydaktycznej	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	-	-	-	-	2	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	18	-	20	20	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	10	18	18	18	18	18	
-	11. Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego w tym: -z zakresu usług społeczeństwa informacyjnego	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	-	-	-	-	1	
				0	0	0	1	1	-	-	-	-	1	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	14	-	16	16	
				-	-	-	-	-	-	9	-	12	12	
			Wartość bazowa	0										
				0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	5	12	17	18	18	18	
-	-	-	-	-	5	12	17	18	18	18				
Wskaźniki rezultatu														
R.75.1.2, R.75.2.1	12. Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	180	2 144	-	-	-	-	2 144	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	18 000	-	20 000	20 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	17 332	32 252	32 252	32 252	32 252	32 252	

R.10.1.1	13. Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do szerokopasmowego Internetu, w tym: na obszarach wiejskich	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0			
				0	0	0	0	0	-	-	-	-	0			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	240 000	-	250 000	250 000			
				-	-	-	-	-	-	80 000	-	85 000	85 000			
			Wartość bazowa	0												
				0												
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0			
				-	-	-	-	0	0	0	0	0	0			
			P.13.3.1	14. Liczba procedur publicznych on-line ⁵	szt.	Realizacja	0	0	0	7	7	-	-	-	-	7
							0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
						Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	220 (miasta)	-	250 (miasta)	250 (miasta)
							-	-	-	-	-	-	90 (gminy)	-	100 (gminy)	100 (gminy)
Wartość bazowa	0															
	0															
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	296	568	792	850	850	850			
				-	-	-	-	82	118	173	173	173	173			
			R.13.3.1	15. Liczba korzystających z usług publicznych on-line (załatwionych spraw) w ciągu roku	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1 200	-	-	-	-	1 200
						Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	800 000	-	1 000 000	1 000 000
						Wartość bazowa	0									
						Szacowana realizacja	-	-	-	-	65 650	2 441 760	2 603 117	2 633 117	2 633 117	2 633 117
3. FUNKCJE MIEJSKIE I METROPOLITALNE																
Wskaźniki produktu																
-	16. Liczba projektów z zakresu transportu zbiorowego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	13	-	15	15			
			Wartość bazowa	0												
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	3	4	5	5	5	5			
-	17. Liczba utworzonych węzłów integracyjnych transportu pasażerskiego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	4	-	5	5			
			Wartość bazowa	0												
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0			

P.25.1.2 - P.25.1.4	18. Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych	km	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	45	-	50	50	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	
-	19. Liczba projektów z zakresu zwiększenia atrakcyjności miast w tym: - liczba kompleksowych projektów rewitalizacyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
				0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	8	-	9	9	
				-	-	-	-	-	-	4	-	5	5	
			Wartość bazowa	0										
				0										
	Szacowana realizacja	-	-	-	-	2	10	14	15	19	19			
		-	-	-	-	0	1	4	5	8	8			
Wskaźniki rezultatu														
-	20. Skrócenie czasu dostępności miejskim transportem zbiorowym do centrum obszaru metropolitalnego	min.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	20(a)	-	20(a)	20(a)	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	5,98	5,98	5,98	5,98	5,98	5,98	
-	21. Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	12 000 000	-	20 000 000	20 000 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	11 035 440,55	11 131 389,53	11 131 389,53	11 131 389,53	11 131 389,53	11 131 389,53	
P.61.1.2	22. Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów miast	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	190	-	200	200	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	45,62	155,28	210,28	337,23	337,23	

4. REGIONALNY SYSTEM TRANSPORTOWY														
Wskaźniki produktu														
-	23. Liczba projektów objętych wsparciem w ramach Osi Priorytetowej w tym : z zakresu infrastruktury drogowej z zakresu infrastruktury kolejowej z zakresu poprawy dostępności do węzłów transportowych	szt.	Realizacja	0	0	0	4	9	-	-	-	-	9	
				0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
				0	0	0	2	2	-	-	-	-	2	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	27	-	30	30	
				-	-	-	-	-	-	8	-	10	10	
				-	-	-	-	-	-	5	-	5	5	
			Wartość bazowa	0										
				0										
				0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	12	18	20	20	20	20	
				-	-	-	-	0	1	3	3	3	3	
				-	-	-	-	3	6	6	6	6	6	
P.23.1.1 - P.23.2.3	24. Długość wybudowanych /przebudowanych dróg	km	Realizacja	0	0	0	20,88	39,95	-	-	-	-	39,95	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	145	-	160	160	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	60,87	101,47	114,24	114,24	114,24	114,24	
P.16.1.1 - P.16.1.2	25. Długość wybudowanych /przebudowanych linii kolejowych	km	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	140	-	170	170	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	0,87	141,13	141,13	141,13	141,13	
Wskaźniki rezultatu														
R.23.1.1 - R.23.2.2	26. Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach	euro/rok	Realizacja	0	0	0	239 603,76	3 137 232,38	-	-	-	-	3 137 232,38	
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	85 000 000	-	90 000 000	90 000 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	16 125 860,39	36 499 044,99	75 171 978,06	75 171 978,06	75 171 978,06	75 171 978,06	
R.16.1.1, R.16.1.2	27. Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	0	-	7 000 000	7 000 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	13 130,33	5 977 444,55	5 977 444,55	5 977 444,55	5 977 444,55	

4.1 Rozwój regionalnej infrastruktury drogowej													
Wskaźniki produktu													
-	28. Liczba projektów zrealizowanych (ogółem)	szt.	Realizacja	0	0	0	4	9	-	-	-	-	9
				0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
				0	0	0	4	9	-	-	-	-	9
	w miastach na prawach powiatu		Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
				-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
				-	-	-	-	-	-	-	-	26	26
	na obszarach poza miastami na prawach powiatu		Wartość bazowa	0									
				0									
				0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	12	18	20	20	20	20
				-	-	-	-	2	4	4	4	4	4
				-	-	-	-	10	14	16	16	16	16

P.23.1.1 - P.23.1.3, P.23.3.2	29. Długość wybudowanych dróg, w tym : - długość wybudowanych obwodnic;	km	Realizacja	0	0	0	6,66	6,66	-	-	-	-	6,66
				0	0	0	7,97	7,97	-	-	-	-	7,97
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	35	35
				-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
			Wartość bazowa	0									
				0									
	Szacowana realizacja	-	-	-	-	7,56	17,38	18,66	18,66	18,66	18,66		
		-	-	-	-	7,97	16,34	16,34	16,34	16,34	16,34		
P.23.2.1 - P.23.2.3	30. Długość przebudowanych dróg	km	Realizacja	0	0	0	11	30,07	-	-	-	-	30,07
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	49,53	63,52	75,01	75,01	75,01	75,01
Wskaźniki rezultatu													
R.23.1.1 - R.23.2.2	31. Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach	euro/rok	Realizacja	0	0	0	239 604,00	2 988 102,14	-	-	-	-	2 988 102,14
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	84 600 000	84 600 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	15 354 182,58	32 061 900,03	70 734 833,10	70 734 833,10	70 734 833,10	70 734 833,10
4.2 Rozwój regionalnej infrastruktury kolejowej													
Wskaźniki produktu													
P.16.1.1, P.16.1.2	32. Długość wybudowanych / przebudowanych linii kolejowych	km	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	170	170
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	0,87	141,13	141,13	141,13	141,13
-	33. Liczba wybudowanych / przebudowanych przejazdów kolejowych / bezkolizyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	-	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	74	74
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	0	111	111	111	111
Wskaźniki rezultatu													
R.16.1.1, R.16.1.2	34. Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	7 000 000	7 000 000
			Wartość bazowa	0									

	przewozach pasażerskich i towarowych		Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	13 130,33	5 977 444,55	5 977 444,55	5 977 444,55	5 977 444,55
4.3 Rozwój i poprawa dostępności węzłów transportowych													
Wskaźniki produktu													
P.23.1.1 - P.23.1.3	35. Długość wybudowanych dróg stanowiących bezpośredni dostęp do węzłów transportowych	km	Realizacja	0	0	0	0,27	0,27	-	-	-	-	0,27
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,27	1,78	1,78	1,78	1,78	1,78

P.23.2.1 - P.23.2.3	36. Długość przebudowanych dróg stanowiących bezpośredni dostęp do węzłów transportowych	km	Realizacja	0	0	0	2,95	2,95	-	-	-	-	2,95
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	3,51	18,79	18,79	18,79	18,79	18,79

Wskaźniki rezultatu													
R.23.1.1 - R.23.2.2	37. Korzyści monetarne ze skrócenia czasu podróży na nowych i zmodernizowanych drogach	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	149 130,24	-	-	-	-	149 130,24
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	5 400 000	5 400 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	771 268,17	4 437 144,96	4 437 144,96	4 437 144,96	4 437 144,96	4 437 144,96
5. ŚRODOWISKO I ENERGETYKA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU													
Wskaźniki produktu													
-	38. Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	5	-	6	6
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	2	3	4	5	5
-	39. Liczba projektów z zakresu gospodarki wodnej w tym: - liczba projektów z zakresu zwiększenia retencyjności	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	-	-	-	-	3
				0	0	0	0	1	-	-	-	-	1
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	11	-	12	12
				-	-	-	-	-	-	3	-	3	3
			Wartość bazowa	0									
				0									
-	40. Liczba projektów z zakresu energetyki odnawialnej	szt.	Szacowana realizacja	-	-	-	-	5	8	9	9	9	9
				-	-	-	-	1	3	4	4	4	4
			Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	36	-	45	45
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	8	14	15	15	15	15

-	41. Liczba projektów z zakresu poszanowania energii	szt.	Realizacja	0	0	0	0	4	-	-	-	-	4
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	13	-	15	15
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	21	33	37	39	39	39
Wskaźniki rezultatu													
-	42. Odpady komunalne trafiające do regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów wspartych w ramach Programu	%	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	11,5	-	14	14
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	10,73	10,73	10,73	10,73	10,73
R.53.2.3	43. Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	13 317	-	-	-	-	13 317
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	40 000	-	44 000	44 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	15 940	41 965	41 994	41 994	41 994	41 994
-	44. Moc zainstalowana energii w oparciu o odnawialne źródła energii	MW	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	17	-	21,2	21,2
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4,3	11,87	11,93	11,93	11,93	11,93
R.43.3.1	45. Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	Realizacja	0	0	0	0	2 683,00	-	-	-	-	2 683,00
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	40 000	-	45 000	45 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	32 131,16	41 608,87	71 883,95	78 196,83	78 196,83	78 196,83
6. TURYSTYKA I DZIEDZICTWO KULTUROWE													
Wskaźniki produktu													
	46. Liczba wspartych projektów z zakresu turystyki ⁶ w tym: liczba projektów dotyczących budowy i modernizacji	szt.	Realizacja	0	0	0	1	3	-	-	-	-	3
				0	0	0	1	3	-	-	-	-	3
				0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	25	-	30	30
				-	-	-	-	-	-	10	-	12	12
				-	-	-	-	-	-	15	-	18	18

-	budowy i modernizacji obiektów turystycznych	szt.	Wartość bazowa	0									
				0									
				0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	8	13	13	13	13	13
-	-	-		-	6	8	8	8	8	8			
-	-	-		-	2	5	5	5	5	5			
-	47. Liczba projektów dotyczących wsparcia obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	2	-	-	-	-	2
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	10	-	12	12
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	5	12	12	13	13	13
-	48. Liczba projektów wspierających zrównoważony rozwój obszarów cennych przyrodniczo	szt.	Realizacja	0	0	0	3	7	-	-	-	-	7
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	17	-	20	20
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	7	7	7	7	7	7
Wskaźniki rezultatu													
-	49. Liczba utworzonych/rozwiniętych produktów turystycznych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	9	-	10	10
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	2	10	10	10	10	10

R.57.2.1	50. Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej w wyniku realizacji projektów	osoby w ciągu roku	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	2 600 000	-	3 000 000	3 000 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	351 150	7 968 010	7 968 010	7 968 010	7 968 010	7 968 010
7. OCHRONA ZDROWIA I SYSTEM RATOWNICTWA													
Wskaźniki produktu													
-	51. Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	0	2	4	-	-	-	-	4
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	8	-	10	10
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	9	9	11	11	11	11
-	52. Liczba projektów z zakresu zintegrowanego systemu ratownictwa	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	-	-	-	-	1
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	8	-	9	9
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	5	11	11	11	11	11
Wskaźniki rezultatu													
-	53. Liczba ludności objętej programami profilaktycznymi z zakresu chorób nowotworowych, układu sercowo-naczyniowego oraz cukrzycy	osoby	Realizacja	0	0	0	0	1 279	-	-	-	-	1 279
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	30 000	-	30 000	30 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4 712	4 712	6 712	6 712	6 712	6 712
R.76.1.1	54. Liczba pacjentów korzystających z infrastruktury instytucji ochrony zdrowia objętych wsparciem	osoby	Realizacja	0	0	0	0	161 034	-	-	-	-	161 034
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	210 000	-	210 000	210 000
			Wartość bazowa	0									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	188 655	188 655	210 255	210 255	210 255	210 255
-	55. Obszar województwa pomorskiego objętego ścieżką życia - 8 minut ^(b)	% pow. woj.	Realizacja	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	20	-	25	25
			Wartość bazowa	15									
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0

8. LOKALNA INFRASTRUKTURA PODSTAWOWA

Wskaźniki produktu															
-	56. Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych w tym: z zakresu infrastruktury drogowej z zakresu uzbrojenia terenów pod inwestycje z zakresu turystyki z zakresu infrastruktury ochrony środowiska w tym: dotyczących budowy/rozbudowy kanalizacji sanitarnej	szt.	Realizacja	0	0	3	36	79	-	-	-	-	79		
				0	0	2	22	32	-	-	-	-	32		
				0	0	0	0	2	-	-	-	-	2		
				0	0	0	8	25	-	-	-	-	25		
				0	0	1	4	21	-	-	-	-	21		
				0	0	1	3	16	-	-	-	-	16		
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	110	-	125	125		
				-	-	-	-	-	-	16	-	20	20		
				-	-	-	-	-	-	4	-	5	5		
				-	-	-	-	-	-	45	-	50	50		
				-	-	-	-	-	-	32	-	35	35		
				-	-	-	-	-	-	27	-	27	27		
			Wartość bazowa	0											
				0											
				0											
				0											
				0											
				0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	138	157	158	159	159	159		
				-	-	-	-	42	42	42	42	42	42		
				-	-	-	-	5	5	5	5	5	5		
				-	-	-	-	42	48	48	48	48	48		
				-	-	-	-	49	62	63	64	64	64		
				-	-	-	-	41	52	53	54	54	54		
P.23.1.2, P.23.1.3, P.23.2.2, P.23.2.3	57. Długość wybudowanych/przebudowanych dróg	km	Realizacja	0	0	5,95	81,76	113,88	-	-	-	-	113,88		
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	36	-	45	45		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	142,13	142,13	142,13	142,13	142,13	142,13		
Wskaźniki rezultatu															
P.8.1.2	58. Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych na obszarach wiejskich i w miastach do 35 tys. mieszkańców	ha	Realizacja	0	0	0	0	20,48	-	-	-	-	20,48		
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	40	-	50	50		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	79,87	79,87	79,87	79,87	79,87	79,87		

R.46.1.2	59. Liczba osób przyłączonych do kanalizacji w wyniku realizacji projektów ⁶	osoby	Realizacja	0	0	0	677	8 373	-	-	-	-	8 373	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	70 000	-	70 000	70 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	32 621	47 412	48 493	49 670	49 670	49 670	
9. LOKALNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I INICJATYWY OBYWATELSKIE														
Wskaźniki produktu														
-	60. Liczba projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej, sportowej i kulturalnej	szt.	Realizacja	0	0	0	8	23	-	-	-	-	23	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	27	-	30	30	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	51	57	59	59	59	59	
-	61. Liczba projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	-	-	-	-	3	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	40	-	50	50	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	19	32	33	36	36	36	
-	62. Liczba projektów zrealizowanych w oparciu o lokalne partnerstwa	szt.	Realizacja	0	0	0	0	5	-	-	-	-	5	
			Wartość docelowa	-	-	-		-	-	100	-	100	100	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	16	23	23	23	23	23	
Wskaźniki rezultatu														
R.75.1.1, R.75.2.2	63. Liczba uczniów korzystających z infrastruktury edukacyjnej wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	96	2 045	-	-	-	-	2 045	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	4 500	-	5 000	5 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	7 668	8 873	9 237	9 237	9 237	9 237	

R.79.1.1	64. Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	172 736	-	-	-	-	172 736	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	9 000	-	10 000	10 000	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	168 756	197 016	197 416	197 416	197 416	197 416	
P.76.2.1	65. Liczba placówek wyposażonych w sprzęt medyczny w wyniku realizacji projektu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	-	-	-	-	3	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	35	-	40	40	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	23	34	35	38	38	38	
10. POMOC TECHNICZNA														
Wskaźniki produktu														
-	66. Liczba etatów współfinansowanych z RPO WP (w tym IP) ⁷	osoby	Realizacja	38	154	177	215	175,03	-	-	-	-	175,03	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	150	-	150	150	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	150	150	150	150	150	150	
-	67. Liczba zorganizowanych szkoleń i wydarzeń informacyjno-promocyjnych ⁹	szt.	Realizacja	3	107	218	231	236	-	-	-	-	236	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	220	-	270	270	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	230	240	250	260	270	270	
-	68. Liczba wspartych projektów ⁸	szt.	Realizacja	0	0	0	21	23	-	-	-	-	23	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	120	-	120	120	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	95	95	95	95	95	95	

Wskaźniki rezultatu														
-	69. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla beneficjentów współfinansowanych z pomocy technicznej ⁹	osoby	Realizacja	-	488	3 684	5 148	5 535	-	-	-	-	5 535	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	5 000	-	6 300	6 300	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4 500	5 000	5 500	6 000	6 300	6 300	
-	70. Projekty, które przeszły pozytywnie ocenę formalną w % wszystkich złożonych projektów	%	Realizacja	-	53,2	67	77	77	-	-	-	-	77	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	85	-	85	85	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	75	80	85	85	85	85	
Uwagi:														
OP4 pokazano w rozbiciu na Działania zgodnie z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 z dnia 5 kwietnia 2012 roku. Kolorem szarym zaznaczono wskaźniki odpowiadające wskaźnikom <i>core</i> .														
a) - założono 20% oszczędności czasu (obecny czas dostępności - 100 min)														
b) - ścieżka życia - pojęcie uwzględniające wszystkie czynniki mające wpływ na ocalenie życia człowieka, od momentu, w którym uległ nagłemu urazowi bezpośrednio zagrażającemu jego życiu w wyniku działania czynnika wewnętrznego (samoistnego chorobotwórczego) lub zewnętrznego.														
Ze względu na fakt, iż kategorie interwencji funduszy strukturalnych w ramach RPO WP występują w kilku Priorytetach te same kody wskaźników pojawiają się w kilku Osiach Priorytetowych (m.in. kody wskaźników w ramach kategorii interwencji nr 23, 44, 53, 57, 58, 61, 75 oraz 76). Przykład stanowi kod wskaźnika produktu nr P 23.1.2 "Długość wybudowanych dróg powiatowych", który pojawia się w Działaniu 4.1 oraz 8.1.														
1. dokonano korekty wartości wskaźnika w części dotyczącej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a sektorem B+R z uwagi na zmianę definicji wskaźnika.														
2. usunięto kod wskaźnika, gdyż odnosił się do projektów z zakresu wsparcia pozadotacyjnego, które nie są objęte monitoringiem w ramach tego wskaźnika.														
3. usunięto kod wskaźnika, gdyż odnosił się do wskaźnika znajdującego się na liście wskaźników kluczowych ze starszych wytycznych, w związku z czym podanie kodu jest mylące.														
4. usunięto kod wskaźnika, gdyż zakres danych jest szerszy, w związku z czym podanie kodu jest mylące.														
5. dokonano korekty kodu wskaźnika w celu uniknięcia wielokrotnego sumowania tych samych danych, gdyż w ramach usług z poziomu pierwszego zawierają się usługi wszystkich poziomów; dokonano korekty wartości osiągniętej dla gminy, gdyż projekt zrealizowano na terenie miasta.														
6. dokonano korekty wartości dla lat ubiegłych zgodnie ze stanem faktycznym.														
7. spadek wartości wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego wynika z faktu błędnego przeliczenia ilości osób zatrudnionych na etaty w roku 2010 (1 osoba zatrudniona = 1 etat, bez uwzględnienia etatów częstkowych)														
8. wskaźnik określa ilość projektów realizowanych w innych osiach, dla których IZ RPO WP finansowała zewnętrzne konsultacje w zakresie procedur ooś. Z uwagi na niewielką liczbę zgłoszeń oraz niski stopień zaawansowania problemów (brak konieczności konsultacji zewnętrznych) wskaźnik został osiągnięty na stosunkowo niskim poziomie.														
9. wskaźnik obejmuje również szkolenia i osoby uczestniczące w szkoleniach organizowanych bezkosztowo, które nie są wykazywane we wnioskach o płatność; dokonano korekty wartości dla lat ubiegłych zgodnie ze stanem faktycznym														

Tabela 5: Wskaźniki kontekstowe - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
SPOŁECZEŃSTWO							
1	Wskaźnik zatrudnienia ogółem (15 lat i więcej, wg BAEL)	2007	%	GUS-BDL	53,30	48,50	48,10
		2008			53,70	50,40	49,80
		2009			52,50	50,40	49,00
		2010			52,00	50,40	50,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
a) wg grup wieku							
	15-64 lat	2007	%	Eurostat	65,30	57,00	54,40
		2008			65,90	59,20	58,70
		2009			64,60	59,30	58,10
		2010			64,10	59,30	59,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	15-24 lat	2007	%	Eurostat	37,10	25,80	27,30
		2008			37,50	27,40	27,90
		2009			35,10	26,80	26,50
		2010			34,00	26,30	28,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	25-34 lat	2007	%	Eurostat	77,70	76,40	74,90
		2008			78,10	78,50	77,60
		2009			75,90	77,90	76,50
		2010			74,90	76,70	75,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			81,70	80,70	78,60

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	35-44 lat	2008	%	Eurostat	82,10	83,00	81,10
		2009			80,70	82,80	80,50
		2010			80,00	82,00	79,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	45-54 lat	2007	%	Eurostat	77,50	68,60	68,20
		2008			78,30	71,70	73,10
		2009			77,50	72,80	72,10
		2010			77,60	73,20	71,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
	55-64 lat	2007	%	Eurostat	44,70	29,70	29,70
		2008			45,60	31,60	33,70
		2009			46,00	32,30	34,20
		2010			46,30	34,00	38,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
b) ogółem wg płci							
	kobiety	2007	%	GUS-BDL	46,00	41,50	40,70
		2008			46,60	42,90	42,40
		2009			46,10	43,20	40,90
		2010			45,70	43,40	43,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
	mężczyźni	2007	%	GUS-BDL	61,10	56,40	56,30
		2008			61,30	58,60	58,20
		2009			59,40	58,50	58,20
		2010			58,80	58,10	59,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
c) ogółem wg miasto/wieś							
	miasto	2007	%	GUS-BDL	-	46,90	41,70
		2008			-	48,80	44,21
		2009			-	48,90	43,60
		2010			-	50,40	50,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	wieś	2007	%	GUS-BDL	-	47,90	40,90
		2008			-	49,10	40,14
		2009			-	49,20	39,90
		2010			-	50,40	50,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
2	Stopa bezrobocia (wg BAEL)	2007	%	GUS-BDL	7,20	9,60	9,50
		2008			7,00	7,10	5,50
		2009			8,90	8,20	6,40
		2010			9,60	9,60	9,30
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym kobiety	2007	%	GUS-BDL	7,90	10,30	9,40
		2008			7,50	8,00	6,80
		2009			8,90	8,70	6,60
		2010			9,60	10,00	9,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Stopa bezrobocia rejestrowanego	2007	%	GUS-BDL	-	11,20	10,70
		2008			-	9,50	8,40
		2009			-	12,10	11,90
		2010			-	12,40	12,30
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w tym bezrobocia długotrwałego	2007	%	GUS-BDL	3,00	7,00	6,50
		2008			2,58	4,80	3,80
		2009			3,00	4,90	3,80
		2010			3,80	5,70	4,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
3	Pracujący ogółem	2007	w tys	GUS-publ	-	13 456,97	721,70
		2008			-	13 711,00	736,30
		2009			-	13 449,10	736,80
		2010			-	13 778,30	744,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-publ	111,50	108,40	110,00
		2008			-	110,45	112,21
		2009			-	108,30	112,30
		2010			-	111,00	113,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym w sektorze prywatnym	2007	%	GUS-publ	-	75,40	74,70
		2008			-	74,04	73,23
		2009			-	75,70	76,20
		2010			-	76,50	76,60
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym MSP (agregacja wg siedziby przedsiębiorstwa)	2007	%	GUS-publ	-	67,90	73,50
		2008			-	68,40	74,71
		2009			-	68,80	76,60
		2010			-	73,70	80,30
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
4	Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i więcej (BAEL):						
	podstawowe i niepełne podstawowe (w tym gimnazjum); poziom 0-2 (ISCED 1997)	2007	%	Eurostat	37,7***	26,7***	25,9***
		2008			37,7***	25,41	24,45
		2009			37,7***	24,30	24,20
		2010			37,7***	23,40	22,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne; poziom 3-4 (ISCED 1997)	2007	%	Eurostat	41,4***	59,4***	60,2***
		2008			41,4***	59,30	60,26
		2009			41,4***	59,00	59,20
		2010			41,4***	58,50	58,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	wyższe; poziom 5-6 (ISCED 1997)	2007	%	Eurostat	17,5***	13,9***	13,9***
		2008			17,5***	15,29	15,28
		2009			17,5***	16,60	16,60
		2010			17,5***	18,10	18,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
5	Udział osób uczących się i doksztalających w liczbie ludności w wieku 2-64 lat	2007	%	GUS-BDL	9,50	5,10	4,90
		2008			9,50	4,70	4,50
		2009			9,30	4,70	5,40
		2010			9,10	5,30	6,60
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
6	Udział szkół wyposażonych w komputery	2007	%	GUS/RSW	-	74,40	72,60
		2008			-	78,18	75,39
		2009			-	79,00	73,90
		2010			-	79,60	78,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w tym szkoły podstawowe i gimnazja	2007	%	GUS/RSW	-	88,50	84,80
		2008			-	91,00	89,37
		2009			-	91,40	90,30
		2010			-	91,60	89,60
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne	2007	%	GUS/RSW	-	49,40	49,80
		2008			-	59,38	58,86
		2009			-	61,50	61,50
		2010			-	63,80	65,20
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym szkoły policealne	2007	%	GUS/RSW	-	46,10	59,30
		2008			-	41,80	42,60
		2009			-	42,90	43,90
		2010			-	45,10	46,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7	Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do internetu	2007	liczba	GUS/RSW	-	14,10	16,30
		2008			-	11,20	12,36
		2009			-	10,50	11,70
		2010			-	10,00	11,20
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym szkoły podstawowe i gimnazja	2007	liczba	GUS/RSW	-	14,70	17,40
		2008			-	12,04	13,99
		2009			-	11,40	13,30
		2010			-	10,80	12,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w tym szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne	2007	liczba	GUS/RSW	-	11,60	12,00
		2008			-	9,36	9,71
		2009			-	8,90	9,00
		2010			-	8,50	8,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym szkoły policealne	2007	liczba	GUS/RSW	-	35,10	133,50
		2008			-	13,15	11,61
		2009			-	11,20	9,60
		2010			-	11,80	9,60
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
8	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu w % ogółu gospodarstw domowych	2007	%	GUS-BDL	54,00	36,60	47,00
		2008			60,00	45,70	53,00
		2009			65,00	53,40	58,00
		2010			70,00	59,60	64,20
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
9	Saldo migracji wewnętrznych:	2007	liczba	GUS	-	-	2 586,00
		2008			-	-	2 151,00
		2009			-	-	2 582,00
		2010			-	-	2 749,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w miastach	2007	liczba	GUS	-	-47 904,00	-2 918,00
		2008			-	-38 850,00	-1 505,00
		2009			-	-41 073,00	-1 887,00
		2010			-	-45 951,00	-1 597,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	na wsi	2007	liczba	GUS	-	47 904,00	5 504,00
		2008			-	38 850,00	3 656,00
		2009			-	41 073,00	4 469,00
		2010			-	45 951,00	4 346,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Saldo migracji zagranicznych	2007	liczba	GUS	-	-20 485,00	-1 343,00
		2008			-	-14 865,00	-835,00
		2009			-	-1 196,00	-200,00
		2010			-	-2 114,00	-100,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
10	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców	2007	liczba	GUS-BDL	-	1 441,75	2 790,25
		2008			-	1 486,14	2 783,81
		2009			-	1 442,10	2 607,70
		2010			-	1 461,10	2 528,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym turystom zagranicznym	2007	liczba	GUS/RSW	-	286,40	334,70
		2008			-	266,90	284,86
		2009			-	251,90	278,90
		2010			-	263,60	286,30
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
11	Ofiary śmiertelne wypadków drogowych:	2007	liczba	GUS-BDL	-	5 583,00	266,00
		2008			-	5 437,00	265,00
		2009			-	4 572,00	257,00
		2010			-	3 907,00	198,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	na 100 tys. Ludności	2007	liczba	GUS-BDL	-	15,00	12,00
		2008			-	14,26	11,94
		2009			-	11,98	11,52
		2010			-	10,20	8,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2015					
	na 100 tys. zarejestrowanych pojazdów samochodowych	2007	liczba	GUS-BDL	-	29,00	24,00
		2008			-	25,48	21,85
		2009			-	20,80	20,50
		2010			-	17,00	15,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2015					
	(rok poprzedni=100)	2007	%	GUS-BDL	-	106,50	103,90
		2008			-	97,40	99,62
		2009			-	84,10	97,00
		2010			-	85,50	77,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2015					
12	Liczba ludności korzystającej z przewozów komunikacją miejską	2007	mln	GUS-publ	-	4 078,00	330,00
		2008			-	4 066,00	336,00
		2009			-	3 779,00	291,00
		2010			-	3 904,90	303,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2015					
13	Długość dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	258 909,70	11 730,90
		2008			-	261 232,90	11 825,70
		2009			-	268 372,20	11 873,20
		2010			-	273 759,80	12 224,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	na 100 km ²	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	82,80	64,10
		2008			-	83,50	64,60
		2009			-	85,80	64,90
		2010			-	87,60	66,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym wojewódzkich	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	28 455,00	1 824,80
		2008			-	28 474,40	1 817,20
		2009			-	28 410,20	1 800,20
		2010			-	28 399,30	1 796,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym powiatowych	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	114 357,00	5 404,50
		2008			-	114 384,30	5 378,50
		2009			-	114 402,00	5 261,30
		2010			-	114 478,00	5 303,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym gminnych	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	97 576,70	3 681,90
		2008			-	99 855,40	3 728,40
		2009			-	106 983,10	3 893,10
		2010			-	112 276,90	4 204,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
14	Linie kolejowe eksploatowane ogółem	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	20 107,00	1 241,00
		2008			-	20 196,00	1 245,00
		2009			-	20 360,00	1 233,00
		2010			-	20 228,00	1 241,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	na 100 km2	2007	km	GUS-publ, GUS-BDL	-	6,40	6,80
		2008			-	6,50	6,80
		2009			-	6,50	6,70
		2010			-	6,50	6,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
GOSPODARKA							
15	Produkt krajowy brutto na mieszkańca	2007	zł	GUS-BDL	-	30 873,00	30 396,00
		2008			-	33 462,00	31 754,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Produkt krajowy brutto na mieszkańca w PPS - UE27=100	2007	%	Eurostat	100,00	54,40	53,60
		2008			100,00	56,20	53,40
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
16	Wzrost PKB w cenach stałych (rok poprzedni = 100)	2007	%		-	106,80	107,60
		2008			-	108,40	104,50
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
17	Wartość dodana brutto na 1 pracującego- ogółem	2007	zł	GUS-BDL	-	75 550,00	80 772,00
		2008			-	78 778,00	81 388,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	107,24
		2008			-	100,00	103,30
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	wg sektor.ekonom.- rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo,rybołówstwo	2007	zł	GUS-BDL	-	18 897,00	25 869,00
		2008			-	17 690,00	23 347,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	136,89
		2008			-	100,00	132,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	przemysł	2007	zł	GUS-BDL	-	82 230,00	79 818,00
		2008			-	85 479,00	76 272,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	97,07
		2008			-	100,00	89,20
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w tym przetwórstwo przemysłowe	2007	zł	GUS-BDL	-	77 185,00	77 266,00
		2008			-	78 590,00	72 926,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	100,10
		2008			-	100,00	92,80
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	budownictwo	2007	zł	GUS-BDL	-	86 555,00	88 678,00
		2008			-	90 644,00	90 100,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	102,45
		2008			-	100,00	99,40
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	usługi rynkowe	2007	zł	GUS-BDL	-	101 677,00	99 699,00
		2008			-	104 629,00	100 407,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	98,05
		2008			-	100,00	96,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	usługi nierynkowe	2007	zł	GUS-BDL	-	69 208,00	70 324,00
		2008			-	73 352,00	75 117,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,00	101,61
		2008			-	100,00	102,40
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
18	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych (województwa=100)						
	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybołówstwo	2007	%	GUS-BDL	5,6*	16,00	8,70
		2008			5,6*	15,65	8,42
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-BDL	-	100,20	100,30
		2008			-	99,81	99,22
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	przemysł ogółem	2007	%	GUS-BDL	19,4*	23,20	24,80
		2008			19,4*	22,54	23,96
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-BDL	-	104,60	104,30
		2008			-	99,13	98,39
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym przemysł przetwórczy	2007	%	GUS-BDL	-	20,30	23,07
		2008			-	19,69	22,27
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-BDL	-	105,40	104,60
		2008			-	98,86	98,32
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	budownictwo	2007	%	GUS-BDL	8,2*	5,80	6,70
		2008			8,2*	6,12	7,32
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-BDL	-	113,00	116,00
		2008			-	107,44	111,37
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	usługi rynkowe	2007	%	GUS-BDL	36,8*	37,60	41,30
		2008			36,8*	38,33	41,79
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-BDL	-	105,80	105,30
		2008			-	103,94	103,33
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	usługi nierynkowe	2007	%	GUS-BDL			
		2008			29,4*	17,36	18,52
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	rok poprzedni =100	2007	%	GUS-BDL			
		2008			-	101,19	101,87
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
19	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	2007	licz bezwz	GUS-publ	-	967,00	1 053,00
		2008			-	985,00	1 084,00
		2009			-	981,00	1 118,00
		2010			-	1 024,00	1 161,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym udział MSP	2007	%	GUS-publ	-	99,87	99,89
		2008			-	99,87	99,89
		2009			-	99,90	99,90
		2010			-	99,90	99,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
20	Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca;	2007	w tys.zł	GUS-publ	-	5,00	5,60
		2008			-	5,70	6,31
		2009			-	5,70	7,90
		2010			-	5,70	5,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym udział sektora prywatnego	2007	%	GUS-publ	-	68,00	70,20
		2008			-	65,50	60,74
		2009			-	59,60	53,80
		2010			-	56,50	46,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
21	Kapitał zagraniczny w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego na 1 mieszkańca	2007	w tys.zł	GUS-publ	-	3,50	1,50
		2008			-	3,83	1,78
		2009			-	5,00	1,90
		2010			-	4,20	2,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
22	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB	2007	%	GUS-BDL	1,83	0,56	0,51
		2008			1,90	0,57	0,51
		2009			2,01	0,60	0,57
		2010			2,00	0,68	0,52
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym nakłady finansowane przez podmioty gospodarcze	2007	%	GUS-BDL	1,17	0,14	0,23
		2008			1,21	0,15	0,22
		2009			1,25	0,15	0,25
		2010			1,23	0,17	0,24
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Udział przedsiębiorstw, które prowadziły działalność innowacyjną w przemyśle w % przedsiębiorstw w przemyśle	2007	%	GUS-publ	-	31,80	29,10
		2008			-	31,90	28,00
		2009					
		2010					
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
ŚRODOWISKO							
24	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza:						
	pyłowych	2007	kg/km2	GUS	-	303,00	191,11
		2008			-	245,46	180,23
		2009			-	197,30	143,00
		2010			-	199,90	183,30
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	(rok poprzedni=100)	2007	%	GUS	-	92,50	100,00
		2008			-	80,94	95,46
		2009			-	80,40	79,40
		2010			-	101,30	128,20
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	dwutlenku siarki (bez CO2)	2007	kg/km2	GUS	-	2 649,00	1 294,00
		2008			-	1 930,41	1 202,68
		2009			-	1 511,40	888,60
		2010			-	1 660,60	990,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	(rok poprzedni=100);	2007	%	GUS	-	92,40	98,80
		2008			-	72,88	89,32
		2009			-	78,30	73,90
		2010			-	109,90	111,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	tlenków azotu	2007	kg/km2	GUS	-	1 153,00	496,89
		2008			-	1 058,82	851,34
		2009			-	1 033,00	451,70
		2010			-	1 089,00	528,60
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	(rok poprzedni=100)	2007	%	GUS	-	99,70	100,00
		2008			-	91,80	90,67
		2009			-	97,60	53,10
		2010			-	105,40	117,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
25	Ludność korzystająca z kanalizacji	2007	tys.	GUS-BDL	-	22 987,90	1 631,90
		2008			-	23 259,52	1 655,13
		2009			-	23 474,50	1 670,30
		2010			-	23 737,80	1 689,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w tym na wsi	2007	tys.	GUS-BDL	-	3 158,30	266,10
		2008			-	3 351,40	282,59
		2009			-	3 503,20	295,30
		2010			-	3 706,40	308,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w % ludności ogółem	2007	%	GUS-BDL	-	60,30	73,80
		2008			-	60,99	74,57
		2009			-	61,50	74,90
		2010			-	62,10	75,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym na wsi	2007	%	GUS-BDL	-	21,20	36,00
		2008			-	22,57	37,96
		2009			-	23,50	39,20
		2010			-	24,80	40,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
26	Ludność korzystająca z wodociągów	2007	tys.	GUS-BDL	-	33 001,80	2 031,20
		2008			-	33 184,46	1 578,65
		2009			-	33 296,70	2 064,00
		2010			-	33 410,20	2 075,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym na wsi	2007	tys.	GUS-BDL	-	10 847,50	595,10
		2008			-	11 024,02	450,71
		2009			-	11 126,20	618,00
		2010			-	11 238,80	628,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w % ludności ogółem	2007	%	GUS-BDL	-	86,60	91,90
		2008			-	87,02	93,25
		2009			-	87,20	92,60
		2010			-	87,50	92,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym na wsi	2007	%	GUS-BDL	-	72,80	80,40
		2008			-	74,25	85,22
		2009			-	74,70	82,00
		2010			-	75,20	82,40
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
27	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogólnej liczby ludności,	2007	%	GUS-BDL	-	62,20	79,90
		2008			-	63,08	80,70
		2009			-	75,90	70,50
		2010			-	65,20	8,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	w tym na wsi	2007	%	GUS-BDL	-	23,80	41,60
		2008			-	25,74	45,19
		2009			-	26,90	46,50
		2010			-	28,80	48,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
28	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane:						
	na km2 powierzchni	2007	m3/km2	GUS	-	6,40	7,00
		2008			-	6,64	6,86
		2009			-	6,60	6,80
		2010			-	7,40	6,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
	w % ścieków wymagających oczyszczania	2007	%	GUS-BDL	-	93,00	90,20
		2008			-	92,86	90,04
		2009			-	93,80	98,80
		2010			-	92,40	99,50
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
29	Udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych	2007	%	GUS-BDL	-	76,40	85,00
		2008			-	74,90	81,70
		2009			-	73,40	84,40
		2010			-	74,30	81,30
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
30	Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca	2007	kg	GUS-BDL	522,00	265,00	300,00
		2008			524,00	263,17	306,73
		2009			512,00	263,40	313,40
		2010			502,00	262,90	305,10
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
31	Ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (moc zainstalowana)	2007	MW	ARE publ	-	1 353,99	117,33
		2008			-	1 617,44	215,62
		2009			-	1 814,00	178,60
		2010			-	2 218,40	183,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
32	Udział produkcji energii z OZE w produkcji ogółem	2007	%	ARE publ	15,60	3,40	17,50
		2008			21,00	4,10	24,60
		2009			16,70	5,70	26,20
		2010			18,00	6,90	25,00
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok*	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo Pomorskie
					UE 27	Polska	
33	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej	2007	%	GUS	-	32,30	32,50
		2008			-	32,31	32,62
		2009			-	32,30	32,70
		2010			-	32,40	32,70
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
34	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji do ogólnej powierzchni	2007	%	GUS	-	0,21	0,16
		2008			-	0,20	0,16
		2009			-	0,20	0,16
		2010			-	0,20	0,16
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
35	Powierzchnia zrekultywowanych i zagospodarowanych terenów do ogółu wymagających rekultywacji	2007	%	GUS	-	3,35	2,92
		2008			-	2,89	1,89
		2009			-	3,10	2,20
		2010			-	2,90	1,80
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
36	Emisja CO2 z zakładów uciążliwych Ogółem	2007	tys. ton/rok	GUS	-	221 216,60	5 938,80
		2008			-	214 533,60	5 481,20
		2009			-	201 534,90	5 397,60
		2010			-	214 451,60	6 488,60
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
	na 1 mieszkańca	2007	ton	GUS	-	5,80	2,70
		2008			-	5,63	2,47
		2009			-	5,30	2,40
		2010			-	5,60	2,90
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

* - dane z EUROSTATU są niedostępne dla roku 2008, w związku z czym zostały podane dla roku 2007.

** - dane z publikacji GUS są niedostępne dla roku 2008, w związku z czym zostały podane dla roku 2007.

*** - dane są niedostępne, w związku z czym zostały podane dla roku 2006.

Tabela 6: Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013 - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Priorytety Strategii UE 2020	Obszary/ccele Startegii UE 2020 stanowiące cel jej głównych działań	Wskaźniki dla obszarów/celów Startegii UE 2020	Wstępne wskaźniki dla obszarów/celów Polski	Inicjatywy flagowe UE	Kategorie interwencji PS 2007- 2013 wpisujące się w realizację Strategii 2020 - ujęcie indykatywne*	Alokacja UE (w Euro) Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 - ujęcie indykatywne**
1	2	3	4	5	6	7,00
Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji <i>smart growth</i>	Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość	3% PKB - wydatki Unii na inwestycje w B+R	1,7% - wydatki Polski na inwestycje w B+R	Unia Innowacji - inicjatywa na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;	3,6,7,8,9	220 929 211,00
	Spółeczeństwo informacyjne	cel określony w Inicjatywie flagowej		Europejska Agenda Cyfrowa - inicjatywa na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwu domowemu i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;	10,13	26 108 196,00
	Edukacja	10% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkólną; 40% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem	4,5% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 45% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem	Młodzież w drodze - inicjatywa na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;	75	32 373 760,00
		75% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	71% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat			
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; <i>sustainable growth</i>	Klimat, energia, mobilność	cel „20/20/20” w zakresie klimatu i energii - 20% redukcja emisji gazów cieplarnianych, 20% udział OZE w konsumpcji energii, 20% wzrost efektywności energetycznej	19% redukcja emisji gazów cieplarnianych, 15% udział OZE w konsumpcji energii, 13,6% wzrost efektywności energetycznej	Europa efektywnie korzystająca z zasobów – inicjatywa na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;	16,23,25,26,28,40,41,42,43,44,45 ,46,52,53,54	440 180 296,00
	Otoczenie biznesu (+przedsiębiorczość)	cel określony w Inicjatywie flagowej		Polityka przemysłowa w erze globalizacji – inicjatywa na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych;	5	7 428 287,00
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. <i>inclusive growth</i>	Zatrudnienie i umiejętności	75% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	71% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – inicjatywa na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;	-	-
		10% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkólną; 40% - minimalny odsetek osób w wieku 30-34 lat z wyższym wykształceniem	4,5% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 45% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem			
	Walka z ubóstwem	20 mln - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem	1,5-2mln - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem	Europejski program walki z ubóstwem – inicjatywa na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa;	61,79	88 280 305,00

* Uwaga: niektóre kategorie przypisane zostały do więcej niż jednego celu (zaznaczone kolorem czerwonym). Kategorie 55-60,81,85-86 nie zostały przypisane do żadnego z celów UE 2020.

** Wartości w poszczególnych wierszach liczone są w oparciu o kol. 6. Nie należy sumować kwoty alokacji na poziomie programu, ponieważ niektóre kategorie interwencji realizują jednocześnie kilka priorytetów lub inicjatyw flagowych.

Tabela 7a. Wpływ projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

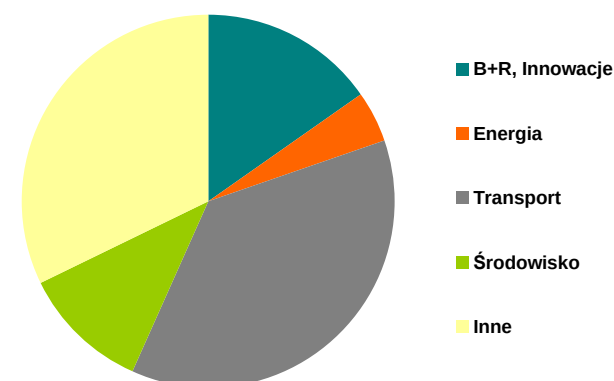
Lp.	Priorytet i Obszar Priorytetowy	Nr kategorii interwencji	Liczba projektów		Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym (w EURO)				Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu (w EURO)			
			W okresie sprawozdawczym	Od uruchomienia programu	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie ze środków publicznych	Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie ze środków publicznych	Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
I.	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony		4	85	5 936 481	5 481 780	2 632 544	2 530 804	134 358 858	119 212 175	70 936 221	70 358 866
1.	Redukcja środków odżywczych w morzu do akceptowalnego poziomu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	46, 51	0	55	0	0	0	0	77 950 040	69 581 965	40 880 630	40 880 630
3.	Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	44, 53, 54	4	30	5 936 481	5 481 780	2 632 544	2 530 804	56 408 818	49 630 210	30 055 591	29 478 236
4.	Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	30-32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Łagodzenie skutków oraz adaptacja do zmian klimatycznych	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu		162	791	32 813 268	26 592 892	11 637 368	11 632 664	347 749 820	304 969 565	216 228 232	191 609 602
6.	Usuwanie przeszkód w rynku wewnętrznym w regionie Morza Bałtyckiego w tym poprawa współpracy w zakresie cel i podatków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	01-04, 07	39	97	18 745 967	15 219 795	7 136 573	7 136 573	155 940 417	137 258 092	103 364 098	96 200 361
8.	Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MSP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	05, 08-09, 63, 64, 66	123	694	14 067 301	11 373 097	4 500 796	4 496 091	191 809 403	167 711 473	112 864 134	95 409 241
9.	Wzmocnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny		23	286	14 759 678	12 983 746	8 001 825	8 001 825	621 026 831	546 178 461	365 279 987	364 074 811
10.	Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	33-43	5	54	4 299 178	2 824 275	1 412 138	1 412 138	58 949 635	50 251 391	27 758 181	27 171 500
11.	Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	16-29	0	76	0	0	0	0	379 663 374	327 834 431	231 282 804	231 282 804
12.	Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	13, 55-57, 62, 75, 76	18	156	10 460 501	10 159 471	6 589 687	6 589 687	182 413 821	168 092 639	106 239 002	105 620 507
IV.	Region Morza Bałtyckiego jako Obszar Bezpieczny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Uzyskanie statusu wiodącego regionu w zakresie bezpieczeństwa morskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14.	Wzmocnienie ochrony przed głównymi zagrożeniami na morzu i lądzie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15.	Obniżenie poziomu przestępczości przygranicznej i szkód powstałych w jej wyniku.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	Ogółem		189	1 162	53 509 427	45 058 417	22 271 737	22 165 293	1 103 135 509	970 360 201	652 444 440	626 043 279

Tabela 7b. EFRR a SRMB - załącznik do sprawozdania za 2011 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Country (specify) Convergence/competitiveness/territorial cooperation (specify the objective) programme (specify name of the programme) 2007/2013 Total ERDF amount of the programme:			
Główne obszary priorytetowe Strategii	Kwota EFRR w projektach wpisujących się w Strategię (suma 3 i 4)	Kwota EFRR w projektach flagowych wskazanych w Action plan of the strategy	Kwota EFRR w pozostałych projektach wpisujących się w Strategię
1	2	3	4
B+R, Innowacje	96 200 361	0	96 200 361
Energia	27 171 500	0	27 171 500
Transport	231 282 804	0	231 282 804
Środowisko	70 358 866	0	70 358 866
Inne	201 029 748	0	201 029 748
Przedsiębiorczość, wsparcie dla MSP, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich	95 409 241	0	95 409 241
Edukacja, turystyka i zdrowie	105 620 507	0	105 620 507
Suma	626 043 279	0	626 043 279

Inwestycje dofinansowane z EFRR wpisujące się w SRMB wg obszarów wsparcia

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar zrównoważony
Obszar priorytetowy SRMB	Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	OP 8 "Lokalna infrastruktura podstawowa" Działanie 8.2 "Lokalna infrastruktura ochrony środowiska"
Tytuł projektu	Modernizacja z rozbudową systemu wodno-ściekowego Gminy Miasta Krynica Morska
Beneficjent	Gmina Miasta Krynica Morska
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	26-10-2010
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	37 739 852,26 zł
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	20 109 135,52 zł
Okres realizacji projektu	01-01-2007 - 28-02-2013
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Celem strategicznym projektu jest zmniejszenie dysproporcji regionalnych w zakresie wyposażenia w infrastrukturę gospodarki wodno-ściekowej, ochrona cennych przyrodniczo terenów objętych programem NATURA 2000, a także wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem. Przedmiotem projektu jest: - Modernizacja i rozbudowa Zakładu Uzdatniania Wody w Krynicy Morskiej, - Rozbudowa ujęcia wody dla pokrycia zapotrzebowania na wodę w okresie letnim, - Budowa kolektora przesyłowego ścieków z miejscowości Piaski do oczyszczalni ścieków w Krynicy Morskiej, - Rekonstrukcja odwiertu wody mineralnej. Projekt wpisuje się w 2 obszar priorytetowy SUERMB <i>Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie</i>, przede wszystkim ze względu na rozwiązanie problemu trafiań niedoczyszczonych ścieków do wód Zalewu Wiślanego i Zatoki Gdańskiej.
Zdjęcia lub wizualizacje	brak

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar dobrobytu
Obszar priorytetowy SRMB	Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	OP 1 "Rozwój i innowacje w MSP" Działanie 1.5 "Regionalna sieć transferu rozwiązań innowacyjnych"
Tytuł projektu	Wsparcie tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych w Kłastrze Kluczowym Województwa Pomorskiego – Bałtyckim Kłastrze Ekoenergetycznym
Beneficjent	Instytut Maszyn Przepływowych Polskiej Akademii Nauk
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	13-04-2011
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	1 322 366,57 zł
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	963 125,41 zł
Okres realizacji projektu	01-04-2010 - 30-09-2013
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny ma ugruntowaną pozycję krajowego lidera wśród regionalnych i ponadregionalnych struktur organizacyjnych integrujących działalność gospodarczą, administracyjną i badawczą w sferze ekoenergetyki. Celami strategicznymi Klastra są: - w sferze surowcowej - stymulowanie wzrostu wykorzystania biomasy na cele energetyczne, rozwoju plantacji energetycznych, rozwoju technologii odzysku biomasy z odpadów komunalnych i przemysłowych oraz rozwoju świadomości ekologicznej, - w sferze B+R - stymulowanie rozwoju nowych technologii odnawialnych źródeł energii (OZE), produkcji urządzeń dla bioenergetyki oraz kształcenia specjalistów z tej dziedziny, - w sferze wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej - pobudzanie wzrostu produkcji "zielonej energii", rozwoju kompleksów agroenergetycznych i małych siłowni kogeneracyjnych, - w sferze produkcji urządzeń dla bioenergetyki - wspieranie produkcji modułów i montażu biogazowni (z kogeneracją), urządzeń do przetwarzania biomasy, małych siłowni kogeneracyjnych, oraz „inteligentnych” systemów zasilania osiedli w energię ciepłą.

Zdjęcia lub wizualizacje	Projekt będzie obejmował sześć głównych zadań: I. Powiązania kooperacyjne II. Gromadzenie danych odnośnie rynku OZE III. Szkolenia/wzrost świadomości społeczeństwa IV. Organizacja Klastra V. Promocja VI. Utworzenie i koordynacja Centrum Budownictwa Energooszczędnego Projekt wpisuje się w 7 obszar priorytetowy SUERMB Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji, przede wszystkim ze względu na tworzenie i rozwój powiązań kooperacyjnych między firmami, a także między firmami a jednostkami naukowymi i innymi podmiotami Bałtyckiego Klastra Ekoenergetycznego działającymi na rynku energii – poprzez rozwój komunikacji wewnątrz Klastra oraz promocję Klastra na terenie woj. pomorskiego, w kierunku wzmocnienia powiązań kooperacyjnych, wzrostu innowacyjności i konkurencyjności firm oraz pozyskania nowych członków z tego terenu.
	brak

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar dostępny i atrakcyjny
Obszar priorytetowy SRMB	Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	OP 2 "Społeczeństwo wiedzy" Działanie 2.1 "Infrastruktura edukacyjna i naukowo-dydaktyczna"
Tytuł projektu	Fizyka dla medycyny – przebudowa pomieszczeń i wyposażenie pracowni zastosowań medycznych fizyki i obrazowania medycznego Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego
Beneficjent	Uniwersytet Gdański
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	02-06-2011
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	2 273 209,06 zł
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 704 906,79 zł
Okres realizacji projektu	01-03-2011 - 30-11-2012
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Przedmiotem projektu jest przebudowa 7 pomieszczeń dydaktycznych, holu oraz przedsionka wraz z zakupem aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego. Wprowadzone zmiany funkcjonalno-użytkowe pozwolą na lepsze wykorzystanie przestrzeni i wygospodarowanie dodatkowej powierzchni pod nowe urządzenia dydaktyczno-badawcze. Realizacja projektu wpłynie na poprawę jakości kształcenia, gdyż studenci będą mieli możliwość prowadzenia doświadczeń na zaawansowanej aparaturze. Projekt wpłynie także na podniesienie rangi Uniwersytetu Gdańskiego, co w połączeniu z lepszym poziomem kształcenia i szerszą działalnością badawczą, pozwoli na zatrzymanie w regionie zdolnej młodzieży. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy dostępności oraz jakości infrastruktury dydaktycznej i badawczej UG, a w rezultacie pozwoli na stworzenie warunków sprzyjających budowaniu społeczeństwa wiedzy w województwie pomorskim. Projekt wpisuje się bezpośrednio w 12 obszar priorytetowy SUERMB Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności, a także w 7 obszar priorytetowy SUERMB Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji. Dzięki realizacji projektu wyraźnie zwiększą się możliwości badawcze i dydaktyczne Wydziału w jednym z priorytetowych obszarów badawczych Strategii – medycynie. Podniesienie standardu (modernizacja i rozbudowa) infrastruktury dydaktycznej i badawczej, a także bogate doświadczenie UG w kooperacji z innymi bałtyckimi uczelniami, umożliwi Uczelni z jednej strony potencjalne włączenie się w proponowane w SUERMB struktury Baltic Science Link, a z drugiej strony uczyni z UG atrakcyjniejszy ośrodek eksportu usług edukacyjnych - zarówno wymiany studentów, jak i wykładowców. Możliwa stanie się także intensywniejsza komercjalizacja badań i wzmocnienie współpracy z firmami o profilu medycznym/farmaceutycznym.
Zdjęcia lub wizualizacje	brak

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar dostępny i atrakcyjny
Obszar priorytetowy SRMB	Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	OP 6 "Turystyka i dziedzictwo kulturowe" Działanie 6.1 "Infrastruktura wzmacniająca potencjał turystyczny"
Tytuł projektu	Turystyczny Szlak Północnych Kaszub - budowa/przebudowa publicznej infrastruktury turystycznej - stworzenie wspólnego szlaku rowerowego na terenie gmin powiatów wejherowskiego i puckiego
Beneficjent	Gmina Kosakowo
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	27-07-2011
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	17 986 983,33 zł
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	10 792 189,99 zł
Okres realizacji projektu	01-10-2008 - 31-12-2012
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Przedmiotem projektu jest stworzenie 133 337 m spójnego, oznakowanego szlaku rowerowego oraz jego promocja. Celem projektu jest podniesienie jakości, poprawa stanu i zrównoważony rozwój publicznej infrastruktury turystycznej o znaczeniu regionalnym oraz ponadregionalnym, służącej rozwojowi specyficznych form turystyki. Projekt przyczyni się do zrównoważonego wykorzystania potencjału turystycznego regionu, wydłużenia sezonu, wzrostu liczby turystów i poprawienia dostępności do atrakcji turystycznych. Projekt wpisuje się bezpośrednio w 12 obszar priorytetowy SUERMB Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności. Projekt stanowi element kompleksowego rozwoju ścieżek rowerowych w pasie nadmorskim i tym samym wpisuje się w szerszą koncepcję podniesienia atrakcyjności turystycznej terenów nadbałtyckich. Projekt wpisuje się także w zaproponowany w Strategii projekt flagowy 12.7 – Przyciąganie turystów na obszary wiejskie, szczególnie położone na wybrzeżu, stanowiąc dobrą praktykę współpracy gmin położonych w pasie nadmorskim na rzecz aktywizacji turystycznej tych terenów.
Zdjęcia lub wizualizacje	brak

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik nr X: Przykłady projektów komplementarnych - załącznik do sprawozdania za 2010 r. z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013

Projekty komplementarne			
	Projekt 1	Projekt 2	Na czym polega komplementarność projektów?
Tytuł projektu	Rewitalizacja Dolnego Miasta w Gdańsku	Daj szansę sobie - pomóż innym	Komplementarny charakter projektów polega na podjęciu działań rewitalizacyjnych i zapobiegających wykluczeniu społecznemu na obszarach, które są na to szczególnie narażone. Dzięki realizacji projektów, szansę na odnowę otrzyma, nie tylko zdegradowana tkanka miejska, ale również mieszkańcy z jej terenów, którzy znaleźli się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Praca z osobami wykluczonymi, szczególnie na obszarze wymagającym szczególnej interwencji, przełoży się na efekt synergii z uwagi na kompleksowe podejście do tematu. Daje to zwielokrotnioną szansę na, nie tylko utrzymanie zrewitalizowanej części miasta, ale również staje się bodźcem do przemiany społecznej, która jest integralna dla podtrzymania pozytywnych zmian i ich dalszego rozwoju. Przedsięwzięcia stanowią doskonały przykład uzupełniania się projektu infrastrukturalnego w ramach RPO WP z miękkim projektem z PO KL.
Nazwa beneficjenta	Miasto Gdańsk	Towarzystwo Edukacyjne "Wiedza Powszechna", Gdańsk	
Nazwa województwa	Pomorskie	Pomorskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Społeczny	
Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013	
Nr i nazwa działania	Działanie 3.2. Wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskiej Poddziałanie 3.2.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Okres realizacji projektu	2010 - (2008-1015)	2012 - 2013	

Cele projektu	Celem projektu są kompleksowe działania rewitalizacyjne na obszarze Dolnego Miasta w Gdańsku. Projekt obejmuje działania zarówno o charakterze przestrzennym jak i społecznym. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się m.in. do poprawy funkcjonalności i estetyki dzielnicy (efektywna infrastruktura sieciowa, atrakcyjna mała architektura), ochrony środowiska (uruchomienie systemów podczyszczania wód opadowych oraz pompowni wspomagających przepływ wód), ochrony dziedzictwa kulturowego a także do rozbudowy i wzmocnienia kapitału społecznego Dolnego Miasta.	Realizacja projektu ma się przyczynić do integracji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu osób zamieszkałych na terenach zdegradowanych w Gdańsku, które są na takie zjawisko szczególnie narażone. W ramach realizacji projektu są prowadzone działania mające na celu wzmocnienie psychologiczne, zdobycie zawodu, zwiększenie umiejętności zdobycia zatrudnienia, a także nabycie umiejętności zarządzana czasem i godzenia pracy zawodowej i życia rodzinnego dla osób z obszarów zagrożonych wykluczeniem. Preferowane są osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, długotrwale bezrobotne, osoby które nie wróciły na rynek pracy po urlopach macierzyńskich i wychowawczych, a także po 50 roku życia.	
Całkowita wartość projektu [mln PLN]	42,2	0,5	
Wartość wkładu UE	12,7	0,5	
Projekty komplementarne			
	Projekt 1	Projekt 2	Na czym polega komplementarność projektów?
Tytuł projektu	Rewitalizacja strefy A obszaru zdegradowanego Starego Miasta w Tczewie	Włącznik - kurs na samodzielność	Doskonały przykład uzupełniania się projektu infrastrukturalnego na obszarach wymagających odnowy z projektem miękkim, który jest skierowany do młodych osób, zagrożonych wykluczeniem.
Nazwa beneficjenta	Gmina Miejska Tczew	Fundacja Pokolenia, Tczew	Skierowanie uwagi na tak określoną grupę docelową wraz ze zintensyfikowanymi działaniami mającymi na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych czy kulturalnych, na obszarze na którvm żyja, przyczynia sie do osiągnięcia efektu synergii
Nazwa województwa	Pomorskie	Pomorskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Społeczny	

Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013	między projektami. Zwiększenie liczby młodych osób, którzy odnajdą swoje miejsce na rynku pracy bezpośrednio przełoży się na zachowanie rezultatów w projekcie rewitalizacyjnym i jednocześnie da pozytywny impuls dla dalszych przemian społecznych na tym obszarze.
Nr i nazwa działania	Działanie 3.2. Wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskiej Poddziałanie 3.2.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Okres realizacji projektu	2011 - 2013	2012 - 2013	
Cele projektu	Celem projektu jest przywrócenie i rozwój funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych i gospodarczych na obszarze Starego Miasta w Tczewie. Realizacja projektu przewiduje również wyeksponowanie dziedzictwa kulturalnego poprzez oznakowanie najważniejszych punktów starówki w ciągu szlaków spacerowych, wzmocnienie miejskich funkcji społecznych, a także podniesienie jakości życia mieszkańców. Projektem zostanie objętych blisko 10 000 mieszkańców, natomiast w jego efekcie zostanie poddany rewitalizacji obszar 2,37 ha.	Podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych u osób zamieszkałych na terenie rewitalizowanym Tczewa w wieku 15-19 lat, które są zagrożone wykluczeniem społecznym. Projekt przewiduje zwiększenie szans na rynku pracy poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych grupy docelowej, podniesienie umiejętności twórczych jako konstruktywnej formy wyrażania emocji, a także zmniejszenie dysfunkcji zamieszkałych na terenie rewitalizowanym Tczewa w wieku 15-19 lat, poprzez objęcie wsparciem opiekunów prawnych oraz młodszego rodzeństwa.	

Całkowita wartość projektu [mln PLN]	22	0.6	
Wartość wkładu UE	10	0,6	
Projekty komplementarne			
	Projekt 1	Projekt 2	Na czym polega komplementarność projektów?
Tytuł projektu	Rekultywacja składowisk odpadów gmin będących udziałowcami Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”	Racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”	Projekt realizowany w ramach RPO WP jest uzupełnieniem i domknięciem budowanego na obszarze 3 powiatów kompleksowego systemu gospodarki odpadami. Po wybudowaniu w ramach PO IS nowego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” przy pomocy środków RPO WP, zostaną zamknięte i poddane rekultywacji, funkcjonujące obecnie na tym terenie stare składowiska odpadów. Efekt synergii w przypadku realizacji obu projektów przełoży się na efektywniejsze zarządzanie odpadami. Projekt rekultywacyjny umożliwi zwielokrotnienie efektów w projekcie mającym na celu racjonalizację gospodarki odpadami, co ostatecznie przełoży się na znacznie zredukowanie ilości ich składowania.
Nazwa beneficjenta	Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych Stary Las Spółka z o.o.	Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych Stary Las Spółka z o.o.	
Nazwa województwa	Pomorskie	Pomorskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Fundusz Spójności	
Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	
Nr i nazwa działania	Działanie 5.1. Gospodarka odpadami	Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	
Okres realizacji projektu	2011 - 2014	2009 - 2012	

Cele projektu	Celem projektu jest rekultywacja 11 składowisk odpadów istniejących na terenach Gmin uczestniczących w projekcie, a także racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” realizowanym w PO IŚ.	Celem głównym przedsięwzięcia jest budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych Stary Las umożliwiającego uporządkowanie gospodarki odpadami w 18 gminach. Natomiast celem strategicznym projektu jest ochrona środowiska poprzez redukcję ilości składowanych odpadów do 30% strumienia wejściowego (czyli odzyskanie 70%), w tym zmniejszenie strumienia składowanych odpadów ulegających biodegradacji poniżej 35% ilości wytworzonych w 1995 r.	
Całkowita wartość projektu [mln PLN]	18,17	115,5	
Wartość wkładu UE	10,5	70,84	
Projekty komplementarne			
	Projekt 1	Projekt 2	Na czym polega komplementarność projektów?
Tytuł projektu	Pomorskie - Dobry Kurs - Turystyczna Kampania Województwa Pomorskiego	Pętla Żuławska – rozwój turystyki wodnej	W ramach projektu realizowanego w PO IG na terenie 11 gmin żuławskich powstanie nowoczesna infrastruktura żeglarska. Komplementarnym uzupełnieniem tego przedsięwzięcia jest projekt realizowany w RPO WP, który w ramach kompleksowej kampanii promocyjnej całego regionu, promować będzie również turystykę wodną. Efekt synergii przy realizacji obu projektów przełoży się na wielokrotnienie liczby turystów korzystających z infrastruktury powstałej w ramach realizacji Pętli Żuławskiej. Kampania Promocyjna przyczyni się do dotarcia do szerszej ilości potencjalnych turystów zainteresowanych aktywnym wypoczynkiem w regionie, natomiast Pętla Żuławska udostępni atrakcyjniejsze możliwości realizowania turystyki wodnej.
Nazwa beneficjenta	Samorząd Województwa Pomorskiego	Samorząd Województwa Pomorskiego	
Nazwa województwa	Pomorskie	Pomorskie, Warmińsko-Mazurskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	
Nr i nazwa działania	Działanie 6.2. Promocja i informacja turystyczna	Działanie 6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym	
Okres realizacji projektu	2009 - 2012	2009 - 2012	

Cele projektu	Podstawowym celem kampanii jest zbudowanie zróżnicowanej oferty turystycznej oraz przełamanie stereotypu sezonowości województwa pomorskiego. Strategia komunikacji obejmuje całe województwo, akcentując szerokość oferty turystycznej pomorskiego w ramach 4 rodzajów turystyki: aktywnej, wodnej, kulturowej i wypoczynkowej (Wellness & SPA). Kampania skierowana jest do mieszkańców dużych aglomeracji miejskich oraz mieszkańców regionu i województw ościennych.	Projekt ma na celu wzmocnienie rozwoju gospodarczego regionów pomorskiego i warmińsko-mazurskiego poprzez turystyczny rozwój dróg wodnych. Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na rozwój dróg wodnych Deltę Wisły i Zalewu Wiślanego poprzez budowę wysokiej jakości infrastruktury żeglarskiej. Podjęte działania mają doprowadzić do poprawy żeglowności i bezpieczeństwa na szlakach wodnych Żuław Wiślanych i Zalewu Wiślanego. Ma to również doprowadzić do wydłużenie sezonu turystycznego poprzez zwiększenie ruchu turystycznego, w tym międzynarodowego na obszarze delty Wisły oraz Zalewu Wiślanego.	
Całkowita wartość projektu [mln PLN]	5,43	82,67	
Wartość wkładu UE [mln PLN]	4,07	41,71	
Projekty komplementarne			
	Projekt 1	Projekt 2	Na czym polega komplementarność projektów?
Tytuł projektu	Pomorski Park Naukowo-Technologiczny - rozbudowa - etap 4	Pomorski Park Naukowo-Technologicznego - rozbudowa - etap 3	Oba projekty, które są swoją naturalną kontynuacją, synergicznie przyczynią się do powstanie Akademicka Przestrzeń
Nazwa beneficjenta	Miasto Gdynia - Gdyńskie Centrum Innowacji	Miasto Gdynia - Gdyńskie Centrum Innowacji	Innowacyjności i Przedsiębiorczości, Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe Zaawansowanych Technologii, Centrum
Nazwa województwa	Pomorskie	Pomorskie	Wzornictwa i Wystaw, a także Regionalny Ośrodek Informacji
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Patentowej. Inwestycja posiada kluczowe znaczenie dla firm związanych z innowacjami, a także dla środowiska naukowego.
Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	W wyniku realizacji 3 etapu projektu w ramach PO IG powstanie nowoczesny kompleks biurowo-laboratoryjny. W tej części Parku będzie można także skorzystać z profesjonalnego doradztwa
Nr i nazwa działania	Poddziałanie 1.5.1. Infrastruktura dla rozwoju firm innowacyjnych	Działanie 5.3. Wspieranie ośrodków innowacyjności	gospodarczego czy technologicznego. Z kolei środki przyznane z RPO WP pozwolą zrealizować 4 etap rozbudowy Parku. czyli

Okres realizacji projektu	2009 - 2012	2009 - 2012	stworzyć Centrum Kreatywnej Przedsiębiorczości.
Cele projektu	Celem realizacji Projektu jest rozbudowa PPNT i stworzenie nowoczesnej infrastruktury pod nazwą „Centrum Kreatywnej Przedsiębiorczości”, która umożliwi prowadzenie kompleksowych działań na rzecz zwiększania zdolności firm do wprowadzania innowacji oraz generowania, transferu i komercjalizacji innowacji. Przyczyni się to do podniesienia konkurencyjności innowacyjności przedsiębiorstw w regionie oraz wzrostu aktywności pro-rynkowej wśród instytucji naukowo-badawczych. Centrum Kreatywnej Przedsiębiorczości będzie stymulować rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz ułatwiać tworzenie firm przez przedstawicieli środowiska akademickiego i naukowego.	Celem realizacji Projektu jest stworzenie optymalnych warunków do powstawania i rozwoju przedsiębiorstw prowadzących działalność w obszarach badawczo-rozwojowym i innowacyjnym oraz w oparciu o zaawansowane technologie w następujących branżach: ICT i multimedia, elektronika, biotechnologia i ochrona środowiska oraz wzornictwo przemysłowe. Kompleksowe wsparcie MSP poprzez dostarczenie nowoczesnej infrastruktury biurowo-laboratoryjnej wraz z zapewnieniem szerokiej oferty usług proinnowacyjnych (m.in. doradztwo, szkolenia, kojarzenie partnerów celem współpracy klastrowej) przyczyni się do rozwoju firm, stymulując przedsiębiorstwa do dalszego tworzenia nowych produktów w danej branży oraz nowych miejsc pracy.	
Całkowita wartość projektu [mln PLN]	81,98	123,06	
Wartość wkładu UE [mln PLN]	50,51	72,97	